

UNIV.-BIBL.
28 FEB 1968
UPPSALA

ÅRSBÖCKER I SVENSK UNDERVISNINGSHISTORIA

118

Expedieras från
Föreningen för svensk undervisningshistoria
Drottninggatan 108, Stockholm VA

Kr 25:—

Skånska Centraltryckeriet, Lund 1967

KRONOLOGISK BIBLIOGRAFI
ÖVER BARN- OCH
UNGDOMSLITTERATUR
UTGIVEN I SVERIGE
1591-1839

AV
GÖTE KLINGBERG

FÖRENINGEN FÖR SVENSK UNDERVISNINGSHISTORIA

GÖTE KLINGBERG

KRONOLOGISK BIBLIOGRAFI ÖVER
BARN- OCH UNGDOMSLITTERATUR
UTGIVEN I SVERIGE 1591-1839

Kopparstick av Sven Johansson Digelius i hans egen översättning av Omeis' *Prolusio academica de insula fortunata* (1735:2). Ynglingen Aretophilus (dygdens och sedolärans älskare) ses i sällskap med Herkules (arbete och övning), sin lärare Palladius (lärdom och undervisning) och sin syster Eugenia (ett kvickt och hurtigt naturell) på väg mot Lycksalighetens ö.

ÅRSBÖCKER I SVENSK UNDERVISNINGSHISTORIA
BOKSERIE GRUNDAD AV B. RUD. HALL OCH UTGIVEN AV
FÖRENINGEN FÖR SVENSK UNDERVISNINGSHISTORIA
ARG. XLVII 1967
VOL. 118. UNDER REDAKTION AV GUSTAF KALEEN

KRONOLOGISK BIBLIOGRAFI
ÖVER BARN- OCH
UNGDOMSLITTERATUR
UTGIVEN I SVERIGE
1591-1839

AV
GÖTE KLINGBERG

With a summary in English:
Principles of editing and disposition of annotations
(pp. 23—29)

*Arbetet utgivet med anslag från Statens råd för samhällsforskning
och Längmanska kulturfonden*

STOCKHOLM 1967

FÖRORD

Denna bibliografi har tillkommit parallellt med min avhandling *Svensk barn- och ungdomslitteratur 1591—1839. En pedagogik-historisk och bibliografisk översikt.* (Stockholm 1964.) Storleken av den ifrågavarande litteraturmassan har gjort att alla titlar inte har kunnat nämnas i denna avhandling. De anförda titlarna har vidare i stor utsträckning meddelats i förkortad form. Uppgifter om tryckorter, förläggare och tryckare, sidantal och satsyta har endast undantagsvis lämnats.

Avhandlingens disposition är vidare inte kronologisk. Dess huvuduppgift är att studera de pedagogiska motiveringar som var vägledande vid utgivandet av litteratur för barn och ungdom, och en disposition efter olika litteraturkategorier föreföll därvid mest lämplig. En kronologisk förteckning över den i Sverige utgivna barn- och ungdomslitteraturen kan dock från andra synpunkter vara av intresse. Att förteckningen slutar med år 1839 beror på att insamlingsarbetet för den parallella avhandlingen endast fördes fram till detta år. En fortsättning av bibliografin från och med år 1840 är emellertid en angelägen uppgift för svensk barn- och ungdomsboksforskning.

Ehuru den omnämnda avhandlingen och denna bibliografi sammanhänger med varandra, har jag eftersträvat att den bibliografiska förteckningen skall kunna utnyttjas utan samtidigt användande av avhandlingen. Därför har kortare uppgifter om de olika titlarnas innehåll, författare och översättare, utländska originals titlar och utgivningsår medtagits. Närmare bevisning av gjorda påståenden saknas dock då dessa diskuterats i avhandlingen. Hänvisningar till denna har också genomgående införts för att undvika onödiga upprepningar. Härav följer emellertid att böcker som inte omnämnts i avhandlingen emellanåt fått en något längre kommentar.

Bibliografins väsentligaste uppgift är att underlätta arbetet för

den som vill bedriva forskning om den i Sverige utgivna barn- och ungdomslitteraturen. Den kan emellertid också ses som ett bidrag till den internationella barn- och ungdomsboksforskningen och detta av fem skäl:

1. Den är ett första exempel på en så långt möjligt fullständig kronologisk bibliografi över barn- och ungdomslitteratur utgiven i ett speciellt land och kan därför vara av intresse för den fortsatta barn- och ungdomsboksforskning som utförs med bibliografisk metod.
2. De olika verken har klassificerats i ett system av genrer. Barn- och ungdomsböckernas genrer är ett aktuellt diskussionsämne, och det kan därför vara av ett allmänt intresse för barn- och ungdomsboksforskaren att se hur detta klassificeringsförsök har utfallit.
3. Bibliografin upptar till större delen översättningar. Den visar därför hur de europeiska barn- och ungdomsböckerna spreds till ett litet land.
4. Bibliografin strävar efter att ange originalen till de många översättningarna. Vissa av dessa uppgifter om original kan vara av intresse för forskarna i ursprungsländerna.
5. För den utländske forskaren måste det vara av värde att lätt kunna kontrollera om och när ett verk som han behandlar översatts till svenska.

Med kännedom om vissa enkla fakta bör det inte vara omöjligt att för de nu nämnda syftena utnyttja bibliografin även utan närmare kunskaper i svenska. Av denna anledning har den försetts med en kort sammanfattning på engelska om de tillämpade principerna och om de genrer i vilka skrifterna har katalogiserats. Ett särskilt register över de utländska originalens titlar har också uppgjorts.

För den formella utformningen av bibliografin har jag kunnat tillgodogöra mig råd från bibliografisk expertis och tackar härför förste bibliotekarien vid Uppsala universitetsbibliotek, docenten Åke Davidsson, förste bibliotekarien vid Göteborgs universitetsbibliotek Gösta Engström och, vid Kungliga biblioteket, bibliotekarien Måns Backelin och fil. lic. Magdalena Hellquist Österlöf.

De nu nämnda har också bidragit med enstaka kompletteringar till bibliografin.

Ett tack riktas också till Föreningen för svensk undervisningshistoria som velat inta bibliografin i sin skriftserie. Tryckningen har möjliggjorts genom anslag från Statens råd för samhällsforskning och från Längmanska kulturfonden.

Göteborg i juli 1967.

Göte Klingberg

INLEDNING

Den i föreliggande bibliografi utnyttjade avgränsningen av begreppet barn- och ungdomslitteratur, den insamlingsmetodik som använts och uppdelningen av barn- och ungdomslitteraturen på olika litteraturkategorier är ämnen som utförligt behandlats i mitt arbete *Svensk barn- och ungdomslitteratur 1591—1839*. En kort redogörelse torde dock här vara på sin plats.

Avgränsningen av begreppet barn- och ungdomslitteratur

1. Barn- och ungdomslitteraturen uppfattas här som litteratur utgiven uteslutande eller företrädesvis för barn och ungdom. Definitionen är således pedagogikhistorisk. Härav följer att mycken litteratur som i dag uppfattas som klassisk barn- och ungdomslitteratur inte medtagits annat än när upplagorna klart vänder sig till barn eller ungdom.

2. Någon begränsning till svenska originalarbeten har inte gjorts. Detta sammanhänger i första hand med att min definition av begreppet barn- och ungdomslitteratur är pedagogikhistorisk.

3. Inte heller har någon begränsning gjorts till enbart underhållande litteratur. Detta kan motiveras med att begreppet underhållande är historiskt betingat och att man här lätt hamnar i godtycke. Anledningen är emellertid också att den inte direkt underhållande moralpedagogiska litteraturen, t. ex. den höviska litteraturen, har stort pedagogikhistoriskt intresse och därför har ansetts böra medtas.

4. Vissa böcker har dock uteslutits. Sålunda har litteratur på främmande språk inte medtagits. När en bok föreligger parallellt på två eller flera språk, av vilka det ena är svenska, har detta förhållande dock inte i sig självt uteslutit den. Förlagsorten skall vidare ha legat inom svenskt jurisdiktionsområde. Böcker utgivna i tidigare svenska besittningar har därför medtagits, men t. ex. inte

den svenskspråkiga finländska litteraturen utgiven i Finland efter 1809. (Undantag från denna regel har dock gjorts beträffande några tidiga böcker utgivna i Rostock och Lübeck på grund av dessa orters betydelse för den dåtida svenska bokproduktionen.)

5. Ett par litteraturgrupper har vidare uteslutits av lämplighets-skäl. Sålunda har katekeser inte medtagits. Motiveringen är dels att katekeserna ofta som kyrkans undervisningsmedel är skrivna såväl för vuxna som för barn, dels att de mera tillhör kyrko- och dogmhistorikernas arbetsområde än barnlitteraturhistorikernas. Begreppet katekes har emellertid definierats relativt trångt. Böcker betraktas som katekeser om de utgår från Luthers lilla katekes eller har ett liknande utseende med frågor och svar. Till katekeserna har vidare räknats läroböcker avsedda för konfirmationsundervisningen. Åtskilliga böcker som av katekeshistoriker bedömts som katekeser i den mera allmänna meningen elementär redogörelse för den kristna tron, har emellertid medtagits. Motiveringen kan t. ex. vara att mycket annat stoff (såsom religiös poesi) ingår i boken och ger den en annan karaktär än en vanlig katekes. Gränsdragningen tenderar dock att bli en aning godtycklig, vilket tyvärr inte torde kunna undvikas. Predikningar hållna vid ungdomens första nattvardsgång har inte medtagits i de fall de bedömts som riktade även till de vuxna närvarande åhörarna. Uppbyggelseböcker, avsedda att läsas av de nykonfirmerade, har däremot upptagits.

6. Läroböcker för skolan har vidare uteslutits. Anledningen är här att det kan hävdas att de bör behandlas av pedagogikhistorikern i samband med kursplanernas historia och inte hävdvunnet brukar uppfattas som objekt för barnlitteraturhistorikerns arbete. Till läroböckerna för skolan har också ABC-böckerna räknats. Även denna avgränsning erbjuder dock svårigheter. Före 1800-talet var det i allmänhet självklart att barnböckerna hade en undervisande och fostrande uppgift (detta gäller naturligtvis också många moderna barnböcker). Att utesluta en bok för dess undervisande eller fostrande tendens skulle vara ohistoriskt. Att en bok faktiskt har använts i skolan kan inte heller utan vidare utesluta den.

7. Ett speciellt problem i detta sammanhang rör de ovannämnda två- eller flerspråkiga böckerna, där svenska är ett av språken.

Sådana har som sagts inte utan vidare uteslutits. Den vana vid det latinska språket som förutsattes hos kanske de flesta av de barn, som under 1600-talet kunde påräkna att få en barnbok, gör att en sentenssamling från denna tid med parallella texter på latin och svenska inte har ansetts kunna uteslutas, såvida det inte uttryckligen framgår att boken avsetts för skolbruk. I konsekvens härmed har emellertid alla böcker uteslutits, som genom sin två- eller flerspråkighet uppenbarligen i första hand avsetts att tjäna undervisningen i klassiska eller moderna språk.

8. Gränsdragningen mellan barn- och ungdomslitteratur och skillingtryck är ibland oklar. Detta sammanhänger med att de billiga skillingtrycken i stor utsträckning utgjort läsning för barn. Skillingtrycken är dock i och för sig ingen speciell barn- och ungdomslitteratur och medtas därför inte i bibliografin. En inte påträffad upplaga av *La barbe bleue* (1760:5) har, liksom en inte heller återfunnen upplaga av *Tom Thumb* (1829:11), medtagits därför att de förmodas vända sig till barn. Vanliga skillingtryck av *Blåskägg* och *Tummeliten* har däremot inte förtecknats. När skillingtryck direkt vänder sig till barn har de däremot medtagits (t. ex. 1833:5). Denna linje har konsekvent upprätthållits men kan leda till svårigheter, vilket illustreras av behandlingen av de många upplagorna av *Jesu barndomsbok*. Eftersom denna skrift är en nytestamentlig apokryf, har den trots att den berättar om Jesus som barn kunnat anses intressera vuxna lika väl som barn. Den är därför ingen barnbok, ehuru den mycket väl skulle kunna bli ett exempel på för barn utgivna religiösa biografier om fromma barn. En av de svenska skillingtryckversionerna, *Vår frälsares Jesu Kristi barndomshändelser*, sammanletade utur senare funne judiska handlingar (varav KB har exemplar från 1776, 1786, 1813, 1822, 1824 och 1829) har i konsekvens härmed inte medtagits. I dess förord heter det endast att den skall tjäna till uppbyggelse i fromma och sin Gud älskande själar. Inte heller har den vanliga utformningen upptagits av den andra versionen, *Vår herras och frälsares Jesu Kristi barndomsbok*, tillika med en liten historisk underrättelse om Joakim och Anna, som har en likartad vändning i sitt förord (1800, 1814, 2 upplagor 1817, 1818, 1820, 1823, 1824, 1827, 1830, 1832, 2 upplagor 1834, 1835, 2 upplagor 1836 och en odaterad upplaga senast från 1838). En likartad upplaga

från 1806 har utökats med "en liten betraktelse om en kristelig barnuppfostran". Detta ställer ett problem för bibliografen, eftersom tillägget tycks innebära att utgivaren haft en pedagogisk association. Kanske har han t. o. m. tänkt sig att man skulle läsa eller berätta *Jesu barndomsbok* för barnen. Den intagna betraktelsen vänder sig dock till vuxna, och i konsekvens med grundregeln har denna upplaga inte heller upptagits i bibliografin lika litet som de nya upplagorna 1810 och 1812 (en översättning från danskan av utgivaren Sven Rask i Växjö). En annan tryckare i Växjö utgav emellertid samma version 1814 utan uppfostringsbetraktelsen men i stället avslutad med 5 sidor innehållande nio versifierade böner: Ett barns morgonsuck, När ett barn kläder på sig, När barnet går i skolan etc. Helhetsintrycket blir då att skriften är avsedd som barnlitteratur, och den har upptagits i bibliografin (1814:5). I de nya upplagorna hos Sven Rask 1815, 1818 och 1832 ingår på nytt barnuppfostringsbetraktelsen och därjämte en bönbok för vuxna. Visserligen förekommer också de versifierade barnbönerna under rubriken *Bihang: för barn*, men detta bihang har inte ansetts göra dessa upplagor till barnlitteratur. Detta är däremot utan tvekan den kortare version av *Jesu barndomsbok* som under titeln *Vår frälsares Jesu Kristi barndomshistoria* kom ut 1831 och f. ö. med 3 nya upplagor efter 1840. Denna bär nämligen undertiteln *Nyttig och lärorik att läsa isynnerhet för barn* (1831:11).

En gränsdragning av detta slag belyser barnlitteraturbibliografens svårigheter och kan säkerligen diskuteras. Den kan t. o. m. förefalla meningslös, då det kan hävdas att antingen alla skillingtryckupplagor av *Jesu barndomsbok* borde upptas eller också inga. Men bibliografin har inte fått bli en skillingtryckbibliografi; å andra sidan har upplagan 1831:11 inte rimligen kunnat förbigås.

Insamlingen av materialet

1. De tillgängliga allmänna bibliografiska verken för tiden före 1700 och från och med 1830, dvs. Isak Collijn, Sveriges bibliografi intill år 1600. 1—3 (1927—38) resp. Sveriges bibliografi. 1600-talet. 1—2 (1942—46) samt Hjalmar Linnström, Svenskt boklexikon. Åren 1830—1865. 1—2 (1867—84), har penetrerats, och

alla titlar som kunde förmodas utgöra barn- och ungdomslitteratur antecknats. Tyvärr framgår böckernas art ingalunda alltid med säkerhet.

2. För den för barn- och ungdomslitteraturens historia viktiga perioden 1700—1829 existerar ingen svensk nationalbibliografi. Vissa specialbibliografier har emellertid genomgåts, t. ex. Leonard Bygdén, Svenskt anonym- och pseudonymlexikon. 1—2 (1898—1915), P. O. Bäckström, Svenska folkböcker. 1—2 (1845—48), L. Hammarsköld, Förteckning på de i Sverige, från äldre, till närvarande tider, utkomna schole- och undervisnings-böcker (1817), G. E. Klemming, Sveriges dramatiska litteratur till och med 1875 (1863—79), Carl Julius Lénström, Sveriges litteratur- och konst-historia i utkast (1841), Einar Lilja, Den svenska katekestraditionen mellan Svebilius och Lindblom (1947), Christoph Wilhelm Lüdeke, Allgemeines schwedisches Gelehrsamkeits-Archiv unter Gustafs des dritten Regierung. 1—7 (1781—96). Nämnas bör här särskilt de av antikvarietet Thulin och Ohlson i Göteborg utgivna tre katalogerna (nr 130, 170 och 210) över äldre svensk barn- och ungdomslitteratur, Det var en gång... Den gamla goda tidens barn- och ungdomsböcker (1940, 1947 och 1954). Dessa kataloger utgör dock långt ifrån någon fullständigare bibliografi över den i Sverige utgivna barn- och ungdomslitteraturen, beroende dels på den äldre litteraturens naturliga sällsynthet i handeln, dels på att begreppet barn- och ungdomsböcker i dessa kataloger fått en ganska oklar och vid mening. Under mångårigt arbete med barn- och ungdomslitteraturen har jag vidare än här och än där påträffat en uppgift som antecknats, t. ex. i den reklam över annan för barn och ungdom lämplig litteratur som tryckaren eller utgivaren infört i slutet av många böcker.

3. De allmänna bibliotekens realkataloger har vidare utnyttjats. Kungliga bibliotekets realkatalog över den svenska samlingen har genomgåts i fråga om ämnesrubriken Undervisning, underavdelningarna Barnböcker, Barnböcker: tidskrifter, Barnböcker: samlingar och Läseböcker; Lunds universitetsbiblioteks realkatalog i fråga om ämnesrubriken Undervisningsväsen, underavdelningarna Barnböcker, Barnböcker: tidskrifter, Barnböcker: samlingar, Barnböcker: bilderböcker och Läroböcker: läseböcker; Göteborgs universitetsbiblioteks realkatalog i fråga om ämnesrubriken Pedagogik,

underavdelningarna Barnböcker, Svenska barnböcker, Svenska barn-tidningar och Svenska barnkalendrar. (Uppsala universitetsbibliotek saknar realkatalog.) Tyvärr är dessa realkatalogers definition av begreppet barnböcker endast delvis överensstämmande med den här uppställda. Det betyder därvid mindre att realkatalogerna, närmast av misstag, kan innehålla en del böcker som inte kan betecknas som barn- och ungdomslitteratur. Mera besvärande är att, särskilt för tiden före 1800, mycken barn- och ungdomslitteratur i stället för under barnboksrubriker har placerats på allehanda andra ämnesrubriker såsom svensk vitterhet, geografi, zoologi. Att fullständigt genomgå realkatalogerna har varit en övermäktig uppgift. Med hänsyn till den höviska litteraturens roll i barn- och ungdomslitteraturen har emellertid Kungliga bibliotekets realkatalog över den svenska samlingen genomgåts även beträffande ämnesrubriken Undervisning, underavdelningen Umgänge och realkatalogen i Göteborgs universitetsbibliotek även beträffande ämnesrubriken Pedagogik, underavdelningen Bildning. (Någon motsvarighet till dessa underavdelningar finns inte i realkatalogen i Lund.)

4. Som resultat av detta insamlingsarbete har en avsevärd mängd titlar framkommit. Nästa steg i arbetet har varit att granska dessa böcker. Därvid har ett stort antal titlar avförts som inte fallande under den uppställda definitionen, ett betydande arbete som inte på något sätt framträder i den föreliggande bibliografin eller den parallella avhandlingen. Åtskilliga böcker har emellertid inte kunnat återfinnas i tillgängliga bibliotek eller på annat sätt. Detta gäller även böcker som upptagits i något av de stora bibliotekens kataloger men försvunnit från dess hyllor. En slutgiltig bibliografi är detta därför inte. Man kan även anta att en del böcker som skulle ha upptagits i den har undgått min uppmärksamhet. I första hand torde detta gälla religiös litteratur och facklitteratur på gränsen till läroböcker för skolan.

Litteraturkategorier (genrer)

De olika böckernas innehåll har i bibliografin kort bestämts genom angivande av den litteraturkategori eller de litteraturkategorier (genrer), till vilka de kan hänföras. Därvid har de beteckningar ut-

nyttjats som använts i avhandlingen. För en närmare diskussion härom hänvisas till denna. I kort sammanfattning är de följande:

ICKE-FIKTIONSLITTERATUR

1. *Litteratur med markerad religiös prägel.*
 - 1: 1. *Bibelutgåvor, bibelspråkssamlingar, bibelberättelser.*
 - 1: 2. *Betraktelser och predikningar.*
 - 1: 3. *Böner och religiös poesi (psalmer).*
 - 1: 4. *Religiösa biografier, framför allt om fromma barn.*
 - 1: 5. *Religiösa böcker om jungfruståndet, i någon mån i släkt med typ 2: 3 (jungfruståndet kunde uppfattas som ett stånd med särskilda förpliktelser).*
 - 1: 6. *Religiös litteratur i föräldrarådsform (jfr 2: 2).*
2. *Hövisk litteratur, dvs. litteratur som vill bibringa allmänt levnadsvett eller betendenormer.*
 - 2: 1. *Sentenssamlingar.*
 - 2: 2. *Föräldraråd, dvs. råd från föräldrar till barn (jfr 1: 6).*
 - 2: 3. *Bildningslitteratur, dvs. en mera systematisk framställning än regeln är i typ 2: 2 av vad som utmärker god uppfostran och gott uppförande, äkta ridderlighet, de olika ståndens skyldigheter etc.*
 - 2: 4. *Belevenhetslitteratur, innefattande mera osammanhängande, konkreta regler för det passande yttre beteendet.*
3. *Skildringar av mönsterbildande gestalter ur myt och historia.* De kan röra mytiska gestalter såsom Herkules men också utgöra biografier över historiska personer (ofta kallade *plutarcker*). Hit kan också räknas moraliserande anekdoter om mer eller mindre historiska personligheter. När dessa undantagsvis är barn, står litteraturkategorin nära typ 1: 4 och även typ 9 (ehuru det i det senare fallet rör sig om fiktiva och inte om verkliga barn).
4. *Undervisande eller fostrande djurskildringar.*
 - 4: 1. *Behandlingar av djurens egenskaper och ändamål.*
 - 4: 2. *Framställningar av djur som moraliskt mönsterbildande, en litteraturtyp som är släkt med typ 3.*
5. *Övrig facklitteratur (som inte bedömts som skolböcker), t. ex.*

behandlande naturkunskap, hantverk och näringar, geografi med etnografi och reseskildringar, historia.

FIKTIONSLITTERATUR

6. *Fabler, varmed den litteratur avses som direkt eller indirekt härrör från de klassiska fabelsamlingarna, dvs. de aisopiska fablerna och Pañcatantra, eller är efterbildningar av dem.*
7. *Moralpedagogiska chimärsagor.* Med chimärsagor avses undersagor berättande om magiska metoder och liknande. De kallas här ibland *fesagor*, om feer förekommer i dem. För att ge moralisk undervisning har de medvetet bearbetats till moralpedagogiska chimärsagor eller nyskrivits som sådana.
8. *Undervisande och fostrande äventyrsskildringar.*
 - 8: 1. *Robinsonader* (dvs. någon eller några har placerats i en sådan situation att de som Robinson Crusoe tvingats att med egen skicklighet utnyttja sina möjligheter). Formella undervardelningar är *barnrobinsonader*, där ett eller flera barn ensamma får uppleva Robinsons situation, *familjerobinsonader*, där en hel familj har ett sådant öde, och *utopiska robinsonader*, i vilka ett utopiskt samhälle byggs upp.
 - 8: 2. *Skildringar av fingerade äventyrliga resor som vill ge en i det närmaste systematisk geografisk undervisning.*
 - 8: 3. *Religiöst romantiska äventyrsskildringar.* Dessa har en markerad avsikt att ge väckelse till ett kristet liv. Deras romantiskt-pietistiska fromhet och deras av romantiken präglade språk gör dem till en väl urskiljbar undergrupp.
 - 8: 4. *Övriga undervisande och fostrande äventyrsskildringar.*
9. *Moralpedagogiska barnskildringar.* Här skildras fiktiva (inte verkliga) barn från författarnas egen samtid. Skildringarna är utförda så att de skall bibringa läsaren moralisk uppfostran. Till typen hör berättelser om de *drastiska följder* (sjukdom, död) som barns olydnad kan föra med sig. Den yttre formen är relativt ofta *dramatisk*.
10. *Chimärsagor utan undervisande syfte (jfr typ 7).*
11. *Skämtsagor utan undervisande syfte.*

12. *Guda- och hjältesagor (myter och sägner) utan undervisande syfte.*
13. *Fantastiska berättelser.* Denna genre har inte upptagits i Svensk barn- och ungdomslitteratur 1591—1839; de två exemplen i denna bibliografi har där förts under typen 10. Med tanke på genrens stora betydelse i senare tid har den ansetts böra särhållas redan här. Genren karakteriseras av att fantastiska händelser, t. ex. av magisk art, uppträder i en f. ö. alldeles realistisk nutidsskildring. Även chimärsagorna kännetecknas visserligen av en blandning av verklighet och fantasi, men den realistiska världen är där inte författarens nutida (barn)värld. Det första exemplet på fantastiska berättelser i barnlitteraturen torde vara E. T. A. Hoffmanns *Nussknacker und Mausekönig* (1816).
14. *Nonsenslitteratur* (före 1840 närmast ansatser eller föregångare härtill).
15. *Äventyrsskildringar utan undervisande syfte.*
16. *Barnskildringar utan undervisande syfte.*
- 16: 1. *Skildringar av barn i en lycklig värld*, som den vuxne ser tillbaka på med vemod eller betraktar som ett samhällsideal.
- 16: 2. *Barnskildringar av mera realistiskt slag.*

Dessa genrens nummerbeteckningar har också angivits i bibliografin, dels för utländska läsares skull, eftersom de svenska typbeteckningarna kan variera, dels för att underlätta en snabb överblick över vilka genrer som dominerar under en viss tid, vilka som kommer och vilka som försvinner. En granskning av de typbeteckningar som upptagits (det kan ibland röra sig om mer än en för en och samma bok) under tiden 1650—1749 visar sålunda:

Typ 1	37
Typ 2	31
Typ 3	6
Typ 5	1
Typ 6	3
Typ 8	2

Den dominerande betydelsen av den religiösa och den höviska litteraturen framträder klart. Endast 5 av 80 typbeteckningar rör fiktionslitteratur. Typ 5 (övrig facklitteratur, dvs. naturkunskap, geografi, historia etc.) har emellertid ännu inte gjort sig gällande.

Man kan härmed t. ex. jämföra tiden 1780—99, under vilka år antalet typhänvisningar är ungefär det samma (82 mot 80):

Typ 1	24
Typ 2	16
Typ 3	3
Typ 5	7
Typ 6	7
Typ 7	5
Typ 8	2
Typ 9	18

Typerna 1 och 2 är fortfarande viktiga men inte i samma utsträckning. Trots att typ 5 börjat märkas står vidare 32 exempel på fiktionslitteratur mot 50 exempel på icke-fiktionslitteratur (1650—1749: 5 mot 75). Särskilt frapperande är antalet moralpedagogiska barnskildringar (typ 9). Denna typ intar nu andra plats.

De tre sista år som upptas i bibliografin, 1837—39, har 88 genrehänvisningar. Dessa fördelar sig på följande typer:

Typ 1	20
Typ 2	5
Typ 3	6
Typ 5	13
Typ 6	2
Typ 7	4
Typ 8	9
Typ 9	17
Typ 10	5
Typ 11	1
Typ 12	1
Typ 13	1
Typ 14	1
Typ 15	2
Typ 16	1

Fiktionslitteraturen har nu lika många hänvisningar som icke-fiktionslitteraturen (44 mot 44). Den religiösa litteraturen är fortfarande den största gruppen, men bland icke-fiktionslitteraturen dominerar typ 5 (naturkunskap etc.) över typ 2 (den höviska litteraturen). Påfallande är att antalet genrer ökat. Ehuru nya sådana tillkommit (typerna 10—16), utges dock fortfarande de gamla (typerna 10—16 svarar endast för 12 av de 88 hänvisningarna). Typerna 10—16 kan uppfattas som en tillämpning av den romantiska pedagogikens idéer. Trots detta dominerar upplysningspedagogikens genrer bland fiktionslitteraturen (med 32 hänvisningar av 44). Särskilt omtyckta är de moralpedagogiska barnskildringarna (typ 9), i vilket avseende utgivningen under 1837—39 överensstämmer med utgivningen 1780—99. De undervisande och fostrande äventyrsskildringarna (typ 8) har emellertid ökat sedan perioden 1780—99.

Bibliografins uppställning

Bibliografen är som framgått kronologisk. När flera skrifter utkommit under ett och samma år, har de ordnats inbördes alfabetiskt efter det första ordet (orden) i titeln. (Författarens namn har således inte bestämt denna ordning.) Då samma upplaga av ett visst verk utkommit med två eller flera delar under två eller flera år, har de olika delarna sammanförts som ett nummer på det år, under vilket den första delen utkom. Varje ny upplaga av ett verk har dock förts som ett nytt nummer.

Endast de böcker som jag själv haft tillfälle att granska har i princip medtagits. I vissa fall har dock så pass säkra indicier förelagat för att böcker existerat (eller existerar) och kan uppfattas som barn- och ungdomslitteratur i här definierad mening att de har ansetts böra medtas. För att klart skilja de därvid återgivna uppgifterna från de uppgifter, som jag genom självsyn påtar mig ansvar för, har dessa titlar placerats för sig själva efter de övriga från samma utgivningsår och satts med mindre stilgrad.

Då förteckningens syfte i första hand är pedagogikhistoriskt, har exakt återgivning av stilsorter, arkbeteckningar etc. inte eftersträfvats. Väsentligt är emellertid att påpeka att alla uppgifter om böcker, vilkas titlar satts med den vanliga stilgraden, grundar sig

på min självsyn och således avser att vara, bl. a. ortografiskt, exakta. Användningen av stor bokstav har dock normaliserats efter modernt skrivsätt, framför allt på grund av de svårigheter som uppstår genom att en del eller alla orden i en titel ofta är satta med kapitäl. U-ljudet har vidare även i de fall när bokstaven v använts betecknats med u. Slutligen har interpunktionstecknet / ersatts med kommatecken. När det gäller *de böcker som jag inte själv sett*, dvs. de som placerats efter övriga under ett visst år och vilkas titlar satts med mindre stilgrad, *har ortografien* däremot *konsekvent givits en modern utformning* och inte följt den andrahandsuppgift som varit min källa. Dessa källor kan inte alltid förmodas återge den ursprungliga titeln med ortografisk noggrannhet, och den omsorg som i övrigt nedlagts på exakt ortografi skulle kunna vilseleda läsaren, om deras uppgifter fått behålla en äldre ortografisk dräkt.

Som redan sagt har en del uppgifter som kan återfinnas i bibliografier inte medtagits på grund av denna bibliografis huvudsakligen pedagogikhistoriska karaktär. Just från pedagogikhistorisk synpunkt är det emellertid av intresse att kunna bilda sig en närmare uppfattning om en boks utseende, dvs. dess sidantal och dess format. Sidantal har därför angivits, ehuru inte pagineringssättet. Det har beräknats även när sidpaginering saknats. I sidantalet har eventuellt tomma sidor efter titelsidan medräknats, däremot inte tomma sidor i slutet, inte heller sidor med reklam från tryckare eller förläggare.

När det gäller formatet har jag ansett att man snarast borde ge en exaktare uppgift än av den vanliga typen kvarto, oktav etc. Formatet har därför angivits i centimeter. Då marginalerna emellertid växlar betydligt vid olika skärningar av samma bok, är det *satsytans* storlek som angivits. För att kunna se boken framför sig måste läsaren därför själv lägga till marginaler av lämplig storlek. I satsytan har paginering upp till eller ned till och liknande utvidgningar inbegripits. Då även satsytans storlek kan variera i samma bok under äldre tid, har millimeterexakthet emellertid inte eftersträfvats. *Det första centimetermättet anger satsytans höjd, det andra mättet dess bredd.* När den första måttsangivelsen är mindre än den andra, innebär detta således att skriften har större bredd än höjd.

De under varje titel med mindre stilgrad insatta kommentarerna har disponerats på följande sätt:

1. Tryckort, tryckare (ev. förläggare och tryckare). Tryckår, om detta anges i skriften.
2. Satsytans storlek (enligt ovan angivna grunder).
3. Sidantal (enligt ovan angivna grunder).
4. I förekommande fall uppgifter om originalet (O): hemland (ty, eng, fr etc.), författarens namn, originalets titel, dess utgivningsår, i allmänhet avseende första upplagan. (Då originalets titel angivits men inte dess utgivningsår, beror detta i regel på att jag endast känner till en utländsk upplaga som är senare än den svenska översättningen och därför uppenbarligen inte den första upplagan.)
5. Den svenske översättarens namn, då detta inte klart framgår av den återgivna titeln eller där är ofullständigt.
6. Kort antydan om skriftens typ (med användning av de ovan angivna kategoribeteckningarna).
7. Uppgifter om tidigare och senare upplagor av skriften.
8. Därest skriften omnämnts i min bok Svensk barn- och ungdomslitteratur 1591—1839, hänvisning dit (SB). Huvudstället (-ställena) har därvid angivits. Fullständigare siduppgifter kan inhämtas i avhandlingens titelregister.
9. När det gäller de med mindre stilgrad satta titlarna (dvs. de böcker som jag inte haft tillfälle att granska) anges den källa (källor), från vilken uppgiften hämtats. I regel förekommer därjämte uttrycket "Saknas i KB, UUB, LUB, GUB". Detta innebär antingen att jag inte lyckats finna boken i respektive biblioteks katalog eller att negativt svar erhållits vid skriftlig förfrågan hos biblioteket.

Använda förkortningar vid litteraturhänvisningar

Vid litteraturhänvisningar har titlar förkortats enligt nedanstående lista. (Litteraturhänvisningar har inte gjorts i onödan, då de kan inhämtas ur den parallella avhandlingen.)

- Apelblad=Jonas Apelblad, Anonymi et pseudonymi Sveciae 3 (handskrift U 234 i UUB).
- Aurivillius=(Petrus Fabianus) Aurivillius, Catalogus librorum impressorum bibliothecae regiae academiae Upsaliensis. 1—2. Upsala 1814.
- Biografiskt lexikon=Biografiskt lexikon öfver namnkunnige svenske män. Ny reviderad upplaga. Stockholm 1874 ff.
- Bremer=Fredrika Bremer, självbiografiska anteckningar och bref jämte en teckning af hennes lefnad och personlighet utgifna af Ch(arlotte) B(reme)r. Stockholm 1912.
- Bygdén=Leonard Bygdén, Svenskt anonym- och pseudonymlexikon. 1—2. Uppsala 1898—1915.
- Bäckström=P. O. Bäckström, Svenska folkböcker. 1—2. Stockholm 1845—48. (Del 2 med särskilt paginerad Öfversigt af svenska folk-litteraturen, här =Bäckström 3.)
- Collijn=Isak Collijn, Sveriges bibliografi. 1600-talet. 1—2. Uppsala 1942—46.
- Dyhrenfurth-Graebisch=Irene Dyhrenfurth-Graebisch, Geschichte des deutschen Jugendbuches. Hamburg 1951.
- Eichhorn=Christoffer Eichhorn, Svenskt signaturlexikon (handskrift U 240 n i UUB).
- Engström=Gösta Engström, Miniaturböcker. Biblioteksbladet 1948, 10—19, 66—71.
- Gumuchian=Les livres de l'enfance du XVe au XIXe siècle. En vente à la Librairie Gumuchian & Ce. 1—2. Paris (1930).
- Hammarsköld=L. Hammarsköld, Förteckning på de i Sverige, från äldre, till närvarande tider, utkomna schole- och undervisningsböcker. Stockholm 1817.
- Hellekant=Bengt Hellekant, Engelsk uppbyggelselitteratur i svensk översättning intill 1700-talets mitt. Samlingar och studier till Svenska kyrkans historia 10. Stockholm 1944.
- Klemming=G. E. Klemming, Sveriges dramatiska litteratur till och med 1875. Bibliografi. Samlingar utgifna af Svenska forskriftsällskapet 40, 55, 67, 71—72. Stockholm 1863—79.
- Lénström=Carl Julius Lénström, Sveriges litteratur- och konst-historia i utkast. Upsala 1841.
- Lilja=Einar Lilja, Den svenska katekestraditionen mellan Svebilus och Lindblom. En bibliografisk och kyrkohistorisk studie.

- Samlingar och studier till Svenska kyrkans historia 16. Stockholm 1947.
- Linnström=Hjalmar Linnström, Svenskt boklexikon. Åren 1830—1865. 1—2. Stockholm 1867—84. (Även fotografisk kopia=Andra upplagan. Uppsala 1961.)
- Lundstedt=Bernhard Lundstedt, Sveriges periodiska litteratur. Bibliografi. 1—3. Stockholm 1895—1902.
- Lüdeke=Christoph Wilhelm Lüdeke, Allgemeines schwedisches Gelehrsamkeits-Archiv unter Gustafs des dritten Regierung. 1—7. Leipzig 1781—96.
- Palmiskiöld=Elias Palmiskiöld, Bibliographia svegothica. T. 331, 338, 345 (i UUB).
- SB=Göte Klingberg, Svensk barn- och ungdomslitteratur 1591—1839. En pedagogikhistorisk och bibliografisk översikt. Stockholm 1964.
- Stiernman=Anders Anton von Stiernman, Bibliotheca sviogothica. T. 2, 3 (handskrift U 192, 193 i UUB).
- St. John=Judith St. John, The Osborne collection of early children's books 1566—1910. A catalogue. Toronto 1958.
- Thulin & Ohlson=Det var en gång... Den gamla goda tidens barn- och ungdomsböcker. (Antikvariatskataloger nr 170, 210.) Göteborg 1947, 1954.
- Wiberg=Albert Wiberg, Översättningen av Caspar Lossius' barnbok Gumal och Lina. Pedagogisk tidskrift 101, 1965, 29—40.
- von Zweigbergk=Eva von Zweigbergk, Barnboken i Sverige 1750—1950. Stockholm 1965.

A CHRONOLOGICAL BIBLIOGRAPHY OF LITERATURE
FOR CHILDREN AND ADOLESCENTS PUBLISHED
IN SWEDEN 1591—1839

Principles of editing and disposition of annotations

A summary

The bibliography aims to facilitate research work on literature for children and adolescents published in Sweden. To undertake such research, mastery of the Swedish language is needed, the bibliography having been written in Swedish. The work is, however, also a contribution to the international research on children's literature, and this for five reasons:

1. The bibliography is a first example of a chronological bibliography, as complete as possible, of literature for children and adolescents, published in a certain country. It might be of interest to future researchers tackling children's literature with bibliographical method.
2. The works have been classified into genre types. Much because it is under debate how this division according to genre groups should be made, it would perhaps be of interest to see how this genre classification has turned out.
3. The works listed are mostly translations. Thus the bibliography shows how the literature for children and adolescents among the leading European nations was spread to a small country.
4. The bibliography tries to give the foreign originals of the many translations into Swedish. Some of the information about these originals might be of value for the research on the literature of foreign countries. The bibliography has not only an index of the names of authors, revisers and editors, but also an index of the titles of the originals in foreign languages.

5. Researchers on foreign originals may want to check if and when these originals were translated into Swedish.

The definition of literature for children and adolescents used in the bibliography

1. Literature for children and adolescents is defined as the literature that has been *published* for young people, not as the books that young people have *read*.
2. All literature that was published for children and adolescents is included whether or not the works are Swedish originals or translations.
3. No limitation to so-called works of entertainment has been made. Thus, both specifically religious and courtesy literature are included.
4. Some works, however, have been excluded, viz. works only in a foreign language, catechisms and school textbooks (also primers). To draw a line between catechisms and other religious literature and between school textbooks and other instructive books is, however, often difficult.
5. Chapbooks are not included, were they not explicitly published for children or adolescents.
6. The place of publication must have been under Swedish administration. Thus, books published in earlier Swedish possessions are included, but not books published in Swedish in Finland after 1809. (Some books published in Rostock and Lübeck during the 16th and 17th centuries are included because of the importance of these towns for the Swedish book production at that time.)

Collection of material

As a preparatory work the Swedish national bibliographies (no such bibliography, however, exists for the period 1700—1829), certain other bibliographies and the systematic catalogues of the four great Swedish university libraries, viz. at Stockholm, Uppsala, Lund and Göteborg, have been examined. After this, the works

which have been found in existence have been read through. A great many titles have hereby necessarily been excluded.

Literary categories (genres)

As was said earlier, the works have been classified in genre types, viz. the following:

NON-FICTION

1. *Specifically religious literature.*
 - 1:1. *Editions of the Bible, collections of quotations from the Bible, stories from the Bible.*
 - 1:2. *Tracts and sermons.*
 - 1:3. *Prayers and religious poetry (hymns).*
 - 1:4. *Religious biographies, especially of pious children.*
 - 1:5. *Religious books about maidenhood.* The type is related to type 2:3 (maidenhood was regarded as something of an order within society).
 - 1:6. *Religious literature in the form of parental advice.* (Cf. type 2:2.)
2. *Courtesy literature*, that is, literature pretending to teach general rules of behaviour.
 - 2:1. *Collections of proverbs and proverb-like sentences.*
 - 2:2. *Parental advice.* (Cf. type 1:6).
 - 2:3. *"Bildningslitteratur"* (*books on polite conduct and general education*). Books of this type give a more systematic treatment than type 2:2.
 - 2:4. *"Belevenhetslitteratur"* (*books on civility*). Books of this type give (disconnected) precepts for proper manners.
3. *Figures from myth and history used as moral examples.* Books containing historical biographies published with this purpose were often called *plutarchs* (Plutarch was a predecessor from classical antiquity). In this category moral anecdotes about more or less historical persons are placed, too. When these persons are sometimes children, the category is

related to type 1:4 and even to type 9 (where the children, however, are fictitious).

4. *Instructive or moral accounts of animals.*
- 4: 1. *Treatments of the nature and purpose of animals.*
- 4: 2. *Animals as moral examples*, a type related to type 3.
5. *Other informative literature* (without being school textbooks) as books about nature, arts and crafts, geography with ethnography and accounts of travels, history.

FICTION

6. *Fables*. A story is here called a fable if it goes back to the classical collections that have always been called fables, i. e. The Aesop fables and the Pañcatantra, or if it is an imitation of them.
7. *Moral chimerical tales*. A chimerical tale is defined as a tale with supernatural, often magic events. The moral chimerical tale is such a tale with the special object of moral teaching.
8. *Instructive and moral adventure stories.*
- 8: 1. *Robinsonades*. (The Robinsons are persons whose survival is depending on their own skill.) Formal sub-types are *Child Robinsonades* (telling how one or several children experience the situation of Robinson), *Family Robinsonades* (describing whole families in isolation) and *Utopian Robinsonades* (dealing with the social conditions in a utopian state).
- 8: 2. *Stories describing a fictitious adventurous journey in order to give an almost systematic geographical instruction.*
- 8: 3. *Religious-romantic adventure stories* with strong evangelizing purpose. The piety is in its emotionality related to the literature of the romantic period; the style is also derived from romantic authors.
- 8: 4. *Other instructive and moral adventure stories.*
9. *Moral stories about children*. The children are fictitious but ordinary children in the author's own time. A recurrent theme is the *drastic consequences* (illness, death) of children's disobedience. The form is often *dramatic*.
10. *Chimerical tales without instructional intent*. (Cf. type 7.)

11. *Jokes without instructional intent.*
12. *Myths and heroic legends without instructional intent.*
13. *Fantastic tales*. The type is characterized through a mixture of fantastic, e. g. magic, events and a realistic world (often the world of ordinary children in the author's own time).
14. *Nonsense literature* (before 1840 forerunners of this literary category).
15. *Adventure stories without instructional intent.*
16. *Stories about children without instructional intent.*
- 16: 1. *Stories about childhood as a happy age as distinguished from maturity.*
- 16: 2. *Stories about children of a more realistic kind.*

The arrangement of the bibliography

When a number of works have been published during a year, they have been listed alphabetically according to the first word (words) of the title. When an edition of a work has been published during two or more years, the parts have been put together as a number of the first year of publication. However, each new edition of a work has been listed as a new item.

The titles are printed in two type sizes. The bigger applies when I have seen the works. The orthography is then intended to be precisely reproduced. When I have not seen them, the smaller type counts. The orthography is then also modernized, since the source may not have given the title orthographically correct.

The annotations

After each title annotations are inserted and arranged as follows. (It should be observed that the annotations are limited when they refer to a new edition. For further particulars one has to consult the first edition.)

1. Place of printing, printer (publisher and printer), year of printing.
2. Size of print area. First figure gives the height, second figure

the breadth. *It is to be observed that the margins are not included.*

3. Number of pages ("24 s."=24 pages). Blank pages after the title-page are included, but not blank pages at the end or pages with advertisements from printers or publishers.
4. Original (O): country (eng, fr, ty etc., "ty" stands for German), author's name, title of original, year of publication (generally the first edition). (When no year of publication is given, I only know of an edition which is later than the Swedish translation and thus not the first.)
5. The name of the Swedish translator, when this name is not given or is incomplete in the title. ("Öv"=translator.)
6. Short classification of the literary category (genre). Number notation as above is always given within parenthesis.
7. Earlier and later editions of the work. ("Upplaga"= edition. "Ny upplaga av"=this is a new edition of... "Ny upplaga" =a new edition is...)
8. When the work is treated in my parallel thesis, *Svensk barn- och ungdomslitteratur 1591—1839. En pedagogikhistorisk och bibliografisk översikt* (Swedish literature for children and adolescents 1591—1839. A historical and bibliographical survey) (Stockholm 1964, in Swedish but with a summary in English, pp. 341—359), page reference to this thesis. ("SB, 26"=this thesis, page 26.)
9. As to the works which I have not seen (the titles of which have been printed in smaller type), the source of data is given. ("Uppgift i"=according to.) As a rule the following sentence is inserted: "Saknas i KB, UUB, LUB, GUB." Means that the work in question has in vain been sought for in the four great Swedish university libraries, at Stockholm (KB), Uppsala (UUB), Lund (LUB) and Göteborg (GUB).

The indices

The bibliography has three indices, one listing Swedish titles, one the titles of foreign originals, and one the names of authors, revisers, editors and translators. The indices listing titles give only

the first Swedish edition of a work. It should be observed that the classification of works as literature for children and adolescents is made in regard to the Swedish editions and not in regard to foreign originals. Literature for adults as well as some school textbooks are therefore found in the index of originals in foreign languages.

KRONOLOGISK FÖRTECKNING ÖVER BARN- OCH
UNGDOMSLITTERATUR
UTGIVEN I SVERIGE 1591—1839

1591

1. *Porta, Jungfruspegel.*

Een sköön och härligh jungfrw speghel. Sammansatt aff then helighe biblia och lärde mäns scriffter, ther the fromme jungfrwr kunne sigh beskådha hwadh them wäl tiener: och the andre kunne förnimma hwadh them illa prydhar. Item, någhra nyttighe frågestycker, them tienlighe som sigh til echteskap giffua wille. Sampt medh een liten calendario, om the jungfrurs nampns uthtydning, som ther insatte äre. Förswenskadt och mångestades förbättrat aff Laurentio Iohannis Laelio Stokholmense.

Schl: Andreas Gutterwitz 1591.

12.5×6 cm. 256 s.

O (ty): Conrad Porta, Jungfrauen Spiegel auss Gottes Wort und Lutheri Schriff nach Ordnung d. h. zehen Gebote (1580).

Religiös bok om jungfruståndet (1:5).

Ny upplaga 1601:1. SB, 33.

1592

1. *Erasmus, En litin dialogus.*

Een litin dialogus, barnom til underwijsning och tucht. Schole- mestaren och läriungen.

Det ursprungliga trycket från våren 1592 är inte bevarat, men skriften ingår i Om hwshåldning. S. Bernhardi epistel, huruledes hwar och en hwshållare skal wäl förestå sitt hws... aff Petro Iohannis Gocho (bl. K 2, r. — K 4, v.).

Rostock: Steffan Möllman 1592.

12.5×6.5 cm. 6 s.

O: Desiderius Erasmus Roterodamus, Monitoria (Monita) paedagogica. Ingående i Colloquia (1518—24).

Öv: Petrus Johannis Gothus.

Belevenhetslitteratur (2:4). SB, 65.

Mellan 1594 och 1597

Mutzelow, Historisk narratio.

Een ganske liufligh historisk narratio eller förkunnelse om then edle unge hiälten Hercule, af Xenophonte uttugin, och medh skiön utlähningh förklarar, ther uti allehanda nyttige och nöttorftige lärdomer och förmaninger warde förestellte, ungdomen till ähra, förswenskat af Israele Petri Dalekarlo Sweco.

Rostock: Steffan Mullman.

13×7 cm. 24 s.

O (ty): Lucas Mutzelow, Ein sehr liebliche historische Narration oder Erzehlung, von dem edlen iungen Helde dem Hercule, aus dem Xenophonte genommen, und mit schonen Auslegungen erkleret, darinnen allerley nutze, und notwendige Erinnerungen werden furgestellet. Zun Ehren der edlen Iugendt, auss der Lateinischen in deutsche Sprache gebracht. (1593)

Mönsterbildande gestalt ur den antika myten (3). SB, 69.

1601

1. *Porta, Jungfruspegel.*

Een sköön och härligh jungfru speghel, sammansatt aff then helighe biblia och lärde mäns scriffter, ther the fromme jungfrur kunne sigh beskådha hwadh them wäl tiener: och the andre kunne förnimma hwadh them illa prydher. Item, någhra nyttighe frågestycker, them tienlighe som sigh til echteskap giffua wille. Sampt medh een liten calendario, om the jungfrurs nampns uthtydning, som ther insatte äre. Förswenskadt och mångestades förbättrat aff Laurentio Ioannis Laelio Stokholmense.

Rostock: Christoff Reussner 1601.

12.5×6.5—7.5 cm. 256 s.

Ny upplaga av 1591:1. SB, 33.

1603

1. *Chytraeus, Hundrade Esopi fabler.*

Hundrade Esopi fabler, någre aff D. M: Luthero, somblighe aff Mathesio, och en deel aff Nathanaele Chytraeo, på thet tyska språket tilhopadragne. Ithem Esopi leffuarne, aff Erasmo Albero beskrieffuit sampt D. M: Lutheri förspråk om theñe lille boks nytta, och hennes rätta bruk. Ungdomen uthi vårt kära fädernesland Sverige til öffning, rättelse och lärdom. Förswenskadhe aff Nicolao Balk Stockholmsense.

Sthlm: Harmen Sylken (tr. hos Anund Olufson) 1603.

11.5—12×6—7 cm. 2+240+13 s.

O (ty): Nathan(ael) Chytraeus, Hundert Fabeln, mehrtheils auss Esopo, etliche von D. Mart. Luth. und Herrn Mathesio, etliche von Nathan Chytraeo, und andern verteutschet, und mit einem kurtzen Appendix vermehret (1571).

Aisopiska fabler (6).

Ny upplaga 1608: 2. SB, 88.

1607

1. *Spangenberg, Apostlarnas gärningar.*

Apostlarnas gerningar, medh een kårt utläggning för unga christna. Författade i frågor aff M. Iohanne Spangenberg, anno Christi 1544. Utthålkade och uthgångne aff Petro Iohannis Gotho Norcopensi.

Rostock: Petrus Iohannis Gothus (tr. hos Christoff Reusner) 1607.

12.5×7 cm. 575 s.

O ty. Bibelutgåva (1:1).

SB, 14 (ortografin "Apostlarnes" är där feltryck).

1608

1. *Martini, Kristeliga jungfrurs ära-krantz.*

Christeliga jungfrurs ära-krantz. Ther inne alla theras dygder genom the almenna krantzblomstren och krydderna affmålade och förklarade warda. Scriffuin aff M. Luca Martini, med D. Iohan-

nis Avenarij förtaal. Utthålkat aff Petro Iohannis Gotho, Norcopense.

Rostock: Staffan Möleman 1608.

11×6.5 cm. 358 s.

O (ty): Lucas Martini, Christlicher Jungfräulein Ehrenkränzlein (1581).

Religiös bok om jungfruståndet (1:5).

Nya upplagor 1614:1, 1656:1, 1682:1. SB, 34.

2. *Chytraeus, Hundrade Esopi fabler.*

Hundrade Esopi fabler, någre aff D. M. Luthero, somblighe aff Mathesio, och en deel aff Nathane Chytraeo på thet tydsk- språket tilho-dragne. Item Esopi leff- Erasmo Albero b- sampt D. M. Luth- förspråk, om theña lilla boks nytto, och hennas rätta bruk. Ungdomen uthi vårt kär- fädernesland Sverige til öffning, rättelse och lärdom. Förswenskadhe aff Nicolao Balk Stockholm-

Titel efter defekt titelblad i UUB. Ytterligare ett ex. är känt, men detta saknar titelblad. För de bortfallna partierna jfr 1603:1. Palmiskiöld (T. 331, p. 145) anger att boken också innehållit uppgiften att den tryckts i Rostock av Johan Richel 1608 och förlagts av Härman Sylken i Stockholm.

12×7 cm. 251 s.

Ny upplaga av 1603:1. SB, 88.

1614

1. *Martini, Kristeliga jungfrurs ära-krantz.*

Christeliga jungfrurs ära-krantz. Ther inne alla theras dygder genom the almenna krantzblomstren och krydderna affmålade och förklarade warda. Scriffuin aff M. Luca Martini, med D. Iohannis Avenarij förtaal.

Lübeck: Samuel Jauch 1614.

11.5×6.5 cm. 359 s.

Ny upplaga av 1608:1. Nya upplagor 1656:1, 1682:1. SB, 34.

1619

1. *Lossius (Melanchthon), Colloquium.*

Colloquium, eller samtaal, emellan Gudh och vår förste moder Ewa, samt hennes barn, jemväl och hwadan prästerskapet, adel, oädel och alle stand sitt ursprung haffua, myckit nyttigt at läsa. Nu nyligen unge barn til at läsa, aff latin på swensko affsatt, aff Arnoldo Schult.

Sthlm: Chr. Reusner 1619.

12.5×7 cm. 32 s.

O (ty): Lucas Lossius, Dialogus pius et festius, de colloquio inter deum (ut ferunt) & Euam, cuiusq, liberos habito, de scriptus ex epistola Philippi Melanthonis, ad Joannem a Vueda..., ingående i Quaestiunculæ methodicæ de christiano catechismo in formam dialogi (1545). Bearbetning av ett brev av Philippus Melanchthon (1539, 1536?), ytterst från (it) Mantuanus' ekloger (1498). Bildningslitteratur (2:3). SB, 57.

1620

1. *Erasmus, En gyllene bok.*

Liber aureus de civilitate morum puerilium, thet ähr: en gylden book, om unga personers sedhers höffweligheet. Olim ab authore Erasmo Roterodamo conscriptus. Nunc verò svecico idiomate reditus, & nobilissimis juxtaq; literis & moribus cultissimis adolescentibus, discipulis & convictoribus suis amantissimis exhibitus per Jonam Hambræum Helsingium ss. theologiae stud.

Sthlm: Olaus Olai 1620.

10—11×5—5.5 cm. 204 s.

O: Desiderius Erasmus Roterodamus, De civilitate morum puerilium libellus (1526).

Belevenhetslitteratur (2:4).

Ny upplaga 1693:2. SB, 66.

1622

1. *Kringius, En liten andelig nyårsskrift.*

En liten andeligh nyårs skriff, om thet hederlige, ehrlige, gud-fruchtige och dygdesamme jungfrw ståndet, huru högt thet räcknat

warder för Gudh then aldrähögsta i himmelen. Til en nyårs gåffua, tjenstwilligen sammansatt och componerat aff Erico Nicolavi Kringio Ubs. anno M.DC.XXII. then 3. jan.

Sthlm: Chr. Reusner.

13×6.5—8 cm. 22 s.

Religiös bok om jungfruståndet (1:5). SB, 36.

2. *Sachse, Kyskhetspiegel.*

Kyskheets spegel alle christelige ungerswenners och jungfrugers. Hwaruthinnan then edle dygden, tucht och kyskheet, uthi Josephs exempel beskriwfen, och genom then hwijte liliones lijkelse herlighen affmalat warder. Uthtolkat af Erico Schrodero.

Sthlm: Marcus Sigfridson (tr. hos Ignatius Meurer) 1622.

11×6 cm. 272 s.

O (ty): Michael Sachse (Saxo), Zuchtspiegel aller christlichen jungen Gesellen und Jungfrauen (1602 eller tidigare).

Betraktelse i predikoform (1:2).

En ungefär samtidig upplaga existerar, men de båda bevarade exemplaren saknar de första och sista bladen och därmed tryckårsangivelse. (Jfr Collijn 2, 815.)

Nya upplagor 1657:1, 1688:1, 1726:1. SB, 21.

1624

1. *Carolstadius, Decreta.*

Decreta seu edicta, pietatis ac morum selectissima, ex antiquorum sapientum ratione compilata, jàm verò denuò in honorem, usum et incrementum studiosæ juventutis edita, et rhythmis svecanis exposita, per Laurentium Carolstadium.

Sthlm: Reusner 1624.

13×7 cm. 67 s.

Sentenssamling (2:1). SB, 44.

2. *Rudbeckius, Insignis adolescentia.*

Insignis adolescentia en ny wijsa, om Starcke en rättskaffens swensk ung swen, then frijwilligt, som fadren, uthdrager moot

rijkzens fiender, oansedt hans moder nogh flijteligen wil hindran ther från, achtandes meer Gudz ähra, fäderneslandzens bästa, fadrens rådth och itt tappert namn, än modren och sitt eget lijff. Item om Hercule, Paride och riddar S. Jöran. Allom swenskom bådhe gambrom och ungom, så ädlom såsom gemenom, som män wara och warda wilia, til upwäckelse, effterdömmen, förwaring: at ock the, synnerligha i thenne feigdetijden, må thet som them bör, göra, och alt annat låta. Dichtat, skrifwit, bekostat, aff M. Petro J. Rudbeckio N.

Sthlm: Ignatius Meurer 1624.

12.5×7.5 cm. 64 s.

Starckes föredömen är mönsterbildande gestalter från antik och biblisk myt och historia (3). SB, 70.

3. *Rudbeckius, Insignis pueritia.*

Insignis pueritia. En ny wijsa, om Lucio Papyrio Praetextato en ung junckare i Rom: hwilken, när hans fadher L. Papyrius, effter the gamble romares lofligha bruk, hade honom aff barndomen medh sigh på rådhuset, ther at höra och lära saker, och hans moder Lucia aff förwetenheet offta anmodden moot hans eedh, at säija hwadh i rådhet förhandlades, updichtade thenna effterföljande sagma. Anno mundi 3619. Ante Christ. 345. Urbis 407. Skrifwin och gifwin til ähra och lära åt the ädla och wälb. småjunkare jun. Johan och Bencht och Jacob Skyt bröder. Aff P. J. R.

Sthlm: Ignatius Meurer 1624.

12.5×7.5 cm. 32 s.

Av Petrus Johannis Rudbeckius.

Mönsterbildande gestalt från antiken (3)+sentenssamling (2:1). SB, 70, 42.

1627

1. *Girs, Om sann ädelhet.*

Pro foelici omine & nomine, illustri suecorum collegio, noviter apud Holmenses auspicato, consecratus de vera nobilitate libellus. Thet är: om san edelheet en liten tractat, thet nyys uprättade rid-darehuuset, eller adelighe collegio uthi Stockholm til lyckönskning,

beröm och ähre consecrerat, och aff Aegidio Girsio skrifwin år 1627. Auro decus gemma: nobilitati virtus.

Sthlm: Ignatius Meurer.

13×7.5 cm. 110 s.

Bildningslitteratur (2:3). SB, 59.

1628

1. *Helsingius, Poenitentialia Davidica.*

Poenitentialia Davidica, sive septem psalmi Davidis quos poenitentiales vocant cum textu bilingui latino Xantis Pagnini suetico juxta biblicam translationem. In gratiam studiosae juventutis, praesertim ejus quae est in gymnasio Arosiensi editi. Quibus etiam hi psalmi sunt adjecti. Ps. 23. Ps. 24. Ps. 34.

Västerås: Olaus Olai 1628.

12.5×8 cm. 32 s.

Av Elias Olai Helsingius. Latinsk bibeltext från (it) Sante Pagnini.

Bibelutgåva (1:1).

Ny upplaga 1635:1. SB, 14.

Hammarsköld (92) upptar en upplaga redan från 1626, men detta torde bero på ett missförstånd.

1635

1. *Helsingius, Poenitentialia Davidica.*

Poenitentialia Davidica, sive septem psalmi Davidis quos poenitentiales vocant cum textu bilingui latino Xantis Pagnini suetico juxta biblicam translationem. In gratiam studiosae juventutis, praesertim ejus quae est in gymnasio Arosiensi editi. Quibus etiam hi psalmi sunt adjecti. Ps. 23. Ps. 24. Ps. 34.

Västerås: Petrus Waldius 1635.

12×8 cm. 32 s.

Ny upplaga av 1628:1. SB, 14.

1636

1. *Wallius, Ungfolks bibel.*

Lars Oloffzons Wallii, unghfolckz bibels förste deel, om the fem Moses böcker.

Uppsala: Wallius 1636.
12×6—7 cm. 8+592 s.
Bibelutgåva (1:1). SB, 15.

2. *Wallius, Ungfolks bibel.*

Ungfolks bibels andra del, som handlar om bibelens historieböcker.

Uppsala: Wallius 1636.
Fortsättning av föregående (1:1) enligt Stiernman, T. 2, bl. 257, v.
Troligen inte bevarad (jfr Collijn 2, 1002). SB, 15.

1641

1. *Petrarca, Skådespegel.*

Francisci Petrarchae speculum morale, thet är: en kort skådespegel, som lærer huru en menniskia i thenne werlden sigh förhålla skal, at hon sigh aff medgång icke förhäfwer, och i mootgång icke öfwer gifwer: uthan måtteligheten achtar, enden betäncker, och sitt hopp til Gudh setter. Ungdommenom til nytta, och eliest rätt-sinnigom christnom til betrachtelse. Förswenskad och i rijm affsatt aff Arvido Olai sch. Linc. collega.

Linköping: Christopher Günter 1641.
13×8 cm. 12+83 s.
O (it): Francesco Petrarca, De remediis utriusque fortunae libri duo. Endast de varje prosakapitel inledande distika har medtagits.
Sentenssamling (2:1). SB, 44.

1642

1. *Aurelius, Barnebiblia.*

Barne-biblia: sammandraghen aff the förnemligste sententier och språåk uthi then helga skriff, öfwer någhre vår christelige troos artiklar, ungdomen til nytta och undherrättelse.

Sthlm: Ignatius Meurer 1642.
13.5×8 cm. 38 s.
Av AEgidius Aurelius (Eggert Mattsson Aurelius).
Systematisk bibelspråkssamling (1:1). SB, 18.

1643

1. *Palmsköld, Inventarium Syracidis.*

Inventarium Syracidis, eller: hwart och itt språks och läre-puncters richtigh sammanfogelse, såsom the thessföruthan uthi Syrachs huus-book här och ther finnas förströdde. Allom endfaldigom, uthi hwadh stånd the hälst stadde äre, och i synnerheet them studerandom til een nyttigh rättelse.

Sthlm: Henrich Keyser 1643.
7.5×4 cm. 8+207 s.
Av Erik Larsson Palmsköld (Collijn 1, 686; Bygdén 1, 771 f.).
Bibelspråk ur Jesu Syraks bok (1:1).
Ny upplaga 1690:1.

1644

1. *Jonae, En psalm.*

Een psalm. Stält uppå Jesu Christi namn, siunges under the nother: Beklaga aff alt min sinne, etc. Skrifwin för någre the ehrborne, wälwijse, högh-wälachtade och förnemlige inwånare uthi Stockholm, älskelige käre barn, til ähra och dienst. Aff Erico Jonae Smol.

Sthlm 1644.
15×10.5 cm. 8 s.
Psalmen troligen av Petrus Johannis Rudbeckius.
Religiös poesi (1:3). SB, 27.

1645

1. *En ny visa.*

Een nyy wijsa, allom gudfruchtigom ungerswännom, samt dygderijkom jungfrugom och pijgom, är thenne lille (dogh wälmente)

wijsa tjänstligen offererat. Under then thon: Kommer här j gudinnor uthi gemeen, etc.

Utan angiven tryckort 1645.
13×7 cm. 8 s.
Bildningslitteratur (2:3).

1648

1. *En liten psalmbok.*

En liten psalmbok, theruthinnan the förnämste psalmer, som i Gudz församling siungas, äre insatte. Ungdomen til gagn och goda.

Sthlm: Ignatius Meurer 1648.
8×3.5 cm. 240 s.
Religiös poesi (1:3), en förkortning av Uppsalapsalmboken av 1645. SB, 27.

1656

1. *Martini, Kristeliga jungfrurs ärekrans.*

Christeligha jungfrurs ähre-krantz, ther inne alla theras dygder genom the allmenna krantzblomstren och krydderna affmålade och förklarade warda. Skrifwin aff M. Luca Martini. Medh doct. Johannis Avenarii företaal.

Sthlm: Ignatius Meurer 1656.
11.5×6 cm. 16+343 s.
Ny upplaga av 1608:1, 1614:1. Ny upplaga 1682:1. SB, 34.

1657

1. *Sachse, Kyskhetsspegel.*

Alle christelige ungerswenners, och jungfrugers, kyskheetz speghel, hwaruthinnan then ädle dygden, tucht och kyskheet, uthi Josephs exempel beskriwin, och genom then hwijte liliones lijknelse herligen affmålät warder. Uthtolkat aff Erico Schrodero.

Sthlm: Ignatius Meurer 1657.
11.5×6 cm. 168 s.
Ny upplaga av 1622:2. Nya upplagor 1688:1, 1726:1. SB, 21.

2. *Matthiae Gothus, Elementa christianae religionis.*

Elementa christianae religionis, eller I. Summa öfwer then reena saliggörande catholiske christeliga läran. II. En lijten barnabook, innehållandes then christelige lärones fäm förnembste hufwudstyckiën. III. Några gudeliga böner.

Strängnäs: Zacharias Brockenius 1657.
18×13 cm. 4+56 s.
Av Johannes Matthiae Gothus. Införd i samlingsverket Strengnäs kyrkie och hws-book, 1658.
Religiös litteratur, bl. a. systematisk bibelspråkssamling (1:1, 1:2, 1:3). SB, 18.

1669

1. *Rudbeck(ius), Catechismi predikan.*

Catechismi predikan, eller een enfaldig underwijsning för barnen, huruledes the sina fem christendoms stycken, kunna lära, som man talar, på fingren, och förmodeligen, them som sigh bättre förekomne äro, icke heller onyttigh på Michelssmässo dagen anno 1669 i Stockholms storkyrckia hållin aff Nicolao Rudbeck, th. doct. och past. ibidem.

Sthlm: Ignatius Meurer.
13.5×6—7.5 cm. 78 s.
Predikan (1:2). SB, 22.

1672

1. *Johansdotter, En enfaldig lyckönskan.*

Een enfaldigh doch hiertans innerligh lyckönskan, och förmaning til Gudz fruchtan, och alla christeliga dygder, som een moder här underteknad, til sin käre son, Peder Hanson, såsom til itt valet, och sidsta testament skriffteligen gifwit hafwer åhr 1671 den 14 maj. Ther til hon bewekt är, aff skyldigh plicht, kärleek til Gudh,

så ock inplantat hiertans moderligh affection, til sitt barns, så timme- som andeliga godtreffnad, wälstånd och lycksaligheet, hwilket uthaff Herrans fruchtan (ther til hon honom så troohierteligen förmanar:) altsammans härkommer, Sara Johans dotter, för then tiden wälförordnad (så) läremoder uppå barnhuuset i Stockholm.

Sthlm 1672.
16×11 cm. 20 s.
Religiös litteratur i föräldrarådsform (1:6).
Ny upplaga 1674:1. SB, 36.

1674

1. *Johansdotter, En enfaldig lyckönskan.*

Een enfaldigh doch hiertans innerligh lyckönskan, och förmaning til Gudz fruchtan, och alla christeliga dygder som een moder här underteknad, til sin käre son, Philip Hanson, såsom til ett valet, och sidsta testament skriffteligen gifwit hafwer år 1671 den 14. majj. Ther til hon bewekt är, aff plicht, kärleek til Gudh, så ock inplantat hiertans moderligh affection, til sitt barns, så timme- som andeliga godtreffnad, wälstånd och lycksaligheet, hwilket utaff Herrans fruchtan (ther til hon honom så troohierteligen förmanar:) altsammans härkommer, Sara Johans dotter, för then tiden wälförordnad läremoder uppå barnhuuset i Stockholm.

Sthlm 1674.
16×11 cm. 20 s.
Ny upplaga av 1672:1. SB, 36.

1675

1. *Westhius, Gudeligit barnaminne.*

Gudeligit barnaminne eller korte och enfaldige rim på alla söndagars, högtiders och helgedagars evangelier, små skolebarn till nytta och påminnelse, utav det tyska språket in uppå vårt svenska tungomål efter någras begäran överdragen.

Sthlm 1675.
Uppgift i Stiernman T. 3, bl. 404, v. Sidantalet anges som 24; av sammanhanget framgår att författaren skall vara Samuel Westhius Sudermannus. Troligen inte bevarad (jfr Collijn 2, 1013). Vål 1:3.

1677

1. *Brabe, Oeconomia.*

Gamble grefwe Peer Brahes, fordom Sweriges rijkes drotzetz, oeconomia eller huuszholdz-book, för ungt adels-folck. Skrifwin anno 1581.

Visingsborg: Johann Kankel 1677.
15×11 cm. 127 s.
Bildningslitteratur (2:3). SB, 56.

1682

1. *Martini, Kristeliga jungfrurs ärekrans.*

Christeligha jungfrurs ähre-krantz, therinne alla theras dygder genom the allmenna krantzblomstren och krydderna affmålade och förklarade warda. Skriffwin aff M. Luca Martini, medh kopparstycken.

Sthlm: Thomas Anderson Berghman (tr. hos Niclas Wankijff) 1682.
11.5×6 cm. 28+343 s.
Ny upplaga av 1608:1, 1614:1, 1656:1. SB, 34.

1683

1. *Du Four, Sedebok.*

Sylvestri du Four sede-bok, eller kort begrep, at underwisa ungt folck (folk) til en ärbar och försigtig wandel (utaf fransöskan förswenskad af Olof Hermelin).

Sthlm: Henrich Keyser 1683.
13×6.5 cm. 86 s. Titelvariant inom parenteser.
O (fr): Silvestre (Philippe Sylvestre) du Four, Instruction morale d'un père à son fils qui part pour un long voyage, ou manière aisée de former un jeune homme à toutes sortes de vertus (1677).
Föräldraråd (2:2).
Nyöversättning 1757:2 med nya upplagor 1768:4, 1810:9. SB, 48.

1684

1. *Spegel, Barnabibel.*

Barna-bibel, thet är christeliga underwijsningar, uthaff sielfwa skrifftennes språk sammansatte, på thet ungdomen des grundeligare må fatta och lättare minnas Gudz helga kändedom oc egenskaper. Gudz sanskylliga dienst och dyrkan. En christen människias rätta troo. Een christens dygdiga lefwerne.

Sthlm: Henrich Keyser 1684.

13.5×6.5—8 cm. 18+313+23 s.

Av Haquin Spegel.

Systematisk bibelspråkssamling (1:1).

Bearbetningar 1688:2 och Barnaskola (1702 eller 1703). SB, 18.

1688

1. *Sachse, Kyskhetsspegel.*

Alle christelige ungerswänners och jungfrugers, kyskheetz speghel, hwar uthinnan den ädle dygden, tucht och kyskheet, uthi Josephs exempel beskrifwin, och genom then hwijte liliones lijkelse herligen affmålat warder. Uttholkat aff Erico Schrodero.

Göteborg: Jöns Rahm 1688.

11.5×6 cm. 168 s.

Ny upplaga av 1622:2, 1657:1. Ny upplaga 1726:1. SB, 21.

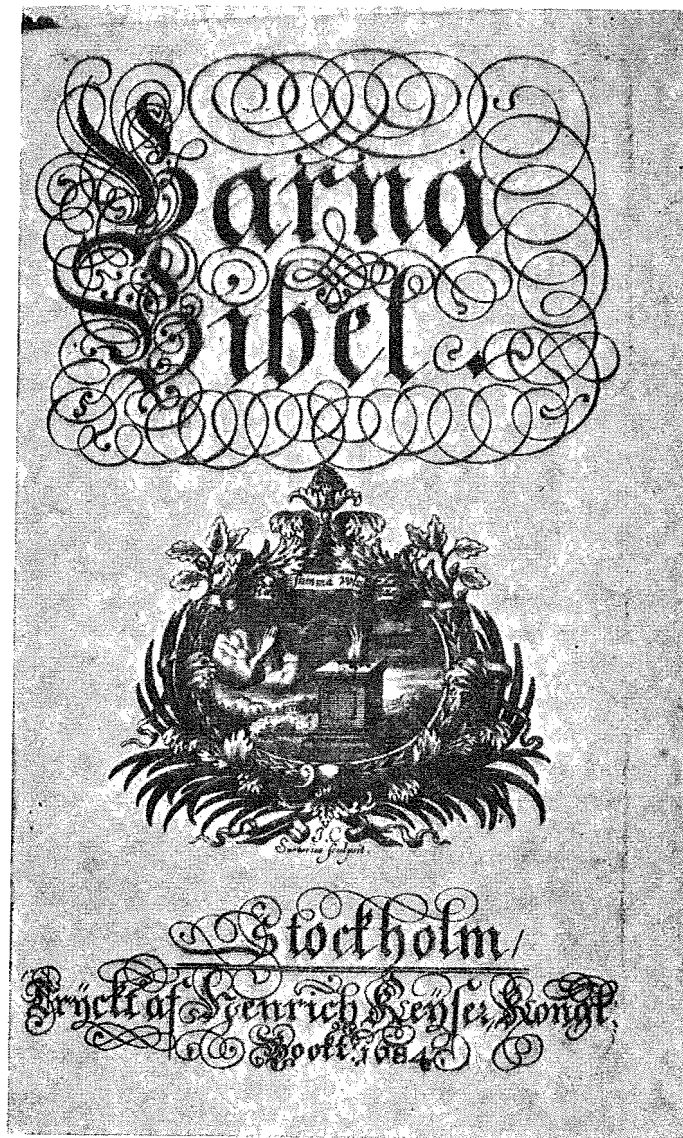
2. *Spegel-Lindschöld, Barnabibel.*

Barna bibel. Å nyo uplagd och dels sammandragen dels förökt.

Sthlm: Henrich Keyser 1688.

13.5×6.5—8.5 cm. 6+194 s.

Ny upplaga av 1684:1, omskriven och förkortad av Erik Lindschöld. Nya upplagor 1766:3, 1772:7. SB, 19.

Extra titelblad till Spegels Barnabibel (1684:1), utfört av den på 1680-talet i Sverige verksamme tyske kopparstickaren Johann Christopher Sartorius.

1690

1. *Palmskiöld, Inventarium Syracidis.*

Inventarium Syracidis, eller: ordentelig förteckning, under wissa titlar uppå dhe lärostycker som eljest uthi Syrachs book här och ther finnas förströdde. Allom enfaldigom, uthi hwad stånd the hälst stadde äre, och i synnerheet them studerandom til en nyttig rättelse.

Västerås: Boëtius Hagen 1690.

14—15×5—5.5 cm. 6+161 s.

Ny upplaga av 1643: 1. Företalet tillägnar boken "enkannerligen den upväxande Ungdomen, och dess Läro-Mästare".

1691

1. *En liten nyttig handbok.*

Een liten nyttig hand-book, innehållandes fyra böcker, 1. Psalm-booken, med de psalmer som i församlingen mäst brukelige äro. 2. Ewangelia och epistlar öfwer heela åhret. 3. D. M. Luth. catechismus med dess fullkoml: spörsmål. 4. Böne-book med wanlige böner til morgon och affton. Ungdomen til nyttia uthi denna form, nu å nyo colligerat och förbättrat.

Lund: Abraham Haberegger 1691.

8.5×6.5 cm. 2+238 s.

Psalmer (1:3).

Det 1691 utgivna utgörs av psalmsamlingen=1 ovan. I UUB:s ex. är delarna 2—3 (4) härmed sammanbundna men har egna titelblad med 1693 som tryckår och utan antydning om att vara utgivna som ungdomslitteratur. SB, 27.

1693

1. *Phaedrus, Dionysii Catonis lærerike distika.*

Dionysii Catonis läre-rijke disticha, skrefne des son till undervisning uthi seder och åhrbart förhållande, och nu i swänskt rimslutande öfwersatte aff D. Trautzel.

Sthlm: Hindrich Keyser 1693.

14.5×8 cm. 47 s.

O (rom): Phaedrus, Dicta Marci Catonis ad filium suum (Dionysii Catonis disticha de moribus ad filium) (skriven ca 91—92).

Öv: Daniel Trautzel.

Sentenssamling (2:1).

Nya upplagor 1701:1, 1730:1, 1733:1. SB, 45.

2. *Erasmus, En gyllene bok.*

Liber aureus de civilitate morum puerilium. Thet är: en gylden book, om unga personers seders höfveligheet. Olim ab authore Erasmo Roterodamo conscriptus. Nunc verò svecico idiomate red-ditus, & nobilissimis juxtaq literis & moribus cultissimis adolescentibus, discipulis & convictoribus suis amantissimis exhibitus per Jonam Hambraeum Helsingū ss. theologiae stud.

Göteborg: Joannes Rahm 1693.

11.5×6 cm. 141 s.

Ny upplaga av 1620:1. SB, 66.

Troligen senast 1693

Hadorph, En ny barnabön.

Een ny barna böön.

13×7 cm. 3 s.

Saknar författarnamn, tryckort och tryckår. Ett ex. är bevarat i den Palm-skiöldska samlingen i UUB (Palmskiöld, T. 338, p. 213—216). Palmskiöld anger (p. 211) som författare Johannes Hadorphius, dvs. Johan Hadorph, död 1693.

Bön (1:3). SB, 26.

1694

1. *Epistler och evangelier.*

Epistler och evangelier uppå sön- och helge-dagar, öfwer hela åhret; then (den) swenska studerande ungdomen til nytta och gagn, på theras egit moders- latiniske och tyske språken utgifne, och uti thetta beqwäme format, nu nyligen af trycket utgångne. Sampt herr Joh. Heermans Exercitium pietatis tillagdt.

(Titelvariant inom parentes. Även titel på latin och tyska. Mellan s. 256 och 257 nytt titelblad insatt:)

Gudachtighetenes öfning, thet är: innerlige suckningar, och andächtige lär- och tröstespråk, öfwer sön- och helge-dagz evangelierna, på latin och tyska författade af Johan Hermann, P. L. C. och numehra för then kiära ungdomen på svenska språket öfwersatte af Stephan O. Enbom.

Sthlm: Burchardi 1694.
15—15.5×8 cm. 7+358 s.
Bibelutdrag (1:1). SB, 15.

2. Rosenkrantz, Faderliga förmaning.

Gundaei Rosencrantz faderliga förmaning til sina söner om then helige Herrans nattwardz sanna mening och nytto; förswenskad af Steph. Olofsson Enbom.

Sthlm: Burchardi 1694.
14×5 cm. 10+129 s.
O (da): Gunde Rosenkrantz, De sacrosanctae coenae dominicae vero sensu et usu ad filios paterna admonitio (1653).
Religiös litteratur i föräldrarådsform (1:6). SB, 37.

1695

1. Swedberg, Den svenska psalmboken.

Then svenska psalm-boken, med the stycker som ther til höra, och på föliande blad upteknade finnas, uppå kongl. majtz. nådigste befallning af thet wyr. predikoämbetet åhr MDCXCIII. med flit öfwersedd, förbättrad, och förmehrad: och ungdomen til fromma, uti theñe beqwäme storlek åhr 1695. af trycket utgången.

Sthlm: Burchardi 1695.
10.5×4.5 cm. 4+384+372+8 s.
Förkortad upplaga av Jesper Swedbergs psalmboksförslag (1694). (1:3.) SB, 28.

1696

1. Quarles, Enchiridion.

Enchiridion, eller en lijten hand-bok, innehållande någre andelige och wärldzlige dygde-underwijsningar utdragne af engelskan. Och dedicerad til hans kongl. höghet.

Sthlm: Burchardi 1696.
13.5×6.5 cm. 10+180 s.
O (eng): Francis Quarles, Enchiridion containing institutions divine and moral (1640, 1641).
Öv: Johan Gabriel Sparwenfeld.
Sentenssamling (2:1). Nya upplagor 1733:2, 1745:1. Ny översättning 1749:2. SB, 46.

2. Polo de Medina, Dygdereglor.

I. N. D. N. J. C. Dygde reglor, then unge Lelio, af hans gamla wänn Jacinto från Medina, til wahrsamt och försiktigt lefwerne, utur spanskan öfwersatte.

Sthlm: Burchardi 1696.
13×6.5 cm. 174 s.
O (sp): Salvador Jacinto Polo de Medina, Gobierno moral á Lelio (1657).
Öv: Johan Gabriel Sparwenfeld.
Bildningslitteratur (2:3). SB, 60.

1697

1. Bessel, Thesaurus paternus.

Thesaurus paternus, in usum filii collectus eller then högborne herrens herr Henrich, frij-herre til Limburg, thet h: rom: rijketz ärf-schenk. Förmaning, til sin son, för dess härlige nytta skul, på swëska tungomålet öfwersatt och tryckt. (På sidan 59:) Helso-samma lärdomar, som tiena til hela thet menniskliga lefwnetz rättesnören. Genom then wälborne herre, herr William Cecill, frij-herre til Burghlei, riddare och engelska rijketz skattmästare. Sinom högtälskade son til bästa utkastat, på engelska skrefwen, och sedan öfwersatt på svenska.

Schl: Burchardi 1697.

13×6.5 cm. 94 (58+36) s.

O (ty): Christian Georg(e) (von) Bessel, Schmiede des politischen Glücks, darinnen viele nützliche Lehren enthalten. Neben angefügten schönen Tractätlein also, 1.) Des wohlgeb. und semperfreyen Herrn zu Lüneburg etc. Thesaurus paternus, 2.) und dann William Cecil, Freyherrn von Burghley heilsame Lehren an seinen Sohn gerichtet (1673, ursprungligen utkommen utan författarens medverkan 1666). Närmaste förebild sannolikt senare upplaga, t. ex. Thesaurus paternus in usum filii collectus des... Herrn Heinrichen, Herrn zu Limburg... Heylsame Lehren, so da dienen zur Richtschnur des gantzen menschlichen Lebens, durch... W. Cecill, Freyherrn von Burghley... seinem geliebten Sohne zum besten entworfen, und durch C. G. v. Bessel aus dem Englischen ins Teutsche versetzt (1681). Bessel har som framgått utnyttjat två tidigare böcker:

O (ty): Heinrich von (zu) Limpurg, Thesaurus paternus (1633).

O (eng): William Cecil, Baron Burghley (Burleigh), Certaine precepts or directions for the well ordering of a man's own life (1616).

Föräldraråd (2: 2). SB, 49.

Mellan 1690 och 1697

Agesilaus.

Agesilaus de spartaners konung, med sijne sex wijse swar på åthskilliges til honom stälte frågor, hans kongl. höghet Sweriges arff printz til måhlroo rijmwijs författat korteligen.

Dorpat: Joh. Brendeken.

13.5×8 cm. 15 s.

Mönsterbildande gestalt från antiken (3). SB, 72.

1698

1. *Spegel, Barnaläxor.*

Barnaläxor utav den h. skrift utsökte.

Linköping: Ephraim Kämpe 1698.

Uppgift i Palmskiöld T. 345, p. 849, även årtalet. Troligen inte bevarad (jfr Collijn 2, 870).

Av Haquin Spegel.

Systematisk bibelspråkssamling (1: 1).

Nya upplagor 1703: 1, 1712: 1, 1725: 1. SB, 19.

1699

1. *De La Chétardie, Instruction pour une jeune princesse.*

Instruction pour une jeune princesse, ou l'idée d'une honneste femme. Underwisning för en ung printzessa, eller et dygd-förnämt fruentimbers afbild.

Schl: Burchardi 1699.

10.5×6 cm. 8+130+4 s.

O (fr) av... Trotti de La Chétardie (1684).

Öv: Carl Gustaf Österling.

Bildningslitteratur (2: 3). SB, 60.

1700

1. *Campbell, Marquess of Argyle, Underwisning för en ung herre.* Underwisning för en ung herre, skrefwen utaf hans fader.

Schl: Burchardi 1700.

11.5×6 cm. 6+109 s.

O (eng): Advice to a young lord, written by his father, under these following heads: viz. religion, study and exercises, travel, marriage, house keeping, and hospitality. Of the court, of friendship, of pleasure, and idleness, of conversation (1691, anonym), delvis förändrad upplaga av Archibald Campbell, 1st Marquess of Argyle, Instructions to a son (1661).

Öv: Johan Gabriel Werwing.

Föräldraråd (2: 2), SB, 50.

1701

1. *Phaedrus, Dionysii Catonis lærerike distika.*

Dionysii Catonis läre-rijke disticha, skrefne des son till underwisning uthi seder och ährbart förehållande, och nu i swänskt rimslutande öfwersatte aff D. Trautzel.

1701.

14×7.5 cm. 48 s.

Ny upplaga av 1693: 1. Nya upplagor 1730: 1, 1733: 1. SB, 45.

1702 eller 1703

Spegel, Barnaskola.

Barna schola, uthi hwilken dygdenes ära och lära; sampt syndenes oseder och wanheder; af sielfwa then helga skrift föreställes och uti en nyttig ordning för ynglingar fördeeles.

Linköping: Ephraim Kiämpes änka.
13.5×8 cm. 80 (ff.?) s.
Av Haquin Spegel.
Systematisk bibelspråkssamling (1:1).
Bearbetning av fjärde kapitlet i 1684:1. SB, 19.

1703 (1700—1715)

1. *Spegel, Barnaläxor.*

Barna lexor utaf then h. skrift uthsökte.

Linköping: Ephraim Kämpes änka.
13.5×8 cm. 28 s.
KB:s ex. i katalogen daterat till 1703. Boktryckeriet existerade mellan 1700 och 1715.
Ny upplaga av 1698:1. Nya upplagor 1712:1, 1725:1. SB, 19.

1706

1. *Cellarius, Utvalde lärospråk.*

Ett ansenligt förråd av utvalde lärospråk och minnespunkter utur åtskilliga latinska auktorer sammanhämtat och den svenska ungdomen till nytto i latinsk och svensk vers utgiven.

1706.
Reklamuppgift i Dionysii Catonis läre-rike disticha, sv. övs. av D. Trautzel. Stockholm 1730. Saknas i KB, UUB, LUB, GUB.
Kan förmodas vara en tidigare upplaga av 1722:1. I så fall sentenssamling (2:1). SB, 45.

1707

1. *Figurbibel.*

Bibliska historier, uthi figurer afsatte, och theras innehåll uthi korta rim författade: hwar widh förnämligast wises, huru Jesus Christus

Guds son, thet Nya testamentets herre, i thet Gamla testamentet ganska härligen afmålas: såsom ock widh handen gifwes, hwad nödiga och liuflika påminnelser, tröster, warningar och förmaningar alle Gudz barn af the härliga historier hämta kunna, förste gången tryckte.

Sthlm: Henrich Keyser 1707.
9×11—14 cm. 162 s.
Framstår som barnlitteratur genom sin dedikation.
Bibelutgåva i bild; första upplagan av den s. k. figurbibeln (1:1).
Nya upplagor 1739:1, 1777:1. SB, 16.

2. *Langhansen, Passionsbetraktelser.*

Fyratio passions-betraktelser; uthi hwilka wårs frälsares Jesu Christi lidande och död igenom frågor och swar enfaldeligen, doch tydeligen förklarar blifwer, för barn, och andra enfaldiga christna, först i tyska språket uthgifne, af M. Christian Langhansen. Men nu mehra med all flijt på wårt modersmåhl öfwer-satte.

Sthlm: Burchardi 1707.
17×9 cm. 12+164 s.
Eget titelblad och paginering men också gemensamt titelblad med 1707:3.
O (ty): Christian Langhansen, Passions-Betrachtungen (företal daterat 1701).
Betraktelser (1:2)
Nya upplagor 1774:2, 1781:3, 1782:2. SB, 22.

3. *Langhansen, Barnapostilla.*

Mag. Christian Langhansens barna-postilla, thet är, kort och enfaldig, doch nöijsam förklaring, öfwer alla sön- fest- och apostel-dagars evangelier, åhret igenom: med ett anhang, af otta bot-predikningar; och fyratijo betraktelser, öfwer wår frälsares Jesu Christi dyra lidandes, och död historia. Allom frommom christnom, men i synnerhet huus-fädrom, och huus-mödrum, them theras barns upfostran i tucht och Herrans förmaning rätt om hiertat är, til nytta och gagn, uthur tyskan i swenskan öfwersatt.

Sthlm: Burchardi 1707.
17×9 cm. 14+607 s.
De i titeln omtalade passionsbetraktelserna med särskilt titelblad och särskild paginering=1707:2.

O (ty): Christian Langhansen, Kinder-Postille (företal daterat 1695.)
 Betraktelser (1:2).
 Nya upplagor 1765:2, 1781:1, 1781:2, 1782:1. Jfr 1829:7. SB, 22.

1707 eller senare

Joceline, Moderlig försorg eller testamente.

En rätt moderlig försorg eller testamente, vilket en moder till sitt än ofödde barn gjort haver, först utav en gudfruktig matrona uti det engelska språket skrivet, därnäst i tyska och nu i det svenska översatt.

Reklamuppgift från Burchardi i Langhansens Barnapostilla 1707 (här 1707:3). Källan anger dock inte att boken verkligen utkommit, då den nämns bland dem som "skola alt efterhanden blifwa ferdige". Saknas i KB, UUB, LUB, GUB.
 O uppenbarligen (eng): Elizabeth Joceline, The mothers legacie, to her unborne childe (1624). Det tyska mellanledet kan vara: Testament so eine Muetter jhrem noch ungebohrnen Kind gemacht hat. Erstlich von einer gottseligen Matronen in englischer Sprach geschrieben, hernach in frantzösische, und nun in teutsche Sprach gebracht. (Bern 1677. Dyhrenfurth-Graebsch, 77.)
 Föräldråråd, snarast religiös litteratur i denna form (1:6, 2:2).

1712 (1701—1733)

1. *Spegel, Barnaläxor.*

Barna lexor uthaf then hel. skriffth uthsökte.

Uppsala: Joh. H. Werner.
 14×7.5 cm. 27 s.

KB:s ex. i katalogen daterat till c. 1712. Werner var akademiboktryckare i Uppsala 1701—1733.
 Ny upplaga av 1698:1, 1703:1. Ny upplaga 1725:1. SB, 19.

1721

1. *Den nya människans avritning.*

Kort och grundelig den nya människans afritning, ur Nya testamentetz heliga skriffth, i synnerhet apostlarnas bref utkastad, af en gudelig lärare i Tyskland, som ej utsatt sitt namn, och i svenska språket dem af Göthteborgz (så) svenska församlingz ungdom, som antingen intet öfverkomna samma tyska tractat, eller intet äro

tyska språket mächtige, til dienst förestäld af CatechetA Gothoburgensi.

Göteborg: Johan Gunthell (tr. hos Zacharias Hagemann).
 13.5×5.5 cm. 59 s.

Förordet är daterat 28 jan. 1721, en på slutet insatt dikt (undertecknad C. G.) 11 maj 1721.

Öv: Carl Christian A:son Gadd (Bygdén 1, 836).

Betraktelse, praktiskt taget uteslutande bestående av bibelspråk (1:2, 1:1).
 Ny upplaga 1742:3.

2. *Fénelon, Telemacks Ulysses sons händelser.*

Telemacks Ulysses sons händelser under resan at uppsöka dess fader, beskrefne til underwisning för hertigen af Bourgogne utaf dess praecceptor i Franckrijke den widt-berömde erkie-biskopen hertigen af Cambray herr France de Salignac.

Sthlm: Andreas Björkman 1721.
 16×11.5 cm. 8+468 (eg. 469) s.

O (fr): François de Salignac de la Mothe Fénelon, Suite du quatrième livre de l'Odyssée d'Homère ou les aventures de Télémaque fils d'Ulysse (1699).

Öv: Didrik Granatenflycht.

Mönsterbildande gestalt ur den antika myten (3), samtidigt undervisande och fostrande äventyrsskildring (8:4).
 Jfr 1723:1. SB, 73.

1722

1. *Cellarius, Utvalda lärospråk.*

Utvalda läro-språk, och minnes-stycken: utur åtskillige latinske auctorer sammanhämtade. Och nu effter begäran, ungdomen til nytta utgifwen.

Sthlm: Joh. Laur. Horrn 1722.
 14×8 cm. 96 s.

O (ty) av Christoph Cellarius (enligt Hammarsköld, 103).
 Sentenssamling (2:1).

Sannolikt ny upplaga av 1706:1. SB, 45.

1723

1. *Fénelon, Telemachs Ulyssis sons äventyr.*

Telemachs Ulyssis sons äfventyr, först på fransöska skrefne utaf hr. Francois de Salignac de la Motte Fenelon; ärckie-biskop af Cambray samt förste af romerska riket, men nu, efter den senaste förbättrade upläggningen öfversatte.

D. 1—2. Sthlm: Henr. C. Merckell 1723.

13.5×7 cm. 24+512+16+512+22 s.

Ny översättning av 1721:2, företagen från Amsterdamupplagan 1719, en senare upplaga med indelning i 24 böcker i stället för 10.

Öv: Daniel Ehrenadler. Försedd med sonetter av Carl Eld(h). SB, 73.

1725

1. *Spegel, Barnaläxor.*

Barna-lexor, utaf then h. skriffit utsökte.

Norrköping 1725.

13.5×7.5 cm. 32 s.

Ny upplaga av 1698:1, 1703:1, 1712:1. SB, 19.

2. (1725—26) *De Britaine, Människlig försiktighet.*

Mennisklig försiktighet eller konst, hwarigenom en människas lycka och upkomst kan befordras; skrefwen på engelska språket, och nu för des stora och synnerliga nytta, efter elffte upläggningen, uppå det svenska öfversatt.

Sthlm. Saluförd hos Russworm och hos Örtel. Utgavs som veckoblad i 32 nummer 1725—26.

16.5×11.5 cm. 260 s.

O (eng): William de Britaine, Human prudence. The art by which a man may raise himself and his fortune to grandeur (1680).

Öv: Jacob Quist.

Bildningslitteratur (2:3). Med tvekan bedömd som ungdomslitteratur; adressaten sägs stå "wid ingången til en offentlig skåde-platz".

Nya upplagor 1727:3, 1731:1, 1743:1. SB, 61.

1726

1. *Sachse, Kyskhetspiegel.*

Alle christelige ungerswänners och jungfruers kyskhets spegel, hwar utinnan then ädla dygden, tucht och kyskhets, uti Josephs exempel beskrifwin, och genom then hwita liljones liknelse härligen afmålad warder. Uttolkat af Erico Schrodero.

Sthlm: Joh. L. Horrn 1726.

15×5.5 cm. 120 s.

Ny upplaga av 1622:2, 1657:1, 1688:1. SB, 21.

1727

1. *Le Noble, En faders undervisning.*

En faders undervisning til sin son, hurulunda man bör föra sig upp i werlden, indeld i samtal, och skrefwen uppå fransöska af herr Le Noble; men nu för des förträffelighet, uppå svenska språket öfversatt, genom translatoaren och lieutenanten Jacob Quist. Den första delen.

Sthlm: Jacob Quist (tr. hos Benjamin Gottlieb Schneider) 1727.

17×11 cm. 8+39 s.

O (fr): Eustache Le Noble, L'ecole du monde, ou instruction d'un pere a un fils, touchant la maniere dont il faut vivre dans le monde (1695). Översatt är det första av originalets 12 entretiens: De la connoissance des hommes.

Föräldråd (2:2)+fabel (6), översatt av Carl Eld(h). SB, 51, 99.

2. *Hallman, Sunda sällhetsreglor.*

Johan Göstaf Hallmans sunda sellhets reglor, wägledande hälst the unga ifrån farlighet, igenom försiktighet, til lycksalighet.

Sthlm: And. Biörkman 1727.

15×9 cm. 16 s.

Sentenssamling (2:1).

Ny upplaga 1778:3. SB, 46.

3. *De Britaine, Människlig försiktighet.*

Människlig försiktighet eller konst, varigenom en människas lycka och upkomst kan befordras.

1727.

Ny upplaga av 1725:2 enligt KB:s katalog. Ex. saknas dock där liksom i UUB, LUB och GUB. Nya upplagor 1731:1, 1743:1. SB, 61.

1729

1. *Brookes, Gyllene äpplen.*

Gyldene äpplen för ynglingar och jungfruer, som ock en heders-crona för gamla män och fruar. Eller: hwad thet är för en lyck-salighet, när man i tid sig omvänder, och gudfruchtig blifwer; samt för huru stor heder thet bör skattas, at wara en gammal Christi lärjunge. Altsammans tydeligen bewist, och grundeligen applicerat; ungdomens inwändningar bemötte, och ålderdomens twifwels-knutar aldeles uplöste. Först på engelska skrifwit af Thomas Brooks, Guds ords tienare i London: men nu för thes förträflighets skul, efter then adertonde edition, på swensko öfwer-satt af M. Nicolaus Billdal, w-gothus.

Sthlm: Joh. Laur. Horrn 1729.

14.5×8 cm. 16+288 s.

O (eng): Thomas Brookes, Apples of gold for young men and women; and a crown of glory for old men and women (1657).

Predikosamling (1:2).

Nya upplagor 1769:1, 1823:6. SB, 23.

2. *Kalsenius, Ungdomens skyldighet.*

Ungdomens skyldighet, förestäld i en enfaldig predikan öfwer det evangelium, som infaller på den första söndagen efter trettonde-dagen, närwarande deras kongl. majestet, anno 1726.

Sthlm: Joh. Lar. Horrn 1729.

13.5×7.5 cm. 40 s.

Av Andreas Kalsenius.

Predikan (1:2). SB, 23.

1730

1. *Phaedrus, Dionysii Catonis lärerike distika.*

Dionysii Catonis läre-rike disticha, skrefne thes son til underwis-

ning uti seder och ärbart förhållande, och nu i swenskt rimslutande öfwersatte af D. Trautzel.

Sthlm: Jacob Schneidler 1730.

15×8 cm. 47 s.

Ny upplaga av 1693:1, 1701:1. Ny upplaga 1733:1. SB, 45.

1731

1. *De Britaine, Människelig försiktighet.*

Menniskelig försiktighet eller konst, hwarigenom en människias lycka och upkomst kan befordras. Skrefwen på engelska språket, och för des stora och synnerliga nytta, efter elfte upläggningen, uppå det swenska öfwersatt; men nu uti richtigare ordning, och beqwämare format, tredie gången uplagd.

Sthlm: Joh. Heinrich Russworm 1731.

12.5—13×6.5 cm. 6+400 s.

Ny upplaga av 1725:2 och 1727:3. Ny upplaga 1743:1. SB, 61.

2. *Rydelius, Sedebok.*

Sede-bok, hwar utinnan gifwes en kort anledning til dygden, så wäl then osynliga och i hiertat förborgade; som then synliga: utur ett sundt förnuft uthämtat och upsatt, hwarjom och enom, men i synnerhet ungdomen och anbetrodde lärjungar til tjenst och upbyggelse i dygden såsom thet högsta människians goda. Af Andrea Rydelio. Ph: prof: acad: Lund: Til trycket befordrad af en dygdenes älskare och med register tilökt.

Sthlm: Joh. L. Horrn 1731.

13.5×7.5 cm. 72 s.

Av Andreas Rydelius.

Bildningslitteratur (2:3).

Nya upplagor 1743:2, 1764:1, 1770:2, 1830:4, 1834:14. SB, 61.

1733

1. *Phaedrus, Dionysii Catonis lärorike distika.*

Dionysii Catonis läro-rike disticha, skrefne thes son til underwis-

ning uti seder och ährbart förhållande, och nu i swenskt rimslutande öfwersatte af D. Trautzel. Aureae sententiae . . .

Sthlm: Joh. L. Horrn 1733.
15×9 cm. 48 s.

Ny upplaga av 1693: 1, 1701: 1, 1730: 1. SB, 45.

Till boken har anslutits ett antal sentenser på latin, Aureae sententiae, vilkas titel upptagits på det gemensamma titelbladet men som längre fram har eget titelblad och egen paginering.

2. Quarles, *Enchiridion*.

Enchiridion eller en liten handbok, innehållande någre andelige och världslige dygdeundervisningar.

Sthlm 1733.

Uppgift i Bygdén 1, 389. Saknas i KB, UUB, LUB, GUB.

Ny upplaga av 1696: 1. Ny upplaga 1745: 1. Ny översättning 1749: 2. SB, 46.

1735

1. Rambach, *Uppbyggelig barnabok*.

D. Joh. Jacob Rambachs uppbyggelig barnabok, uti hwilken författas 1. Salighetenes ordning. 2. Salighetenes skatter. 3. En liten ny psalmbok. 4. En liten ny bönebok. 5. Exempel af fromma barn. 6. Christeliga lefnads-reglor. 7. Nödiga sedo-reglor.

Norrköping: Carl Fredrich Broocman 1735.
12×6.5 cm. 10+278 s.

O (ty): Johann Jacob Rambach, Erbauliches Handbüchlein für Kinder (1734). Katekesartade partier+psalmer och böner (1:3)+biografier om fromma barn (1:4)+belevenhetslitteratur (2:4).

Nya upplagor 1742: 2, 1746: 3, senast 1753, 1773: 1, 1833: 3. Jfr 1747: 1. SB, 31, 67.

2. Omeis, *Aretophilus*.

Ett nätt och kort begrep af hela sedo-läran, på behageligt sätt, tydeligen författat uti en mycket nyttig, och nöisam historia, om Aretophilo en yngling, hwilken af en besynnerlig åtrå til then sanna dygden intagen, med oförtruten flit upsöker, och änteligen igenfinner then rätta Lycksalighetens öö. Sammanskrefwen först

på latin af herr prof. Magn: Dan: Omeisius, sedan för thes nyttiga innehåld nu förswenskad.

Sthlm: Frantz Phil. Paulssen 1735.
13.5×7 cm. 64 s.

O (ty): Magnus Daniel Omeis(ius), Prolusio academica de insula fortunata (1682?).

Öv: Sven Johansson Digelius.

Mönsterbildande gestalt i en vidaredikning på antika motiv (3). Jfr 1746: 2. SB, 74.

1736

1. Wrangel (*Phaedrus*), *Phaedri fabler*.

Phaedri fabler, i swenske rijm öfwersatte, och med några moraliske anmärckningar förklarade.

Sthlm: Benj. Gottl. Schneider 1736.

17×11 cm. 112 s.

Av Eric Wrangel.

Fabler (6). SB, 99.

1737

1. Boysen, *Ny acerra philologica*.

A. Ω. Ny och förmehrad acerra philologica, det är: siuhundrade utwalde, nyttige, lustige och märckwürdige historier och discourser, utur de berömligaste grekiske och latinske scribenter sammandragne; deribland poeternas fläste dichter om gudar och gudinnor; de fordna romares och grekers förnämste handlingar; någre brukelige ord-språk, samt åtskillige naturlige saker finnas mände: allom historie-älskarom til nöije; men i synnerhet den studerande swenska ungdomen til tjenst och nytto, från tyskan på wårt modersmähl öfwersatte af P. B.

Sthlm: Joh. Laur. Horrn 1737.

15×8 cm. 16+918+24 s.

O (ty): Peter Adolf Boysen, Neue acerra philologica (1715).

Öv: Peter A. Bliberg.

Mönsterbildande gestalter från antik och modernare tid (3)+naturkunskap (5). SB, 75, 162.

1738

1. *Den svenske Aesopus.*

Then svenske AEsopus. (Motto.) Kommen till Upsala åhr 1738.

Uppsala: Academie-boktryckeriet 1738.

13.5—14.5×7—8.5 cm. 8 s.

Består av två nummer av en planerad fabeltidskrift. I det första, som är daterat enbart till 1738, talas om morgondagens nummer. Detta med rubriken Then svenske AEsopus. N:o II är daterat fredagen den 17 nov. 1738. På sista sidan anges att tidskriften skulle fortsätta efter julhelgen.

Fabler (6). Vardera numret innehåller en fabel, båda utgående från de La Fontaine. I ett förord hänvisas till att Fénelon anfört att sedoläran bör göras angenäm för ungdomen, varför tidskriften ansetts böra omnämnas här.

1739

1. *Johansson Digelius, Figurbibel.*

Figur-bibel, thet är, the förnämste Gamla och Nya testamentsens historier, uti 230. större och mindre tydelige figurer afsatte, med bifogad tideräkning å ena, och kort figurens förklaring å andra sidan, jemte små läro-rim under, til förmodelig upmuntring at flitigt läsa then heliga skrift, författad.

Sthlm: Kongl. tryckeriet 1739.

16.5—18×12.5 cm. 6+120 s.

Omarbetad upplaga av 1707:1. Utgiven av Sven Johansson Digelius.

Ny upplaga 1777:1. SB, 16.

1742

1. *Hallman, Den naturliga lagen.*

Den naturliga lagen, i korthet sammanfattad för Sveriges ungdom af Johan Hallman Göstafsson.

Sthlm: Lars Salvius 1742.

13×7.5 cm. 4+51 s.

Av Johan Göstaf (Göstafsson) Hallman.

Bildningslitteratur (2:3).

Ny upplaga 1761:1. SB, 62.

2. *Rambach, Uppbyggelig barnabok.*

D. Joh. Jacob Rambachs uppbyggelige barna-bok, uti hwilken författas 1. Salighetenes ordning. 2. Salighetenes skatter. 3. En liten ny psalmbok. 4. En liten ny bönebok. 5. Exempel af fromma barn. 6. Christeliga lefnads-reglor. 7. Nödiga sedo-reglor.

Göteborg: Johan Georg Lange 1742.

12.5×6.5 cm. 10+278 s.

Ny upplaga av 1735:1. Nya upplagor 1746:3, senast 1753, 1773:1, 1833:3.

Jfr 1747:1. SB, 31, 67.

3. *Den nya människans avritning.*

Kort dock grundelig den nya människans avritning.

Lund: L. Decreaux 1742.

Uppgift i Bygdén 1, 836. Saknas i KB, UUB, LUB, GUB.

Ny upplaga av 1721:1.

1743

1. *De Britaine, Klokhets- och skyldighetsreglor.*

Klokhets och skyldighets reglor eller mennisklig försigtighet och konst, hwarigenom en menniskios lycka kan befordras. Nu å nyo uplagd, och med D. Philipp Jacob Speners bref til sin dotter om ene quinnos plicht emot Gud, maka, barn,ienst-folck, nästan, och sig sielfwan, förökt.

Sthlm, Uppsala: Gottfried Kiesewetter 1743.

13×6.5 cm. 38+400 s.

Ny upplaga av 1725:2, 1727:3, 1731:1. SB, 61.

2. *Rydelius, Sedebok.*

Sede-bok, hwar utinnan gifwes en kort anledning til dygden, så wäl then osynliga och i hjertat förborgade; som then synliga. Utur et sundt förnuft uthämtat och upsatt, hwarjom och enom, men i synnerhet ungdomen och anbetrodde lärjungar til tjenst och uppbyggelse i dygden, såsom thet högsta människjans goda. Af Andrea Rydelio. Ph. prof. acad. Lund. Til trycket befordrad af en dygdenes älskare, och med register tilökt... andra gången uplagd.

Sthlm: Lars Salvius 1743.

14×7.5 cm. 72 s.

Ny upplaga av 1731:2. Nya upplagor 1764:1, 1770:2, 1830:4, 1834:14. SB, 61.

1745

1. *Quarles, Handbok (Enchiridion).*

Handbok, innehållande några andeliga och världsliga dygdeundervisningar för hans kongl. höghet, sedermera Sveriges stormäktige konung, Karl XII.

Jönköping: Falcks änka 1745.

Uppgift i Boktryckerie-societetens catalogue 1753, 69. Saknas i KB, UUB, LUB, GUB.

Titeln tyder på en ny upplaga av 1696:1, 1733:2. Ny översättning 1749:2. SB, 46.

1746

1. *Janeway, Andelig exempelbok.*

Andelig exempel-bok för barn, thet är: en utförlig beskrifning, om åtskilliga unga barns omvändelse, heliga och exemplariska lefwerne, samt frögdefulla död; för thetta på engelska språket sammanfattad af Jacob Janeway, och nu, i förhoppning om någon nytto, i synnerhet til många gamlas utskämmande, upmuntran til efterfölgd, och til bewis, at en rätt christendom icke är i alla måtto omöjelig; efter then tyska öfwersättningen, på vårt modersmål, i liuset framgifwen, och med några exempel tilökad.

Sthlm: Johan Fridrich Lochner (tr. hos Lorentz Ludwig Grefing) 1746.

12.5×6.5 cm. 88+294 s.

O (eng): James Janeway, A token for children: being an exact account of the conversion, holy and exemplary lives, and joyful deaths of several young children (1671—72). Den svenska översättningen tillkom via en tysk upplaga som utökat boken med tyska exempel.

Öv: Olof Rönigk (som ytterligare utökat boken).

Biografier om fromma barn (1:4).

Nya upplagor 1766:2, 1776:1. Jfr 1798:6. SB, 30.

2. *Gagnerus (Omeis), Arethophilos.*

Arethophilos öfwersatt af latin på swensk vers, med anmärkningar.

Västerås: Petter Dewal 1746.

17.5×12 cm. 4+106 s.

Öv: Matthias Matthiae Gagnerus.

Ny översättning (fri omdiktning) av 1735:2. SB, 75.

3. *Rambach, Uppbyggelig barnabok.*

D. Joh. Jacob Rambachs uppbyggeliga barna-bok, uti hwilken författas 1. Salighetenes ordning. 2. Salighetenes skatter. 3. En liten ny psalmbok. En liten ny bönebok. 5. Exempel af fromma barn. 6. Christeliga lefnads-reglor. 7. Nödiga sedo-reglor.

Göteborg: Johan Georg Lange 1746.

12.5×7 cm. 10+230 s.

Ny upplaga av 1735:1, 1742:2. Nya upplagor senast 1753, 1773:1, 1833:3. Jfr 1747:1. SB, 31, 67.

1747

1. *Rambach, Hundrade sedoreglor.*

Cent regles necessaires pour les bonnes moeurs des enfans, ecrites par m:r Jean Jacques Rambach, docteur en théologie. D. Joh. Jacob Rambachs hundrade nödiga sedo-reglor för barn.

Sthlm: Kongl. tryckeriet 1747.

12.5×7 cm. 40 s.

Ingår med eget titelblad men utan egen paginering i Le petit catechisme de Luther, par demandes & reponses. Traduit en françois en faveur de la jeunesse. D. M. Lutheri lilla catechismus, uti frågor och swar. Öfwersatt på fransöskan til ungdomens tjenst, 64—103.

Avdelning 7 i 1735:1 (1742:2 etc.) och således belevenhetslitteratur (2:4). SB, 67.

1748

1. *Guyon, Kristelig undervisning.*

Christelig underwisning för ungt folk, angående, så wäl huru man wandra skal för Gud, som umgås med andra menniskior.

1748.

11.5×6.5 cm. 72 s.

O (fr) av Jeanne Marie Bouvières de La Motte Guyon.

Religiös litteratur i föräldråradsform (1:6). SB, 38.

1749

1. *Ramsay, Regentelärdom.*

Anders Ramsays regente lärdom, uti Cyri fordom persisk prints och omsider en stor monarchs ungdoms öfningar och resor, efter fransyska och engelska originalerne, på swenska utgifwen af Andreas Wilde.

Sthlm: Historiographi regni tryckeri 1749.

14×7.5 cm. 16+408 s.

O (fr, eng): Andrew Michael Ramsay, Les voyages de Cyrus (1727), The travels of Cyrus (1728).

Mönsterbildande gestalt ur antik historia (3). SB, 76.

2. *Quarles, En liten handbok (Enchiridion).*

En liten handbok, innehållandes politiske, oeconomicke och sedolärande underwisningar, så i beskådande, som uti gierningen; utgifwen i England af then namnkunnige poëten Franciscus Qwarles, och öfwersatt på danska af Daniel Collins, men nu förswenskad af Nils Lilliecreutz. Lagman.

Sthlm: Kongl. tryckeriet 1749.

13.5×7.5 cm. 150 s.

Ny översättning av 1696:1 (1733:2, 1745:1). SB 46.

1751

1. *De Puisieux, Anvisning till ett försiktigt uppförande.*

Anwisning til ett försiktigt upförande i werlden, enkannerligen i anseende til giftermål, gifwen af ett förnämt fruentimmer åt en des unga wän.

Sthlm: Historiographi regni tryckeri (Petter Marelius) 1751.

13.5×7.5 cm. 8+168 s.

O (fr): Madeleine d'Arsant de Puisieux, Conseils à une amie (1749).

Bildningslitteratur (2:3). SB, 62.

2. *Dalin, Fable.*

Fable til hans kongl. höghet prints Gustaf, på des dyra födelse-dag, den 13. januarii 1751.

15×8 cm. 4 s.

Av Olof Dalin.

Fabel (6). SB, 102.

3. *Tessin, Utkast av en gammal mans dageliga brev.*

Utkast af en gammal mans dageliga bref, under dess sjukdom, til en späd prints.

Sthlm: Lars Salvius 1751.

15.5×10.5 cm. 108 s.

Av Carl Gustaf Tessin.

Bildningslitteratur (2:3)+fabler (6)+moralpedagogisk chimärsaga (7)+moralpedagogiska barnskildringar (9).

Fortsättningar 1753:2, 1756:1 (del 2). Nya upplagor 1756:1 (del 1) 1785:3. SB, 62, 105, 128, 238.

1752

1. *Peill, Några sedolärande fabler.*

Några sedolärande fabler, den späda ungdomen til tjenst.

Sthlm: Peter Jöransson Nyström 1752.

14×8.5 cm. 156 s.

Av Henrik Wilhelm Peill (Peill).

Fabler (6)+moralpedagogiska barnskildringar (9)+moralpedagogisk äventyrs-skildring (8)+moralpedagogisk chimärsaga (?) (7). SB, 107, 129, 198, 238.

2. *Dalin, Saga.*

Saga til hans kongl. höghet, kron-printsens, på dess dyre födelse-dag, den 13 januarii 1752.

Sthlm: Lars Salvius.

15×7 (titelsidan 10.5) cm. 4 s.

Av Olof von Dalin.

Fabel (6). SB, 102.

3. *Dalin(Ridinger?), Sedolärande fabler.*

Sedolärande fabler.

Sthlm: Kongl. tryckeriet 1752.

17—18×10.5 cm. 26 s. (Förekommer också i en upplaga i folio, 34×12 cm. 26 s.)

O (ty): Johann Elias Ridinger(?), *Lehrreiche Fabeln aus dem Reiche der Thiere zur Verbesserung der Sitten und zumal dem Unterrichte der Jugend neu entworfen*. Erster Versuch (1744).

Öv: Olof von Dalin (som även versifierat fablerna).
Fabler (6). SB, 102.

1753

1. *Degenkolb-Bildt, En kort dock redig anvisning.*

En kort dock redig anvisning til en grundelig kundskap om Gud, människone och werldene, dock i synnerhet en anledning til kundskap om werldene, hwarutinnan utur historien, geographien, genealogien, och wapn-konsten, ungdomen om en liten försmak meddelas om werldenes åtskilliga delar, landskaper, potentater, regenter, religioner, tungomål, seder, sinnesbögelsor, konster, handaslögden, de märkwärdigsta händelser, och allahanda besynnerlige märkwärdigheter uti werldene. Författad på tysko af M. C. F. D. Pf. zum St., och tredje uplagen trykt uti Pirna, 1732. Sedermera öfwersatt på svensko af K. Bildt.

Göteborg: Johan Georg Lange senior (tr. hos J. G. Lange junior) 1753.
14.5×8 cm. 192 s.

O (ty) av Carl Friedrich Degenkolb (Pfarrer zum Stolpen) (?).

Öv: Knut Reinhold Bildt (som också bearbetat boken).

Facklitteratur (5).

Nya upplagor 1776: 2, 1784: 1. SB, 163, 176, 185.

2. *Tessin, En äldre mans brev.*

En äldre mans brev til en stadigare prints.

Sthlm: Lars Salvius 1753.

16.5×10.5 cm. 356 s.

Av Carl Gustaf Tessin.

Bildningslitteratur (2: 3)+fabler (6)+facklitteratur (5).

Fortsättning av 1751: 3. Fortsättning 1756: 1 (del 2). Nya upplagor 1756: 1 (del 1), 1785: 3. SB, 62, 105.

Senast 1753

Rambach, Uppbyggelig barnabok.

D. Joh. Jacob Rambachs (uppbyggeliga) barnabok.

Lund: Carl Gustaf Berling.

Uppgift i Boktryckerie-societetens catalogue 1753, 61. Jfr Lilja, 70 med not 57. Något exemplar syns inte vara känt.

Ny upplaga av 1735: 1, 1742: 2, 1746: 3. Nya upplagor 1773: 1, 1833: 3. Jfr 1747: 1. SB, 31, 67.

1756

1. *Tessin, En gammal mans brev.*

En gammal mans brev, til en ung prints.

D. 1—2. Sthlm: Lars Salvius 1756.

15.5×8.5 cm. 16+344; 2+382 s.

Av Carl Gustaf Tessin.

Del 1 innehåller 1751: 3+1753: 2. Del 2 upptar ytterligare brev. Ny upplaga 1785: 3. SB, 62, 105, 128, 238.

2. *Brabe, Instruktion.*

För detta öfwersten grefwe Eric Brahes instruction för dess unga son gref Pehr Brahe.

Sthlm: Pet. Jör. Nyström.

15×10.5 cm. 8 s.

Föreligger också med i övrigt praktiskt taget samma utförande, dels i en tryckning med orden "för des son" och utan angivande av tryckeri, dels i en tryckning med orden "för dess unga son" i Örebro (Joh. Lindh) 1756.

Föräldråråd (2: 2). SB, 51.

1757

1. (1757—59) *Leprince de Beaumont, Samtal emellan en guvernant och åtskilliga förnäma mäns barn.*

Samtal emellan en gouvernante och åtskilliga förnäma mäns barn. Öfwersatt från fransöskan... Fortsättning af samtalen emellan en gouvernant och åtskillige förnäme mäns barn. Hwaruti historien, geographien, och mytologien samt flere moraliske fabler på et lätt och för ungdomen nöjsamt sätt afhandlas.

1—2. Sthlm: (1: Peter J. Nyström) u. å., (2: Peter Hesselberg) 1759.

14×7.5 cm. 40; 56 s.

O (eng): Jeanne Marie Leprince de Beaumont, *Magasin des enfans, ou dialogues entre une sage gouvernante et plusieurs de ses élèves de la première distinction* (1757).

Öv: Carl Henrik König. Översättningen omfattar 7 dialoger (av 9) i del 1 (av 4).

Moralpedagogisk barnskildring (9)+moralpedagogiska chimärsagor (7)+bibelberättelser (1:1)+facklitteratur (5).

Nyöversättningar 1765:1, 1774 (=1768:2). Fortsättningar 1768:2, 1772:6. SB, 139—142.

2. *Du Four, Undervisning, lämnad av en fader åt sin son.*

Undervisning, lämnad af en fader åt sin son, som företager sig en lång resa: eller et lätt sätt at anföra en ung person til allehanda dygder, ifrån fransyskan öfwersat af C. M. B. Med bifogade lefnads och försiktighets reglor.

Sthlm: Wildiska tryckeriet 1757.

13.5×7.5 cm. 20+116 s.

Öv: Carl Michael Bellman.

Nyöversättning av 1683:1. Detta föräldraråd (2:2) har utökats med i originalet ingående 100 maximer jämte ytterligare 200 (2:1).

Nya upplagor 1768:4, 1810:9. SB, 49.

1758

1. *Winter, Computus manualis.*

Computus manualis, eller: tide-räkning på finger-lederna; utarbetad, efter nya stilen, ungdomen til tjenst, af GVberna eli iter.

Abo: Jacob Merckell 1758.

14.5×8.5 cm. 8+56 s.

Av Gabriel Winter.

Handledning i kronologi (5).

2. *Gjödning, Historien om Jesu Kristi uppståndelse.*

Historien, om Jesu Christi uppståndelse, och hwad han talar och gör hos sina lärjungar, medan han i hela fyratijo dagar som oftast för them sig uppenbarar. Genom frågor, och af them utdragne lärdomar, ungdomen och them enfaldigom til tjenst framgifwen af O. J. Gjödning, schole-mästare wid Ulricae Eleonorae församling.

Sthlm: Kongl. tryckeriet 1758.

15×8.5 cm. 63 s.

Av Olof Justinus Gjödning.

Bibelutdrag (1:1). SB, 16.

3. *Gjödning, Jesu Kristi pinos historia.*

Jesu Christi pinos historia genom frågor, och af them utdragne lärdomar, ungdomen och them enfaldigom til tjenst framgifwen af O. J. Gjödning, schole-mästare wid Ulricae Eleonorae församling.

Sthlm: Kongl. tryckeriet 1758.

15×8.5 cm. 2+4+166 s. (Felpaginerings.)

Av Olof Justinus Gjödning.

Bibelutdrag (1:1). SB, 16.

4. *Savile, Marquess of Halifax, Råd till sin dotter.*

Marquis Hallifax råd til sin dotter, ifrån fransyskan öfwersatt af A. S. B.

Sthlm: Lor. Ludv. Grefing 1758.

13×7 cm. 24+118 s.

O (eng): George Savile, 1st Marquess of Halifax, The lady's new-year's gift: or, advice to a daughter (1687).

Öv: Adolph Sandberg.

Föräldraråd (2:2). SB, 51 f.

1759

1. *Fresenius, Berättelse om en olyckelig sons omvändelse.*

Doct. Johan Philip Fresenii sen. & past. wid St. Petri kyrka uti Franckfurt wid Main märkeliga berättelse om en olyckelig sons omvändelse, sedan han slagit sin egen moder; alla obetänkta ynglingar och rättsinta barn til warning och tröst, ifrån tyskan öfwersatt efter Pastoral-samlingarnas XII del och 6 stycke.

Norrköping: Johan Edman 1759.

14×8—8.5 cm. 16 s.

O (ty): Johann Philipp Fresenius, Pastoralversammlungen (24 delar 1748—61).

Öv: Claes J:son Eek.

Biografi över ett fromt barn (1:4).

Nya upplagor 1760:1, 1766:4, 1772:1, 1785:2. SB, 31.

2. *Nicander, Jesu Syraks gyllene ABCD.*

Jesu Syrachs gyllene ABCD på heroisk wers til mina k. söners tjenst författadt af And: Nicander.

Karlskrona 1759.
16×12 cm. 19 s.
Bibelutgåva (1:1). SB, 17.

1760

1. *Fresenius, Berättelse om en olyckelig sons omvändelse.*
Doct. Johan Philip Fresenii sen. & past. wid St. Petri kyrka uti Franckfurt wid Main märkeliga berättelse om en olyckelig sons omvändelse, sedan han slagit sin egen moder; alla obetänkta ynglingar och rättsinta barn til warning och tröst, ifrån tyskan öfwersatt efter Pastoral-samlingarnas XII del och 6 stycke.

Norrköping: Johan Edman 1760.
14×8—8.5 cm. 16 s.
Ny upplaga av 1759: 1. Nya upplagor 1766: 4, 1772: 1, 1785: 2. SB, 31.

2. *Nicander, Konung Salomos ordspråk.*
Konung Salomos ord-språk på heroisk vers efter grund-texten författat af Anders Nicander.

Kalmar: Lars Lindeblad 1760.
16×13 cm. 12+76 s.
Bibelutgåva (1:1). SB, 17.

3. *Nicander, Levnadsreglor utur Konunga- och hövdingastyrilsen.*
Lefnads reglor och ord-qwäden utur Konunga och höfdinga-styrilsen, på heroisk vers korteligen författade til sina k. söners tjenst af Anders Nicander.

Kalmar: Lars Lindeblad 1760.
16.5×12.5 cm. 12 s.
Sentenssamling (2:1). SB, 47.

4. *Lhëritier de Villandon-Prael, Prinsessan Finettas äventyr.*
Saga, innehållandes prinsessan Finettas äfwentyr.

Sthlm: Kongl. tryckeriet 1760.
12.5×5.5 cm. 48 s.
O (fr): Marie Jeanne Lhëritier de Villandon, L'adroite princesse ou les avan-

tures de Finette (1695), ehuru moralpedagogiskt bearbetad.
Öv (och möjligen bearbetare): Peter Prael.
Moralpedagogisk fesaga (7). SB, 135—137.

5. *Perrault-Prael, Saga om Blå skägget.*
Saga om Blå skägget.

Sthlm 1760.
Oktav. 8 s. Uppgift i Apelblad 3, p. 744. Saknas i KB, UUB, LUB, GUB.
O med all sannolikhet (fr): (Pierre) Perrault, La barbe bleue i Histoires ou contes du temps passé. Avec des moralitez (Contes de ma mère l'Oye) (1697).
Öv: Peter Prael.
Chimärsaga (7?, i så fall bearbetad). SB, 137.

1761

1. *Hallman, Den naturliga lagen.*
Den naturliga lagen, i kärthet sammanfattad för Sveriges ungdom, af Johan Hallman Göstafsson.

Sthlm: Lars Salvius 1761.
12.5×7 cm. 48 s.
Ny upplaga av 1742: 1. SB, 62.

1762

1. *Pletz, Den engelske flygarens resebeskrivning.*
Then engelske flygarens rese-beskrifning, under hwilken dikt, grundsatzar uti then naturliga lagen och folke-rätten, then svenska ungdomen til tjenst föreställas af Martin Pletz. Vice borgmästare.

Skara: Privil. boktryckeriet 1762.
14×8 cm. 2+169 s.
Undervisande och fostrande äventyrsskildring (utopisk robinsonad, barnrobinsonad) (8:1). SB, 198.

1763

1. *Rönigk, Första bokstäverne.*
Första bokstäfwerne af en christelig dygde-lära; til de enfaldigas, i synnerhet ungdomens tjenst, wälment teknade af Olof Rönigk.

Sthlm: Pet. Hesselberg 1763.

13×7 cm. 69 s.

Mellanform mellan religiös litteratur och bildningslitteratur (2:3).

2. *Liljenroth, Nödige sedoreglor.*

Nödige sedo-reglor frågevis unga fri herren Johan Gustav von Köhler, som behagar här, at företräda en svarandes ställe: til ej mindre utöfvande, än utredande af dess då varande vägledare en guda-lärans idkare Sven Pet. Liljenroth, år 1756. Föreskrifne.

Växjö: And. Wringsén 1763.

13.5×8 cm. 16 s.

Bildningslitteratur (2:3). SB, 78.

1764

1. *Rydellius, Sedebok.*

Sede-bok, hwarutinnan gifwes en kårt anledning til dygden, så wäl den osynliga och i hjärtat förborgade, som den synliga; utur et sundt förnuft uthämtad och upsatt, hwarjom och enom; men i synnerhet ungdomen och anbetrodde lärjungar til tjenst och uppbyggelse i dygden, såsom det högsta människans goda. Af Andrea Rydelio, ph. prof. acad. Lund. Andra gången uplagd.

Sthlm: Lars Salvius 1764.

13.5—14×7.5 cm. 72 s.

Ny upplaga av 1731: 2, 1743: 2. Nya upplagor 1770: 2, 1830: 4, 1834: 14. SB, 61.

2. *Holberg, Sedolärande fabler.*

Sedolärande fabler, med bifogade förklaringar, af baron Ludvig von Holberg.

Linköping: Biörckegrens änka u. å.

14×8 cm. 12+175 s.

O (da): Moralske fabler (1751).

Öv: Johan Miklin.

Fabler (6).

Jfr 1837: 21. SB, 108.

3. *Rambach, Underrättelser.*

Rambachs underrättelser huru ett barn skall undvika det onda.

1764. 8:o.

Uppgift i Lénström, 168. Saknas i KB, UUB, LUB, GUB.

Författaren är tysken Johann Jacob Rambach. Att döma av vad som kan antas vara en ny upplaga (Kort underrättelse, huru ett barn skall med all försigtighet wakta sig för den förskräckliga faran att förföras till det onda, Göteborg 1862) är det fråga om en religiös betraktelse (1:2).

1765

1. *Leprince de Beaumont, Hovmästerinna.*

Håfmästerinna eller läro-moder för ungdom af högre och ringare stånd, som under behageliga samtal, och uppbyggeliga historiers, samt nöjsamma sagors förtäljande, inplantar hos barn wördnad för Gud, och kärlek til dygden; såsom ock bibringar dem åtskillig nyttig kunskap i moraln, historien, geographien, naturkunnigheten m. m. samt äfwen anförer dem til i akt tagande af anständiga lefnads- och umgänges-sätt. Första delen. Öfwersättning ifrån fransöskan.

Uppsala: Kongl. akademiska tryckeriet 1765.

14×7 cm. 4+163 s.

Öv: Evald Ziervogel.

Ny översättning av (den oavslutade) 1757: 1. Endast första delen (av 4) utkom. Ännu en ny översättning 1774 (=1768: 2). Fortsättningar 1768: 2, 1772: 6. SB, 139—142.

2. *Langhansen, Barnapostilla.*

Mag. Christian Langhansens barna-postilla, thet är, kort och en-faldig, dock nöjsam förklaring, öfwer alla sön- och högtids-dagars evangelier, hela året igenom: allom frommom christnom, men i synnerhet hus-fädrom och hus-mödrom, them theras barns upfostran i tukt och Herrans förmaning rätt om hjertat är, til nytto och gagn utur tyskan i swenskan öfwersatt. Och nu tredje gången genom trycket mycket förbättrad utgifwen.

Norrköping: Johan Edman 1765.

13.5×7.5 cm. 12×696 s.

Ny upplaga av 1707: 3. Nya upplagor 1781: 1, 1781: 2, 1782: 1. Jfr 1829: 7.

Den i ovanstående titel förekommande uppgiften att det rör sig om tredje upplagan anger att en upplaga utkommit någon gång mellan 1707 och 1765. Denna upplaga saknas emellertid i KB, UUB, LUB och GUB. SB, 22.

3. *Pluche, Naturens skådoverk.*

Naturens skådoverk under samtal öfver de besynnerliga stycken af natural historien, hwilka synts wara mäst tjenlige at göra ungt folk wetgirige och at sätta skick på deras förstånd. Första delen, innehållande det, som rörer djuren och växterne. Första tomen ifrån fransyska uppå svenska öfwersatt af Fredric Palmqvist. Ledam. af kongl. wetensk. academien i Stockholm.

Norrköping: Johan Edman 1765.

15×8.5 cm. 144 s.

O (fr): Noël Antoine Pluche, Le spectacle de la nature, ou entretiens sur les particularités de l'histoire naturelle, qui ont paru les plus propres à rendre les jeunes-gens curieux & à leur former l'esprit (1732—51). Översättningen omfattar dock endast de 3 första av 15 entretiens i del 1 (av 8).

Facklitteratur (5). SB, 165.

1766

1. (1766—74) *Hasselberg, Veckoblad.*

Wecko-blad til barns nytta och nöje.

Sthlm: Peter Hesselberg 1766 (ett ark utkom 1768 och ett 1774).

14×7 cm. 208 s.

Av Sam. Joh. Hasselberg.

I företalet anges ett program som synes föra tidskriften till den moralpedagogiska barnskildringen (9), men det faktiska innehållet gör knappast skriften till barnlitteratur trots titeln och programmet. Den vänder sig till vuxna och behandlar barnens uppfostran med religiös utgångspunkt och i starkt polemisk form. SB, 239.

2. *Janeway, Andelig exempelbok.*

Andelig exempelbok för barn.

1766.

Uppgift i Hellekant, 202, not 22. Saknas i KB, UUB, LUB och GUB.

Ny upplaga av 1746: 1. Ny upplaga 1776: 1. Jfr 1798: 6. SB, 30.

3. *Spegel-Lindschöld, Barnabibel.*

Barnabibel.

Västerås 1766.

Uppgift i Lilja, 26, not 65. Saknas i KB, UUB, LUB, GUB.

Ny upplaga av 1688: 2. Ny upplaga 1772: 7. SB, 19.

4. *Fresenius, Berättelse om en olyckelig sons omvändelse.*

Dokt. Joh. Philip Fresenii märkeliga berättelse om en olycklig sons omvändelse, sedan han slagit sin egen moder; alla obetänkta ynglingar och rättsinta barn till varning och tröst.

1766.

Reklamuppgift i Langhansen, Fyratio passions betraktelser, Johan Edman, Uppsala 1774 (dvs. nedanstående 1774: 2). Saknas i KB, UUB, LUB, GUB.

Ny upplaga av 1759: 1 och 1760: 1. Nya upplagor 1772: 1, 1785: 2. SB, 31.

1767

1. *Grimmelshausen, Den kyske Josef.*

Den kyske Joseph patriarchen Jacobs son, i dess förnedrade och uphögda tilstånd, såsom et mönster för alla af wälsinta föräldrar födda och upfödda barn; eller: en på tyska författad, sedermera på svenska öfwersatt, och nu i många mål förbättrad historia, om Josephs hederliga härkomst, heliga wandel och ärefulla död.

Uppsala: Johan Edman 1767.

14×7 cm. 262 s.

O (ty): Johann Jacob Christoph von Grimmelshausen (pseud. Samuel Greifnson von Hirschfeld), Des keuschen Josephs Lebensbeschreibung (1667).

Öv: Johan Hindrich Schönheit. Denna översättning kom ut 1690 men utger sig inte som barnlitteratur. Föreliggande bok är en reviderad upplaga.

Bibelberättelse (1: 1). SB, 20.

2. *Rutström, Fader vår.*

(Utan titel. Första sidan börjar:) Mine käre barn! Herren wälsigne eder och beware eder! (Företalet undertecknat:) A. C. R.

Sthlm: Johan Georg Lange 1767.

16×10 cm. 4 s.

Av Anders Carl Rutström.

Versifierad utläggning av Fader vår (1: 3).

1768

1. *En faders förmaning.*

En faders förmaning til sina moderlösa barn.

Sthlm: Peter Hesselberg 1768.
15×9 cm. 8 s.
Föräldråråd (2:2). SB, 52.

2. (1768—74) *Leprince de Beaumont, Nyttige och nöjsamme(a) övningar.*
Nyttige och nöjsame (1774: nöjsama) öfningar, för barn och ungdom; af madame Le Prince de Beaumont . . . Öfwersatte af C. K.

D. 2, 3, 1. Sthlm: (2—3: Lars Salvius) 1768, 1772, (1: Salviska sterbhuset) 1774.
12.5×6.5—7 cm. 8+216; 2+218; 2+218 s.

Öv: Carl Henrik König.

Del 1 är en ny översättning av 1757:1 och 1765:1. Den här föreliggande är inte identisk med 1757:1, ehuru de har samme översättare. Ny översättning av del 3 och fortsättning med del 4 är 1772:6. SB, 139—141.

Lüdeke (1, 82 f.) omtalar en upplaga av del 4 i C. K:s, dvs. Königs, översättning från 1774 och (5, 202) att delarna 3 och 4 av Nyttige och nöjsame öfningar utgivits i Stockholm 1780. Eichhorn (p. 14, opag.) anger översättningar av C. K. i fyra delar 1768—80. Hammarsköld (74) identifierar dessa med Nyttige och nöjsame öfningar. De här inte medtagna utgåvorna saknas i varje fall i KB, UUB, LUB och GUB. Bygdéns uppgift (2, 130) att del 4 av Nyttige och nöjsame öfningar utkommit 1785 beror på en sammanblandning med översättningen av Leprince de Beaumonts Magasin des adolescentes (1782:3).

3. *Undervisning för ett ungt fruentimmer.*

Underwisning för ett ungt fruentimmer, som geck in i världen. Afsatt ifrån fransöskan.

Uppsala: Johan Edman 1768.
15×8 cm. 8 s.
Bildningslitteratur (2:3).

4. *Du Four, Undervisning, lämnad av en fader åt sin son.*

Underwisning, lemnad af en fader åt sin son, som företager sig en lång resa: eller et lätt sätt at anföra en ung person til allehanda dygder, ifrån fransyskan öfwersatt af C. M. B. Med bifogade lefnas och försiktighets reglor. Andra upplagan.

Sthlm: Carl Stolpe 1768 (feltryck 1868).
13.5×7 cm. 20+116 s.
Ny upplaga av 1757:2 (nyöversättning av 1683:1). Ny upplaga 1810:9. SB, 49.

1769

1. *Brookes, Gyllene äpplen.*

Gyldene äpplen för ynglingar och jungfruer.

1769.

Uppgift i Hellekant, 140. Saknas i KB, UUB, LUB, GUB.
Ny upplaga av 1729:1. Ny upplaga 1823:6. SB, 23.

1770

1. *Wrangel, Betraktelse.*

I. J. N. Betraktelse om Guds billiga fodran (så) af ungdomen, at på et besynnerligt sätt, i den ålder tänka på honom. Förestäld i en enfaldig predikan på första söndagen efter 13:de dag jul 1770, til Mariae Magdalenaes församling i Stockholm, och på begäran til trycket lemnad, af D. Carl Magnus Wrangel. Kongl. ordinarie häf-predikant, och för detta probst öfwer de swänska lutherska församlingarna i Amerika.

Sthlm: Carl Stolpe 1770.

18.5×12 cm. 4+20 s.

Predikan (1:2).

Samma år utkom ytterligare två upplagor. Den tredje, som jag sett, är identisk med den första så när som på ett par ortografiska förändringar, bl. a. med feltrycket fodran i titeln ändrat till fordran.

2. *Rydellius, Sedebok.*

Sede-bok, hwarutinnan gifwes en kort anledning til dygden, så wäl then osynliga och i hjertat förborgade, som then synliga: utur et sundt förnuft uthämtat och upsatt, hwarjom och enom, men i synnerhet ungdomen och anbetrodde lärjungar til tjenst och uppbyggelse i dygden, såsom thet högsta menniskjans goda. Af Andrea Rydelio. Biskop i Lund. Å nyo uplagd, alt såsom hon tilförene til trycket befordrad warit af en dygdenes älskare, och tå med register tilökt.

Uppsala: Joh. Edman 1770.

14.5×7.5 cm. 72 s.

Ny upplaga av 1731:2, 1743:2, 1764:1. Nya upplagor 1830:4, 1834:14. SB, 61.

3. *Bergklint, Skaldebrev.*

Skalde-bref til en ung herre vid des inträde i verlden.

Sthlm: Kongl. tryckeriet 1770.

15×9 cm. 12 s.

Av Olof Bergklint.

Bildningslitteratur (2:3). Författarens namn framgår av det av utgivaren C. G. Gjörwell skrivna förordet. Innehållet utgörs av två dikter, ställda till Johan Gabriel Oxenstierna 1764 och 1766, då denne var 15 resp. 17 år.

1771

1. *Büsching, Lärobok för ungdomen.*

D. Ant. Fred. Büschings lärobok för ungdomen; som innehåller I. Et kort utkast til natural-historien. II. Läran om Guds warelse och försyn, jämte de skyldigheter, som wi emot honom, emot oss sjelfwa och emot andra menniskor hafwe at i ackt taga, samt några reglor i dieten. III. Landtskötseln och hushållningen. Öfversättning.

Sthlm: Joh. Georg Lange 1771.

14.5×7.5 cm. 8+160 s.

O (ty): Anton Friedrich Büsching, Liber latinus in usum puerorum latinam linguam discentium editus (1767?), i tysk översättning Nützliches und angenehmes Lehrbuch für die Jugend (1768?). Boken bygger bl. a. på två romerska original:

O: Gaius Plinius Secundus, Naturalis historia (1 årh. e. Kr.) (för del 1);

O: Lucius Junius Moderatus Columella, Rei rusticae (1 årh. e. Kr.) (för del 3).

Öv (och bearbetare): Anders Bergmark.

Facklitteratur (5)+bildningslitteratur (2:3, del 2). SB, 166.

2. *De Los-Rios, Barnaförråd.*

Mad. Los-Rivs (så) barna förråd, eller samling af historiska målningar och snille-bilder. Öfversättning.

Sthlm: David Segerdahl (tr. hos Carl Stolpe) 1771.

15×8 cm. 4+43 s.

O (belg): Angélique (Charlotte Marie?) de Los-Rios (Losrios), Magasin des petits enfans, ou recueil d'amusemens a la portée de leur age, suivi de deux traités instructifs & édifiants (1770).

Det översatta utgörs av bokens första del.

Moralpedagogiska barnskildringar (9).

Fortsättning 1772:4 och 1772:2. SB, 240, 388.

3. *Gellert, Tankar om ynglingars levnadsart.*

Professor C. F. Gellerts tankar, om ynglingars lefnads-art, studier och upförande eller en så kallad faderlig underwisning för en son, som reser til academien. Öfversättning.

Sthlm: J. P. Lochner (tr. hos Johan Georg Lange) 1771.

14×7.5 cm. 32 s.

O (ty) av Christian Fürchtegott Gellert.

Föräldraråd (2:2).

Ny upplaga 1786:3.

1772

1. *Fresenius, Berättelse om en olyckelig sons omvändelse.*

Doct. Johan Philip Fresenii. sen. & past. wid S:t. Petri kyrka uti Franckfurt wid Main märkeliga berättelse om en olyckelig sons omvändelse, sedan han slagit sin egen moder; alla obetänkta ynglingar och rättsinta barn til warning och tröst, ifrån tyskan öfversatt efter Pastoral-samlingarnas XII del och 6 stycke.

Uppsala: Johan Edman 1772.

13.5×7.5 cm. 15 s.

Ny upplaga av 1759:1, 1760:1, 1766:4. Ny upplaga 1785:2. SB, 31.

2. *De Los-Rios, En faders underwisning.*

En faders underwisning för sina barn uti åtskilliga lefnads-händelser.

Sthlm: Peter Hesselberg 1772.

15×8 cm. 24 s.

Skriften är paginerad 66—89 och visar sig därmed ha utgivits som en fortsättning av 1771:2 (paginerad 1—43) och 1772:4 (paginerad 44—65).

O (belg): Angélique (Charlotte Marie?) de Los-Rios (Losrios), Magasin des petits enfans, ou recueil d'amusemens a la portée de leur age, suivi de deux traités instructifs & édifiants (1770). Det översatta utgörs av en senare del än det som översatts i 1771:2. Denna (andra) del bär titeln Préceptes d'un pere a ses enfans.

Föräldraråd (2:2). SB, 52, 388.

3. *Liljesträle, Fideikommiss.*
Fidei-commiss til min son Ingemund.

Sthlm: Gamla kongl. tryckeriet 1772.
17×12.5 cm. 76 s.
Av Joachim Wilhelm Liljesträle.
Föräldraråd (2:2).
Utökad upplaga 1797: 2. SB, 52.

4. *De Los-Rios, Fortsättning av barnaförrådet.*
Fortsättning af barna-förrådet, eller milord Klints minnes-bok.

Sthlm: Peter Hesselberg 1772.
15×8 cm. 22 s.
Skriften är paginerad 44—65 och visar sig därmed sammanhöra med 1771:2 (paginerad 1—43) och 1772:2 (paginerad 66—89).
O (belg): Angélique (Charlotte Marie?) de Los-Rios (Losrios), *Magasin des petits enfans, ou recueil d'amusemens a la portée de leur age, suivi de deux traités instructifs & édifiants* (1770). Det översatta utgörs av de två sista delarna av detta arbete med titlarna *Porte-feuille de milord Kint (!)*, *traduit de l'anglois en françois resp. Propositions générales et chrétiennes*.
Sentenssamling (2:1). SB, 47, 388.

5. *Ekmarck, Gudelig faddergåva.*
Gudelig fadder-gåfwa til upmuntran at hålla döpelse-förbundet.
(Företal.) Anders Ekmarck.

Strängnäs: Lars Arv. Collin 1772.
13×6 cm. 71 s.
Betraktelser i samtalsform + böner (1:2, 1:3).
Ny upplaga 1778:2. SB, 24.

6. *Leprince de Beaumont, Hovmästerinnan.*
Hof-mästerinnan, eller madame Le Prince de Beaumonts *Magazin des enfans*, öfversatt ifrån fransyskan... Hof-mästerinnan, eller *Magazin des enfans par madame Le Prince de Beaumont*.

D. 3—4. Joh. Chr. Holmberg (3: Gävle, tr. hos Ernst Pet. Sundqvist) 1772, (4: Sthlm, tr. hos Andreas Holmerus) 1772.
13.5×7.5 resp. 13×6 cm. 174; 214 s.
Fortsättning av 1757:1, 1765:1, 1768:2. Del 3 nyöversättning av 1768:2, del 3 (som även utkom 1772).

Del 3 börjar med 17:e, dvs. sista, dialogen i originalets andra del.
Om ev. senare upplagor av delarna 3 och 4 se anmärkning efter 1768:2. SB, 140.

7. *Spegel-Lindschöld, Barnabibel.*
Barnabibel å nyo upplagd.

Västerås 1772.
Uppgift i Lilja, 26, not 65. Saknas i KB, UUB, LUB, GUB. Den har emellertid funnits i UUB, då den är upptagen i Aurivillius 2, 20.
Ny upplaga av 1688:2, 1766:3. SB, 19.

1773

1. *Rambach, Uppbyggelig barnabok.*

D. Joh. Jacob Rambachs uppbyggelige barna-bok, uti hwilken författas 1. Salighetenes ordning. 2. Salighetenes skatter. 3. En liten ny psalmbok. 4. En liten ny bönebok. 5. Exempel af froma barn. 6. Christeliga lefnads-reglor. 7. Nödiga sedo-reglor.

Sthlm: Johan Georg Lange 1773.
12.5×7 cm. 10+230 s.
Ny upplaga av 1735:1, 1742:2, 1746:3 och ytterligare en upplaga, tryckt senast 1753. (Hammarssköld, 74 anger, väl felaktigt, en upplaga från 1772.) Ny upplaga 1833:3. Jfr 1747:1. SB, 31, 67.

2. *Kiellberg, Gullhönan.*

Gull-hönan. Första flock. Af sedolärande fabler och sanfärdige händelser; nyttige at läsa, för gamle och unge, till förståndets upplysande, och wiljans förbättrande owäldugt, författade.

Sthlm: Lars Wennberg 1773.
14.5×8.5 cm. 160 s.
Utgavs i 39 nummer å 4 sidor. Av de fyra första numren finns två olika tryckningar.
Av Eric Kiellberg.
Fabler (6).
Fortsättning 1774:1. SB, 109.

1774

1. *Kiellberg, Herregårdstuppen.*

Herre-gårds tuppen, andra flock. Af sedolärande fabler och sanfärdiga händelser, nyttige at läsa för gamle och unge, till förståndets uplysande, och wiljans förbättrande owäldugt författade.

Sthlm: Lars Wennberg 1774.

14.5×8 cm. 78 s.

Utgavs i 19 nummer à 4 sidor.

Fortsättning av 1773:2, dvs. av Eric Kiellberg.

Fabler (6). SB, 109.

2. *Langhansen, Passionsbetraktelser.*

Mag. Christian Langhansens fyratio passions betraktelser, för barn och andra enfaldiga christna, hwarutinnan hela Christi lidandes och döds historia genom frågor och swar kortteligen förklaras, samt the af hwart och et stycke flytande lärdomar, til uppbyggelse i tro och gudaktighet, kort och enfaldigt föreställas. Ifrån tyska språket öfwersatte.

Uppsala: Johan Edman 1774.

13×7.5 cm. 12+260 s.

Ny upplaga av 1707:2. Nya upplagor 1781:3, 1782:2. SB, 22.

1775

1. *Gran, Guds lov.*

Guds lof af barnas och spena-barnas mun, fierde stycket, innehållande lap-flickan Elsa Lars dotters uppbyggeliga dödssång och saliga död.

Sthlm: Pro fide & christianismo (tr. hos H. Fougt) 1775.

14×7.5 cm. 8+16 s.

Av Theophilus Ol. Gran.

Ingår i en serie av fyra skrifter med samma huvudtitel, den första utgiven 1771. De tre första har dock inte någon antydning om att vara barnlitteratur. Biografi om ett fromt barn (1:4). SB, 31.

1776

1. *Janeway, Andelig exempelbok.*

Andelig exempel-bok för barn, det är: en utförlig beskrifning, om åtskilliga unga barns omvändelse, heliga och exemplariska lefwerne, samt frögdefulla död: för detta på engelska språket sammanfattad af Jacob Janneway, och nu, efter den tyska öfwersättningen, på vårt modersmål, i ljuset framgifwen, och med några exempel tilökad... och nu andra gången uplagd.

Sthlm: Peter Hesselberg 1776.

13×6.5 cm. 292 s.

Ny upplaga av 1746:1, 1766:2. Jfr 1798:6. SB, 30.

2. *Degenkolb-Bildt-Brag, Anvisning till första rediga kunskapen.*

Anvisning til första rediga kundskapen om Gud, människan och werlden, dock i synnerhet en anledning til kundskap om werlden, hwarutinnan ungdomen en försmak meddelas om werldens åtskillige delar, landskaper, potentater, regenter, religioner, tungomål, seder, sinnesbögelser, konster, handaslögder, något af kyrko- och lärdoms-historien, samt reglor för en grundelig barna-upforstran (så). Författad på tyska språket af M. C. F. D. Pf. zum St. Sedermera öfwersatt på svenska af K. Bildt. Och nu i dess fleste delar aldeles omarbetad.

Göteborg: Lars Wahlström 1776.

14.5×7.5 cm. 180 s.

Ny upplaga av 1753:1, bearbetad av Carl Johan Brag. Av företalet tycks framgå att åtminstone ytterligare en upplaga utkommit mellan 1753 och 1776, men den nya upplagan 1784:1 anger sig som den tredje. SB, 163, 176, 185.

3. *Sahlstedt, Brev till min son.*

Bref til min son.

Sthlm: Johan Pfeiffer 1776.

14×7.5 cm. 84 s.

Av Abraham Magni Sahlstedt.

Föräldråråd (2:2). SB, 52.

1777

1. *Johansson Digelius, Figurbibel.*

Figur-bibel, det är, de förnämste Gamla och Nya testamentsens historier, uti 230 större och mindre tydelige figurer afsatte, med bifogad tideräkning å ena, och kort figurens förklaring å andra sidan, jemte små läro-rim under, til förmodelig upmuntring at flitigt läsa den heliga skrift, författad.

Västerås: Johan Laur. Horrn 1777.

16.5—18×12.5 cm. 6+120 s.

Ny upplaga av 1739:1 (och 1707:1). SB, 16.

2. *Gjörwell (utg.), Magasin för svenska ungdomen.*

Magazin för svenska ungdomen. Första delen.

Sthlm: Anders Jac. Nordström 1777.

14.5×8 cm. 124 (eg. 128) s.

Utgivet av Carl Christoffer Gjörwell.

Moralpedagogiska barnskildringar (9) + facklitteratur (5) + mönsterbildande gestalter från antiken (3). SB, 240—243.

Till den moralpedagogiska barnskildringen hör den första i Sverige tryckta barnpjäsen:

O (fr): Alexandre Guillaume Mouslier de Moissy, L'habit sans galons (i Les jeux de la petite Thalie, 1769). Öv: Anders Norberg.

3. *Valda historier utur den heliga skrift.*

Walda historier utur den heliga skrift, tjenliga at befordra christendomen och at bilda hjertat hos den upväxande ungdomen. Första stycket. Öfwersättning.

Sthlm: Kongl. finska boktryckeriet (Johan A. Carlbohm) 1777.

14.5×7.5 cm. 2+49 s.

Bibelberättelser (1:1). SB, 20.

1778

1. (1778—79) *Feddersen, Exempelbok för barn.*

Exempel-bok för barn; författad af Jac. Fr. Feddersen stifts-prä(e)-dikant wid S. (St.) Blasii domkyrka i Brunswik. Öfwersättning ifrån

tyskan. Första delen, innehållande vår frälsares Jesu Christi lefwerne... Andra delen, innehållande lärdomar och exempel utur bibliska historien... Tredje delen, exempel af wishet och dygd utur den werldsliga historien.

D. 1—3. Sthlm: (1: And. Jac. Nordström) 1778, (2: Peter Hesselberg) 1779, (3: Anders Jac. Nordström) 1779.

14.5×8 cm. 16+127; 8+200; 16+167 s.

O (ty): Jacob Friedrich Feddersen, Leben Jesu für Kinder (1775)+(väl) Lehrreiche Erzählungen für Kinder, aus der biblischen Geschichte (1776)+Beispiele der Weisheit und Tugend aus der Geschichte (del 1, 1777).

Öv: Olof Rönigk (åtminstone av del 2).

Religiös biografisamling (1:4)+moralpedagogisk barnskildring (9). SB, 32, 243. Hammarsköld (75) upptar en upplaga från 1783. Någon sådan har dock inte påträffats i KB, UUB, LUB eller GUB. Jfr 1837:4.

2. *Ekmarck, Gudelig faddergåva.*

Gudelig fadder-gåfwa til upmuntran at hålla döpelse-förbundet. Andra uplagan tilökt med bihang. (Företal.) Anders Ekmarck.

Norrköping: Joh. Benj. Blume 1778.

12.5—13×7 cm. 120 s.

Sidorna 1—60 ny upplaga av 1772:5. Sidorna 61—120 har egen titel: Bihang af några anderika psalmer utur prof-psalmboken. Detta bihang är måhända inte avsett som barnlitteratur. SB, 24.

3. *Hallman, Sunda sällhetsreglor.*

Johan Göstaf Hallmans sunda sällhetsreglor.

1778.

Uppgift i Biografiskt lexikon 6, 1876, 43. Saknas i KB, UUB, LUB, GUB.

Ny upplaga av 1727:2. SB, 46.

1779

1. *Seiler, Utkast till en lärobok för barn.*

D. Georg Fried. Seilers utkast til en läro-bok för barn, alt ifrån den tiden, de först börja litet tänka, hwilken, genom samtal emellan en fader och dess barn på et behageligt och ganska tydeligt sätt småningom bibringar barnet den naturliga och sedan den uppenbarade

religionens sanningar; efter den fjerde förbättrade upplagan ifrån tyskan öfwersatt.

Sthlm: Johan Georg Lange 1779.
14.5×8 cm. 216 s.

O (ty): Georg Friedrich Seiler, Religion der Unmündigen (1772).
Samtalsformen avlägsnar boken från vanliga katekeser. Den innehåller dessutom predikningar och böner (1:2, 1:3).
Ny översättning 1811:2. SB, 25.

2. *Lidner, Fabler.*

Fabler. Första boken.

Sthlm: Kongl. tryckeriet 1779.
14×7.5 cm. 6+54 s.
Av Bengt Lidner.
Fabler (6). SB, 109.

1780

1. *Schmidt, Ungdomsnöjen.*

Ungdoms nöjen.

Sthlm: Kumblinska tryckeriet 1780.
13×7 cm. 8+212+4 s.
Av Johan Albrecht Schmidt.
Moraliserande anekdoter om mer eller mindre historiska personer (3)+fabler (6)+moralpedagogiska barnskildringar (9)+en moralpedagogisk chimärsaga (7).
SB, 82, 243.

1781

1. *Langhansen, Barnapostilla.*

Mag. Christian Langhansens barna-postilla, det är, kort och enfaldig, dock nöjsam förklaring, öfwer alla sön- och högtids-dagars evangelier, hela året igenom: allom frommom christnom, men i synnerhet hus-fädrom och hus-mödrom, dem deras barns upfostran i tukt och Herrans förmaning rätt om hjertat är, til nytto och gagn utur tyskan i swenskan öfwersatt. Och nu fjerde gången genom trycket mycket förbättrad utgifwen.

Uppsala: Johan Edman 1781.

Efter skadat titelblad i KB, där f. ö. endast titelbladet finns bevarat.
13×7.5 cm. Sidantal troligen=1781:2.
Ny upplaga av 1707:3 och 1765:2. Om andra upplagan se 1765:2.
Nya upplagor 1781:2, 1782:1. Jfr 1829:7. SB, 22.

2. *Langhansen, Barnapostilla.*

Mag. Christian Langhansens barna-postilla, det är, kort och enfaldig, dock nöjsam förklaring, öfwer alla sön- och högtids-dagars evangelier, hela året igenom. Alla fromma christna, men i synnerhet hus-fäder och hus-mödrar, hwilka deras barns upfostran i tukt och Herrans förmaning rätt om hjertat är, til nytta och gagn utur tyska språket i det swenska öfwersatt. Femte gången mycket förbättrad och tilökt utgifwen.

Uppsala: Johan Edman 1781.

13—13.5×7.5 cm. 2+760+16 s.
Ny upplaga av 1707:3, 1765:2 och 1781:1. Om andra upplagan se 1765:2.
Ny upplaga 1782:1. Jfr 1829:7. SB, 22.

3. *Langhansen, Passionsbetraktelser.*

Mag. Christian Langhansens fyratio sex passions betraktelser, för barn och andra enfaldiga christna, hwarutinnan hela Christi lidandes och döds historia, genom frågor och swar, korteligen förklaras, samt de af hwart och et stycke flytande lärdomar, til uppbyggelse i tro och gudaktighet, kort och enfaldigt föreställas. Ifrån tyska språket öfwersatte. Tredje upplagan, förbättrad och tilökt med sex betraktelser.

Uppsala: Johan Edman 1781.

13×7.5 cm. 293 s.
Ny upplaga av 1707:2 och 1774:2. Ny upplaga 1782:2. SB, 22.

4. *De Genlis, Teater för unga fruntimmer.*

Theater för unga fruntimmer, af fru grefvinnan de Genlis. Öfversättning.

D. 1—2. Sthlm (1: J. C. Holmberg, 2: Wennberg & compagnie) 1781. (Enligt Klemming, 120 skall andra delen "egentligen" vara tryckt 1782 hos Stolpe.)
12×7 cm. 85; 53 s.

O (fr): Stéphanie Félicité Ducrest de Saint-Aubin de Sillery de Genlis, Théâtre a l'usage des jeunes personnes (1779—80).
Översatta är de fyra första pjäserna, samtliga i del 1 (1779), en bibelberättelse (1:1) och tre moralpedagogiska fesagor (7). SB, 151.

5. *Drysén, En faders hjärteliga läror.*

En faders hjärteliga läror, förmaningar och varningar.

Kalmar 1781.

Av Joh. Drysén.

Uppgift i Lüdeke 5, 206. Saknas i KB, UUB, LUB, GUB.

Möjligen är det inte fråga om barnlitteratur: Lüdeke antyder att skriften vänder sig till universitetsstudierande.

1782

1. *Langhansen, Barnapostilla.*

Mag. Christian Langhansens barna-postilla, det är, kort och enfaldig, dock nöjsam förklaring, öfver alla sön- och högtids-dagars evangelier, hela året igenom. Alla fromma christna, men i synnerhet hus-fäder och hus-mödrar, hwilka deras barns upfostran i tuckt och Herrans förmaning rätt om hjertat är, til nytta och gagn utur tyska språket i det swenska öfversatt. Sjette gången uplagd efter den femte förbättrade uplagan.

Uppsala: Johan Edman 1782.

13—13.5×7.5 cm. 4+765+11 s.

Ny upplaga av 1707:3, 1765:2, 1781:1 och 1781:2. Om andra upplagan se 1765:2. Jfr 1829:7. SB, 22.

2. *Langhansen, Passionsbetraktelser.*

Mag. Christian Langhansens 46 passions betraktelser, för barn och andra enfaldiga christna, hwarutinnan hela Christi lidandes och döds historia, genom frågor och swar, korteligen förklaras, samt de af hwart och et stycke flytande lärdomar, til uppbyggelse i tro och gudaktighet, kort och enfaldigt föreställas. Jämte, försök til christendoms frågor öfver insticktelse-orden, lämpade til unga skrifte-barns begrep. Fjerde uplagan.

Uppsala: Johan Edman 1782.

13.5×7.5 cm. 290+22 s.

Ny upplaga av 1707:2, 1774:2 och 1781:3. SB, 22.

3. (1782—85) *Leprince de Beaumont, Samtal emellan en fru och flere unga fruntimmer.*

Samtal emellan en fru och flere (del 2—4: några) unga fruntimmer, af fru Le Prince de Beaumont.

D. 1—4. Sthlm: (1—2: Carl Stolpe) 1782, 1783, (3: Stolpiska tryckeriet) 1783, (4: J. C. Holmberg) 1785.

12×6—6.5 cm. 230; 275; 264; 324 s.

O (eng): Jeanne Marie Leprince de Beaumont, Magasin des adolescentes, ou dialogues entre une sage gouvernante et plusieurs des élèves de la première distinction (1760).

Moralpedagogiska barnskildringar (9)+facklitteratur (5)+fabel (6)+moralpedagogisk fesaga (7)+fostrande barnrobinsonad (8:1).

SB, 150, 180, 243.

1783

1. *Weisse — de La Fite, Axplöckerskan.*

Angenäm läsning för barn; och i synnerhet brukbar för dem som lära fransyska språket åt andra, af andra, eller genom egen flit. Första stycket. Axpläckerskan, drame.

Sthlm: Peter Hesselberg 1783.

14.5×7.5 cm. 31 s.

O (holl): Marie Elisabeth Bouée de La Fite, La glaneuse (i Entretiens, drames et contes moraux, a l'usage des enfans) (1778). I sin tur en översättning från

O (ty): Christian Felix Weisse, Die kleine Aehrenleserin (i Der Kinderfreund) (1777).

Öv: Christopher Knöppel.

Moralpedagogisk barnskildring i dramatisk form (9). SB, 245.

2. *Lecture för fruntimmer.*

Lecture för fruntimmer. Första bandet.

Sthlm: M. Swederus (tr. i Uppsala hos Joh. Edman) 1783.

12.5×6.5 cm. 136 s. Endast det första bandet är barnlitteratur.

Moralpedagogiska barnskildringar (9), bl. a. två barnpjäser:

O ((ty): Christian Felix Weisse, Die Ueberraschung (i Der Kinderfreund) (1778).

O (fr): Charles George Thomas Garnier, La saignée.

SB, 244, 388.

1784

1. *Degenkolb-Bildt-Brag, Anvisning till första rediga kunskapen.*
 Anvisning til första rediga kundskapen om Gud, människan och werlden, dock i synnerhet en anledning til kundskap om werlden, hwarutinnan ungdomen en försmak meddelas om werldens åtskillige delar, landskaper, potentater, regenter, religioner, tungomål, seder, sinnesbögelser, konster, handaslögder, något af kyrko- och lärdoms-historien, samt reglor för en grundelig barna-upfostran. Öfwersatt af K. Bildt. Tredje uplagen.

Göteborg: Lars Wahlström 1784.
 15×8.5 cm. 158 s.

Ny upplaga av 1776:2 (i sin tur bearbetning av 1753:1). SB, 163, 176, 185.

2. *Sedolärande brev.*
 Sedolärande brev, för unga fruntimmer.

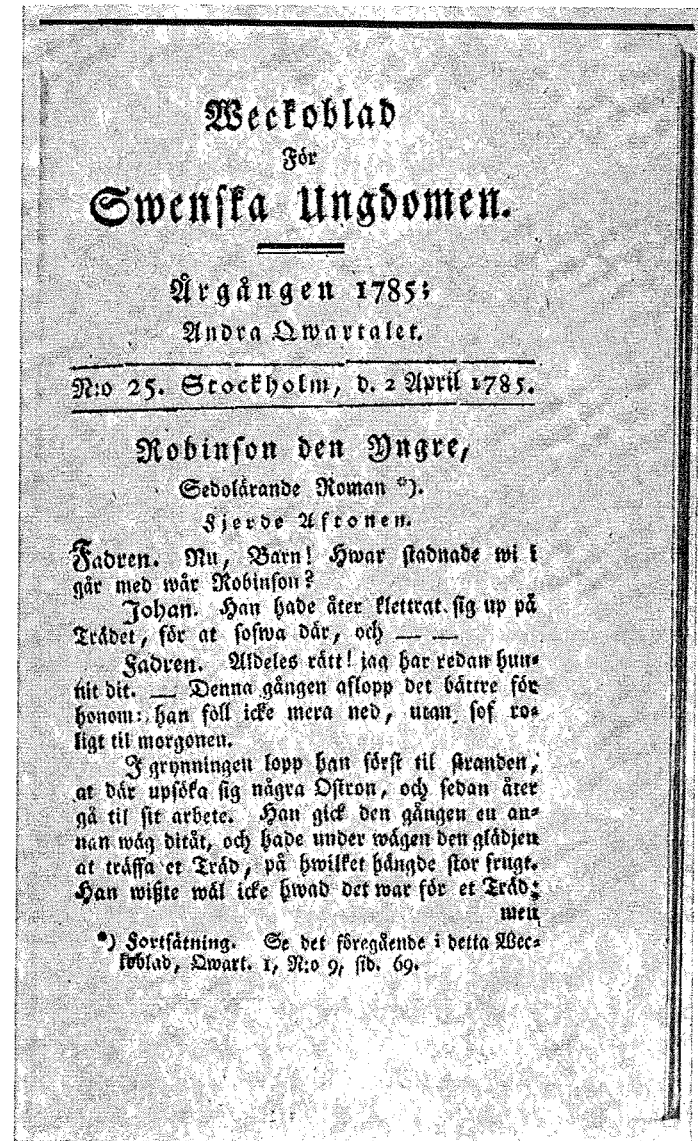
Göteborg: Samuel Norberg 1784.
 12×6.5 cm. 212 s.
 Bildningslitteratur (2:3).

3. *Sturm, Tal till ungdom.*
 Tal til ungdom wid deras första nattwards-gång: hållne och utgifne af M. Christoph. Christ. Sturm. Öfwersatte ifrån tyskan.

Sthlm: Joh. Arborén (tr. hos Anders Jac. Nordström) 1784.
 14.5×8 cm. 14+80 s.
 O (ty): Christoph(er) Christian Sturm, Reden bei der Confirmation der Kinder.
 Öv: Carl Petter Blomberg.
 Predikningar (1:2).
 Ny utökad översättning 1820:7. SB, 24.

1785

1. *Brev från en vän.*
 Bref från en vän til et ungt fruntimer, wid dess första nattwards-gång.

Ett nummer av det av Gjørwell utgivna Veckoblad för svenska ungdomen (1785:5), där Campes Robinson der Jüngere uppträder som följetong.

Göteborg: Samuel Norberg 1785.
15×8 cm. 18 s.
Betraktelse (1:2).
Ny upplaga 1788: 1.

2. *Fresenius, Berättelse om en olyckelig sons omvändelse.*

Doct. Johan Philip Fresenii, sen. & past. wid S:t Petri kyrka uti Franckfurt wid Main märkeliga berättelse om en olyckelig sons omvändelse, sedan han slagit sin egen moder; alla obetänkta ynglingar och rättsinta barn till warning och tröst, ifrån tyskan öfversatt efter Pastoral-samlingarnas XII del och 6 stycke.

Uppsala: Johan Edman 1785.
16×8.5 cm. 8 s.
Ny upplaga av 1759:1, 1760:1, 1766:4, 1772:1. SB, 31.

3. *Tessin, En gammal mans utvalda brev.*

En gammal mans utvalda bref til en ung prins.

T. 1—2. Sthlm: And. Jac. Nordström 1785.
14×7 cm. 96+561 s. (Löpande paginering i de båda banden.)
Förkortad upplaga av 1756:1 (således också av 1751:3 och 1753:2). SB, 62, 105, 128, 238.

4. *Engel, Pagen.*

Pagen, et moraliskt lustspel för barn, af herr prof. Engel. Öfversättning från tyskan.

Lund: J. Lundblad (tr. hos Berling) 1785.
15×8.5 cm. 2+34 s.
O (ty): Johann Jakob Engel, Der Edelknabe (1774).
Moralpedagogisk barnskildring i dramatisk form (9). SB, 246.

5. *Gjörwell (utg.), Veckoblad för svenska ungdomen.*

We(c)koblade för svenska ungdomen. Årgången 1785. (Årgången utkom också sammanförd med 1777:2 under titeln: Robinson den yngre, sedolärande roman, och Columbus, sedolärande historia, författade på tyska af Joach. Henr. Campe, canonicus i Brunswik; jämte åtskilliga mindre afhandlingar och stycken uti sedoläran, historien, naturkunnigheten och witterheten, til större delen öfwer-

satte, och här uti et band samlade, til en tjenlig läse-bok wid lediga stunder för svenska ungdomen.)

Kvartal 1—4. Sthlm: Upfostrings-sällskapet (tr. hos Anders Jac. Nordström) 1785.

14.5×8 cm. 880 s.

Utgivet av Carl Christoffer Gjörwell. Bland innehållet märks

O (ty): Joachim Heinrich Campe, Robinson der Jüngere, zur angenehmen und nützlichen Unterhaltung für Kinder (1779—80). Undervisande och fostrande äventyrsskildring (robinsonad) (8:1). (Jfr 1815:1.)

O (ty): Joachim Heinrich Campe, Die Entdeckung von Amerika, ein Lesebuch zur angenehmen und nützlichen Unterhaltung für Kinder und junge Leute (1780—81), första delen. Reseskildring (5). (Jfr 1813:1.)

O (ty): Christian Felix Weisse, Der Kinderfreund, första delen (1775). Naturkunskap (5)+moralpedagogiska barnskildringar, bl. a. i dramatisk form (9). Fortsattes av 1786:5. SB, 170, 181, 201, 247 f. (Robinson der Jüngeres originaltitel här rättad).

1786

1. *En lärares förmaning.*

En lärares förmaning til sin dotter wid hennes första nattwardsgång. Öfversättning.

Sthlm: Joh. Arborén (tr. hos Johan A. Carlbohm) 1786.

14.5×8 cm. 8 s.

O (ty): Anonymt bidrag i Christoph(er) Christian Sturm, Reden bei der Confirmation der Kinder.

Betraktelse (religiös litteratur i föräldråradsform) (1:2, 1:6).

Ny upplaga 1788:4. Ingår i ny översättning i 1820:7. SB, 24.

2. *Weisse, Marknadsgåvor.*

Marknads-gåfwor, tjenlige för barn, bestående af 1) Märkeliga tänkespråk, 2) Nyttiga sedeläror, 3) Wackra berättelser, 4) Några få fabler, 5) Små versar, och 6) Korta suckningar. Öfversättning från tyskan.

Göteborg: S. Norberg 1786.

9.5×4.5 cm. 168 s. (Genom felpaginering — sidorna 115 och 116 är överslappade — har boken skenbart 170 s.)

O (ty): Christian Felix Weisse, Neues A, B, C, Buch, nebst einigen kleinen Uebungen und Unterhaltungen für Kinder (1772).

Sentenser (2:1)+moralpedagogiska barnskildringar, bl. a. i poetisk form (9)+fabler (6)+religiös poesi (1:3).

De moralpedagogiska barnskildringarna är bl. a. hämtade från

O (belg): Angélique (Charlotte Marie?) de Los-Rios (Losrios), *Magasin des petits enfans, ou recueil d'amusemens a la portée de leur age, suivi de deux traités instructifs & édifiants* (1770).

Nya upplagor bl. a. 1802:6 (5:e), 1812:7 (6:e), 1830:11 (8:e). SB, 111, 248—250.

3. *Gellert, Tankar om ynglingars lefnadsart.*

Professor C. F. Gellerts tankar, om ynglingars lefnads-art, studier och uppförande, eller en så kallad faderlig underwisning för en son, som reser til academien. Öfversättning. Andra förbättrade uplagan.

Västerås: Johan Laur. Horn 1786.

14×7.5 cm. 32 s..

Ny upplaga av 1771:3.

4. *Wolff, Sammandrag.*

Sammandrag af den christeliga sedoläran til upväckande af en oskrymtad gudagtighet; för svenska ungdomen författadt af Johan Bernhard Wolff prost och kyrkoherde wid Tyska församl. i Carls-crona, assessor primarius i Kongl. amir:ts consistorio, inspector öfwer Tyska skolan, så ock ledamot af Upfostrings sällskapet och Samfundet Pro fide & christianismo i Stockholm.

Sthlm: Anders Jacobsson Nordström 1786.

15×7.5 cm. 184 s.

Religiös litteratur (kristen etik) (1) i läroboksform. Anger sig dock inte som skolbok utan skriven för "den illiterate Class af vår Svenska Ungdom" som har god katekeskunskap.

5. (1786—87) *Gjörwell (utg.), Veckoblad för svenska ungdomen.*

Upfostrings-sällskapets veckoblad för svenska ungdomen. År 1786; månaderna october, november och december. (Även med titelbladet: Bibliothek för svenska ungdomen; innehållande: dels hela wetenskaper, dels delar af någon särskild wetenskap, samt åtskilliga, i synnerhet historiska och sedolärande, stycken. Förste delen.)

Weckobladet för januari—juni 1787 utkom under titeln: Biblio-

thek för svenska ungdomen; innehållande: dels hela wetenskaper, dels delar af någon särskild wetenskap, samt åtskilliga, i synnerhet historiska och sedolärande, stycken. Andra, tredje delen.

D. 1—3. Sthlm: Upfostrings-sällskapet (tr. hos Anders Jac. Nordström) 1786, 1787.

14×8 cm. 200; 2+405+10 s.

Utgivet av Carl Christoffer Gjörwell. Fortsättning av 1785:5.

Mönsterbildande gestalter ur historien (3)+facklitteratur, bl. a. två reseskildringar (5), de senare från

O (ty): Joachim Heinrich Campe, *Sammlung interessanter und durchgängig zweckmässig abgefasster Reisebeschreibungen für die Jugend, första delen* (1785). SB, 170, 181.

6. *Ekmarck, Barnaro.*

Barnaro.

Norrköping 1786.

Av Anders Ekmarck.

Uppgift i Hammarsköld (76) under rubriken svenska läseböcker. Saknas i KB, UUB, LUB, GUB.

1787

1. *Meyer, Huru skall ett ungt fruntimmer värdigt bilda sig?*

Huru skal et ungt fruntimmer värdigt bilda sig? Öfversättning från den fjerde tyska uplagan. Af E. F.

Göteborg: Samuel Norberg 1787.

15×8 cm. 54 s.

O (ty): Andreas Meyer, *Wie soll ein junges Frauenzimmer sich würdig bilden?* (1772, 4:e uppl. 1777).

Öv: Eric Forssén.

Bildningslitteratur (2:3).

Ny upplaga 1799:2. SB, 62.

2. *Fordyce, Predikningar för unga fruntimmer.*

Prädikningar för unga fruntimmer. Af James Fordyce, theologiae(ä) doctor af universitetet i Glasgow, och pastor för en församling i London, öfversatta ifrån e(ä)ngelskan af Gustaf Adolph Tayarden, hof-prädikant hos hans kongl. höghet hertigen af Södermanland.

D. 1—2. Göteborg: Samuel Norberg 1787.
15×8 cm. 16+188; 187 s.
O (skotskt): James Fordyce, Sermons to young women (1765).
Predikningar (1: 2). SB, 24.

3. *Vägen till saligheten.*

Wägen til saligheten för barn och enfaldiga. Matth. 18,3. I samtal emellan fader, son och dotter.

Sthlm: J. C. Holmberg 1787.
9×5 cm. 72 s.
Religiös undervisning (1: 2).
Nya upplagor 1796: 2, 1830: 18, 1838: 6.

4. *Santesson, Kateketiska minnesreglor.*

Kateketiska minnesreglor, till ungdomens tjänst.

Vasa 1787.
Av Jöns Bernhard Santesson.
Uppgift i Linnström 2, 397. Saknas i KB, UUB, LUB, GUB.
Religiös poesi: katekesen på vers (1: 3). Nya upplagor 1792: 1, 1807: 14.

1788

1. *Brev från en vän.*

Bref från en vän til et ungt fruntimer, wid dess första nattwardsgång. Andra uplagan.

Göteborg: Samuel Norberg 1788.
15×8 cm. 16 s.
Ny upplaga av 1785: 1.

2. *Weisse, Den ädelmodige bondegossen.*

Den ädelmodige bondegossen. Drama. Öfversättning.

Sthlm: Anders Zetterberg 1788.
15×8 cm. 16 s.
O (ty): Christian Felix Weisse, Edelmuth in Niedrigkeit (i Der Kinderfreund, 1777), dock översatt från en franskspråkig version (Le païsan généreux).
Öv möjligen Christopher Knöppel.
Moralpedagogisk barnskildring i dramatisk form (9). SB, 250.

3. *Gregory, En faders testamente.*

En faders testamente till sina döttrar. Öfversättning ifrån engelskan.

Sthlm: Anders Zetterberg 1788.
14.5×7.5 cm. 8+72 s.
O (skotskt): John Gregory, A father's legacy to his daughters (1774).
Föräldraråd (2: 2). SB, 53.

4. *En lärares förmaning.*

En lärares förmaning til sin dotter wid hennes första nattwardsgång. Öfversättning.

Linköping: Fredr. Schonberg och Björckegrens änka.
14.5×8 cm. 8 s.
Ny upplaga av 1786: 1. Tryckåret 1788 enligt blyertsanteckning i KB:s exemplar.
Ingår i ny översättning i 1820: 7. SB, 24.

5. *Tal till dem som första gången skola begå den heliga nattwarden.*

Tal til dem, som första gången skola begå den heliga nattwarden.

Örebro: Johan Pehr Lindh 1788.
15.5×8.5 cm. 8 s.
Predikan (1: 2). Medtagen på grund av titeln, ehuru predikan på sista sidan även vänder sig till de vuxna.
Nya upplagor 1810: 7 och 8, 1816: 6, 1823: 14, 1826: 11, 1830: 15.

1790

1. *Fielding, Hofmästerinnan.*

Hofmästerinnan, eller lilla academien för unga fruntimmer. Til nöje och underrättelse wid deras upfostran. Öfversatt ifrån engelska, på tyska språket, och nu förswenskad.

Västerås: Johan Laur. Horn 1790.
14×7.5 cm. 240 s.
O (eng): Sarah Fielding, The governess; or, little female academy. Being the history of Mrs. Teachum, and her nine girls (1749 eller tidigare). Närmast översatt från en tysk anonym version:
O (ty): Die Hofmeisterin, oder die kleine Akademie für die Frauenzimmer (1761).

Moralpedagogisk barnskildring (9)+moralpedagogiska chimärsagor (7)+fabler (6). SB, 152 f., 251.

2. Se 1791: 2.

1791

1. *Den upplyste sedoläraren.*

Den uplyste sedoläraren. Öfversatt ifrån franskan af C. B. L.

Sthlm: Joh. C. Holmberg 1791.
12.5×6.5 cm. 59 s.
Föräldråd (2: 2).

2. *Samlingar av nyttig och nöjsam läsning.*

Samlingar af nyttig och nöjsam läsning för barn. (Första bandet har också ett titelblad till ett provtryck julen före:) Samlingar af nyttig och nöjsam läsning för barn. Profstycke, til julklapp för små älskvärda läsare och läsarinnor.

B. 1—2. Sthlm: (1: Kongl. tryckeriet, 2: C. G. Cronland) 1791. Provstycke: Kongl. tryckeriet 1790.
12×7 cm. 4+24 (provstycket)+264; 4+284 s.
Utkom från början som veckotidskrift. "Samlare" och översättare: Carl Stridsberg. Utgivare: Friederich August Cleve. Stridsbergs redaktörskap enligt reklam i hans Fransysk grammaire 1793 (och i 2:a uppl. 1796) samt enligt nekrologen över honom i Hernösands stifts-tidningar 1819, nr 11 (30 nov.). I SB (251 f.) betraktades Cleve också som samlare och översättare, vilket således är felaktigt. Cleve måste dock ha spelat en roll i sammanhanget.
Till övervägande delen utgörs de båda banden av översättningar från O (ty): Joachim Heinrich Campe, Kleine Kinderbibliothek (1779—84). Moralpedagogiska barnskildringar (9)+facklitteratur (5)+fabler (6). SB, 178, 251—254 (jfr dock ovan).

1792

1. *Santesson, Kateketiska minnesreglor.*

Catechetiska minnes-reglor, til ungdomens tjenst.

Lund: Berlingska boktryckeriet 1792.
13.5×7 cm. 24 s.
Ny upplaga av 1787: 4. Ny upplaga 1807: 14.

2. *Wilkes, Påminnelser till ett ungt fruntimmer.*

Påminnelser til ett ungt fruntimmer wid alla förefallande händelser i detta lifwet. Författade af hr. Wethenhall Wilkes. Öfversättning.

Västerås: Johan Laur. Horrn 1792.

13.5×7 cm. 204 s.

O (eng): Wethenhall Wilkes, A letter of genteel and moral advice to a young lady (1740).

Bildningslitteratur (2: 3). SB, 63.

Lüdeke (7, 148) uppger att en upplaga utkommit i Västerås 1789. Någon sådan finns dock inte i KB, UUB, LUB, GUB.

1794

1. *Blomdahl, Tal, hållit vid ungdomens konfirmation.*

I. H. J. N. Tal, hållit wid ungdomens confirmation uti Christinä tyska kyrka i Götheborg, den 3 maji 1794, af mag. Johan Ulric Blomdahl, swensk kyrkoherde wid församlingen.

Göteborg: Samuel Norberg 1794.

15×8 cm. 24 s.

Predikan (1: 2). Talet liksom trycket vänder sig till ungdomen.

Nya upplagor 1817: 3, 1823: 7. Reviderad upplaga 1816: 7.

2. *Stagnel, Levnadsreglor.*

Lefnads-reglor, gifne af en huld fader til dess dotter.

Karlskrona 1794.

14×7.5 cm. 16 s.

Av Johan Stagnel.

Föräldråd (2: 2).

Nya upplagor 1795: 1, 1802: 4. SB, 55.

3. *Campe, Theophron.*

Theophron eller den erfarne rådgifwaren för den oförfarna ungdomen af J. H. Campe. Et testamente för dess (sina) forna foster-söner och för alla wuxnare unga personer, som wilja begagna sig deraf. Öfversättning.

D. 1—2. Lund: Berling 1794.
15×8.5 cm. 8+289 s. (Löpande paginering i de båda banden.)
O (ty): Joachim Heinrich Campe, Theophron, oder der erfahrne Rathgeber für die unerfahrne Jugend (1783).
Öv: Mathias Hasselrot.
Föräldråd (2: 2).
Ny upplaga 1802: 8. SB, 53.

4. *Esselius, Ungdomens beredelse.*

Ungdomens beredelse til den heliga nattwarden i Ängsö kyrka, 1792. Af Johan Esselius. Kyrkoherde.

Västerås: John Laur. Horrn 1794.
15.5×11 cm. 11 s.

En redogörelse för vad som förekom vid konfirmationen, avsedd att sparas och läsas av de då nykonfirmerade (1).

1795

1. *Stagnel, Levnadsreglor.*

Lefnads-reglor, gifne af en huld fader til dess dotter.

Gävle: E. P. Sundqwist 1795.
14×8 cm. 16 s.

Ny upplaga av 1794: 2. Ny upplaga 1802: 4. SB, 55.

2. *Spangenberg, Kroppens skötsel.*

Något för barn om kroppens skötsel, af Aug. Gottlieb Spangenberg. Öfwersättning.

Sthlm: Johan A. Carlbohm 1795.
8×6 cm. 47 s.

O (ty): August Gottlieb Spangenberg, Etwas von der Pflege des Leibes für Kinder.

Religiös litteratur (1) men med många drag av belevnhetlitteratur (2: 4).
Ny översättning 1810: 4. SB, 67.

3. *Stanhope, Earl of Chesterfield, Första grunder till ett belevat uppförande.*

Philip Dormes (så) Stanhopes grefve af Chesterfields första grun-

der til et belevvad upförande i sällskap och allmänna lefvernet. För ynglingar och alla dem som vilja betjena sig deraf. Från engelskan af G. W. H.

Lund: Berlingska boktryckeriet 1795.
14.5×7.5 cm. 2+152 s.

Förkortning utan brevform av

O (eng): Philip Dormer Stanhope, 4th Earl of Chesterfield, Letters to his son (1774).

Föräldråd (2: 2), i denna bearbetning dock belevnhetlitteratur (2: 4). SB, 53.

1796

1. Se 1799: 4.

2. *Vägen till saligheten.*

Wägen til saligheten för barn och enfaldiga, i samtal inellan en fader, son och dotter. Matth. 18,3. Andra upplagan.

Sthlm: J. C. Holmberg 1796.
9×5 cm. 72 s.

Ny upplaga av 1787: 3. Nya upplagor 1830: 18, 1838: 6.

1797

1. *Weisse, Barnvännen.*

Barn-wännen af C. F. Weisse. Ifrån 3^e (tredje) tyska upplagan.

B. 1—2. Sthlm: Joh. Sam. Ekmanson 1797.
11×6 cm. 6+187; 108 s.

O (ty): Christian Felix Weisse, Der Kinderfreund (3:e upplagan 1780—82). Innehållet är hämtat ur de tre första banden i denna upplaga, ursprungligen utkomna 1775—77.

Öv: Johan Samuel Ekmanson.

Moralpedagogiska barnskildringar, bl. a. i dramatisk form (9)+facklitteratur (5). SB, 254.

2. *Liliestråle, Fideikommiss.*

Fidei-commiss til min son Ingemund.

Sthlm: Anders Zetterberg 1797.
17×13.5 cm. 10+112+8 s.
Utökad upplaga av 1772:3. SB, 52.

1798

1. *Armbruster, Amalia Seckendorf.*

Amalia Seckendorf. Berättelse om en liten flicka. Sedebok för barn, men i synnerhet för små flickor. Öfversättning.

Uppsala: Johan Fredr. Edman 1798.
12.5×6.5 cm. 104 s.

O (schweiz): Johann Michael Armbruster, Amalie Seckendorf, Geschichte eines kleinen Mädchens aus der Schweiz. Ein Sittenbüchlein für die frühere, vorzüglich weibliche Jugend (1795).

Öv: Jonas Fredrik Mellin.

Moralpedagogisk barnskildring (9).

Parallell översättning 1798:2. SB, 256.

2. *Armbruster, Amalia Seckendorf.*

Amalia Seckendorf. En ung flickas lefnadshändelser. Öfversättning.

Sthlm: Johan C. Holmberg 1798.
13×7 cm. 88 s.

Annan översättning av det under 1798:1 nämnda originalet. SB, 256.

3. *Funke, Berättelser för barn.*

Berättelser för barn, til öfning uti läsande, och sedekänslans bildande. Öfversatte från tyskan.

Strängnäs: A. J. Segerstedt 1798.
13.5×7.5 cm. 4+92 s.

Ur O (ty): Carl Philipp Funke, Lesebuch für Bürgerschulen (1788—96).

Moralpedagogiska barnskildringar (9).

Nya upplagor 1813:2, 1821:2, 1825:3. SB, 257.

4. (1798—99) *Salzmann, Constants sällsamma öden.*

Constants sällsamma öden. En bok för menigheten, i synnerhet för unge handtverkare (handtwerks-lärlingar och geseller). Af C. G. Salzmann. Öfversättning (del 1:) af N. Stake.

D. 1—3. Sthlm: Henrik And. Nordström, 1: 1798, 2—3: 1799.
15×8 cm. 4+172; 2+198; 2+161 s.

O (ty): Christian Gotthilf Salzmann, Constants curiose Lebensgeschichte und sonderbare Fatalitäten. Ein Buch fürs Volk, besonders für Handwerksbursche (1791—93).

Öv: (av del 2 och 3): Israel Gustaf Wänman.

Undervisande och fostrande äventyrsroman med drag av utopisk robinsonad (8:1). SB, 203.

5. *Campe, Faderliga råd till sin dotter.*

Herr J. H. Campes faderliga råd til sin dotter. En afhandling, swarande mot Theophron, för den upväxande qwinliga ungdomen. Öfversättning.

Skara: F. J. Lewerentz 1798.
13.5×8 cm. 14+500 s.

O (ty): Joachim Heinrich Campe, Väterlicher Rath an meine Tochter, ein Gegenstück zum Theophron (1789).

Öv: Mathias Hasselrot.

Föräldråd (2:2).

Ny upplaga 1804:4. SB, 54.

6. *Några andeliga exempel.*

Några andeliga och märkwärdiga exempel för barn, utdragne af Janneways exempel-bok, tryckt i Stockholm år 1746, hos Johan Fredric Lochner. Jemte en til ämnet lämpad andelig-sång, om Jesu kärleks förträfflighet, til sjelfpröfning och upmuntran för gamla och unga.

Falun: Pehr Ol. Axmar 1798.
15×8 cm. 72 s.

Nio berättelser om fromma barn (1:4) ur 1746:1 (nya upplagor 1766:2, 1776:1). Inga av dessa härrör dock från Janeway utan är hämtade ur de tyska och svenska tilläggen. SB, 30.

1799

1. *Heusinger, Gutwills spasergångar.*

Gutwills spasergångar med sin Wilhelm. Af J. H. G. Heusinger. Ifrån tyskan.

Sthlm: Joh. Sam. Ekmanson 1799.

11.5×6.5 cm. 104 s.

O (ty): Johann Heinrich Gottlieb Heusinger, Gutwills Spatziergänge mit seinem Wilhelm (1792).

Moralpedagogisk barnskildring (9) med inlagda moraliska anekdoter om vuxna (3). SB, 258.

2. *Meyer, Huru skall ett ungt fruntimmer värdigt bilda sig?*

Huru skal et ungt fruntimmer värdigt bilda sig? Öfversättning från den fjerde tyska uplagen af E. F. Andra uplagen.

Göteborg: Samuel Norberg 1799.

15×8 cm. 54 s.

Ny upplaga av 1787: 1. SB, 62.

3. *Salzmann, Moralisk elementarbok.*

Professor Christian Gotth. Salzmanns moraliska elementarbok. Jämte afsigten med och sättet att nyttja den. Öfversättning.

Uppsala: Joh. Fr. Edman 1799.

15×8 cm. 2+16+310 s.

O (ty): Christian Gotthilf Salzmann, Moralisches Elementarbuch (1782—83).

Moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 257.

4. *Tengström, Tidsfördriv för mina barn.*

Tidsfördrif för mina barn.

Åbo: Johan Christ. Frenckell 1796, 1799 (två titelblad). Boken torde dock inte ha utkommit före 1799.

15×8.5 cm. 2+152 s.

Av Jacob Tengström.

Moralpedagogiska barnskildringar (9)+fabler (6).

Ny upplaga 1803: 8 (och 1813 efter den svenska tidens slut). SB, 258—260.

1800

1. *Berquin, Familjebok.*

Familje-bok, eller journal för barn. Öfversättning.

D. 1—2. Sthlm: Kumblińska tryckeriet 1800.

15×8.5 cm. 2+114; 2+120 s.

O (fr): Arnaud Berquin, Le livre de famille ou journal des enfans (1791).

Moralpedagogiska barnskildringar (9)+facklitteratur (5). SB, 260.

1801

1. *Sagotäljaren.*

Den sedelärande och nöjsamma sago-täljaren, såsom en nyttig barna-ro, och gagneligt ungdomens tidsfördrif. Öfversättning från engelskan. Första häftet.

Nyköping: P. Winge 1801.

14×7 cm. 2+78 s.

Mönsterbildande gestalter (3)+fabler (6)+moralpedagogisk chimärsaga (7)+moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 111 f., 265 f.

2. *Paget, Marquis of Anglesey (?), En krigsmans råd.*

En krigsmans råd til sin son. Af baron D'. Öfversättning från fransyskan.

Sthlm: Kumblińska tryckeriet 1801.

14×8 cm. 4+282 s.

Enligt Bygdén (1, 855) av d'Anglesy, väl Henry William Paget, Marquis of Anglesey.

Föräldraråd (2: 2).

3. *En liten biblisk språkbok.*

En liten biblisk språk-bok med korrta upmuntringar för upmärksamma barn. Öfversättning från tyskan.

Göteborg: Sam. Norberg 1801.

8×4.5 cm. 64 s.

Bibelspråk med utläggningar (1: 1, 1: 2).

Ny översättning 1803: 1 (1809: 1, 1811: 1, 1819: 1). Ännu en version 1830: 3. SB, 19 f.

4. *Campe, Lilla sedebok.*

J. H. Campes lilla sedebok för barn. Öfversättning från sjunde tyska upplagan.

Sthlm: Carl F. Marquard 1801.
14.5×8 cm. 4+92 s.
O (ty): Joachim Heinrich Campe, Sittenbüchlein für Kinder aus gesitteten Ständen (1777).
Föräldraråd (2:2). SB, 54.

1802

1. *Sylvenius, Kristliga föreställningar.*
Christliga föreställningar til vår tids ungdom.

Sthlm: Andreas J. Sylvenius 1802.
14×8 cm. 32 s.
Av Andreas J. Sylvenius (uppgift på sista sidan).
Betraktelse (1:2).

2. *Elisas testamente.*
Elisas testamente til sin dotter Henriette. Öfversättning af N. Nordqvist.

Sthlm: Kumblinska tryckeriet 1802.
11×6.5 cm. 2+123 s.
O (ty): Elisa's, des Weibes wie es seyn sollte, Vermächtniss für ihre Tochter Henriette (anonymt, 1802).
Föräldraråd (2:2). Jfr 1803:7.

3. *En liten bönebok.*
En liten böne-bok för barn.

Härnösand: N. Brandt 1802.
5×3.5 cm. 96 s.
Bibelspråk, böner och psalmer, systematiskt ordnade (1:1, 1:3). Boken är delvis identisk med Några sententier och böner aff Guds ord, för enfaldigt folck och barn stälte, första upplagan 1664 och med många följande upplagor, som dock här inte medtagits. Jfr Engström, 66 f.
Ny upplaga 1812:4. Jfr 1834:11. SB, 28.

4. *Stagnel, Levnadsreglor.*
Lefnads-reglor, gifne af en huld fader til dess dotter.

Gävle: E. P. Sundqwist 1802.
14×8 cm. 16 s.
Ny upplaga av 1794:2, 1795:1. SB, 55.

5. *Darin, Läsning till julero.*
Läsning til jule-ro för barn, hwilka med himmelsk frögd wilja stärkas emot alt förföriskt, som på jorden är. Författad af Daniel Darin, kyrkoherde i Öfraby och Stenestads församlingar.

Lund: Christ. Fr. Berling 1802.
15.5×8.5 cm. 16 s.
Julbetraktelse (1:2).

6. *Weisse, Marknadsgåvor.*
Marknads-gåfwor, tjenlige för barn, bestående af 1) Nyttiga sedolärer. 2) Märkeliga tänkespråk. 3) Wackra berättelser. 4) Några få fabler. 5) Små versar. 6) Korrrta suckningar. Öfwersatte från tyskan. Femte upplagan.

Göteborg: Sam. Norberg 1802.
9.5—10×4—4.5 cm. 168 s.
Ny upplaga av 1786:2. Om upplagorna 2—4 har uppgifter inte påträffats. Nya upplagor bl. a. 1812:7 (6:e) 1830:11 (8:e). SB, 111, 248—250.

7. *Weisse-Angelin, Sångar för barn.*
Sångar för barn, af J. E. Angelin.

Sthlm: C. Delén och J. G. Forsgren 1802.
14×7 cm. 8+84 s.
O (ty): Christian Felix Weisse, Lieder für Kinder (1766).
Öv: Jöns Eric Angelin(i).
Dikter, bl. a. moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 255.

8. *Campe, Theophron.*
Theophron eller den erfarne rådgifwaren för den oförfarna ungdomen af J. H. Campe. Öfwersatt af Math. Hasselroth. Filosofie magister . . . Andra upplagan.

D. 1—2. Lund: Johan Lundblad 1802.
15.5×8 cm. 8+288 s. (Löpande paginering i de båda delarna.)
Ny upplaga av 1794:3. SB, 53.

9. *Veillodter, Till unga kristna.*

Till unga kristna wid nattwardens första begående. Af Valentin Carl Veillodter. Öfversättning från tyskan af Sam. Joh. Noréus.

Göteborg: Samuel Norberg 1802.

15.5×8 cm. 29 s.

O (ty): Valentin Karl Veillodter, An junge Christen bei der ersten Feier des heiligen Abendmahls (1800).

Betraktelse (1: 2).

1803

1. *Barnabibel.*

Barna-bibel, eller bibliska språk, med korrtta uppmuntringar för uppmärksamma barn. Öfversatt af Ol. Wikfors.

Sthlm: Ol. Wikfors (tr. hos Joh. Chr. Holmberg) 1803.

8×6 cm. 12+110 s.

Ny översättning av 1801: 3. Nya upplagor 1809: 1, 1811: 1, 1819: 1. Senare version 1830: 3. SB, 19 f.

2. *Toll, En gudfruktig moders förmaningar.*

En gudfruktig moders sidsta förmaningar till sina barn af C. H. Toll, född Flach.

Skara: F. J. Leverentz 1803.

12.5×6.5 cm. 16 s.

Av Catharina Anna Charlotta Toll.

Föräldraråd (2: 2).

Nya (utökade) upplagor 1833: 16, 1835: 11. SB, 55.

3. *Fréville, Namnkunniga barns leverne.*

Namnkunniga barns lefverne, tjenande till en nöjsam och undervisande läsning för ungdomen, af A. F. J. Fréville. Öfversättning af D. Krutmejer.

H. 1—2. Sthlm: Carl Delén 1803.

13×7 cm. 4+100; 2+94 s.

O (fr): Anne François Joachim Fréville, La vie des enfans célèbres ou modèles du jeune âge (1798).

Öv: David Krutmejer.

Mönsterbildande gestalter (3). SB, 83.

4. *Löbr, Nöjsam läsning.*

Nöjsam läsning för barn. Öfversättning af D. Krutmejer.

Sthlm: J. Utter (tr. hos Carl Fred. Marquard) 1803.

12.5×7 cm. 10+254 s.

O (ty): Johann Andreas Christian Löhr, Kleine Plaudereien für Kinder (1801—02).

Öv: David Krutmejer, som gjort en del egna tillägg.

Moralpedagogiska barnskildringar (9)+ facklitteratur (5). SB, 266.

5. *Funke-Nicolas, Nöjsamma tidsfördriv.*

Nöjsamma tidsfördrif för barn vid lediga stunder, innehållande förklaringar öfver taskspelarekonster, jemte en samling af gåtor och spörsmål samt konster som barn utan fara kunna sjelfva göra. Öfversättning af C. L. Bergqvist.

Sthlm: A. J. Nordström 1803.

9.5×5.5 cm. 92 s.

O (ty): Carl Philipp Funke, Neues Elementarbuch zum Gebrauche bei dem Privatunterricht (1797).

O (fr): Nicolas, Exercices à la portée des petits enfans.

Facklitteratur (5). SB, 189.

6. *Siede-Gjörwell, Patriotisk katekes.*

Patriotisk cateches. Läsebok för hvar man, i synnerhet för ungdomen af medel- och arbets-stånden. Utgifwen af Carl C. Gjörwell kongl. bibliothecarie.

Sthlm: Anders Zetterberg 1803.

13.5×7.5 cm. 26+83 s.

O (ty): Johann Christian Siede, Patriotisches Schulbuch (1801).

Öv och bearbetare: Carl Christoffer Gjörwell.

Bildningslitteratur (2: 3). SB, 63.

7. *Schindler, Roberts testamente.*

Roberts testamente till sin son, svarande mot Elisás testamente till sin dotter. Af Schindler. Öfversättning af C. Weltzin.

Sthlm: C. F. Marquard 1803.

13.5×7.5 cm. 97 s.

O (ty): Johann Karl Gottlob Schindler, Roberts Vermächtniss an seinen Sohn; Seitenstück zu Elisa's Vermächtniss an ihre Tochter (1803).

Föräldraråd (2: 2). Jfr 1802: 2.

8. *Tengström, Tidsfördriv för mina barn.*

Tidsfördrif för mina barn. Andra uplagan.

Åbo: Joh. Christoph. Frenckell 1803.

15×8.5 cm. 152 s.

Ny upplaga av 1799: 4. (Ytterligare en upplaga utkom 1813 efter den svenska tidens slut.)

SB, 258—260.

1804

1. *Jacobs, Allvin och Theodor.*

Allvin och Theodor. Läsebok för barn. Från tyskan öfversatt af Joh. Henr. Avellan.

Sthlm: Henrik A. Nordström 1804.

13×7.5 cm. 12+107 s.

O (ty): Christian Friedrich Wilhelm Jacobs, Allwin und Theodor; ein Lesebuch für Kinder (1802).

Öv: Johan Henrik Avellan.

Moralpedagogiska barnskildringar (9)+facklitteratur (5). SB, 171, 267.

2. (1804—16) *Campe, Geografiskt bibliotek.*

Geografiskt bibliotek för ungdom, eller samling af intressanta resebeskrifningar, till den uppväxande ungdomens nytta och nöje, af J. H. Campe. Öfversättning af D. Krutmejer.

D. 1—16. Sthlm: (1—13: C. F. Marquard) 1804 (1—2), 1805 (3—6), 1806 (7—8), 1807 (9—10), 1808 (11—13), (14—15: Marquardska tryckeriet) 1812, (16: Fr. Cederborgh & comp.) 1816.

11.5×6 cm. 20+172; 8+182; 8+178; 8+184; 4+186; 8+181; 4+195; 4+184+4; 8+179; 8+180; 8+179; 8+184; 6+182; 8+159; 4+188; 8+148 s. Ur O (ty): Joachim Heinrich Campe, Sammlung interessanter und durchgängig zweckmässig abgefasster Reisebeschreibungen für die Jugend (1785—93) och Neue

Kopparstick i Krutmejers översättning av Campes reseskildringar, del 1 (1804: 2)

Sammlung merkwürdiger Reisebeschreibungen für die Jugend (1802—06). Facklitteratur (5).

Jfr 1810: 5 och 1828: 17. SB, 182 f.

3. *Lossius, Gumal och Lina.*

Gumal och Lina. En berättelse för barn, i synnerhet, för att bringa dem de första religions-begrepen. Af Kaspar Friedrich Lossius, Diakonus i Erfurt. Öfversättning af Carl Ulric Broocman. Filosofie magister.

Sthlm: Henrik A. Nordström 1804.

15×8 cm. 4+192 s.

O (ty): Caspar Friedrich Lossius, Gumal und Lina, eine Geschichte für Kinder (1795—1800), band 1 (av 3).

Undervisande och fostrande äventyrsskildring med robinsonadkaraktär (8:1).

Ny upplaga 1821: 5. Fortsättning (delarna 2 och 3) 1819: 8. SB, 204.

4. *Campe, Faderliga råd till sin dotter.*

Herr J. H. Campes faderliga råd till sin dotter. En afhandling, swarande mot Theophron, för den uppväxande qwinliga ungdomen. Öfversatt af Mathias Hasselrot filosofie magister. Andra upplagan.

Lund: Johan Lundblad 1804.

14.5×8.5 cm. 14+432 s.

Ny upplaga av 1798: 5. SB, 54.

5. (1804—05) *Guts Muths, Nyttiga och nöjsamma lekar.*

Nyttiga och nöjsamma lekar för ungdom, af Guts muths. Öfversättning från tyskan af E. L. Schough (1:a och 2:a samlingen)...

P. Andersson (3:e samlingen).

D. 1—3. Sthlm: C. F. Marquard 1804 (del 1), 1805 (del 2 och 3).

8.5×5 cm. 94; 96; 96 s.

O (ty): Johann Christoph Friedrich Guts Muths, Spielmanach für die Jugend (1802—03).

Facklitteratur (5).

Ny upplaga (av del 1) 1810: 6. SB, 178 f.

1805

1. *Fréville, Den lille Emilien.*

Den lille Emilien, kallad barndomens mönster. Af A. F. J. Fréville. Öfversättning af D. Krutmejer.

Sthlm: Henrik A. Nordström 1805.

13×7 cm. 74 s.

O (fr) av Anne François Joachim Fréville.

Mönsterbildande gestalt (3).

Ny upplaga 1817: 2. SB, 83.

2. *Linderholm, Söndagsandaktsövningar.*

Söndags-andagts-övningar för barn. Innehållande: 1) En bön, i anledning af evangelium. 2) Frågor öfver texten, med anvisning till swar därur. 3) En psalm, lämpad till ämnet. Af Olof Linderholm, ledamot och sekreterare i Samfundet Pro fide et christianismo.

Sthlm: Henr. A. Nordström 1805.

13×7 cm. 2+202+118 s.

Böner, psalmer, betraktelser (1:3, 1:2). SB, 28.

3. (1805—12) *Wennlund-Åberg, Valda(e) fabler.*

Walda(e) fabler med kopparstick, till tidsfördrif för barn utgifna af Ludvig Wennlund... Carl P. Åberg.

H. 1—6. Sthlm: (1: C. F. Marquard) 1805, (2, kallad första fortsättningen: H. A. Nordström) 1806, (3—5, kallade andra, tredje och fjärde fortsättningen: Peter Sohm) 1807, 1808, 1809, (6: A. Wiborg, tr. i Elméns och Granbergs tryckeri) 1812.

4.5—5.5×6—6.5 cm. 32; 32; 31; 31; 31; 32 s.

H. 1—2 har titeluppgiften "utgifna af Ludvig Wennlund", h. 3—4 "utgifne af Carl P. Åberg".

Fabler (6).

Nya upplagor 1807: 13, 1813: 7, 1826: 12. SB, 112.

1806

1. *Berquin, Carl Grandison.*

Carl Grandison, eller ungdomens mönster. Af M. Berquin. Öfversättning af D. Krutmejer. Med tvenne gravurer.

Sthlm: H. A. Nordström 1806.

13×7 cm. 4+210 s.

O (fr): Arnaud Berquin, Le petit Grandisson (1787). I sin tur översättning och bearbetning av

O (holl): Maria Geertruida de Cambon, De kleine Grandisson, of de gehoorzaame zoon. In eene reeks van brieven en saamenspraaken (1782).

Moralpedagogisk barnskildring (9).

Nya upplagor 1812: 3, 1826: 3. SB, 261.

2. *Goldsmith, Grekiska historien.*

Grekiska historien i sammandrag, af Goldsmith. Öfversättning af Axel Gabriel Silverstolpe.

Sthlm: C. F. Marquard 1806.

14.5×7.5 cm. 2+6+344 s.

O (eng): Oliver Goldsmith, The Grecian history from the earliest state to the death of Alexander the Great (1774, förkortad 1787).

Facklitteratur (5). SB, 186.

3. *Fréville, Lärerika anekdoter.*

Lärerika anekdoter för barn. Af A. F. J. Fréville. Öfversättning af D. Krutmejer. (På omslaget:) Nyårsgåfwa för barn.

Sthlm: Henrik A. Nordström 1806.

12.5×7 cm. 2+4+90 s.

O (fr) av Anne François Joachim Fréville.

Mönsterbildande gestalter (3), delvis gränsande till moralpedagogiska barnskildringar (9).

Ny upplaga 1818:1. SB, 83.

4. (1806—08) *Silverstolpe, Läsning för ungt folk.*

Läsning för ungt folk på lediga stunder. Utgifven af G. A. Sil(f)-verstolpe.

D. 1—2. Sthlm: A. J. Nordström 1806, 1808.

15×7.5 cm. 6+76; 51 s.

Av Gustaf Abraham Silverstolpe.

Facklitteratur (5)+mönsterbildande gestalter från antiken (3). SB, 80, 172.

5. (1806—07) *Buffon, Naturalhistoria.*

Naturalhistoria af Buffon. I sammandrag för ungdom. Med hundra-trettiofyra figurer. Öfversatt af Per Olof Gravander. Docens vid Upsala kongl. akademi.

D. 1—4. Örebro: N. M. Lindh 1806, 1807 (del 4).

11.5×6 cm. 8+203; 234; 197; 200 s.

O (fr): För ungdom förkortad Parisupplaga (1802—03) av Georges Louis Leclerc de Buffon, Histoire naturelle, générale et particulière (1749—89).

Facklitteratur (5).

Nya upplagor 1837:14, 1839:18. SB, 173.

1807

1. *Brevväxling.*

Brevväxling, till öfning för barn. Öfversättning af H. A. Kullberg.

Örebro: Nils Magnus Lindh 1807.

12×6 cm. 151 s.

O sannolikt tyskt.

Öv: Herman Anders Kullberg.

Facklitteratur (5).

Nya upplagor 1812:2, 1819:3. SB, 190.

2. *Von Schütz, En faders samtal.*

En faders samtal med sina barn. Innehållande de första begreppen af naturläran. En läro-bok för ungdom af F. W. von Schutz (så). Öfversättning från andra förbättrade tyska upplagan. Med tillägg af J. Biberg.

Linköping: Groth och Petre 1807.

13.5×7.5 cm. 174 s.

O (ty): Friedrich Wilhelm von Schütz, Der Naturlehrer, Unterhaltungen eines Vaters mit seinen Kindern über die ersten Elementarbegriffe der Physik (andra upplagan 1795).

Facklitteratur (5). SB, 173.

3. *Schulze, En gåva till barn.*

En gåfva till barn, som uppfostras för landtlefnaden. Af Carl Ludvig Schulze rector i Spandau. Fri öfversättning i sammandrag af Biberg.

Linköping: Groth och Petre 1807.

11×6 cm. 2+102 s.

O (ty): Karl Ludwig Schulze, Der Kinderfreund auf dem Lande (1806).

Om öv jfr 1807:2.

Facklitteratur (5). SB, 171 f.

4. *Lärdomar av djurens exempel.*

Lärdomar af djurens exempel. Öfversättning af D. Krutmejer.

Sthlm: Carl Fr. Marquard 1807.

11×6 cm. 4+115 s.

O sannolikt franskt.

Moraliskt mönsterbildande djur (4:2). SB, 296.

5. *Berger, Läsebok för barn.*

Läse-bok för barn. Innehållande moraliska berättelser, fabler och små valda mythologiska historier, tjenlige att, jemte ett nöjsamt tidsfördrif, gifva barn hog att läsa och lära. Utgifven af J. Berger. Med fina kopparstick.

Linköping: Groth och Petre 1807.

13×7.5 cm. 2+42 s.

Moralpedagogiska barnskildringar (9)+facklitteratur (5).

Ny upplaga 1819:11. SB, 187, 267.

6. *Sturm, Predikningar för barn av mognare ålder.*

Pastor mag. Christof. Christ. Sturms predikningar för barn af mognare ålder. Öfversättning från tyskan af Magn. Gabr. Löhr. Komminister.

D. 1—2. Lund: Magn. Gabr. Löhr (tr. hos Christ. Fr. Berling) 1807.

15×8.5 cm. 20+135; 6+124 s.

O (ty): Christoph(er) Christian Sturm, Predigten für Kinder von reifern Alter (1771—73).

Predikningar (1:2). SB, 24.

7. *Höpfner, Samtal i fysiken.*

Samtal i fysiken för ungdom, af Dan. Leon. Kinmanson phil. mag. Första delen.

Sthlm: C. F. Marquard 1807.

15×8 cm. 10+255 s.

O (ty): Ad. Fr. Höpfner, Die kleinen Physiker, oder Unterhaltungen über natürliche Dinge (1801—06).

Facklitteratur (5). SB, 173.

8. *Bergsten, Sedolärande betraktelser.*

Sedolärande betraktelser för barn. Utgifne af Joh. Bergsten.

Lund: Chr. Fr. Berling 1807.

13×7 cm. 2+112 s.

Moralpedagogiska barnskildringar (9)+facklitteratur (5). SB, 172, 267.

9. *Bergsten, Smärre moraliska skaldestycken.*

Smärre moraliska skaldestycken för barn. Samlade af Joh Bergsten studerande.

Lund: C. F. Berling 1807.

13×7 cm. 32 s.

Snarast bildningslitteratur (2:3). SB, 286.

10. *Sättet att behaga.*

Sättet att behaga, eller erforderlige egenskaper hos en yngling för att blifva älskad och högaktad i verden. Öfversättning af H. A. Kullberg.

D. 1—2. Örebro: Nils Magnus Lindh 1807.

12×6 cm. 168; 128 s.

O sannolikt engelskt.

Öv: Herman Anders Kullberg.

Föräldraråd (2:2).

Ny upplaga 1822:7. SB, 55.

11. (1807—11) *Blanchard, Ungdomens plutark.*

Ungdomens plutark, eller sammandragna lefvernes-beskrifningar öfver stora män. Med deras porträtt. Af P. Blanchard. Öfversättning af D. Krutmejer.

D. 1—3. Sthlm: (1: Henrik And. Nordström) 1807, (2—3: Carl Delén) 1808, 1811.

15×8 (del 1) resp. 14.5×7.5 cm. 6+170; 4+192; 6+192 s.

D. 1 och 3 är även försedda med titelblad med titeln Store mäns lefverne i sammandrag (del 1 med årtalet 1808). Serien fortsattes sedan med enbart denna senare titel.

O (fr): Pierre Blanchard, Le plutarque de la jeunesse (1802).

Mönsterbildande gestalter (3). SB, 79.

12. *Gardthausen, Urians resa.*

Urians resa genom alla länder. Ny geografisk lek, såsom en skänk till goda barn. Af H. Gardthausen, med ett företal af J. C. F. GutsMuths. Öfversättning af S. N. Wahrman.

Örebro: Nils Magnus Lindh 1807.

12×6 cm. 168 s.

O (ty): Hans Gardthausen, Herrn Urians lustige Reise durch alle Welt (1805), omtryck av Neue Hesperiden, ein belehrendes Lesebuch für Kinder von 8—12 Jahren (1802).

Öv: Sven Niklas Wahrman.

Facklitteratur (5).

Ny upplaga 1821: 11. SB, 179.

13. (1807—26) *Wennlund-Åberg, Valda(e) fabler.*

Walda(e) fabler med kopparstick, till tidsfördrif för barn utgifne af Carl P. Åberg. Andra upplagan.

H. 1—6. Sthlm: (1: Peter Sohm) 1807, ... (3, 4 [kallad tredje fortsättningen], 5: A. Wiborg, tr. i Elméns och Granbergs tryckeri) 1812, (6: A. Wiborg, tr. hos Samuel Rumstedt) 1826.

4.5—5.5×6—6.5 cm. 32; ...; 32; 31; 32; 22 s.

H. 6 har löpande paginering med 1826: 12 (h. 1—2) och 1813: 7 (h. 3—5).

H. 1 och 4 har titeluppgiften "utgifne af Carl P. Åberg".

H. 2 har inte påträffats och saknas i KB, UUB, LUB, GUB.

Ny upplaga av 1805: 3. Nya upplagor 1813: 7, 1826: 12. SB, 112.

14. *Santesson, Kateketiska minnesreglor.*

Kateketiska minnesreglor, till ungdomens tjänst.

Karlskrona 1807.

Uppgift i Linnström 2, 397. Saknas i KB, UUB, LUB, GUB.

Ny upplaga av 1787: 4, 1792: 1.

1808

1. *Nordell, En gammal mans faderliga råd.*

En gammal mans faderliga råd och fidei-commiss-bref till sina döttrar, huru de och deras efterkommande böra sig skicka i giftermålsståndet, för att blifwa värdiga, dygdiga, hushållsaktiga och lyckliga makar och husmödrar. Af And. Nordell, f. d. härads höfdinge. En imitation och sammandrag af boken Campes faderliga råd till sin dotter.

Sthlm: Johan A. Carlbohm 1808.

14×7 cm. 31 s.

Föräldraråd (2: 2). SB, 54.

Kopparstick av Samuel Andersson (Kumlien) i band 4 (1810) av Krutmejers översättning av Berquins L'ami des enfans (1808: 2).

2. (1808—10) *Berquin, Barnvännen.*

Samlade arbeten af A. Berquin. Öfversättning af D. Krutmejer . . .
Barnvännen.

D. 1—4. Sthlm: Henrik A. Nordström 1808, 1809 (d. 2 och 3), 1810.

15.5×8 cm. 2+4+318; 2+310; 2+302; 2+326 s.

O (fr): Arnaud Berquin, L'ami des enfans (1782—83).

Moralpedagogiska barnskildringar, delvis i dramatisk form (9).

Pjäserna i första hand övertagna från

O (ty): Christian Felix Weisse, Der Kinderfreund (1775—81). Se i övrigt SB,
262—264.

1809

1. *Barnabibel.*

Barna-bibel, eller bibliska språk, med korta upmuntringar för up-
märksamma barn. Öfversatt af Ol. Wikfors.

Örebro: Nils Magn. Lindh 1809.

9×6 cm. 8+95 s.

Ny upplaga av 1803:1. Nya upplagor 1811:1, 1819:1. Tidigare översättning
1801:3 och senare version 1830:3. SB, 19 f.

2. *Thomaeus, Barnapsalm.*

Barna-psalm af J. J. Thomaeus.

Skara: F. J. Lewerentz 1809.

13×7.5 cm. 8 s.

Av Jöran Jakob Thomaeus.

Religiös poesi (1:3).

Ny upplaga 1816:1. SB, 28.

1810

1. *Enkel och sund levnadsfilosofi.*

Enkel och sund lefnads-filosofi för unga werldsborgare. Öfwer-
sättning från tyskan.

Sthlm: Olof Grahn 1810.

11—11.5×6.5 cm. 10+157 s.

O (ty): Kleines Portefeuille schlichter Hausmanns-Vernunft für junge Weltbürger
(anonym).

Föräldråd (2:2).

2. *Fyra medel.*

Fyra medel till en ynglings bevarande på salighetens wäg. En hög-
tidsgåfva till ungdomen.

Göteborg: Norbergiska tryckeriet 1810.

10×5.5 cm. 66 s.

Betraktelse (1:2).

3. *Julklapp.*

Jul-klapp.

Norrköping: Ad. Fr. Raams änka 1810.

7×5.5 cm. 48 s.

Facklitteratur (svensk geografi) (5). SB, 177.

4. *Spangenberg, Kroppens skötsel.*

Kroppens skötsel. För barn.

Göteborg: Samuel Norberg 1810.

10×6 cm. 4+35 s.

Ny översättning av 1795:2. SB, 67.

5. (1810—14) *Campe, Nytt geografiskt bibliotek.*

Nytt geografiskt bibliotek för ungdom, eller samling af intressanta
resbeskrifningar, till den uppväxande ungdomens nytta och nöje, af
J. H. Campe. Öfversättning af J. P. Wåhlin. (1) Costigans resa i
Portugal. (2) Swinburnes resa i Spanien. (3) Scrofani resa i Grek-
land. (4) Thevenots resa till Constantinopel och Townsons resa i
Ungern. (5) Moores resa i Italien. (6) Resa i England, Skottland
och Irland. (7) Resa i Tyskland och Holland. (8) Coxes resa i Po-
len och Ryssland.

D. 1—8. Örebro: N. M. Lindh 1810 (d. 1—2), 1811 (d. 3—4), 1812 (d. 5),
1813 (d. 6), 1814 (d. 7—8).

11×6 cm. 4+161; 4+195; 6+183; 4+180; 6+170; 8+182; 4+182; 6+171 s.

O (ty) anges vara av Joachim Heinrich Campe. Reseskildringarna återfinns
dock inte i Campes båda samlingar av reseskildringar för ungdom sådana de
är intagna i band 17—35 av den 1831—32 utgivna tyska upplagan av hans
samlade skrifter för barn och ungdom. Jfr 1804:2 och 1828:17.

Öv: Johan Peter Wählin.
Facklitteratur (5). SB, 183.

6. *Guts Muths, Nyttiga och nöjsamma lekar.*

Nyttiga och nöjsamma lekar för ungdom, af GutsMuths. Första samlingen. Andra upplagan.

Sthlm: Elméns och Granbergs boktryckeri 1810.

9×5 cm. 88 s.

Ny upplaga av 1804:5.

Ev. utkomna delar 2 och 3 saknas i KB, UUB, LUB, GUB. SB, 178 f.

7. *Tal till dem som första gången skola begå den heliga nattwarden.*

Tal till dem, som första gången skola begå den heliga nattwarden.

Jönköping: J. P. Lundström 1810.

13.5—14×8 cm. 8 s.

Ny upplaga av 1788:5. Nya upplagor 1810:8, 1816:6, 1823:14, 1826:11, 1830:15.

8. *Tal till dem som första gången skola begå den heliga nattwarden.*

Tal till dem, som första gången skola begå den heliga nattwarden.

Norrköping: Ad. Fr. Raams änka 1810.

14.5×8 cm. 8 s.

Parallell upplaga till föregående (ny upplaga av 1788:5). Nya upplagor 1816:6, 1823:14, 1826:11, 1830:15.

9. *Du Four, Undervisning, lämnad av en fader åt sin son.*

Undervisning, lemnad af en fader åt sin son, som företager sig en lång resa: eller ett lätt sätt att anförä en ung person till allehanda dygder; ifrån fransyskan öfversatt af C. M. B. Med bifogade lefnads- och försigtighets-reglor. Tredje upplagan.

Sthlm: A. F. Unander (tr. hos H. A. Nordström) 1810.

14×7.5 cm. 16+116 s.

Ny upplaga av 1757:2, 1768:4 (nyöversättning av 1683:1). SB, 49.

10. (1810—11) *Löhr, Väckelser för barns hjärtan.*

Väckelser för barns hjärtan, af J. A. C. Löhr. Öfversättning . . . Med kolorerade kopparstick. (På omslaget:) Nyårgåfwa för barn.

H. 1—2. Sthlm: Henrik Andersson Nordström 1810, 1811.

15.5×8 cm. 2+32; 28 s.

O (ty) av Johann Andreas Christian Löhr.

Öv: David Krutmejer.

Moralpedagogiska barnskildringar (9).

Nya upplagor 1816:9, 1830:17. SB, 266.

1811

1. *Barnabibel.*

Barna-bibel, eller bibliska språk, med korta upmuntringar för upmärksamma barn. Öfversatt af Ol. Wikfors.

Kalmar: Bagge 1811.

8×6.5 cm. 8+95 s.

Ny upplaga av 1803:1, 1809:1. Ny upplaga 1819:1. Tidigare översättning 1801:3 och senare version 1830:3. SB, 19 f.

2. *Seiler, Religion för minderåriga barn.*

Religion för minderåriga barn, föreställd uti korta förtroliga samtal emellan en fader och dess barn; af Georg Fredric Seiler, s. s. theol. doct. och professor i Erlangen. Öfversatt från tyskan efter tolfte förbättrade upplagan, af Magnus Gabriel Löhr, v. pastor och collega scholä.

Karlskrona: Magnus Gabriel Löhr (tr. i Kongl. amiralitets-boktryckeriet, C. F. Swinhufwud) 1811.

14×8.5 cm. 28+208 s.

Ny översättning av 1779:1. SB, 25.

3. (1811—13) *Silverstolpe, Sveriges geografi och historia.*

Sveriges geographie och historia. Till läsning för barn på lediga stunder. Författad af G. A. Silverstolpe.

H. 1—2. 1: Norrköping: Ad. Fr. Raams änka 1811. 2: Sthlm: A. Wiborg (tr. i Elméns och Granbergs tryckeri) 1813.
12.5×7.5 resp. 13×7 cm. 4+95; 112 s.
Av Gustaf Abraham Silverstolpe.
Facklitteratur (5). SB, 177.

4. (1811—12) *De Propiac, Unga fruntimmers plutark.*
Unga fruntimmers plutarch eller korta lefvernes-beskrifningar öfver märkvärdiga fruntimmer. Öfversättning.

D. 1—2. Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1811, 1812.
14.5×7.5 cm. 2+186; 2+246 s.
O (fr): Catherine Joseph Ferdinand Girard de Propiac, Le plutarque des jeunes demoiselles (2:a uppl. 1810).
Mönsterbildande gestalter (3). SB, 79.

1812

1. *Löhr, Berättelser för barn.*
Berättelser för barn, af J. A. C. Löhr. Öfversättning af D. Krutmejer.

Sthlm: Henrik And. Nordström 1812.
15×8 cm. 4+90 s.
O (ty): Johann Andreas Christian Löhr, Tändeleien und Scherze für (unsere) Kinder (1805—08).
Moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 266.

2. *Brevväxling.*
Brevväxling, till öfning för barn. Öfversättning af H. A. Kullberg. Andra upplagan.

Örebro: Nils Magnus Lindh 1812.
11.5×6 cm. 151 s.
Ny upplaga av 1807:1. Ny upplaga 1819:3. SB, 190.

3. *Berquin, Carl Grandison.*
Carl Grandison, eller ungdomens mönster. Af M. Berquin. Öfversättning af D. Krutmejer. Med tvenne gravurer. Andra upplagan.

Sthlm: H. A. Nordström 1812.
13×7 cm. 180 s.
Ny upplaga av 1806:1. Ny upplaga 1826:3. SB, 261.

4. *En liten bönebok.*
En liten böne-bok för barn.

Härnösand: Jonas Svedbom 1812.
5×3.5 cm. 96 s.
Ny upplaga av 1802:3. Jfr 1834:11. SB, 28.

5. *Rønne, Försök till en kort vägledning.*
Försök till en kort vägledning för barn att lära känna djurens natur och bestämmelse, deras rättigheter och människans pligter emot dem. Öfversättning H. F. S.

Kristianstad: Fredr. F. Cedergréen 1812.
13×7 cm. 4+64 s.
O (da): Bone Falch Rønne, Forsøg til en kort Vejledning for Almuens Børn til at kjende Dyrenes Natur og Bestemmelse, deres Rettigheder og Menneskets Pligter imod dem (1806). I sin tur stærkt beroende av
O (da): Laurids Smith, Forsøg til en fuldstaendig Laerebygning om Dyrenes Natur og Bestemmelse og Menneskets Pligter mod Dyrene (1791).
Öv: Håkan Fredrik Sjöbeck.
Behandling av djurens egenskaper och ändamål (4:1). SB, 292—295.

6. (1812—13) *Wilmsen, Lärobok för unga fruntimmer.*
Lärobok för unga fruntimmer. Öfversättning.

D. 1—2. Sthlm: Olof Grahn 1812, 1813.
15×8 cm. 6+82; 2+78 s.
O (ty) av Friedrich Philipp Wilmsen, väl Lehr- und Lesebuch für Töchterschulen (1810).
Facklitteratur (5)+moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 172, 267.

7. *Weisse, Marknadsgåvor.*
Marknadsgåvor, tjenlige för barn, bestående af 1) Nyttiga sedoläror. 2) Märkeliga tänkespråk. 3) Wackra berättelser. 4) Några få fabler. 5) Små versar. 6) Korrtta suckningar. Öfversatte från tyskan. Sjette upplagan.

Göteborg: Sam. Norberg 1812.
9.5×4 cm. 168 s.
Ny upplaga av 1786: 2... 1802: 6. Ny upplaga bl. a. 1830: 11 (8:e). SB, 111,
248—250.

1813

1. (1813—14) *Campe, Amerikas upptäckande.*

Amerikas upptäckande, en bok till tidsfördrif för barn och unga personer, af Joachim Heinrich Campe. Öfversatt efter sjunde upplagan af C. E. Rademine.

D. 1—3. Sthlm: A. Wiborg (tr. i Elméns och Granbergs tryckeri) 1813, 1814 (d. 3).

12×6.5—7 cm. 2+272; 2+259; 2+228 s.

O (ty): Joachim Heinrich Campe, Die Entdeckung von Amerika, ein Lesebuch zur angenehmen und nützlichen Unterhaltung für Kinder und junge Leute (1780—81).

Öv: Carl Erik Rademine.

Jfr 1785: 5.

Facklitteratur (5). SB, 182.

2. *Funke, Berättelser för barn.*

Berättelser för barn, til öfning uti läsande och sedekänslans bildande. Öfversatte från tyskan. Andra upplagan.

Strängnäs: Carl Eric Ekmarck 1813.

15×8 cm. 72 s.

Ny upplaga av 1798: 3.

Nya upplagor 1821: 2, 1825: 3. SB, 257.

3. *Glatz, En moders berättelser.*

En moders berättelser, eller små historier för barn från två till fyra års ålder. Af J. Glaz, utgifne i öfversättning af H. F. S.

Kristianstad: Fredr. F. Cedergréen 1813.

13—13.5×7.5 cm. 8+152 s.

O (ty): Jacob Glatz, Die erzählende Mutter, oder kurze Geschichten für Kinder von 2—4 Jahren (1811).

Öv: Håkan Fredrik Sjöbeck.

Moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 268.

4. *Människans historia.*

Människans historia, ifrån begynnelsen intill våra tider. En högst nyttig och nöjsam bok för wettgirige gossar och flickor, som wilja blifwa gagnelige och lycklige medborgare och medborgarinnor. Öfversättning från andra mycket ökade och förbättrade tyska upplagan af C. Lud. Wählin. Med 50 karakteristika (så) kopparstick.

Örebro: Nils Magn. Lindh 1813.

11—11.5×6 cm. 12+251 s.

O tyskt med företal daterat 1810.

Öv: Carl Ludvig Wählin.

Facklitteratur (5). SB, 186.

5. *Paul (Richter), Nyårsnatten.*

Nyårsnatten. Uppväxande ynglingar tillegnad.

Nyköping: P. Winge 1813.

13.5×7 cm. 8 s.

O (ty) av Jean Paul (Johann Paul Friedrich Richter). (Bygdén 2, 976.)

Snarast religiös betraktelse (1: 2).

6. *Ritter, Uppfinningarne.*

Uppfinningarne. Läsning för ungdom, af Chr. Gerh. Wilh. Ritter, lärare wid kongl. realskolan i Berlin. Öfversättning i sammandrag.

Sthlm: A. Gadelius 1813.

12—12.5×7—7.5 cm. 2+111 s.

O (ty): Christopher Gerhard Wilhelm Ritter, Die Erfindungen; ein Lesebuch für Bürger- und Landschulen (1804).

Facklitteratur (5).

Ny upplaga 1816: 8. SB, 174.

7. (1813—26) *Wennlund-Åberg, Valde fabler.*

Walde fabler med kopparstick, till tidsfördrif för barn... Tredje upplagan.

H. 1—5. Sthlm: (1: A. Wiborg, tr. i Elméns och Granbergs tryckeri) 1813, (2: Elmén och Granberg) 1815, (3—5: A. Wiborg, tr. hos Samuel Rumstedt) 1826. 4.5—5.5×6—6.5 cm. 32; 32; 20; 20; 19 s.

H. 3—5 har löpande paginering med 1826: 12 (h. 1—2) och 1807: 13 (h. 6).

H. 6 utkom troligen inte.

Ny upplaga av 1805: 3, 1807: 13. Ny upplaga 1826: 12. SB, 112.

1814

1. *Kohlrausch-Carling, Den heliga skrifts berättelser.*

Den heliga skrifts berättelser och läror; samlade af Friedrich Kohlrausch; öfversatte från tyskan och bearbetade af Olof Carling, docens i orientaliska språken vid Upsala akademi.

Sthlm: Strinnholm och Häggström 1814.

14—14.5×8 cm. 4+22+586 s.

O (ty): Heinrich Friedrich Theodor Kohlrausch, Die Geschichten und Lehren der heiligen Schrift A. und N. Testaments zum Gebrauch der Schulen und des Privatunterrichts (1811).

Bibelutgåva (1:1). Ett längre företal av Johan Olof Wallin diskuterar hur bibeltexten bör presenteras för barn. Jfr 1826:1—2.

2. *Bouilly, Gåva till mina barn.*

Gåfva till mina barn, eller en fars berättelser till bildande af sina barns förstånd och hjerta. Efter J. N. Bouilly, författare till Abbé de l'Épée.

Uppsala: Em. Bruzelius (hos Stenhammar och Palmblad) 1814.

9.5×7 cm. 2+80 s.

O (fr): Jean Nicolas Bouilly, Contes à ma fille (1809).

Moralpedagogiska barnskildringar (9).

Ny upplaga 1819:9. Jfr 1822:1 (1825:2), 1839:17. SB, 268 f.

3. *Läsebok för barn.*

Läse-bok för barn, till första utvecklingen af deras förstånd samt religiösa och moraliska begrepp. Med tjugufyra kopparstick.

Örebro: Nils Magnus Lindh 1814.

11×15 cm. 4+170 s.

Bibelutgåva (1:1)+facklitteratur (5)+bildningslitteratur (2:3). SB, 17.

4. (1814—15) *Bredow, Läsebok i allmänna historien.*

Läsebok i allmänna historien, för barn; af G. G. Bredow. Öfversättning ifrån tyskan.

D. 1—3. Sthlm: Strinnholm och Haeggström 1814, 1815 (d. 3).

11×7 cm. 2+360; 2+350; 4+512 s. (Löpande paginering 1—1211.)

O (ty) av Gabriel Gottfried Bredow, möjligen Umständliche Erzählungen der

merkwürdigen Begebenheiten aus der allgemeinen Weltgeschichte (1804). Anges i d. 2—3 översatt från 4:e tyska upplagan.

Facklitteratur (5). SB, 186.

5. *Jesu Kristi barndomsbok.*

Wår herres och frälsares Jesu Christi barndoms bok tillika med en liten historisk beskrifning om Joakim och Anna, af hwad släkt de äro födde; samt om deras doter Jungfru Maria, hennes barndom och lefwerne.

Växjö: Carl Fr. Berg 1814.

12—12.5×7.5 cm. 84 s.

Öv (från danskan) av Sven Rask efter vad som uppges i en av denne i Växjö 1810 och 1812 tryckt upplaga med samma titel men utan de nedannämnda barnbönerna.

Ett av de många skillingtrycken av den nytestamentliga apokryfen Jesu barndomsbok som utökats med Korta suckningar upptagande 9 versifierade böner för barn. Denna avslutning har gjort att boken bedömts som barnlitteratur. Jfr 1831:11 och inledningen till denna bibliografi, Avgränsningen av begreppet barn- och ungdomslitteratur, punkt 8.

Bibelutgåva (1:1) eller biografi om ett fromt barn (1:4)+böner (1:3).

1815

1. *Campe, Robinson den yngre.*

Robinson den yngre. En bok till nytta och tidsfördrif för barn, af J. Henric Campe. Öfversatt efter tionde upplagan.

Strängnäs: Carl Eric Ekmarck 1815.

13.5×6.5 cm. 376 s.

O (ty): Joachim Heinrich Campe, Robinson der Jüngere, zur angenehmen und nützlichen Unterhaltung für Kinder (1779—80).

Öv: Carl Eric Ekmarck.

Jfr 1785:5.

Undervisande och fostrande äventyrsskildring (robinsonad) (8:1). SB, 202 (den tyska originaltiteln här rättad).

2. (1815—16) *Bouilly, Råd till min dotter.*

Råd till min dotter, i exempel utur den verkliga världen; efter Bouilly, af Maria Dorothea Altén.

D. 1—3. Sthlm: A. Gadelius 1815, 1816 (d. 2—3).
12×6.5 cm. 10+196; 4+230; 4+178 s.
O (fr): Jean Nicolas Bouilly, *Conseils à ma fille* (1812).
Öv senare gift Dunckel, under vilket namn hon är mest känd.
Mönsterbildande gestalter (3), på gränsen till moralpedagogiska barnskildringar
(9). SB, 269.

1816

1. *Thomaeus, En barnasång.*

En barna-sång, till uppbyggelse och nytta för barn och ynglingar
wälmönt författad och till trycket befordrad. Mel. O Gud som ej
de spädas röst föraktar.

Göteborg: Sam. Norberg 1816.
13.5×8 cm. 7 s.
Ny upplaga av 1809: 2. SB, 28.

2. *Thomaeus, Försök till religionssånger.*

Försök till religions-sånger för barn, i förening med undervisningar
utur Christi rena evangelium; utgifne af Jör. Jak. Thomaeus.

Kristianstad: F. F. Cedergréen 1816.
15×8 cm. 122 s.
Religiös poesi (1:3)+bibelspråk (1:1). SB, 28.

3. *Julius' märkvärdiga öden.*

Julius' märkvärdiga öden på resor i främmande werldsdelar. En
bok(,) till befordrande af länders och folkslags kännedom ibland
ungdom. Med kopparstick. Öfwersättning.

D. 1—2. Sthlm: Henrik A. Nordström 1816.
15×8 cm. 8+144; 6+168 s.
O (ty): Julius, merkwürdige Abentheuer auf seinen Reisen in fremde Welttheile
(1813—14) (anonym).
Äventyrsskildring som vill ge systematisk geografisk undervisning (8:2). SB, 207.

4. *Lekar och tidsfördrif.*

Lekar och tidsfördrif för barn.

Sthlm: Geo. Löwegren 1816.
6.5×4 cm. 72 s.
Facklitteratur (5). SB, 190.

5. *Salig gubbens testamente.*

Salig gubbens testamente till sin kära son. En skrift för unga che-
valierer.

Sthlm: Marquardska tryckeriet 1816.
14×8 cm. 22 s.
Föräldraråd (2:2). SB, 55.

6. *Tal till dem som första gången skola begå den heliga nattwarden.*

Tal till dem, som första gången skola begå den heliga nattwarden.
Jönköping: Lundströmska tryckeriet (av Santhe Johan Westberg) 1816.
14×8.5 cm. 8 s.
Ny upplaga av 1788:5, 1810:7 och 8. Nya upplagor 1823:14, 1826:11,
1830:15.

7. *Blomdahl, Tal vid en ungdomens konfirmation.*

Tal wid en ungdomens confirmation, den 3 maj 1794.

Nyköping: P. Winge och son 1816.
14×8 cm. 16 s.
Ny reviderad upplaga av 1794:1. (Nya upplagor av denna 1817:3, 1823:7.)

8. *Ritter, Uppfinningarne.*

Uppfinningarne. Läsning för ungdom, af Chr. Gerh. Wilh. Ritter,
lärare wid kongl. realskolan i Berlin. Öfwersättning i sammandrag.
Andra upplagan.

Sthlm: A. Gadelius 1816.
13.5×7.5 cm. 2+121 s.
Ny upplaga av 1813:6. SB, 174.

9. (1816—17) *Löhr, Väckelser för barns hjärtan.*

Väckelser för barns hjertan, af J. A. C. Löhr. Öfwersättning...
Med kopparstick. Andra upplagan.

H. 1—2. Sthlm: Henrik A. Nordström 1816, 1817.
15.5×8 cm. 32; 28 s.
Ny upplaga av 1810: 10. Ny upplaga 1830: 17. SB, 266.

1817

1. *Mills (?)*, *Bibel för barn.*

Bibel för barn, med 48 kopparstick.

Sthlm: Elmén och Granberg 1817.

5×4 cm. 96 s.

O sannolikt engelskt med kopparstick av Alfred Mills. (Se Engström, 68. Jfr 1824: 6.)

Bibliska berättelser (1: 1).

Ny upplaga 1820: 1. SB, 20.

2. *Fréville*, *Den lille Emilien.*

Den lille Emilien, kallad barndomens mönster. Af A. F. J. Fréville. Öfversättning af D. Krutmejer. Andra upplagan. (På omslaget:) Julklapp för barn.

Sthlm: H. A. Nordström 1817.

12.5×6.5 cm. 2+74 s.

Ny upplaga av 1805: 1. SB, 83.

3. *Blomdahl*, *Tal, hållit vid ungdomens konfirmation.*

I. H. J. N. Tal, hållit vid ungdomens confirmation uti Christinä tyska kyrka i Götheborg, den 3 maji 1794, af mag. Joh. Ulric Blomdahl, svensk kyrkoherde wid församlingen.

Sthlm: Samuel Rumstedt 1817.

16×8.5 cm. 19 s.

Ny upplaga av 1794: 1. Ny upplaga 1823: 7. Jfr 1816: 7.

4. *Lafontaine*, *Rektorns Minchen.*

Rektorns Minchen. En liten berättelse för unga flickor af Lafontaine. Öfversättning af J-n E-n.

Sthlm: Zacharias Haeggström 1817.

14×7.5 cm. 72 s.

O (ty) av August Heinrich Julius Lafontaine.

Öv: Jean Erikson (Bygdén 2, 341).

Kärlekshistoria men med starkt drag av moralpedagogisk barn(ungdoms)skildring (9).

5. *Hedborn*, *Råd till Carolina.*

Råd till Carolina. Läsning för små flickor. Af Samuel Hedborn.

Sthlm: Hedmanska boktryckeriet (hos L. Hammarsköld) 1817.

14.5×8 cm. 19 s.

Bildningslitteratur (2: 3). SB, 64.

1818

1. *Fréville*, *Lärerika anekdoter.*

Lärerika anekdoter för barn. Af A. F. J. Fréville. Öfversättning af D. Krutmejer. Andra upplagan. (På omslaget:) Nyårsgåfwa för barn.

Sthlm: H. A. Nordström 1818.

12.5×7 cm. 2+4+90 s.

Ny upplaga av 1806: 3. SB, 83.

2. *Vänskapens röst.*

Vänskapens röst uti en moders råd till sina döttrar. (På omslaget:) Julklapp till alla ogifta unga fruntimmer.

Sthlm: H. A. Nordström 1818.

14×7 cm. 2+44 s.

Föräldråd (2: 2). SB, 55.

1819

1. *Barnabibel.*

Barna-bibel, eller bibliska språk, med korta upmuntringar för upmärksamma barn. Öfversatt af Ol. Wikfors.

Örebro: N. M. Lindh 1819.

9×6 cm. 8+95 s.

Ny upplaga av 1803:1, 1809:1, 1811:1. Tidigare översättning 1801:3 och senare version 1830:3. SB, 19 f.

2. *Brevställare.*

Brefställare för unga fruntimmer. Öfversättning från tyskan.

Örebro: N. M. Lindh 1819.

14.5×8 cm. 8+212 s.

Facklitteratur (5). SB, 190.

3. *Brevväxling.*

Brefväxling, till öfning för barn. Öfversättning. Tredje upplagan.

Örebro: N. M. Lindh 1819.

11—11.5×6.5 cm. 156 s.

Ny upplaga av 1807:1, 1812:2. SB, 190.

4. *De kristeliga högtiderna.*

De christeliga högtiderna. För barn. (Överskrift:) Evangeliska sällskapets skrifter. N:o 45.

Sthlm: Samuel Rumstedt 1819.

16×9 cm. 24 s.

Betraktelse (1:2). Nya upplagor 1821:4, 1835:5, 1837:5.

5. *En liten ny barnabok.*

En liten ny barna-bok, innehållande: morgon och aftonböner, med mera, samt walda psalmer och werser utur nya psalmboken, för det wigtigaste uti menskliga lifwet; till öfning i gudsfruktan, för barn och ungt folk som inträda i werlden.

Sthlm: C. Nyberg 1819.

6.5×4.5 cm. 64 s.

Böner och psalmer (1:3). SB, 28.

6. *Pfeiffer, Encyclopedie för barn.*

Encyclopedie för barn med graverade och colorerade plancher, af August Pfeiffer. Första delen. (På sidan 3:) En liten natur-historie för wettgirige barn.

Göteborg: Lars Wahlström 1819.

7.5×5.5 cm. 38 s.

Pfeiffers bidrag är möjligen endast planscherina.

Facklitteratur (5). SB, 174.

7. *Ett brev till en ungdom.*

Ett brev till en ungdom wid dess tredje nattwardsgång.

Nyköping: P. E. Winge 1819.

14.5×8 cm. 15 s.

Betraktelse (1:2).

8. *Lossius, Gumal och Lina.*

Gumal och Lina en berättelse för barn — i synnerhet — för at bi-bringa dem de första religions-begreppen af Caspar Friedrich Lossius diaconus i Erfurt. Öfversättning ifrån tyskan.

D. 2, 3. Strängnäs: C. E. Ekmarck 1819.

15×8 cm. 2+241; 2+201 s.

Fortsättning av 1804:3 (de 2 sista då inte översatta delarna).

Översättarna anges i förordet till del 2 som "twänne systrar". Fredrika Bremers syster, Charlotte Quiding, uppger att Fredrika Bremer översatt del 2 och Charlotte Bremer del 3 (Bremer, 33). Detta accepteras utan tvekan av von Zweigbergk (57, 105 f.). Wiberg betraktar dock detta som tivelaktigt, antar att det i varje fall endast rör sig om en lättare bearbetning av en av Broocman utförd översättning även av de senare delarna (Broocman översatte 1804:3) och tänker sig (39 f.) att denna bearbetning snarare än av systrarna Bremer verkställts av systrarna Elisabeth Dorothea Wilhelmina och Friedrike Augusta Jacobine Hachenburg.

Jfr 1821:5. SB, 204.

9. *Bouilly, Gåva till mina barn.*

Gåfwa till mina barn, eller en fars berättelser till bildande af sina barns förstånd och hjerta. Efter J. N. Bouilly, författare till Abbé de l'Epée. Andra upplagan.

Sthlm, Uppsala: Em. Bruzelius (tr. i Uppsala) 1819.

10×8 cm. 2+58 s.

Ny upplaga av 1814:2. Jfr 1822:1 (1825:2), 1839:17. SB, 268 f.

10. *Kort anvisning.*

Kort anvisning till en enkel och sund lefnadsfilosofi, eller konsten att vinna medmenniskors kärlek och aktning, och att sjelf lefwa lycklig i werlden. En handbok för den uppväxande ungdomen.

Lund: Berlingska boktryckeriet 1819.

15×8,5 cm. 4+412 s.

Bildningslitteratur (2:3). SB, 64.

11. *Berger, Läsebok för barn.*

Läse-bok för barn. Innehållande moraliska berättelser, fabler och små valda mythologiska historier, tjenlige att, jemte ett nöjsamt tidsfördrif, gifva barn hog att läsa och lära. Utgifven af J. Berger. Andra upplagan. Med fina kopparstick.

Linköping: Petre och Abrahamsson 1819.

13—13,5×7,5 cm. 44 s.

Ny upplaga av 1807:5. SB, 187, 267.

12. (1819—20) *Nya barnvännen.*

Nya barnvännen eller bibliotek för ungdom af begge könen. (1) N:o 1. Bilderbok för barn, innehållande 78 nöjsamma och nyttiga berättelser för smärre barn. Med 24 illuminerade kopparstick. (Nytt titelblad:) Bilderbok för barn. Nöjsamma och nyttiga berättelser för smärre barn. Till sedekänslans väckande och hjertats bildande under de första läse-åren. Med 24 illuminerade kopparstick. (2) N:o 2. Läsebok för barn, innehållande 40 roande och lärorika berättelser för barn af nio till tolf års ålder. Med 8 illuminerade kopparstick. (Nytt titelblad:) Läsebok för barn. Roande och lärorika berättelser för barn af nio till tolf års ålder. Till förståndets upplysning och hjertats bildande, under ett angenämt tidsfördrif på lediga stunder. Med 8 illuminerade kopparstick.

D. 1—2. Sthlm, Uppsala: Em. Bruzelius 1819, 1820. (D. 2 bär utom utgivningsåret 1820 också tryckåret 1819).

10,5×8 cm. 8+256; 6+262 s.

Moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 270.

13. *Handrup, Sedolärande brev.*

Sedolärande bref. En gåfva till goda barn. Af P. Handrup. Öfversättning.

Jönköping: J. P. Lundström 1819.

12×6 cm. 63 s.

O (da) av Poul Handrup (?).

Moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 270.

14. *Liebeskind, Valda österländska berättelser.*

Valda österländska berättelser af J. G. (G. J.) Herder och A. J. Liebeskind. Öfversättning. (På pärmen:) Valda österländska berättelser till angenäm och bildande läsning för barn.

H. 1—2. Uppsala: Palmblad & C. 1819.

13,5×7,5 cm. 16+185; 4+190 s.

O (ty): August Jakob Liebeskind, Palmblätter. Erlesene morgenländische Erzählungen für die Jugend (1786—88). Med ett företal av Johann Gottfried von Herder.

Moraliska anekdoter (3)+moralpedagogiska chimärsagor (7).

Ny (något förändrad) upplaga 1838:14. SB, 153.

1820

1. *Mills(?), Bibel för barn.*

Bibel för barn, med 48 kopparstick. Andra upplagan.

Sthlm: Elmén och Granberg 1820.

5×4 cm. 96 s.

Ny upplaga av 1817:1. SB, 20.

2. *Clowes, Bladmaskarne och krusbärsbusken.*

Bladmaskarne och krusbärsbusken; eller en sann teckning af elaka böjelser och deras skadliga verkningar, jemte en kort betraktelse öfwer deras upphof och botemedel; i tre samtal emellan en fader och dess son. (På omslaget:) Religieus underwisning för ungdom. Af John Clowes. 4:de häftet.

Sthlm: Henrik A. Nordström 1820.

13×7,5 cm. 2+35 s.

O (eng): John Clowes, The caterpillars and the gooseberry bush (i Religious instruction for youth, on a variety of serious and important subjects, discussed principally in short dialogues between a father and his son) (1812).

Betraktelse (1: 2).

Ny upplaga 1821: 3. Jfr 1820: 3 (1820: 4, 1821: 7), 1820: 8 (1821: 10), 1821: 8. SB, 25.

3. Clowes, Pastorns nyårsgåva.

Pastorns nyårs-gåfva till sine yngre åhörare, innehållande under-
visning huru de skola blifva lyckliga både här, och äfven i evighet.
Af John. (så) Clowes. Öfversättning från engelskan. (På omslaget:)
Religieus undervisning för ungdom. Af John Clowes.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1820.

12×7 cm. 2+4+34 s.

O (eng): John Clowes, The pastor's new-year's gift to his little flock, teaching them how to serve God, and be happy, both here and hereafter (i Religious instruction. . ., se 1820: 2) (1812).

Betraktelse (1: 2).

Nya upplagor 1820: 4, 1821: 7. Jfr 1820: 2 (1821: 3), 1820: 8 (1821: 10), 1821: 8. SB, 25.

4. Clowes, Pastorns nyårsgåva.

Pastorns nyårs-gåfva till sina yngre åhörare, innehållande under-
visning, huru de skola blifva lyckliga både här, och äfwen i ewig-
het. Af John Clowes. Öfversättning från engelskan. (På omslaget:)
Religieus undervisning för ungdom. Af John Clowes. 1:sta häftet.

Sthlm: Henrik A. Nordström 1820.

12.5—13×7.5 cm. 4+4+26 s.

Parallell upplaga till föregående.

Ny upplaga 1821: 7. Jfr 1820: 2 (1821: 3), 1820: 8 (1821: 10), 1821: 8. SB, 25.

5. Meynier, Samling av nöjsamma berättelser.

Samling af nöjsamma berättelser från djurverlden, för barn. Af
W. Bescheerer. Öfversättning från tyskan af Jonas Reuter. Med 6
kolorerade kopparstick.

Sthlm: Johan Imnelius 1820.

9.5×8 cm. 4+151 s.

O (ty): Johann Heinrich Meynier (under pseudonymen W. Bescheerer), Kleine unterhaltende Erzählungen aus der Tierwelt (1817).
Facklitteratur (5). SB, 174.

6. Thomaeus, Svensk plutark.

Svensk plutarch. Historisk läsning för svenska ynglingar, inne-
hållande lefvernesbeskrifningar öfver fäderneslandets största män;
af Jör. Jac. Thomaeus.

Sthlm: Zacharias Haeggström 1820.

14×8 cm. 14+377 s.

Av Jöran Jacob Thomaeus.

Mönsterbildande gestalter (3). SB, 80.

7. Sturm, Tal vid ungdomens invigning.

Tal wid ungdomens invigning till dess första nattwardsgång. Af
M. Christoph Christian Sturm. Öfversättning efter den andra, till-
ökta upplagan. Af P. A. Sondén.

Sthlm: Henrik A. Nordström 1820.

15.5×8 cm. 124 s.

Öv: Per Adolf Sondén.

Ny utökad översättning av 1784: 3. De två sista talen är inte av Sturm. Det
sista av dem tidigare utgivet som 1786: 1, 1788: 4. SB, 24.

8. Clowes, Teckning av den breda och smala vägen.

Teckning af den breda och smala vägen, ämnad till undervisning
för ungdom, som önska att upptäcka och wandra den rätta vägen,
hwilken leder till ewinnerligt lif. Af John Clowes. Öfversättning
från engelskan. (På omslaget:) Religieus undervisning för ungdom.
Af John Clowes. 2:dra häftet.

Sthlm: Henrik A. Nordström 1820.

13×7.5 cm. 2+41 s.

O (eng): John Clowes, A picture of the broad and narrow way, intended for the instruction of all young people (i Religious instruction. . ., se 1820: 2) (1812).
Predikan (1: 2).

Ny upplaga 1821: 10. Jfr 1820: 2 (1821: 3), 1820: 3 (1820: 4, 1821: 7), 1821: 8. SB, 25.

9. *Niemeyer, Testamente till min dotter.*

Testamente till min dotter. Af G. F. Niemeyer. Öfversättning efter femte förbättrade tyska upplagan af C. E. Rademine.

Sthlm: H. A. Nordström 1820.

12.5×7 cm. 4+224 s.

O (ty): Georg Friedrich Niemeyer, Vermächtniss an Helene von ihrem Vater (1794).

Öv: Carl Erik Rademine.

Föräldråd (2: 2). SB, 55.

1821

1. (1821—22) *Hoffmann-Arndt, Barnsagor.*

Barn-sagor, hwilka äfwen kunna läsas af fullwuxna. Af Hoffmann, Fouqué, Arndt, Grimm m. fl.

H. 1—2. Uppsala: Palmblad & C. 1821, 1822.

12.5 resp. 12×7 cm. 172; 2+190 s.

Trots de angivna författarnamnen utgörs det översatta enbart av

O (ty): Ernst Theodor "Amadeus" Hoffmann, Das fremde Kind (i Wilhelm S. Contessa, Friedrich de la Motte-Fouqué och E. T. A. Hoffmann, Kinder-Mährchen, del 2, 1817; senare i Hoffmann, Die Serapions-Brüder, del 2, 1819) och ur O (ty): Ernst Moritz Arndt, Märchen und Jugenderinnerungen, del 1 (1818). Fantastisk berättelse (13) (Hoffmann)+chimärsagor utan undervisande syfte (10) (Arndt). SB, 303—305.

2. *Funke, Berättelser för barn.*

Berättelser för barn, till öfning uti innanläsning och sedekänslans bildande, utgifne af C. P. Funke. Öfversättning. Tredje svenska upplagan.

Strängnäs: Carl Erik Ekmarck 1821.

15×8 cm. 72 s.

Ny upplaga av 1798: 3, 1813: 2. Reviderad översättning. Ny upplaga 1825: 3. SB, 257.

3. *Clowes, Bladmaskarne och krusbärsbusken.*

Bladmaskarne och krusbärsbusken; eller en sann teckning af elaka böjelser och deras skadliga verkningar, jemte en kort betraktelse

öfwer deras upphof och botemedel; i tre samtal emellan en fader och dess son. Andra upplagan. (På omslaget:) Religieus undervisning för ungdom. Af John Clowes. 4:de häftet.

Sthlm: Henrik A. Nordström 1821.

13×7.5 cm. 2+35 s.

Ny upplaga av 1820: 2. Jfr 1820: 3 (1820: 4, 1821: 7), 1820: 8 (1821: 10), 1821: 8. SB, 25.

4. *De kristeliga högtiderna.*

De christeliga högtiderna. För barn. (Överskrift:) Evangeliska sällskapets skrifter. N:o 45. (Längst ned på första sidan:) Andra upplagan.

Sthlm: Samuel Rumstedt 1821.

16×9 cm. 24 s.

Ny upplaga av 1819: 4. Nya upplagor 1835: 5, 1837: 5.

5. *Lossius, Gumal och Lina.*

Gumal och Lina. En berättelse för barn, i synnerhet, för att bringa dem de första religions-begrepen. Af Kaspar Friedrich Lossius. Diakonus i Erfurt. Öfversättning af Carl Ulric Broocman. Filosofie-magister. Andra upplagan.

Sthlm: Henrik A. Nordström 1821.

15×8 cm. 6+184 s.

Ny upplaga av 1804: 3. Utgiven i samband med 1819: 8. De tre delarna 1819—21 försågs med liknande titelblad så att verket kunde försäljas komplett. SB, 204.

6. *Reuter, Några målningar utur barnvärlden.*

Några målningar utur barnvärlden, till hjertats och karakterens förädling, af Jonas Reuter. Med sex kopparstick.

Sthlm: Johan Imnelii tryckeri 1821.

9×7.5 cm. 156 s.

Moralpedagogiska barnskildringar (9)+barnrobinsonad utan undervisande syfte (15).

Ny upplaga 1824: 11. SB, 271, 321.

7. *Clowes, Pastorns nyårsgåva.*

Pastorns nyårs-gåfwa till sina yngre åhörare, innehållande underwisning, huru de skola blifwa lyckliga både här, och äfwen i ewighet. Af John Clowes. Öfversättning från engelskan. Andra upplagan. (På omslaget:) Religieus underwisning för ungdom. Af John Clowes. 1:sta häftet.

Sthlm: Henrik A. Nordström 1821.

12.5×7 cm. 2+32 s.

Ny upplaga av 1820: 4 (och 1820: 3). Jfr 1820: 2 (1821: 3), 1820: 8 (1821: 10), 1821: 8. SB, 25.

8. *Clowes, Regnbågen.*

Regnbågen eller tecknet af Guds förbund med sin församling. I två samtal emellan en fader och dess son. Ämnad till underwisning för ungdom. Af John Clowes. Öfversättning från engelskan.

Sthlm: Henrik A. Nordström 1821.

12.5×7 cm. 33 s.

O (eng): John Clowes, The rainbow; or, the token of God's covenant with his people... (i Religious instruction..., se 1820: 2) (1812).

Detta är det femte häftet av Religieus underwisning för ungdom, varför ett omslag med denna titel bör ha funnits. Sådant saknas dock i exemplaren i KB och GUB.

Betraktelse (1: 2).

Jfr 1820: 2 (1821: 3), 1820: 3 (1820: 4, 1821: 7), 1820: 8 (1821: 10). SB, 25.

9. *Antoine, Spökrädslan botad.*

Spökrädslan, botad. En skrift, tjenlig att förvara barn för alla inbillningar om spöken och igengångare, och att ingifva dem nödig frimodighet vid alla händelser, som förekomma dem öfvernaturliga; af A. Antoine. Öfversättning från franskan.

Sthlm: Henr. Fougé 1821.

11.5×6.5 cm. 2+129 s.

Moralpedagogisk barnskildring (9). SB, 271.

10. *Clowes, Teckning av den breda och smala vägen.*

Teckning af den breda och smala vägen, ämnad till underwisning för ungdom, som önska att upptäcka och wandra den rätta vägen,

hwilken leder till ewinnerligt lif. Af John Clowes. Öfversättning från engelskan. Andra upplagan. (På omslaget:) Religieus underwisning för ungdom. Af John Clowes. 2:dra häftet.

Sthlm: Henrik A. Nordström 1821.

12.5×7 cm. 2+41 s.

Ny upplaga av 1820: 8. Jfr 1820: 2 (1821: 3), 1820: 3 (1820: 4, 1821: 7), 1821: 8. SB, 25.

11. *Gardthausen, Urians resa.*

Urians resa genom alla länder. Ny geografisk lek, såsom en skänk till goda barn. Af H. Gardthausen, med ett företal af J. C. F. GutsMuths. Öfversättning af S. N. Wahrman. Andra upplagan.

Örebro: N. M. Lindh 1821.

12×6 cm. 168 s.

Ny upplaga av 1807: 12. SB, 179.

1822

1. *Bouilly, Berättaren.*

Berättaren: en bok för barn och ungdom efter herr Bouilly's berättelser. Öfversättning.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1822.

10×8 cm. 2+136 s.

O (fr): Jean Nicolas Bouilly, Contes à ma fille (1809).

Moralpedagogiska barnskildringar (9).

Ny upplaga 1825: 2. Jfr 1814: 2 (1819: 9), 1839: 17. SB, 269.

2. *Gåva åt små snälla gossar och flickor.*

Gåfva åt små snälla gossar och flickor, som vilja öfva sig i läsning och äro roade af ritningar. Öfversättning... Stentrycken af Müller.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1822.

10×7 cm. 29 s.

Snarast facklitteratur (5). En pojke Ferdinand sägs vara ritmästaren. Texten beskriver ritningarna som t. ex. föreställer spisen i Ferdinands kammare, lampan i matsalen, valthorn, struts, befäst slott, herde som vallar får.

3. *Franzén, Jakobs vandring.*

Jakobs vandring. 1 Mos. 28:10—22. För ungt folk, som går ut i verlden; i synnerhet för tjenstehjon. (Överskrift:) Evangeliska sällskapets skrifter. N:o 58.

Sthlm: Samuel Rumstedt 1822.
15.5×9 cm. 8 s.
Av Frans Michael Franzén.
Betraktelse (1:2).
Nya upplagor 1824:7, 1837:12.

4. *Hahn, Nöjsamma berättelser.*

Nöjsamma berättelser för barn, af Carl Hahn. Öfwersättning.

Sthlm: Ernst Graeff (tr. i Elméns och Granbergs tryckeri) 1822.
14.5×8 cm. 2+95 s.
O (ty) av K(C)arl Hahn, möjligen Kinderfreuden (1805—06).
Moralpedagogiska barnskildringar (9)+naturhistoriskt stoff (5). SB, 271.

5. *Samling av lärorika och nöjsamma berättelser från sagvärlden.*

Samling af lärorika och nöjsamma berättelser för barn från sagverlden med 6 illuminerade kopparstick.

Sthlm: W. Fabian Holmgrén (tr. i Elméns och Granbergs tryckeri) 1822.
9.5×7.5 cm. 2+176 s.
Moralpedagogiska chimärsagor (7)+chimärsaga utan undervisande syfte (10).
SB, 155, 305.

6. *Zachariä, Skuggspelet (Barnkungen).*

Skuggspelet. Nytt tidsfördrif för barn, jemte anvisning till dess begagnande.

Sthlm: Ernst Gräff (tr. i Marquardska boktryckeriet) 1822.
13×7 cm. 80 s.
Innehåller (23—80) med särskild titelsida: Barnkungen, lustspel i sex akter.
O (ty) av August Wilhelm Zachariä, säkerligen Das neue Schattenspiel aus Kinderland (1821 eller 1822).
Litteratur utan undervisande syfte och med drag av nonsenslitteratur (14). SB, 333—335.

7. *Sättet att behaga.*

Sättet att behaga, eller erforderlige egenskaper hos en yngling för att blifva älskad och högaktad i verlden. Öfwersättning af H. A. Kullberg. Andra upplagan.

Orebro: Nils Magnus Lindh 1822.
11.5×6.5 cm. 292 s.
Ny upplaga av 1807:10. SB, 55.

1823

1. *Arno.*

Arno eller lärorika och roande berättelser för små gossar och flickor, till hjertats och de moraliska känslornas bildning och förädling. Med 7 illuminerade gravyrer.

Sthlm: W. Fabian Holmgrén (tr. i Elméns och Granbergs tryckeri) 1823.
9.5×7 cm. 2+61 s.
Moralpedagogiska barnskildringar (9)+skämtsaga utan undervisande syfte (11).
Ny upplaga 1827:8. SB, 271, 306.

2. *Barnspegeln.*

Barnspegeln; sedolärande målningar af de förnämsta fel och de bästa egenskaper hos barn. Med 16 kopparstick. Öfwersättning från 4:de franska upplagan af G. A. Silverstolpe.

Sthlm: J. A. Probst (tr. hos Henrik And. Nordström) 1823.
7.5×9.5 cm. 30 s.
O (fr): Le miroir des enfans.
Öv: Gustaf Abraham Silverstolpe.
Moralpedagogiska barnskildringar (9).
Ny upplaga 1828:3. SB, 272.

3. *Gensicke, Barnträgården.*

Barnträgården. En gåfwa för ungdomen, af Wilhelmina Willmar. Med 6 kopparstick. Öfwersättning från tyskan.

Sthlm: Samuel Rumstedt 1823.
11×8.5 cm. 4+115 s.

O (ty): Wilhelmine Gensicke (under pseudonymen Wilhelmine Willmar), *Der Kindergarten, ein Geschenk für die Jugend* (1818).

Moralpedagogisk chimärsaga (7)+moralpedagogisk äventyrsskildring (8:4)+moralpedagogisk barnskildring (9)+ansats till nonsenslitteratur utan undervisande syfte (14). SB, 159, 210, 331.

4. *Haller(?)*, *Nöjsamma berättelser.*

Biskop Hallers nöjsamma berättelser för sina små barnabarn. Med 25 kolorerade kopparstick. Öfversättning.

Sthlm: Marquardska tryckeriet 1823.

5.5×7.5 cm. 72 s.

Moralpedagogiska fesagor (7).

Ny upplaga 1828: 6. SB, 157.

5. *En moders skrifteliga förmaning.*

En moders skrifteliga förmaning till sina barn, hvilken hon, som war enka och bodde i Frankfurt wid Mayn, för mer än 200:de år sedan, till de sinas och all gudälskande ungdoms efterrättelse meddelat. Ur en gammal öfversättning, med nödiga rättelser, afskrifwen.

Jönköping: J. P. Lundström 1823.

11.5×6.5 cm. 24 s.

Nytryck av ett bihang till Johannes Baudewi(e)n, Föräldrars och barns själa-befrielse, översatt 1695 av Steph. Enbom. Baudewi(e)ns tyska original är *Eltern und Kinder Seelen Rettung* (1675).

Nytrycket bearbetat av Olof Cederbom.

Religiös litteratur i föräldrarådsform (1:6).

Ny upplaga 1829: 3. SB, 38.

6. *Brookes*, *Gyllene äpplen.*

Gyldene äpplen för ynglingar och jungfruer, som ock en heders krona för gamla män och fruar; eller hwad det är för en lyckalighet, när man i tid sig omvänder och gudfruktig blifwer, samt för huru stor heder det bör skattas, att wara en gammal Christi lärjunge. Alltsammans tydligen bewist och grundeligen apliceradt, ungdomens indvändningar bemötte, och ålderdomens twifwels-knutar alldeles upplöste. Först på engelska skrifwit af Thomas Brooks, Guds ords tjenare i London. För dess förträfflighets skull

på svenska öfversatt, efter den adertonde editionen, af M. Nicolaus Billdal.

Karlskrona: P. E. Flygare 1823.

15×9 cm. 14+10+264+6 s.

Ny upplaga av 1729: 1, 1769: 1. SB, 23.

7. *Blomdahl*, *Tal, hållit wid ungdomens konfirmation.*

I. H. J. N. Tal, hållit wid ungdomens konfirmation uti Christinä tyska kyrka i Göteborg, den 3 maji 1794, af mag. Joh. Ulric Blomdahl. Svensk kyrkoherde wid församlingen.

Nyköping: P. E. Winge 1823.

14.5×8 cm. 19 s.

Ny upplaga av 1794: 1, 1817: 3. Jfr 1816: 7.

8. *Cederbom*, *Jesus en barnavän.*

Jesus en barnavän. En betraktelse för små barn som längta efter att lära känna denne deras dyre själavän.

Jönköping: Lundströms tryckeri 1823.

14.5×8 cm. 8 s.

Av Olof Cederbom.

Betraktelse (1:2).

Nya upplagor 1826: 6, 1828: 1, 1832: 2, 1833: 10, 1838: 1, 1838: 11.

9. *Kriget i de äldre tiderna.*

Kriget i de äldre tiderna. En läsebok för ungdom, med 6 kopparstick. Öfversättning.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1823.

15.5×9 cm. 2+80 s.

Mönsterbildande gestalter ur antik historia (3). SB, 80.

10. *Hölder*, *Robinson den yngres återresa.*

Robinson den yngres återresa med sina barn till sin ö, och deras wistande derstädes; af L. Hölder. Öfversättning.

Strängnäs: Carl Erik Ekmarck 1823.

13×6.5 cm. 166 s.

O (ty): Luise Hölder, Rückreise Robinson's des Jüngern nach seinem Eilande in Begleitung seiner Kinder. Ein moralisches und naturhistorisches Lesebuch für die Jugend (1821).

Öv: (sannolikt) Carl Erik Ekmarck.

Undervisande robinsonad (8:1).

Ny upplaga 1828:20. Jfr 1824:12 (1828:21). SB, 205.

11. *Sagbibliotek.*

Sag-bibliotek för små gossar och flickor. Med twenne gravyrer i stentryck. Första häftet. 1. Troll-pappegojan. 2. Systrarna.

Uppsala: W. Fabian Holmgren (tr. hos Palmblad & C.) 1823.

12×7.5 cm. 38 s.

O troligen tyskt.

Moralpedagogiska fesagor (7). SB, 156.

12. *Scener ur mänskliga livet.*

Scener ur mänskliga lifwet eller moraliska berättelser till den spä-dare ungdomens underwisning, med 6 illuminerade gravurer.

Sthlm: W. Fabian Holmgrén (tr. hos Johan Hörberg) 1823.

11×7.5 cm. 71 s.

Moralpedagogiska barnskildringar (9)+historiska anekdoter (3). SB, 272.

13. *Skildringar av yrken och hantverk.*

Skildringar af yrken och handtwerk för barn.

Sthlm: J. Hörberg 1823.

15.5×8.5 cm. 32 s. (enligt pagineringen, däri inbegripet 8 blad planscher).

Titel förekommer endast på omslaget. På omslagets andra sida upplyses att verket är en översättning och att det, om det mottas väl, skall utges i sammanlagt 8 häften, varvid titelblad skall åtfölja det sista av dessa häften.

Facklitteratur (5). SB, 189.

14. *Tal till dem som första gången skola begå den heliga nattwarden.*

Tal till dem, som första gången skola begå den heliga nattwarden.

Linköping: Axel Petre 1823.

15.5×8.5 cm. 8 s.

Ny upplaga av 1788:5, 1810:7 och 8, 1816:6. Nya upplagor 1826:11, 1830:15.

15. (1823—24) *Reuter (utg.), Veckoskrift för barn.*

Weckoskrift för barn. (Även med titelbladen: Bibliothek för ungdomens nöje och underwisning. Utgifwet under loppet af år 1823 såsom Weckoskrift för barn. Med plancher . . . Nytt bibliotek för ungdomens nöje och underwisning. Utgifwet såsom Weckoskrift för barn, för år 1824. Med plancher.)

Ärg. 1, h. 1—2, ärg. 2, h. 1. Sthlm: Samuel Rumstedt 1823, 1824.

14×8 cm. 8+408; 6+208 s.

Utgifven av Jonas Reuter.

O rätt ofta franska.

Bland innehållet naturalhistoria, etnografi, uppfinningar, historia (5), sedelärande anekdoter (3). SB, 172.

Ett prospekt utgavs 1822: Prospect til en veckoskrift för barn.

(Sthlm: Ernst Adolf Ortman 1822. 14.5×8 cm. 3 s.)

1824

1. *Astronomi för barn.*

Astronomi för barn. Med 5 kopparstick.

Sthlm: A. Wiborg (tr. hos Henrik A. Nordström) 1824.

10.5×8 cm. 34 s.

Facklitteratur (5).

Ny upplaga 1837:2. SB, 175.

2. *Blanchard, En liten resa omkring världen.*

En liten resa omkring världen; ett arbete, ämnadt att förbereda barn till geographiens studium; af Pierre Blanchard. Öfversättning af G. A. Silverstolpe. Med 4 kopparstick.

Sthlm: J. A. Probst (tr. hos Henrik A. Nordström) 1824.

13.5×7.5 cm. 6+179 s.

O (fr): Pierre Blanchard, Petit voyage autour du monde (1812).

Öv: Gustaf Abraham Silverstolpe.

Facklitteratur (5). SB, 177.

3. *Blanchard, Exempel av mänsklighet.*

Exempel af mänsklighet, barnslig kärlek och ovanliga framsteg hos barn från sex till tolf års ålder. Af Pierre Blanchard. Öfversättning från franskan. Efter tionde upplagan.

Sthlm: Ecksteinska tryckeriet 1824.
14×8 cm. 2+94 s.

O (fr): Pierre Blanchard, Modèles des enfans ou traits d'humanité, de piété filiale, d'amour fraternel et progrès extraordinaires de la part d'enfans de six à douze ans. Ouvrage amusant et moral (7:e upplagan 1818, 10:e upplagan 1823). Moralpedagogiska barnskildringar (9).
Ny upplaga 1826: 10. SB, 272.

4. (1824—25) *Florian, Fabler.*

Fabler af Florian med flyttbara, colorerade och utklippta figurer. Öfversättning af J. M. Stjernstolpe.

D. 1—2. Sthlm: Carl Deleen 1824, 1825.
8,5×11 cm. 5+24; 2+34 s.

Förutom de två delarna, som saknar delbeteckning, finns till vardera delen en portfölj med ett fondkort och lösa figurer, en till varje fabel. Figurerna kan insättas i fondkortet.

O (fr): Jean Pierre Claris de Florian, Fables (1792).
Öv: Jonas Magnus Stjernstolpe.
Fabler (6). SB, 113.

5. *Gamla historien.*

Gamla historien för barn, innehållande ett sammandrag af egypternas, assyriernas, babyloniernas, kartaginensernas, medernas och persernas historia.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1824.
9×8 cm. 64 s.
Facklitteratur (5). SB, 186.

6. *Mills, Historiskt bibliotek (Romerska historien).*

Historiskt bibliotek för barn. Första delen. Romerska historien, med 48 kopparstick. (Nytt titelblad:) Romerska historien för barn. Efter engelskan. Med 48 kopparstick.

Sthlm: Ecksteinska tryckeriet 1824.
4,5×4 cm. 160 s.

O (eng): Pictures of Roman history, in miniature, designed by Alfred Mills, with explanatory anecdotes (1809). Se Engström, 68; Gumuchian 2, pl. 203:4112 (jfr sv. uppl., 105); St. John, 169, 207.

Facklitteratur (5). SB, 186 (där en felaktig gissning om originalet görs i not 88).

7. *Franzén, Jakobs vandring.*

Jakobs vandring. 1 Mos. 28: 10—22. För ungt folk, som går ut i världen; i synnerhet för tjenstehjon. (Överskrift:) Evangeliska sällskapets skrifter. N:o 58. (Längst ned på första sidan:) Andra upplagan.

Sthlm: Samuel Rumstedt 1824.
15,5×9 cm. 8 s.

Ny upplaga av 1822: 3. Ny upplaga 1837: 12.

8. *Elfvig (utg.), Magasin för ungdom.*

Magasin för ungdom. Första häftet.

Sthlm: Georg. Scheutz 1824. (På sista sidan anges att h. 2 skulle utkomma 14 jan. 1825.)

18,5×14 cm. 4 s.

Utgivet enligt Lundstedt (2, 27) av Carl Theodor Löwstädt, enligt Bygdén (2, 4) av Johan Isaac Elfvig.

Facklitteratur (5)+fornnordisk gudasaga utan undervisande syfte (12). SB, 320.

9. *Mytologi för barn.*

Mytologi för barn. Med figurer.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1824.

9×8 cm. 55 s.

Facklitteratur (5). SB, 187.

10. *Müller, Naturalhistoriskt tidsfördriv.*

Natural-historiskt tidsfördrif till nöje och öfning för små läsare och läsarinor, af pastor H. Müller. Med 25 colorerade figurer.

Sthlm: J. A. Probst (tr. i Marquardska boktryckeriet) 1824.
15×8,5 cm. 28 s.

O (ty) av Heinrich August Gottfried Leopold Müller, säkerligen Allerneuestes, naturhistorisches ABC- und Lesebuch (1821).

Facklitteratur (5).

Ny upplaga 1832: 15. SB, 174.

11. *Reuter, Några målningar utur barnvärlden.*

Några målningar utur barnvärlden, till hjertats och karakterens förädling, af Jonas Reuter. Andra upplagan. Med sex kopparstick.

Sthlm: Wennlundska tryckeriet 1824.

9×7.5 cm. 156 s.

Ny upplaga av 1821: 6. SB, 271, 321.

12. *Defoe-Hölder, Robinsons resor.*

Robinsons resor och 28-åriga wistande på en obebodd ö, jemte hans återresa till denna ö, i sällskap med sina barn. I sammandrag, med 25 gravyrer.

Sthlm: Marquardska boktryckeriet 1824.

5.5×8 cm. 110 s.

Starkt förkortad sammanställning av

O (eng): Daniel Defoe, The life and strange surprizing adventures of Robinson Crusoe, of York, mariner (1719) och

O (ty): Luise Hölder, Rückreise Robinson's des Jüngern nach seinem Eilande in Begleitung seiner Kinder. Ein moralisches und naturhistorisches Lesebuch für die Jugend (1821).

Robinsonader utan undervisande syfte (15). (I oförkortad form är Hölders bok dock en undervisande robinsonad, jfr 1823: 10, 1828: 20.)

Ny upplaga 1828: 21. SB, 206, 322.

13. *Similda.*

Similda, eller nöjsamma, undervisande berättelser för små flickor. Öfversättning. Med 6 illuminerade gravyrer i stentryck.

Sthlm: W. Fabian Holmgrén (tr. i J. Haeggströms boktryckeri) 1824.

9×7 cm. 2+68 s.

Moralpedagogiska barnskildringar (9).

Ny upplaga 1827: 2. SB, 272.

14. *Tidsfördriv för unga flickors förstånd och hjärta.*

Tidsfördrif för unga flickors förstånd och hjärta, eller skildring af ädla karakterer, moraliska berättelser och fabler, lätta och fattliga för unga sinnen. Med 11 kopparstick.

Sthlm: Samuel Rumstedt 1824.

7×9 cm. 78 s.

Moralpedagogiska barnskildringar (9)+fabler (6). SB, 112, 272.

15. *Vanhove, Ungdomens tidsfördriv.*

Ungdomens tidsfördrif, eller nya moraliska berättelser, till nöje och nytta för barn af båda könen, af mamsell Vanhove. Öfversättning från franskan.

Sthlm: Fr. B. Nestius 1824.

12×6.5 cm. 116 s.

O (fr), enligt LUB:s katalog av Charlotte Vanhove Talma (?).

Moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 272.

1825

1. *Augusts förvandlingar.*

Augusts förvandlingar. Med 7 kolorerade och rörliga figurer.

Sthlm: J. F. Walter (tr. i Ecksteinska tryckeriet) 1825.

10.5×8 cm. 44 s.

O tydligen franskt.

Snarast hänförlig till den moralpedagogiska barnskildringen (9).

Ny upplaga 1831: 4. Jfr 1825: 7. SB, 272 f.

2. *Bouilly, Berättaren.*

Berättaren: en bok för barn och ungdom efter herr Bouilly's berättelser. Öfversättning. Andra upplagan.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1825.

10.5×8 cm. 120 s.

Ny upplaga av 1822: 1. Jfr 1814: 2 (1819: 9), 1839: 17. SB, 269.

3. *Funke, Berättelser för barn.*

Berättelser för barn, till öfning uti innanläsning och sedekänslans bildande, utgifne af C. P. Funke. Öfversättning. Fjerde svenska upplagan.

Strängnäs: Carl Erik Ekmarck 1825.

15×8 cm. 72 s.

Ny upplaga av 1798: 3, 1813: 2, 1821: 2. Liksom i fråga om 1821: 2 är översättningen något reviderad. SB, 257.

4. *De Saint-Maunie, De fyra vännerna.*

De fyra vännerna förminskade till tre, eller historien om en hund, en katt och tvenne barn. Af madame de Saint-Maunie. Öfversättning från franskan, af J. M. Stjernstolpe. Med 9 (?) plancher.

Sthlm: J. A. Probst (tr. hos Johan Hörberg) 1825.

9×15.5 cm. 72 s.

I KB:s exemplar är planschiffnan nästan utplånad, möjligen att tolka som 9. KB:s exemplar innehåller dock endast 4 planscher.

Öv: Jonas Magnus Stjernstolpe.

Realistisk barnskildring utan undervisande syfte (16:2), i varje fall med endast obetydliga moralpedagogiska drag. SB, 327.

5. *En liten bilderbok.*

En liten bilderbok för barn, med 264 figurer. Öfversättning.

Sthlm: J. A. Probst (tr. hos J. Hörberg) 1825.

6×6.5 cm. 48 s.

Facklitteratur, till större delen naturkunskap (5). SB, 175.

6. *Feernas ö.*

Feernas ö eller guvernanten Papgoja. Moraliska berättelser för ungdom. Med kopparstick. Öfversättning.

D. 1—2. Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1825.

9×7.5 cm. 2+112; 2+142 s.

Moralpedagogiska chimärsagor (7)+moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 157.

7. *Isabellas förvandlingar.*

Isabellas förvandlingar, eller flickan i sex skepnader. Med 7 kolorerade och rörliga figurer.

Sthlm: J. F. Walter (tr. i Ecksteinska tryckeriet) 1825.

10.5×8 cm. 50 s.

Moralpedagogisk barnskildring (9). Jfr 1825:1 (1831:4). SB, 273.

8. *Orbis pictus minor.*

Orbis pictus minor eller den lilla målade werlden. På swenska, tyska, latin och fransyska. Med nära 200 kolor. fig.

Sthlm: E. Norman (tr. i Marquardska tryckeriet) 1825.

5×4 cm. 82 s.

Egentligen språklärobok men med hänsyn till formatet knappast skolbok (5). SB, 188.

1826

1. *Carling, Biblisk historia.*

Biblisk historia för ungdom. Gamla testamentet; i utdrag efter grundtexten af Olof Carling.

Sthlm: Zacharias Haeggström 1826.

16.5×9 cm. 6+442 s.

Bibelutgåva (1:1). Dispositionsmässigt påverkad av 1814:1. Jfr 1826:2.

2. *Kohlrausch—Söderlund, Biblisk historia.*

Biblisk historia för ungdom. Nya testamentet, efter Fr. Kohlrausch; med grundtexten jemnfördt och rättadt af F. Otto Söderlund.

Sthlm: Zacharias Haeggström 1826.

16.5×9 cm. 80 s.

Bibelutgåva (1:1). Jfr 1814:1 och 1826:1.

3. *Berquin, Carl Grandison.*

Carl Grandison, eller ungdomens mönster. Af M. Berquin. Öfversättning af D. Krutmejer. Med tvenne gravurer. Tredje upplagan.

Sthlm: Henrik A. Nordström 1826.

13×7.5 cm. 180 s.

Ny upplaga av 1806:1, 1812:3. SB, 261.

4. *De små geograferne.*

De små geograferne, eller första undervisningen i geografiens studium. Med 32 figurer.

Sthlm: J. A. Probst (tr. i Wennlundska boktryckeriet) 1826.

13.5—14.5×7.5 cm. 2+35 s.

Facklitteratur (5). Ny upplaga 1832:4. SB, 177.

5. *Friederich, Heliodor.*

Heliodor. Eller en ynglings läroår. Den religiöst bildade ungdomen tillägnadt. Af d:r G. Friederich. Öfversättning.

Sthlm: Johan Haeggström 1826.

13×7.5 cm. 22+418 s.

O (ty): Gerhard Friederich, Heliodor. Des Jünglings Lehrjahre für religiös gebildete Söhne (1820).

Öv: Nils Salén (Bygdén 1, 645).

Gränsfall mellan bildningslitteratur (2:3) och markerad religiös litteratur, tydligen närmast avsedd för nykonfirmerade. Ny upplaga 1827:5.

6. *Cederbom, Jesus en barnavän.*

Jesus en barnavän. En betraktelse för små barn som längta efter att lära känna denne deras dyre själawän.

Jönköping: N. E. Lundström 1826.

14×8 cm. 8 s.

Ny upplaga av 1823:8. Nya upplagor 1828:1, 1832:2, 1833:10, 1838:1, 1838:11.

7. *Mickel Räv.*

Mickel Räf, eller rätttegången emellan djuren. Nöjsam och sedolärande läsning för ungdomen. Öfversättning.

Sthlm: Wennlundska boktryckeriet 1826.

9×7.5 cm. 2+106 s.

O en moralpedagogisk bearbetning av det franska djureposet Roman de Renard (ca 1200).

Fabler (6). SB, 113.

8. *Wilmsen, Märkvärdiga händelser.*

Märkvärdiga händelser i den werkelige werlden, till nöjsam och lärorik läsning under lediga stunder för den uppväxande ungdomen, af pastor Wilmsen. Med 6 illuminerade gravurer. Öfversättning.

Sthlm: J. Hörberg 1826.

10.5×9 cm. 4+116 s.

O (ty) av Friedrich Philipp Wilmsen.

Geografi, etnografi, historia (5)+mönsterbildande gestalter ur historien (3). SB,

81.

9. *Thersner, Några ord om musiken.*

Några ord om musiken, til min dotter Hilda.

Sthlm: Carl Deleen 1826.

15.5×9 cm. 2+8 s.

Av Ulric Thersner (Bygdén 2, 152).

Facklitteratur (5). Ny upplaga 1828:18.

10. *Blanchard, Nöjsamma och sedolärande anekdoter.*

Nöjsamma och sedolärande anekdoter för barn; innehållande exempel af välgörenhet, barnslig kärlek och ovanliga framsteg hos barn från sex till tolf års ålder. Af Pierre Blanchard. Öfversättning från franskan. Efter tionde upplagan.

Sthlm: C. M. Carlsons boktryckeri 1826.

14×8 cm. 2+94 s.

Ny (titel)upplaga av 1824:3. SB, 272.

11. *Tal till dem som första gången skola begå den heliga nattwarden.*

Tal till dem, som första gången skola begå den heliga nattwarden.

Jönköping: N. E. Lundström 1826.

15.5×9.5 cm. 8 s.

Ny upplaga av 1788:5, 1810:7 och 8, 1816:6, 1823:14. Ny upplaga 1830:15.

12. *Wennlund-Åberg, Valde fabler.*

Walde fabler, med kopparstick, till tidsfördrif för barn... Fjerde upplagan.

H. 1—2. Sthlm: A. Wiborg (tr. hos Samuel Rumstedt) 1826.

5.5×6.5 cm. 20; 23 s.

Häftena har löpande paginering med 1813:7 (h. 3—5) och 1807:13 (h. 6).

H. 3—6 av fjärde upplagan utkom troligen inte.

Ny upplaga av 1805:3, 1807:13, 1813:7. SB, 112.

1827

1. *Blanchard, Barns skattkammare.*

Barns skattkammare, innefattande sede- dygd- och belevvenhets-reglor; af Peter Blanchard. Öfversättning från fjortonde upplagan. Med ett kopparstick.

Sthlm: H. A. Nordström 1827.

13.5×7 cm. 4+148 s.

O (fr): Pierre Blanchard, *Le trésor des enfans. Ouvrage classique divisé en 3 parties: 1° La morale; 2° La vertu; 3° La civilité* (1802).

Bildningslitteratur (2:3)+belevningslitteratur (2:4). SB, 68, 276.

2. *Den gamla Simildas aftonberättelser.*

Den gamla Simildas aftonberättelser för sina små elever. Med sex kolorerade gravyrer.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1827.

9×7 cm. 2+62 s.

Ny upplaga av 1824: 13, ehuru dess sidor 62—68 uteslutits. SB, 272.

3. *Mallès de Beaulieu, Den tolvårige Robinson.*

Den tolfårige Robinson, eller historien om en fransk skeppsgosse, som i sex år vistades på en obebodd ö; af fru Mallès de Beaulieu. Öfversättning från femte förbättrade upplagan. Med tvenne gravurer.

Sthlm: Henr. And. Nordström 1827.

13.5×7.5 cm. 4+170 s.

O (fr): ... Mallès de Beaulieu, *Le Robinson de douze ans, histoire curieuse d'un mousse abandonné dans une île déserte* (1818).

Fostrande barnrobinsonad (8:1). SB, 206.

4. *Fadren till sina bägge äldsta barn.*

Fadren till sina begge äldsta barn, morgonen af den dag då de första gången skulle begå Herrans nattward. Manuskript för wänner.

Uppsala: Em. Bruzelius 1827.

16×8 cm. 8 s.

Religiös litteratur i föräldrarådsform (1:6).

5. *Friederich, Heliodor.*

Heliodor. Eller en ynglings läroår. Den religiöst bildade ungdomen tillägnadt. Af d:r G. Friederich. Öfversättning.

Sthlm: Johan Haeggström 1827.

13×7.5 cm. 22+416 s.

Ny upplaga av 1826: 5.

6. *Von Schmid, Henrik av Eichenfels.*

Huru Henrik af Eichenfels lärde känna Gud. Berättelse för barn och barnawänner. Öfversättning från tyskan. Säljes till de fattigas förmån.

Sthlm: Samuel Rumstedt 1827.

9.5×7.5 cm. 2+78 s.

O (ty): Christoph von Schmid, *Wie Heinrich von Eichenfels zur Erkenntnis Gottes kam. Eine Erzählung für Kinder und Kinderfreunde* (1818).

Religiöst romantisk äventyrsskildring (8:3).

Ny upplaga 1832: 3. SB, 212.

7. *Livet och dess sysslor.*

Lifwet och dess sysslor, en gåfwa till lärgiriga och flitiga barn, ämnad att wäcka deras håg för det gagneliga och nyttiga. Med 16 illuminerade kopparstick.

Hälsingborg: M. J. Åberg (tr. hos J. Torell) 1827.

9×7 cm. 10+177 s.

O möjligen svenskt; företalet är undertecknat W. F. H.

Yrkesorientering (5)+moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 189.

8. *Läsebibliotek för barn (Arno).*

Läse-bibliotek för barn, eller lärrika och roande berättelser för små gossar och flickor. Första häftet. Med sex kopparstick.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1827.

9.5×7 cm. 2+61 s.

Ny upplaga av 1823: 1, som har titeln Arno. SB, 271, 306.

9. *Thieme, Sedolärande berättelser.*

Sedolärande berättelser för ungdom, af Moritz Thieme. Öfversättning. Med 6 kolorerade kopparstick.

Sthlm: Ludv. Öberg (tr. i Elméns och Granbergs tryckeri) 1827.

14.5×8 cm. 2+122 s.

O (ty): Moritz Thieme, *Moralische Schilderungen für die Jugend* (2:a uppl. 1825).

Moralpedagogisk chimärsaga (7)+moralpedagogisk barnskildring (9)+chimärsaga utan undervisande syfte (10). SB, 157, 273, 306.

10. *Tio Guds bud.*

Tio Guds bud, förklarade genom exempel ur bibliska historien. En gåfwa för barn. Med tio kopparstick. Öfversättning.

Sthlm: J. A. Probst (tr. hos J. Hörberg) 1827.

11.5×7 cm. 36 s.

Betraktelser (1:2).

11. *Kalender för barn på vers och prosa.*

Kalender för barn, på vers och prosa. 1828.

Sthlm 1827.

Uppgift i Linnström 1, 770. Saknas i KB, UUB, LUB, GUB. Jfr 1828:12 (1836:8), 1829:6, 1830:9, 1831:7. SB, 274.

1828

1. *Cederbom, Barnavännen Jesus.*

Barnavännen Jesus.

Skara: C. M. Torin 1828.

14.5×8 cm. 8 s.

Ny upplaga av 1823:8, 1826:6. Nya upplagor 1832:2, 1833:10, 1838:1, 1838:11.

2. *Barnsliga nöjen.*

Barnsliga nöjen, eller gravyrer, föreställande åtskilliga lekar; jemte dertill hörande berättelser.

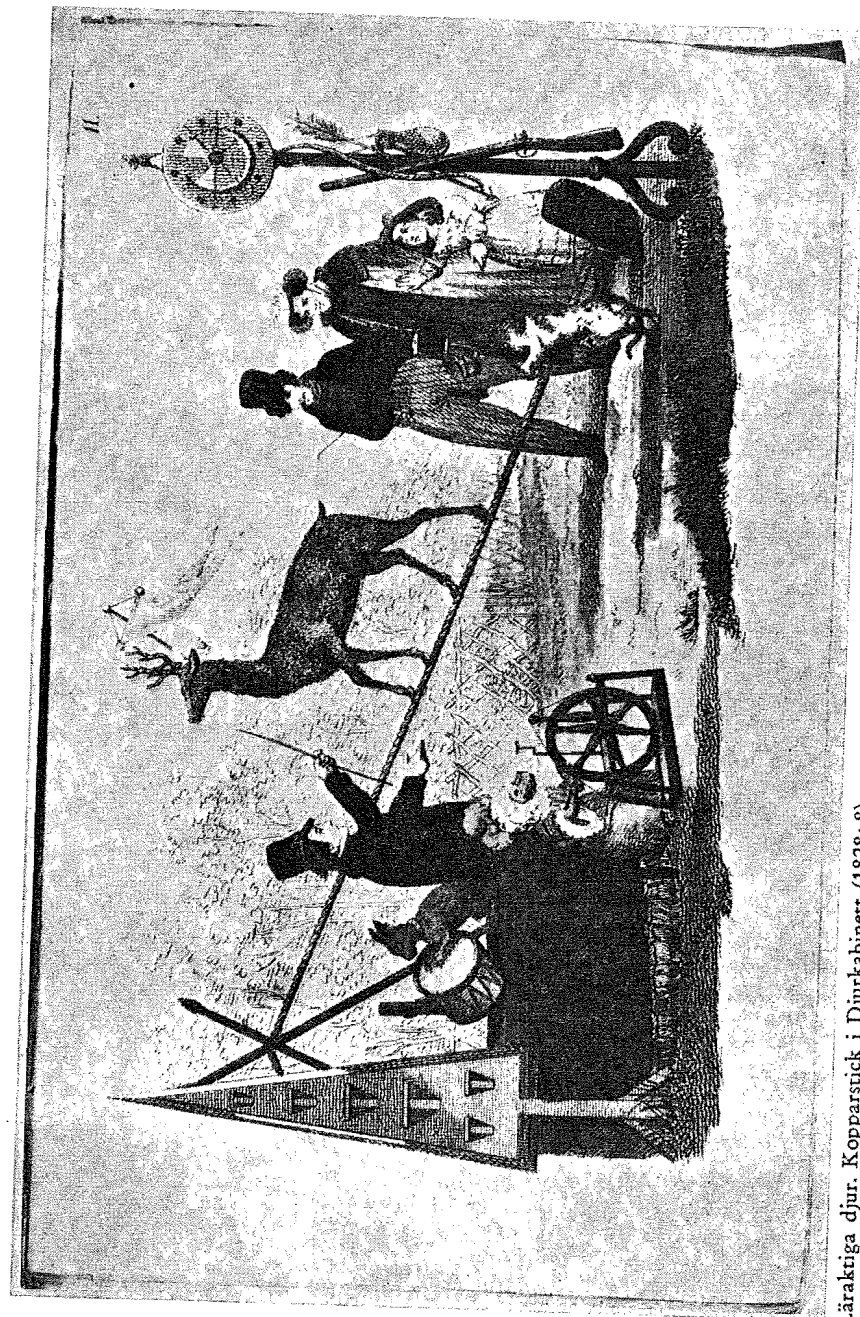
Sthlm: E. Norman (tr. hos Samuel Rumstedt) 1828.

7.5×10 cm. 34 s. (+ 16 blad gravyrer).

Realistisk barnskildring utan undervisande syfte (16:2). SB, 327.

3. *Barnspegeln.*

Barnspegeln; sedolärande målningar af de förnämsta fel och de bästa egenskaper hos barn. Med 16 kopparstick. Öfversättning från 4:de franska upplagan af G. A. Silverstolpe. Andra upplagan.

Lärakiga djur. Kopparstick i Djurkabinett (1828:8).

Sthlm: J. A. Probst (tr. hos Johan Hörberg) 1828.

7.5×9 cm. 30 s.

Ny upplaga av 1823: 2. SB, 272.

4. *Berättelser för mina små vänner.*

Berättelser för mina små vänner. Öfversättning från franskan.

Med 6 kopparstick.

Sthlm: J. A. Probst (tr. hos J. Hörberg) 1828.

5×7 cm. 56 s.

Moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 273.

5. *Besynnerliga seder och bruk.*

Besynnerliga seder och bruk hos särskildta folkslag. En läsning för ungdom. Öfversättning från franskan. Med 6 illuminerade gravyrer.

Sthlm: J. A. Probst (tr. hos J. Hörberg) 1828.

8×9 cm. 4+103 s.

Etnografi (5). SB, 177.

6. *Haller(?) Nöjsamma berättelser.*

Biskop Hallers nöjsamma berättelser för sina små barnabarn. Med 25 kolorerade gravyrer. Öfversättning. Andra upplagan.

Sthlm: Samuel Rumstedt 1828.

5.5×7.5 cm. 72 s.

Ny upplaga av 1823: 4. SB, 157.

7. *Den lilla biografen.*

Den lilla biografen. En samling af berättelser ur märkvärdiga barns lefverne, till ungdomens moraliska bildande. Öfversättning. Med 12 sten-ritningar.

Sthlm: A. J. (dvs. J. A.) Probst (tr. hos J. Hörberg) 1828.

9.5×6.5 cm. 69 s.

○ tydligen tyskt.

Moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 273.

8. *Djurkabinett.*

Djur-kabinett. Samling af beskrifningar öfver märkvärdiga och nyttiga inhemska och utländska djur; till ungdomens nytta och

nöje utgifven. Öfversättning med förändringar och tillägg, af H. M. C. Med 12 kopparstick.

Sthlm: J. A. Probst (tr. hos J. Hörberg) 1828.

8—8.5×15.5 cm. 103 s.

Öv: Henrik Magnus Cornelius.

Facklitteratur (5). SB, 175.

9. *Scriver, En kristelig gåva.*

En christelig gåfwa till ungdom wid dess första nattwardsgång, framställande medel att befrämja den sanna gudaktighetens öfning och förekomma affall utur nåden.

Strängnäs: Carl Erik Ekmarck 1828.

15×8 cm. 2+4+58 s.

Enligt förordet utdrag ur Christian Scriver's Sjalaskatt (3:e delen, 3:e predikan), dvs. ur O (ty): Christian Scriver, *Der Seelenschatz* (1675—92).

Öv: Nils Samuel Swederus (*Bygdén* 1, 291).

Betraktelse (1: 2).

Nya upplagor 1831: 12, 1832: 5.

10. *Le Sage, Gil Blas.*

Gil-Blas' lefnad och äfventyr; af Le Sage, i sammandrag. Till undervisning och tidsfördrif för ynglingar. Öfversättning. Med 4 kopparstick.

Sthlm: Ludvig Öberg (tr. i Elméns och Granbergs tryckeri) 1828.

12×7 cm. 8+220 s.

○ (fr): Alain René Le Sage, *Gil Blas de Santillane* (1715—35). Förkortningen och bearbetningen för ungdom är sannolikt

○ (ty): Bibliothek für die erwachsene Jugend zur angenehmen Unterhaltung und Belehrung, enthaltend *Gil Blas Leben und Abentheuer im Auszuge* (1801). Moralpedagogisk äventyrsskildring (8: 4). SB, 210.

11. *Gåva åt små gossar och flickor.*

Gåfwa åt små gossar och flickor; innehållande korrta berättelser och fabler. Med fyra kopparstick.

Sthlm: J. C. Hedbom (tr. i Marquardska boktryckeriet) 1828.

7×4.5 cm. 42 s.

Moralpedagogiska barnskildringar (9)+fabler (6). SB, 274.

12. *Kalender för barn på vers och prosa.*
Kalender för barn; på vers och prosa.

Sthlm: J. Hörberg 1828.

11×7.5 cm. 128 s.

Moralpedagogiska barnskildringar (9)+fabler (6)+skildringar utan undervisande syfte av barn i en lycklig värld (16:1)+sentenser (2:1).

Ny upplaga 1836:8. Jfr 1827:11, 1829:6, 1830:9, 1831:7. SB, 48, 273 f., 326 f.

13. (1828—33) *Scott, Morfars sagor.*

Morfars sagor, eller berättelser ur Skottlands historia, tillagnade Hugh Littlejohn, Esq. af Walter Scott. Öfversättning.

D. 1—3. Avd. 2, d. 1—4. Avd. 3, d. 1—2. Norrköping: Collin & C. (avd. 1—2), N. Schmidt & C. (avd. 3) 1828 (I:1), 1829 (I:2—3, II:1—2), 1830 (II:3—4), 1831 (III:1), 1833 (III:2).

11.5—12×6.5 cm. 6+190; 187; 179; 156; 164; 185; 190; 175; 148 s.

O (skotskt): Walter Scott, Tales of a grandfather, being stories taken from Scottish history. Humbly inscribed to Hugh Littlejohn, Esq. (1827—29). Översättningen är inte avslutad.

Facklitteratur (5). Jfr 1832:13. SB, 187.

14. *Mormors små historier.*

Mormors små historier, tjenliga att i unga hjertan väcka känsla för dygd och goda seder. Efter franskan. Med 4 gravyrer.

Sthlm: J. A. Probst (tr. hos J. Hörberg) 1828.

7.5×9 cm. 96 s.

Moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 273.

15. *Naturbeskrivning för barn.*

Natur-beskrifning för barn.

Avd. 1—3. Sthlm: Johan Hörberg 1828.

15×8 cm. 30; 121; 92 s.

Delarna 1 och 2 är skolläroböcker. Del 3 bör emellertid föras till barnlitteraturen i egenskap av en äventyrsskildring som vill ge systematisk geografisk undervisning (8:2). SB, 208.

16. *Naturgalleri för barn.*

Natur-galleri för barn, jemte konsten att på ett enkelt sätt lära barn skrifwa, utförd på 30 kort, hwarpå 6 olika skrifstilar förekomma.

Lund: Berlingska boktryckeriet 1828.

6.5×4 cm. 32 s.

Facklitteratur (5). De 32 sidorna tycks ha föga med de 30 korten att göra; de behandlar endast djur. I det granskade exemplaret (i KB) saknas korten. SB, 175.

17. (1828—30) *Campe, Nyare geografiskt bibliotek.*

Nyare geografiskt bibliotek för ungdom, eller samling af intressanta resbeskrifningar, till den uppväxande ungdomens nytta och nöje, af J. H. Campe. Öfversättning. (1) Resor till Antillerna. (2) Resor i Asien och Afrika. (3) Resor till Ostindien och diamant-grufvorna i Golconda.

D. 1—3. Sthlm: Ludvig Öberg (d. 3 tr. i Elmén's och Granberg's tryckeri 1830).

D. 1 och 2 saknar tryckår. Förordet till d. 1 är daterat 30 oktober 1828; Linnström (1, 200) daterar d. 1 till 1828 och d. 2 till 1829.

12×6.5—7 cm. 6+123; 4+112; 4+131 s.

O (ty) anges vara av Joachim Heinrich Campe. Reseskildringarna återfinns dock inte i Campes båda samlingar av reseskildringar för ungdom sådana de är intagna i band 17—35 av den 1831—32 utgivna tyska upplagan av hans samlade skrifter för barn och ungdom. Jfr 1804:2 och 1810:5.

Öv: ... Bering (Linnström 1, 200).

Facklitteratur (5). SB, 184.

18. *Thersner, Några ord om musiken.*

Några ord om musiken, til min dotter Hilda. U. Th-r.

Sthlm: Fr. B. Nestius 1828.

15×9 cm. 2+8 s.

Ny upplaga av 1826:9.

19. *Zink, Olydnaden i sina följder.*

Olydnaden i sina följder; framställd genom exempel, af Ph. N. Zink. En oumbärlig skänk för den kära ungdomen.

Sthlm: Ludvig Öberg (tr. i Elméns och Granbergs tryckeri) 1828.
11.5×6 cm. 31 s.
O (ty) av Phil. Nik. Zink, väl Der Ungehorsam, seine unglücklichen Folgen in Beispielen dargestellt (1827).
Moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 273.

20. *Hölder, Robinson den yngres återresa.*

Robinson den yngres återresa med sina barn till sin ö, och deras wistande derstädes. Af L. Hölder. Andra svenska upplagan, med förändringar och tillägg af C. E. Ekmarck. Med twänne kopparstick.

Strängnäs: Carl Erik Ekmarck 1828.
13×6.5 cm. 128 s.

Ny upplaga av 1823:10. Jfr 1824:12 (1828:21). SB, 205.
Förekommer också sammanbunden med Jocko. En indisk händelse berättad af Pougens, 2:a uppl., 1834 (eget titelblad men löpande paginering) och har därvid försetts med ytterligare ett titelblad: Robinsons återresa med sina barn till sin ö, och deras wistande derstädes; samt Jocko en märkvärdig indisk händelse. (Strängnäs: Carl Erik Ekmarck 1834.) Jocko är emellertid ingen barnlitteratur, och Robinsons återresa är 1828 års tryckning.

21. *Defoe-Hölder, Robinsons resor.*

Robinsons resor och tjuogoåtta-åriga wistande på en obebodd ö, jemte hans återresa till denna ö, i sällskap med sina barn. Omarbetad och betydligt tillökt upplaga, med 8 kolorerade kopparstick.

Sthlm: E. Norman (tr. hos Samuel Rumstedt) 1828.
12.5×8 cm. 100 s.
Utökad upplaga av 1824:12. Jfr 1823:10 (1828:20). SB, 206, 322.

22. *Sagor för barn.*

Sagor för barn till de ungas nöje och bildning. Med 8 kolorerade kopparstick.

Sthlm: E. Norman (tr. hos Samuel Rumstedt) 1828.
9.5×8 cm. 2+126 s.
Moralpedagogiska chimärsagor (7). SB, 157.

23. *Små valda berättelser.*

Små valda berättelser till barns sysselsättning och undervisning. Med nitton kolorerade kopparstick.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1828.
7×8.5 cm. 54 s.
Moralpedagogiska barnskildringar (9)+naturhistoria (5). SB, 273.

24. *Tidsfördriv för ungdomen.*

Tidsfördrif för ungdomen, eller nöjsamma och underwisande berättelser och fabler. Öfversättning från tredje franska upplagan, med förbättringar och tillägg af H. M. C. Med tolf planscher.

Sthlm: C. Westman (tr. i Elméns och Granbergs tryckeri) 1828.
11.5×6 cm. 4+111 s.
Öv: Henrik Magnus Cornelius.
Fabler (6). SB, 113.

25. *Grimm, Tusen och en natt.*

Tusen och en natt. Bearbetad för barn af Grimm.

Uppsala: Palmblad & C. 1828.
10.5—11×6.5 cm. 256 s.

O (ty): Albert Ludwig Grimm, Märchenbibliothek für Kinder (1819—24), vars 5 första delar också utkom som Märchen der Tausend und Einen Nacht. I sin tur bearbetning av

O (fr): Antoine Galland, Les mille et une nuit (1704—17).

Chimärsaga utan undervisande syfte (10)+äventyrsskildringar utan undervisande syfte (15). SB, 306, 322.

1829

1. *Den med sina barn resande fadren.*

Den med sina barn resande fadren. Öfversättning af A. H. Hemmendorff.

Strängnäs: Carl Erik Ekmarck 1829.
13.5×8 cm. 168 s.

Facklitteratur (särskilt naturhistoria, psykologi, teknik och samhällsförhållanden) (5). SB, 175.

2. *De Renneville(?), De yra barnen.*

De yra barnen, eller den moderliga godheten. Tjenlig läsning för barn af sex till tio år; af fru de Renneville. Öfversättning. Med 4 gravurer.

Sthlm: Ludvig Öberg (tr. i Elméns och Granbergs tryckeri) 1829.

10×6 cm. 2+126 s.

O (fr) av Sophie Senneterre de Renneville (? , även andras böcker har utgivits i de Rennevilles namn).

Moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 274.

3. *En moders skriftliga förmaning.*

En moders skriftliga förmaning till sina barn, hwilken hon, som war enka och bodde i Frankfurt wid Mayn, för mer än 200:de år sedan, till de sinas och all gudälskande ungdoms efterträttelse (så) meddelat. Med nödiga förbättringar af Olof Cederbom.

Skara: C. M. Torin 1829.

11.5×6.5 cm. 24 s.

Ny upplaga av 1823:5. SB, 38.

4. *Fabler av Esopus.*

Fabler af Esopus. Med 24 gravyrer. Fri öfversättning från franskan.

Sthlm: E. Norman (tr. hos Sam. Rumstedt) 1829.

10×6 cm. 4+36 s.

Har bedömts som barnlitteratur med hänsyn till det lilla formatet, 4×3 cm, hos de åtföljande 24 gravyrerna.

Fabler (6). SB, 113.

5. *Bödeker, Gustaf och Clara.*

Gustaf och Clara eller den wärdiga confirmationsberedelsen. En liten bok för föräldrar och barn af Herrman Wilhelm Bödeker. Fri öfversättning af And. Cronsioe.

Malmö: N. H. Thomson 1829.

13×7.5 cm. 4+52 s.

O (ty): Herrmann Wilhelm Bödeker, Gustav und Clara, oder die würdige Vorbereitung zur Confirmation (1825).

Religiös biografi om fromma barn (1:4). SB, 32.

6. *Kalender för barn på vers och prosa.*

Kalender för barn, på vers och prosa. 1830. Med sex gravyrer.

Sthlm: P. G. Berg (tr. hos Johan Hörberg) 1829.

11×7.5 cm. 160 s.

Berättelser ur svensk historia (5)+sentenser (2:1).

Jfr 1827:11, 1828:12 (1836:8), 1830:9, 1831:7. SB, 48, 188.

7. *Langhansen, Kort förklaring.*

Korrt förklaring öfwer vår herres och frälsares lidandes- och döds-historia af Christian Langhansen. I synnerhet för barn och ungdom. Omarbetad af Joh. Fr. Björkström.

Linköping: Axel Petre 1829.

13.5—14×8 cm. 24 s.

Utdrag ur Barna-postilla, 1782:1 (1707:3, 1765:2, 1781:1, 1781:2), omarbetad och utökad med några böner från den tyske 1600-talsskriftställaren Ahasverus Fritsch (1:2, 1:3). SB, 23.

8. *Korta skildringar av årets tolv månader.*

Korrta skildringar af årets tolf månader; eller en liten läsöfningsbok till gåfwa åt snälla, lydiga och flitiga barn. Med en stenritning för hwarje månad.

Sthlm: E. Norman (tr. hos Sam. Rumstedt) 1829.

7.5—8×6.5 cm. 32 s.

Årets arbeten och nöjen (5). SB, 189.

9. *Weisse-von Kotzebue, Teater för ungdom.*

Teater för ungdom. Af godkända författare.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1829.

12×7 cm. 6+147 s.

Sammanställning av fyra tyska pjäser, tre av Christian Felix Weisse (ur Der Kinderfreund 1775, 1776, 1781) och en av August Friedrich Ferdinand von Kotzebue.

Moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 274.

10. *Underhållande skildringar av levnadsyrken.*

Underhållande skildringar af åtskilliga lefnadsyrken och sysselsättningar. En liten julgåfwa för wetgirig ungdom. Med fyra planscher.

Sthlm: Samuel Rumstedt 1829.

10×8 cm. 2+65 s.

Facklitteratur (5). SB, 189.

11. *Historia om Tummeliten.*

Historia om Tummeliten. En gosse icke större än en mans tumme. Från engelskan. Med 8 planscher.

Sthlm 1829.

95 s.

Uppgift i Bäckström 3, 34. Även nämnd i reklam i Mammans lärorika och roande berättelser för sina barn (1832), tryckt hos Elmén och Granberg. Saknas i KB, UUB, LUB, GUB.

O (eng): Tom Thumb (skillingtryck och barnlitteratur, äldsta kända tryck från 1621).

Chimärsaga (sannolikt 10).

1830

1. *Andaktsbok för nattwardsungdom.*

Andaktsbok för nattwardsungdom. Öfversättning i sammandrag af Johan Gustaf Hedin.

Strängnäs: Carl Erik Ekmarck 1830.

13×6.5 cm. 52 s.

O anges som tyskt.

Betraktelser och böner (1:2, 1:3).

Ny upplaga 1831:1.

2. *Tellbom-Palmblad, Berättelser ur gamla historien.*

Berättelser ur gamla historien. Jemte ett bihang, innehållande första begreppen af konsternas och wettenskapernas (äfwen philosophiens) historia hos greker och romare.

Uppsala: Palmblad & C. 1830.

14.5×8 cm. 2+10+520+4 s.

Av Johan Paul Immanuel Tellbom och Vilhelm Fredrik Palmblad. Enligt katalogen i KB finns ett exemplar med omslagstiteln: Läsning för barn såsom en förberedelse till kännedomen af den bibliska och werldsliga historien. För lærdoms- och folk-skolor samt enskild underwisning. N:o 4. Medtas dock här på grund av sitt förord.

Facklitteratur (5). SB, 187.

3. *Biblisk språkbok.*

Biblisk språk-bok med korta uppmuntringar för uppmärksamma barn.

Skara: C. M. Torin 1830.

10×6 cm. 6+64 s.

Ny version av 1801:3 och 1803:1 (1809:1, 1811:1, 1819:1). SB, 19 f.

4. *Rydélius, Kristeliga levnadsreglor.*

Christeliga lefnads-reglor för ungdom. Af Andreas Rydélius. Ny upplaga.

Skara: C. M. Torin 1830.

13—13.5×7.5 cm. 2+60 s.

Ny upplaga av 1731:2, 1743:2, 1764:1, 1770:2. Upplagan har moderniserats språkligt. Ny upplaga av den äldre typen 1834:14. SB, 61.

5. *De Renneville, Det förtrollade slottet.*

Det förtrollade slottet och den wälgörande féen. Berättelser för barn, som wilja beflita sig derom, att hugna sina föräldrar och blifwa älskade af andra; af fru de Renneville. Öfversättning. Med 6 kolliderade gravyrer.

Sthlm: E. Norman (tr. hos Samuel Rumstedt) 1830.

7.5×10 cm. 78 s.

O (fr): Sophie Senneterre de Renneville, La fée bienfaisante, ou la mère ingénieuse (1814).

Moralpedagogisk barnskildring (9), klädd i den moralpedagogiska chimärsagans (7) apparat. SB, 160.

6. *Herrans första ord.*

Herrans första ord till de små barnen, eller anwising till de första begreppen om Gud och människans pligter; lämpad till den späda ålderns fattningsgåfwa. Fritt bearbetad efter 3:dje tyska original-upplagan.

Sthlm: L. J. Hjerta 1830.

11.5×6.5 cm. 2+30 s.

Betraktelse (1:2)+böner (1:3).

Ny upplaga 1837:11.

7. *Historiska berättelser.*

Historiska berättelser. (På litograferat titelblad:) Historiska berättelser utgifne till svenska ungdomens nöje och bildning.

Sthlm: P. G. Berg (tr. i Elméns och Granbergs tryckeri) 1830.

12×7 cm. 4+168 s.

Mönsterbildande gestalter ur historien (3). SB, 81.

8. *Julbocken.*

Jul-bocken på rim med vignett till jul-klapp åt barn.

Gävle: J. O. Linn 1830.

14×8 cm. 3 s.

En liten visa om den snälle julklappsgivaren julbocken. Vål utan undervisande syfte.

9. *Kalender för barn på vers och prosa.*

Kalender för barn på vers och prosa. 1831.

Sthlm: P. G. Berg (tr. hos J. Hörberg) 1830.

11×7.5 cm. 4+190 s.

Berättelser ur svensk historia (5)+sentenser (2:1).

Jfr 1827:11, 1828:12 (1836:8), 1829:6, 1831:7. SB, 48, 188.

10. *Meynier, Läsebok för barn.*

Läsebok för barn. En samling af nöjsamma berättelser, till befordrande af sedlig bildning och husliga dygder, författad af Felix Steinau (så). Öfversättning.

Sthlm: J. Hörberg 1830.

10×8 cm. 4+278 s.

O (ty): Johann Heinrich Meynier (under pseudonymen Felix Steinau; Steinau ovan är feltryck), Alwina. Eine Reihe unterhaltender Erzählungen zur Bildung des Herzens und der Sitten, und zur Beförderung häuslicher Tugenden. Für Töchter von 6—12 Jahren (1826).

Moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 276.

11. *Weisse, Marknadsgåvor.*

Marknadsgåvor, tjenlige för barn; bestående af 1) Nyttiga sedoläror. 2) Märkeliga tänkespråk. 3) Wackra berättelser. 4) Några få fabler. 5) Små verser. 6) Korrtta suckningar. Öfversatte från tyskan. Åttonde upplagan.

Göteborg: Sam. Norberg 1830.

9.5×4 cm. 168 s.

Ny upplaga av 1786:2, 1802:6, 1812:7. De nämnda är de första, femte och sjätte upplagorna. Någon uppgift om sjunde upplagan har inte påträffats, lika litet som om upplagorna 2—4. SB, 111, 248—250.

12. *Naturalhistoria för barn.*

Natural-historia för barn. Med 12 plancher.

Sthlm: P. G. Berg (tr. hos J. Hörberg) 1830 (på sista sidan, på titelbladet 1829). 11×7.5 cm. 128 s.

Facklitteratur (5). SB, 175.

13. *Campan, Råd till unga flickor.*

Råd till unga flickor, af fru Campan. Ett arbete som blifvit belönadt af Franska akademien. Öfversättning af J. M. Stjernstolpe. Med författarinnans porträtt.

Sthlm: J. Hörberg 1830.

11.5×7 cm. 131 s.

O (fr): Jeanne Louise Henriette Genest Campan, Conseils aux jeunes filles (1823 eller 1824).

Öv: Jonas Magnus Stjernstolpe.

Bildningslitteratur (2:3). I boken ingår dock ett par avsnitt av typ moralpedagogisk barnskildring (9). SB, 64, 275.

14. *Fryxell, Snöfästningen.*

Snöfästningen. Berättelse för landt-gässar af Olavus. Med 1 planche.

Sthlm: J. Hörberg 1830.

9×7 cm. 39 s.

Av Olof Fryxell.

Barnskildring av götisk prägel utan undervisande syfte (16:2). SB, 328.

15. *Tal till dem som första gången skola begå den heliga nattwarden.*

Tal til dem, som första gången skola begå den heliga nattwarden.

Västerås: T. R. Björkbom 1830.

15.5×9 cm. 8 s.

Ny upplaga av 1788:5, 1810:7 och 8, 1816:6, 1823:14, 1826:11.

16. *Larsson, Ungdomens vandringsresa.*

Ungdomens vandrings-resa igenom förgänglighetens öcken, att intaga det förlofwade landet, det himmelska Canaan och det nya Jerusalem. Med några dertill hörande sånger; af Carl Larsson.

Sthlm: M. G. Lundberg 1830.

15.5×9 cm, 39 s.

Betraktelse, inledd med berättelsen om Herkules vid skiljovägen, och (till mer än hälften) religiös poesi (1:2, 1:3).

17. (1830—32) *Löhr, Väckelser för barns hjärtan.*

Wäckelser för barns hjärtan, af J. A. C. Löhr. Öfversättning . . .

Med kopparstick. Tredje upplagan.

H. 1—2. Sthlm: Henrik A. Nordström 1830, 1832.

15.5×8 cm. 32; 28 s.

Ny upplaga av 1810:10, 1816:9. SB, 266.

18. *Vägen till saligheten.*

Vägen till saligheten, framställd i samtal emellan en fader, son och dotter.

Falun: C. R. Roselli 1830.

Uppgift i Linnström 2, 873. Saknas i KB, UUB, LUB, GUB.

Uppenbarligen ny upplaga av 1787:3 och 1796:2. Ny upplaga 1838:6.

1831

1. *Andaktsbok för nattwardsungdom.*

Andaktsbok för nattwardsungdom. Öfversättning i sammandrag af Johan Gustaf Hedin.

Strängnäs: Carl Erik Ekmarck 1831.

13×6.5 cm. 47 s.

Ny upplaga av 1830:1.

2. *Anekdoter ur djurvärlden.*

Anekdoter ur djurvärlden. Gåfwa åt goda och lydiga barn.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1831.

9×7.5 cm. 2+60 s.

Facklitteratur (5). SB, 176.

3. *Edgeworth (jämte anonym författare), Berättelser för barn.*

Berättelser för barn, öfversatte från engelskan. 1:o Födelsedagen, ur *The parent's assistant*, by Maria Edgeworth. 2:o Ordning och oordning.

Göteborg: Sam. Norberg 1831.

12.5×7 cm. 2+60 s.

Den första berättelsen är O (eng): Maria Edgeworth, *Birth-day present* i *The parent's assistant*; or, *stories for children* (1795 eller 1796). Den ingick i upplagorna med samma titel, sedan berättelserna för yngre barn 1801 utskilt som *Early lessons*.

Moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 281.

4. *Den unga August.*

Den unga August, hvilken, för att roa sina tanter utan att blifva igenkänd; visar sig för dem uti åtskilliga drägter.

Sthlm: Ecksteinska boktryckeriet 1831.

10.5×8 cm. 44 s.

Ny upplaga av 1825:1. Jfr 1825:7. SB, 272 f.

5. *De små botanisterne.*

De små botanisterne. Dram i två akter. Fri öfversättning af August Wilhelm Stjerngranat.

Sthlm: Carl Deleen 1831.

14.5×7.5 cm. 29 s.

O är tyskt.

Moralpedagogisk barnskildring (9). SB, 275.

6. *Galleri av märkvärdiga folkslag.*

Gallerie af märkvärdiga folkslag med afseende på deras klädedrägt. Jemte korta anmärkningar öfver deras seder och lefnadssätt. Med illuminerade kopparstick.

Sthlm: N. H. Thomson 1831.

7×11.5 cm. 40 s.

Anger sig i förordet vara utgivet för ungdom och avsett som nöjsam och underhållande läsning.

Facklitteratur (5). SB, 178.

7. *Kalender för barn på vers och prosa.*

Kalender för barn, på vers och prosa. 1832.

Sthlm: P. G. Berg (tr. i Elméns och Granbergs tryckeri) 1831.

11×8 cm. 2+190 s.

Berättelser ur svensk historia (5)+sentenser (2:1).

Jfr 1827:11, 1828:12 (1836:8), 1829:6, 1830:9. SB, 48, 188.

8. *Day, Lilla Jack.*

Lilla Jack. En berättelse för obemedlade föräldrars barn, som ännu öfva sig i inläsning. Öfversättning från tjugonde engelska upplagan. Med en planche.

Sthlm: Zacharias Haeggström 1831.

11×6.5 cm. 2+88 s.

O (eng): Thomas Day, The history of little Jack (1787).

Moralpedagogisk barnskildring (9). SB, 281.

9. *Dietzsch, Otto von Kotzebues nya resa omkring jorden.*

Otto von Kotzebue's, rysk-kejsarlig flott-capitaines och riddares, nya resa omkring jorden, under åren 1823, 24, 25 och 26, bearbetad för ungdomen af Carl Friedrich Dietzsch, stadspastor i Oehringen. Öfversatt af Jon Bohman. (Med 4 plancher i stentryck.)

Linköping: Axel Petre 1831.

14×7.5 cm. 2+136 s.

O (ty): Carl Friedrich Dietzsch, Taschenbuch der neuern, für die Jugend bearbeiteten Entdeckungsreisen, del 1 (1830). Även med titeln O. v. Kotzebue, Neue Reise um die Welt, in den Jahren 1823—26.

Facklitteratur (5). SB, 184.

10. *Pappas lärorika berättelser.*

Pappas lärorika berättelser för sina barn. Med 12 kolorerade plancher.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1831.

7.5×5 cm. 80 s.

Moralpedagogiska barnskildringar (9).

Jfr 1832:12. SB, 276.

11. *Jesu Kristi barndomshistoria.*

Vår frälsares Jesu Christi barndoms-historia. Nyttig och lärorik att läsa isynnerhet för barn. Till trycket lemnad af Mårten Christoffersson i Stora Brohult.

Jönköping: Nils Eric Lundström 1831.

13.5×7.5 cm. 24 s.

Kortare version av det vanliga skillingtrycket Jesu barndomsbok utan början om Joakim och Anna och med avvikande slut. Jfr 1814:5 och inledningen till denna

bibliografi, Avgränsningen av begreppet barn- och ungdomslitteratur, punkt 8. Bibelutgåva (1:1) eller biografi om ett fromt barn (1:4).

12. *Scrifer, En kristelig gåva.*

En kristelig gåva till ungdom vid dess första nattvardsgång, framställande medel att befrämja den sanna gudaktighetens övning och förekomma avfall utur nåden.

1831 (?).

Uppgift hos Linnström 1, 518 ("annonserades 1831"); Bygdén 1, 291.

Saknas i KB, UUB, LUB, GUB.

Ny upplaga av 1828:9. Ny upplaga 1832:5 (3:e uppl.).

1832

1. *Zschokke, Andaktsbok för ungdom.*

Andakts-bok för ungdom. Tillegnad ynglingar och jungfrur af författaren till Andaktsstunder eller christeliga betraktelser för hvarje dag i året. Öfversatt från 2:dra tyska upplagan.

Sthlm: P. G. Berg (tr. i Elméns och Granbergs tryckeri) 1832.

18.5×10 cm. 2+318 s.

O (ty-schweiz): Johannes Heinrich Daniel Zschokke, Andachtsbuch für die erwachsene Jugend bei ihrem Eintritte in die Welt (1819).

Öv: Anders Lindeberg.

Betraktelser (1:2).

Ny upplaga 1835:1. SB, 26.

2. *Cederbom, Barnavänner Jesus.*

Barnavänner Jesus. Tredje upplagan.

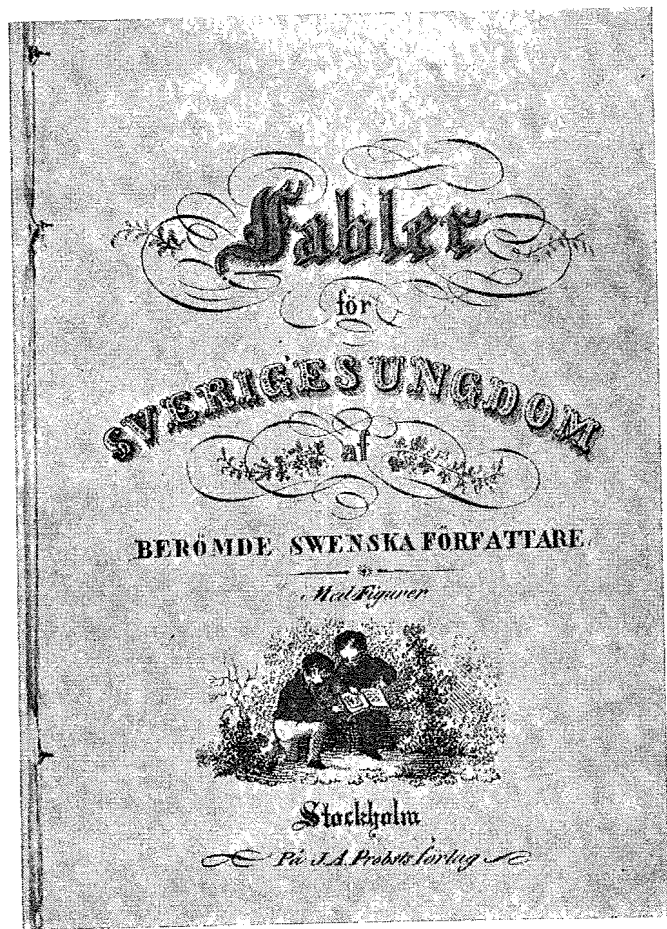
Skara: Peter Hedenius 1832.

14.5×8 cm. 8 s.

Ny upplaga av 1823:8, 1826:6, 1828:1. Nya upplagor 1833:10, 1838:1, 1838:11.

3. *Von Schmid, Barndomshjärtat (Henrik av Eichenfels).*

Barndoms-hjärtat, eller huru Henrik af Eichenfels lärde känna Gud. Berättelse för barn och barnavänner. Öfversättning från tyskan.

Titelblad till Fabler för Sveriges ungdom (1832: 7).

Sthlm: A. Bonnier (tr. hos H. G. Nordström) 1832.
9.5×7.5 cm. 2+78 s.
Ny (titel)upplaga av 1827:6. SB, 212.

4. *De små geograferne.*

De små geograferne, eller första underwisningen i geografiens studium. Med 32 figurer och 2:ne kartor. Andra upplagan.

Sthlm: J. A. Probst (tr. hos Johan Hörberg) 1832.
13.5—14×7.5 cm. 32 s.
Ny upplaga av 1826:4. SB, 177.

5. *Scrifer, En kristelig gåwa.*

En christelig gåfwa till ungdom wid dess första nattwardsgång, framställande medel att befrämja den sanna gudaktighetens öfning och förekomma affall utur nåden. Tredje upplagan.

Strängnäs: Carl Erik Ekmarck 1832.
15—15.5×8 cm. 6+58 s.
Ny upplaga av 1828:9, 1831:12.

6. *Malmborg, Erinran.*

Erinran till nattwards-ungdom.

Nyköping: P. E. Winge 1832.
14.5×8 cm. 8 s.
Av Erik Malmborg (Linnström 2, 8).
Betraktelse till nykonfirmerade (1:2).

7. *Fabler för Sveriges ungdom.*

Fabler för Sveriges ungdom af berömde swenska författare. Med figurer.

Sthlm: J. A. Probst (tr. hos J. Hörberg) 1832.
11.5×7.5 cm. 2+48 s.
Fabler (6) av bl. a. Bellman (bearbetningar av Gellert), Dalin, Lenngren, Oxenstierna, Gyllenberg och Franzén. SB, 113.

8. *Gåwa till mina barn.*

Gåfwa till mina barn, innehållande roande berättelser och fabler. Med 4 kolorerade kopparstick.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1832.
13×7.5 cm. 2+106 s.
Fabler (6), däribland någon eller ett par från tysken Georg Rollenhagens Froschmeuseler (1595)+moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 114.

9. *Lindblom, Julklapp och nyårgåwa.*

Julklapp och nyårgåfwa, för barn, åren 1832 och 1833.

Sthlm: Samuel Rumstedt 1832.

10×8 cm. 20 s.

Av Carl Gustaf Lindblom (namnet i tillägnan).

Religiös poesi (1:3).

10. *Katekes över naturen.*

Katekes öfver naturen. (På omslaget:) Naturbeskrifning för barn.

Sthlm: W. Isberg (tr. hos P. A. Norstedt och söner) 1832.

12×6.5 cm. 2+74 s.

O möjligen engelskt, måhända en av William Pinnocks s. k. katekeser.

Facklitteratur (5). SB, 176.

11. *Kort sammandrag av Sveriges och Noriges konungaätts historia.*

Kort sammandrag af Sweriges och Noriges nu regerande konungaätts historia, lämpadt til swenska ungdomens nytta.

Sthlm: Carl Deleen 1832.

11.5×6 cm. 2+22 s.

Redogörelse för Karl XIV Johans levnadslopp (5).

12. *Mammas lärorika och roande berättelser.*

Mammas lärorika och roande berättelser för sina barn. Med 6 kolorerade plancher.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1832.

7×8 cm. 4+115 s.

Moralpedagogiska barnskildringar (9).

Jfr 1831:10. SB, 276.

13. (1832—33) *Scott, Morfars berättelser.*

Morfars berättelser ur Frankrikes historia, tillegnade herr John Hugh Lockhart. Öfversättning.

D. 1—3. Norrköping: N. Schmidt & C. 1832, 1833, A. Bohlin 1833.

12×7 cm. 170; 202; 179 (enligt pagineringen 172; 204; 181) s.

O (skotskt): Walter Scott, Tales of a grandfather, being stories taken from the history of France (1830). Berättelserna ur den franska historien brukar uppfattas som den fjärde serien av 1828:13.

Facklitteratur (5). SB, 188.

14. *Märkvärdigheter ur människolivet.*

Märkvärdigheter ur mennisko-lifvet. Innehållande: hjelte-bragder, rese-äfventyr, ädla handlingar, menkliga lidanden, historiska anekdoter samt hvarjehanda sällsamt och besynnerligt, som kan roa barn. Med 5 kolorerade planscher.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1832.

10—10.5×8 cm. 2+142 s.

Historiska anekdoter (3)+facklitteratur (5). SB, 81.

15. *Müller, Naturalhistoriskt tidsfördriv.*

Natural-historiskt tidsfördrif till nöje och öfning för små gossar och flickor, af pastor H. Müller. Med 25 colorerade figurer. Andra upplagan.

Sthlm: J. A. Probst (tr. hos Johan Hörberg) 1832.

15×8.5 cm. 26 s.

Ny upplaga av 1824:10. SB, 174 f.

16. *Schoppe, Scener ur ungdomslivet.*

Scener ur ungdoms-lifvet, af Amalia Schoppe. Öfversättning. Med 5 plancher.

Sthlm: P. G. Berg (tr. i Elméns och Granbergs tryckeri) 1832.

13.5×8 cm. 4+213 s.

O (ty) av Amalia (Emma Sophia) Schoppe, väl Bunte Bilder aus dem Jugendleben, in Erzählungen, Märchen und Gesprächen zur Bildung des Herzens (1825) eller Neue bunte Bilder aus dem Jugendleben. Ein unterhaltendes und belehrendes Lesebuch für Knaben und Mädchen von 10 bis 15 Jahren (1829).

Undervisande och fostrande äventyrsskildring, delvis med drag av familjerobinsonad (8:1). SB, 206.

17. *Teckningar och beskrifningar över folkslag.*

Teckningar och beskrifningar öfwer åtskilliga märkwärdiga folkslag på jorden. En lärorik läsning för ungdom. Med 68 illumineerade figurer.

Sthlm: J. A. Probst (tr. hos Johan Hörberg) 1832.

12×6.5 cm. 2+69 s.

Etnografi (5). SB, 178.

18. *Westdahl, Till den svenska ungdomen.*

Till den svenska ungdomen, i synnerhet i min fosterbygd. Ett sändebref af en ungdomens och nykterhetens wän.

Jönköping: J. P. Lundström 1832.

15×8.5 cm. 32 s.

Av Carl Magnus Westdahl (enligt Bygdén 2, 639).

Nykterhetstraktat med religiös prägel (gränsfall mellan 2:3 och 1:2).

Ny upplaga 1833:20.

19. *Världs- och naturunder.*

Verlds- och natur-under. Samlade till angenäm och lärorik läsning för barn. Med 7 kolorerade planscher.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1832.

10.5×8 cm. 4+236 s.

Geografi, etnografi, zoologi, fysik (5). SB, 172.

20. *Mellin, Öjungfrun.*

Öjungfrun. Berättelse af G. H. M.

Sthlm: N. H. Thomson 1832.

14.5×8 cm. 4+172 s.

Av Gustaf Henric Mellin.

Äventyrsskildring utan undervisande syfte (15), ehuru med vissa drag av undervisande familje- och barnrobinsonad (8:1). SB, 323.

1833

1. *Den lärorike berättaren.*

Den lärorike berättaren; nyttig och nöjsam läsning för ungdom af begge könen. Med 6 colorerade gravurer.

Sthlm: H. G. Nordström 1833.

12.5×7.5 cm. 2+133 s.

O tydligen tyskt.

Moralpedagogiska barnskildringar (9) med drag av fostrande äventyrsskildringar (8:4)+chimärsaga utan undervisande syfte (10). SB, 307.

2. *Gödsche, Den unge världsbeskrivaren.*

Den unge världsbeskrivaren eller Theodors äfventyr och öden under en resa i aflägsna länder. Ett bidrag till kännedom om jordens olika trakter och folkslag. I sammandrag efter H. Oswald. (Med fyra gravyrer.)

Sthlm: P. A. Norstedt och söner 1833.

11.5×6.5 cm. 2+366 s.

O (ty): Friedrich Wilhelm Gödsche (under pseudonymen Heinrich Oswald), Der kleine Weltumsegler, oder Theodors Abenteuer und seltsame Schicksale auf seiner Reise durch die Welt. Ein Buch zur Unterhaltung und Belehrung in der Länder- und Völkerkunde für die Jugend (1831).

Äventyrsskildring som vill ge systematisk geografisk undervisning (8:2). SB, 208.

3. *Rambach, Uppbyggelig barnabok.*

D:r Joh. Jacob Rambachs uppbyggelige barna-bok, uti hwilken innefattas: 1. Salighetenes ordning. 2. Salighetenes skatter. 3. En liten ny psalmbok. 4. En liten ny bönebok. 5. Exempel af fromma barn. 6. Christeliga lefnads-reglor. 7. Nödiga sede-reglor.

Karlshamn: Joh. Magn. Stenbeck 1833.

12×7 cm. 9+235 s.

Ny upplaga av 1735:1, 1742:2, 1746:3, en upplaga tryckt senast 1753 och 1773:1. Jfr 1747:1. SB, 31, 67.

4. *Persson, En faders trogna förmaning.*

En faders trogna förmaning till sina kära barn. Nyttigt för en och hwar att läsa. Författad och till trycket befordrad af Petter Persson på Lotten.

Linköping: Petres boktryckeri 1833.

15×8 cm. 16 s.

Religiös litteratur i föräldrarådsform (1:6).

5. *En Fågel-Blå.*

En Fogel-Blå. Att undra på. Till julklapp åt de små.

Gävle: Johan Olof Linn 1833.

15×8.5 cm. 3 s.

Sid. 2 upptar ett träsnitt, sid. 3 en 4-strofig dikt, som innehåller en julgåta om "Wintrens Fogel-Blå", som kommer som julklapp till "alla muntra Små".

6. *Förmaningsord till ungdomen.*

Förmanings-ord till ungdomen, då ynglingen Johannes Andersson under Björnhult jordfästades i Brandstorp, den 27 october 1833.

Jönköping: Joh. Pehr Lundström 1833.

15×8.5 cm. 14 s.

Betraktelse närstående den religiösa biografien om fromma barn (1:2, 1:4). SB, 33.

7. *Förståndskatekes.*

Förstånds-katekes innehållande korta berättelser och undervisningar för att leda barns första begrepp och moralkänsla. Öfversättning af J. E. Remmer. Med aderton lithografiska teckningar. (På nytt titelblad:) Förstånds-cateches. En gåfwa för barn. Principes de morale. Pour les enfans.

Sthlm: J. A. Probst (tr. hos J. Hörberg) 1833.

14×8 cm. 2+123 s.

O tydligtvis franskt: boken har parallella texter på svenska och franska.

Öv: Johan Erik Remmer.

Moralpedagogiska barnskildringar (9).

Ny upplaga 1834:5. SB, 277.

8. *Historisk kalender.*

Historisk kalender för barn. 1833.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1833.

10×7.5 cm. 4+156 s.

Historisk facklitteratur (5). Jfr 1833:9. SB, 188.

9. *Historisk kalender.*

Historisk kalender för barn. 1834.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1833.

9.5×7.5 cm. 4+144 s.

Historisk facklitteratur (5). Jfr 1833:8. SB, 188.

10. *Cederbom, Jesus en barnavän.*

Jesus, en barnavän. En betraktelse för små barn, som längta efter att lära känna denne deras dyre själavän.

Linköping: C. F. Maij 1833.

14.5×8.5 cm. 8 s.

Ny upplaga av 1823:8, 1826:6, 1828:1, 1832:2. Nya upplagor 1838:1, 1838:11.

11. *Wilken, Köpmannen.*

Köpmannen sådan han bör och kan vara, eller faderliga råd till min son, som egnat sig åt handeln. Af Didrik Wilken. Öfversättning. (På omslaget:) Köpmannen sådan han bör och kan vara för att vinna allmänt förtroende och aktning, samt derjämte säkrast förvärfva de varaktigaste egodelar.

Strängnäs: Carl Erik Ekmarck 1833.

12.5×6.5 cm. 132 s.

O (ty): Didrik Wilken, Der Kaufmann wie er seyn soll und kann. Oder väterlicher Rath an meinen Sohn, welcher sich der Handlung widmet (1824).

Öv: A. S. Sundblad (enligt Bygdén 1, 874).

Föräldräråd (2:2) i form av brev till en son, i första brevet 14 år.

12. *Minne av en barnvän.*

Minne af en barnvän. Innehållande lärerika berättelser. Med 14 kopparstick.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1833.

11.5×6.5 cm. 4+56 s.

O säkerligen tyskt.

Sedelärande anekdoter (3)+moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 277.

13. *Minnen från barnåldern.*

Minnen från barnåldern. Läsning för gossar och flickor efter Herder, Glatz, Lichtwer, Ramler; m. fl.

Sthlm: P. A. Norstedt och söner 1833.

9.5×7.5 cm. 4+126 s.

Sedelärande anekdoter (3)+fabler (6)+moralpedagogisk chimärsaga (7)+moralpedagogiska barnskildringar (9)+skildring av barnens lyckliga värld (16:1). SB, 158, 277, 327.

14. *Moritz.*

Moritz. Ett fattigt faderlöst barns utomordentliga öden, landt- och sjö-resor genom en stor del af Europa, Afrika och Amerika, ifrån hans barnår ända till mannaåldern; jemte bifogade naturhistoriska

och geografiska underrättelser om de länder han genomrest. En, genom berättelsernas rikhaltighet, högst viktig, genom inväfda religions- och sedeläror ganska nyttig, roande och undervisande läsebok för ungdom, och som äfven fullvexta med intresse kunna läsa. Öfversättning från tyskan. Med 1 kopparstick.

Sthlm: L. Öberg (tr. i Elméns och Granbergs tryckeri) 1833.
12.5×7 cm. 4+204 s.

O (ty, anonymt): Moritz. Eines armen Waisenknaben ausserordentliche Schicksale, Land- und Seereisen... (1832).

Äventyrsskildring som vill ge systematisk geografisk undervisning (8:2). SB, 209.

15. *Målningar ur naturen och människolivet.*

Målningar ur naturen och människolivet. Innehållande: beskrifningar om märkvärdiga naturuppträden, sällsamma reseäfventyr, öfverraskande prof på djurs klokhet och konstfärdighet, m. m. En läsebok för ungdomen. Med sex illuminerade plancher.

Sthlm: W. Lundequist (tr. hos N. H. Thomson) 1833.
9.5×7.5 cm. 8+198 s.
Naturkunskap och geografi (5). SB, 176.

16. *Toll, Förmaningar.*

Nu i Herranom aflidna, wälborna fru kapitenskan A. C. Tolls, född Flack (så), förmaningar till dess sju små kära barn. Tillökt med morgon- och aftonböner, psalmer, m. m.

Jönköping: Nils Eric Lundström 1833.
11—12×6.5 cm. 24 s.

Ny upplaga av 1803:2, som ovan bedömts som hövisk litteratur (2:2). Upplagan av 1833 har än mera markerad prägel av religiös litteratur genom att ha utökats med 2 böner och 6 psalmer.

Ny upplaga 1835:11. SB, 55.

17. *Scheuerlin, Ottos levnadsmorgon.*

Ottos lefnads-morgon, eller barndomens glädje och sorg. Till ungdomens nytta och nöje, af Heinrich Wernberger. Med 6 illuminerade kopparstick. Öfversättning.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1833.

7.5—8×9.5 cm. 4+140 s.

O (ty): Georg Scheuerlin (under pseudonymen Heinrich Wernberger), Otto's Lebensmorgen, oder der Kindheit Lust und Leid. Zur Unterhaltung und Belehrung der Jugend (1831).

Religiöst romantisk äventyrsskildring (8:3). SB, 213.

18. *Barbault, Religionsbetraktelser för barn.*

Religions-betraktelser för barn. Tillegnade swenska mödrar.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1833.

9.5×8 cm. 2+54 s.

O (eng): Anna Laetitia Barbault, Hymns in prose for children (1781).

Öv: Johan Adolf Säve.

Religiös poesi (1:3).

Ny upplaga 1838:19. SB, 28.

19. *Tolv av Äsops lärarikaste fabler.*

Tolf af Äsops lärarikaste fabler, jemte en kolorerad plansch för hvarje. Öfversättning.

Lund: Berlingska boktryckeriet 1833.

8×7 cm. 29 s.

Fabler (6). SB, 113.

20. *Westdahl, Till den svenska ungdomen.*

Till den svenska ungdomen, i synnerhet i min fosterbygd. Ett sändebrev av en ungdomens och nykterhetens vän.

1833.

Uppgift i Linnström 2, 780; Bygdén 2, 639. Saknas i KB, UUB, LUB, GUB.
Ny upplaga av 1832:18.

1834

1. *Schmaltz, Andaktsstunder.*

Andakts-stunder för ynglingar och jungfrur, som erna begå den hel. nattvarden. En confirmations-gåfwa och uppmuntran till huslig andakt af Moritz Ferdinand Schmaltz. Öfversättning af Paul Fredrik Watz. Ph. mag:r, coll. scholae.

Uppsala: Palmblad & C. 1834.

13—13.5×8 cm. 4+264 s.

O (ty): Moritz Ferdinand Schmaltz, Erbauungsstunden für Jünglinge und Jungfrauen nach ihrem feierlichen Eintritte in die Mitte reiferer Christen (1823).

Betraktelser (1:2).

Ny upplaga 1837:1.

2. *Blumauer, Carl Blumauers roande berättelser.*

Carl Blumauers roande berättelser för sina barnbarn. Med 8 coll. plancher.

Sthlm: Elmén och Granberg 1834.

7.5×5 cm. 2+192 s.

O (ty): C(K)arl Blumauer, Die kleinen Enkel am Knie des erzählenden Grossvaters (1830) eller möjligen Die kleinen Enkel auf dem Schoosse der erzählenden Grossmutter (1831).

Moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 277.

3. *En liten barnbok.*

En liten barn-bok, innehållande kristeliga lärdomar, tänkespråk ur den heliga skrift, jemte böner, m. m. Med 8 gravyrer.

Jönköping: J. P. Lundström 1834.

4—4.5×3.5 cm. 126 (paginerad 128) s.

Betraktelser, böner (1:2, 1:3). Tänke- och sedespråk för barn (105—121) av mera allmän karaktär, delvis ordspråk (2:1).

Ny upplaga 1836:6.

4. *Meynier-Schoppe, Farorna på havet.*

Farorna på hafvet, eller olyckliga sjöfarandes äfventyr. Till ägnadt tidsfördrif för ungdom. Utgifna af G. L. Jerrer och A. Schoppe. Med 6 gravurer.

Uppsala: Palmblad & C. (hos Elmén och Granberg) 1834.

13.5×8 cm. 4+189 s.

O (ty): Johann Heinrich Meynier (under pseudonymen G. L. Jerrer) och Amalia (Emma Sophia) Schoppe, Die Gefahren des Meeres, oder Abenteuer unglücklicher Seefahrer. Zur Unterhaltung der Jugend (1831).

Äfventyrsskildringar (uppgivna som sanna) utan undervisande syfte (15). SB, 324.

5. *Förståndskatekes.*

Förstånds-catekes, innehållande korta berättelser och undervisningar, för att leda barns första begrepp och moralkänsla. Öfversättning. Med 18 colorerade teckningar.

Sthlm: J. Hörberg 1834.

7×8 cm. 2+126 s.

Ny upplaga av 1833:7, ehuru utan parallell fransk text. SB, 277.

6. *Rosenmüller, Gåva för hela levnaden.*

Gåfva för hela lefnaden, helgad åt unga christna, på den dag de confirmeras; af Georg Hieronymus Rosenmüller, prest i Oelzschau wid Leipzig. Öfversättning från tredje tyska upplagan.

Sthlm: H. A. Nordström (tr. hos Samuel Rumstedt) 1834.

16×8.5 cm. 2+8+170 s.

O (ty) av Georg Hieronymus Konrad Rosenmüller. Första upplagan utkom 1821. Tredje upplagan (1823) har titeln: Mitgabe für das ganze Leben beim Austritt aus der Schule und Eintritt in das bürgerliche Leben, am Tage der Confirmation (så) der Jugend geheiligt.

Öv: Erik Wilhelm Aurivillius (Bygdén 1, 619).

Betraktelser (1:2)+levnadsregler av mera allmän art (2:1).

Ny upplaga 1839:16.

7. (1834—35) *Gottlund (utg.), Hebe.*

Hebe, tidskrift för ungdom och barn.

Nr 1—3. Sthlm: J. Hörberg 20 dec. 1834, 27 dec. 1834, 3 jan. 1835.

11.5×6.5 cm. 12; 24; 24 s. (Löpande paginering 1—60.)

Utgiven av Carl Axel Gottlund (Linnström 1, 580; Lundstedt 2, 55 f.).

Jfr 1834:10.

Romantiska anekdoter, delvis om barn (16:2?).

8. *Julkapp till mina små vänner.*

Julkapp till mina små vänner; eller moraliska, lärorika och roande berättelser efter Berquin, Bouilly, Bescheerer, Florian m. fl. Öfversättning.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1834.

9×7.5 cm. 32 s.

(W. Bescheerer är en pseudonym för tysken Johann Heinrich Meynier.)

Moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 269, 278.

9. *Kalender för barn.*

Kalender för barn 1835. Med 4 lithografier.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1834.

10×8 cm. 2+157 s.

Historia (5), inklusive en isländsk saga (som kan uppfattas som 12)+en religiöst romantisk äventyrsskildring (8:3). SB, 188, 214, 320.

10. *Gottlund (utg.), Mormors berättelser.*

Mormors berättelser. 1. Jul-häftet. Supplement till Hebe, tidskrift för ungdom och barn.

Sthlm: Johan Hörberg 1834.

11.5×6.5 cm. 33 s.

Jfr 1834:7, utgiven av Carl Axel Gottlund.

Två anekdoter, snarast utan moralpedagogiskt syfte (?).

11. *Nya sententier och böner.*

Nya sententier och böner. Grundade på Guds ord. Läsebok för barn.

Jönköping: N. E. Lundström 1834.

4×3.5 cm. 128 s.

Delvis påverkad av Några sententier och böner aff Guds ord, för enfaldigt folck och barn stälte (första upplagan 1664 och med många följande upplagor), vilken här inte medtagits. Jfr Engström, 66 f.

Bibelspråk och psalmverser, systematiskt ordnade (1:1, 1:3). Jfr 1802:3, 1812:4.

12. *Samling av berättelser.*

Samling af berättelser för barn. Med 4 kolorerade kopparstick.

Sthlm: J. Hörberg 1834.

13.5×7.5 cm. 2+35 s.

Till större delen moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 278.

13. *Scener ur barndomslivet.*

Scener ur barndomslivet. Med kolorerade plancher.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1834.

8×6.5 cm. 4+92 s.

Till större delen moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 278.

14. *Rydélius, Sedebok.*

Sede-bok, hwaruti gifwes en kort anledning till dygden, så wäl den osynliga och i hjertat förborgade, som den synliga: utur ett sundt förnuft hämtad och uppsatt, hwarjom och enom, men isynnerhet ungdomen och ombetrodde lärjungar till tjenst och uppbyggelse i dygden, såsom det högsta människans goda. Af Andreas Rydélius, phil. prof. wid akad. i Lund. Till trycket befordrad af en dygdens älskare, och med register tillökt.

Jönköping: G. Lysén (tr. hos N. E. Lundström) 1834.

13.5×7.5 cm. 74 s.

Ny upplaga av 1731:2, 1743:2, 1764:1, 1770:2 (och 1830:4). SB, 61.

15. *Von Schmid, Lysmasken.*

Lysmasken, berättelse för ungdom. Översättning. Med tre teckningar.

Sthlm: Johan Hörberg 1834.

16 s.

Uppgift i Linnström 2, 412. Saknas i KB, UUB, LUB, GUB.

O (ty): Christoph von Schmid, Das Johanniskäferchen, ingående i del 1 av Erzählungen für Kinder und Kinderfreunde (ca 1825).

Besläktad med von Schmid's religiöst romantiska äventyrsskildring (8:3) men inte äventyrsskildring i egentlig mening (en fattig änka och hennes pojke skall vråkas men blir underbart hjälpta).

Jfr 1838:2. SB, 213.

16. *Läskabinett.*

Läs-kabinett för barn. 1835. Med 4 kolorerade planscher.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1834.

32 s.

Uppgift i Linnström 1, 986. Saknas i KB, UUB, LUB, GUB.

Jfr 1836:10 och 11. SB, 279.

17. *Martin, Mor Märta och hennes hund.*

Mor Märta och hennes hund Zozos löjliga äventyr. En sannsaga för barn. Med 16 kolorerade teckningar.

Sthlm: Johan Hörberg 1834.

32 s.

Uppgift i Linnström 2, 74. Saknas i KB, UUB, LUB, GUB.

Thulin & Ohlson (1947, nr 1594) meddelar att det är en bearbetning via tyskan av

O (eng): Sarah Catherine Martin, *The comic adventures of Old Mother Hubbard and her dog* (1805).

Ansats till nonsenslitteratur och således utan undervisande syfte (14). SB, 331.

1835

1. *Zschokke, Andaktsbok för ungdom.*

Andakts-bok för ungdom. Tillegnad ynglingar och jungfrur af författaren till Andaktsstunder eller christeliga betraktelser för hvarje dag i året. Öfversatt från 2:dra tyska upplagan, af A. Lindeberg. Andra upplagan.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1835.

18.5×10 cm. 2+318 s.

Ny upplaga av 1832:1. SB, 26.

2. *Barnens fristunder.*

Barnens fristunder, eller bildande och roande berättelser. Af Amalia Schoppe, Wilmsen, m. fl. Fri öfversättning. Med 4 kolorerade plancher.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1835.

11×8.5 cm. 2+156 s.

Wilmsen är Friedrich Philipp Wilmsen.

Moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 279.

3. *Berättelser för mina barn.*

Berättelser för mina barn. Med 4 kol. plancher.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1835.

7×8 cm. 2+118 s..

Moralpedagogiska barnskildringar (9)+chimärsaga utan undervisande syfte (10). SB, 279, 307.

4. *Betraktelser och bön.*

Betraktelser och bön för ungdom, som bereda sig till sin första nattvardsgång. Författad år 1823.

Sthlm: B. M. Bredberg 1835.

14.5×8.5 cm. 8 s.

Bön (1:3).

5. *De kristeliga högtiderna.*

De christeliga högtiderna. För barn. Tredje upplagan. (Överskrift:) Evangeliska sällskapets skrifter. N:o 45.

Sthlm: Samuel Rumstedt 1835.

16×9 cm. 28 s.

Ny upplaga av 1819:4, 1821:4. Ny upplaga 1837:5.

6. *De små lekkamraterne.*

De små lek-kamraterne. Walda och lärorika berättelser för barn efter Blanchard och Herder m. fl. Öfversättning.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1835.

9×7 cm. 32 s.

Moralpedagogiska barnskildringar (9)+österländska moraliska anekdoter (3).

7. *Häglsperger, För ynglingar och jungfrur på landet.*

För ynglingar och jungfrur på landet, en wänlig gåfwa för deras wäg genom lifwet; af F. S. Heglsperger. Öfversättning från tredje tyska upplagan.

Sthlm: Ludv. Öberg (tr. i Elméns och Granbergs tryckeri) 1835.

8×6.5 cm. 46 s.

O (ty): Franz Seraph. Häglsperger, Für Jünglinge und Jungfrauen auf dem Lande. Eine freundliche Mitgabe auf den Weg ihres Lebens (2:a uppl. 1829, 3:e 1832).

Betraktelse (traktat) med något drag av bildningslitteratur (1:2).

8. *Wahlgren, Handbok för Pehr och Påhl.*

Handbok för Pehr och Påhl och Knut och Thilda och Zelma och alla swenska barn, som bo både i städer och byar, både när och fjerran; af Magnus Gabr. Wahlgren.

Lund: Berlingska boktryckeriet 1835.

8—8.5×5 cm. 128 s.

I första hand belevnhetlitteratur (2:4)+religiös undervisning (1:2)+en smula logik och psykologi (kanske 2:3). SB, 68.

9. *Wilmsen, Hjeltemålningar.*

Hjeltemålningar ur Sveriges, Tysklands och Roms forntid, ungdomen till uppmuntran, af F. P. Wilmsen. Öfversatte från tredje upplagan af W. Albrecht och tillökta med Napoleon Bonapartes biografi.

D. 1—2. Sthlm: J. Hörberg 1835.

12.5×7 cm. 6+394+1; 2+371 s. (Löpande paginering 1—765.)

O (ty): Friedrich Philipp Wilmsen, Heldengemälde aus Roms, Deutschlands und Schwedens Vorzeit, der Jugend zur Erweckung aufgestellt (3:e upplagan 1825, 1:a upplagan 1814 har titelns avslutning... unsers kriegerischen Zeitalters aufgestellt).

Öv: Olof Wilhelm Albrecht.

Mönsterbildande gestalter ur historien (3). SB, 81.

10. *Naturalhistoria för barn.*

Natural-historia för barn. Med 150 kolorerade figurer.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1835.

8×10 cm. 2+37 s.

Facklitteratur (5). SB, 176.

11. *Toll, Förmaningar.*

Nu i Herranom aflidna, wälborna fru kapitenskan A. C. Tolls, född Flack (så), förmaningar till dess sju små kära barn. Tillökt med morgon- och aftonböner, psalmer, m. m.

Jönköping: Nils Eric Lundström 1835.

13×7.5 cm. 24 s.

Ny upplaga av 1833: 16, tillökad upplaga av 1803: 2. SB, 55.

12. *Müller, Rudolf.*

Rudolf; eller resan till Amerika. En sann händelse, tjenande till underwisning och uppmuntran för tänkande och wälsinnade barn. Af Henrik Müller. Öfversättning. Med 4 kolorerade plancher.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1835.

13×7.5 cm. 2+216 s.

O (ty): Heinrich August Gottfried Leopold Müller, Rudolph, der Amerikaner. Seltene Kindesliebe, allen Kindern zum Vorbilde, die Belehrung und Unterhaltung suchen (1831).

Öv: Anders Lindeberg.

Moralpedagogisk barnskildring (9) med starkt drag av religiöst romantisk äventyrsskildring (8: 3). SB, 214.

13. *Arwidsson, Saga. Julkalender.*

Saga. Jul-kalender för ungdom. Första årgången. Med fyra plancher. 1836.

Sthlm: Westerling och Salmson (tr. hos P. A. Norstedt och söner) 1835.

12×6.5 cm. 122 s.

Av Adolph Ivar Arwidsson.

Chimärsaga utan undervisande syfte (10)+isländsk saga, väl också utan sådant syfte (12). SB, 309, 320.

1836

1. (1836—39) *Von Schmid, Biblisk historia.*

Biblisk historia, med sedelärande tillämpningar, för barn, i sammandrag efter (av) Christoph. (så) Schmid. Gamla testamentet... Nya testamentet.

Sthlm: L. J. Hjerta 1836, 1839.

12.5×7 cm. 222; 118 s.

O (ty): Christoph von Schmid, Biblische Geschichte (1801).

Öv: Maria Charlotta Östberg.

Bibelberättelser (1: 1). SB, 20.

2. *Elliot, Bilder från barnåldern.*

Bilder från barnåldern i lärorika berättelser för smärre barn, efter Marie Elliot. Öfversättning.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1836.

8.5×7 cm. 30 s.

O (eng) av Mary Elliot(t).

Moralpedagogiska barnskildringar (9). Jfr 1839: 17. SB, 283.

3. (1836—37) *Gagner, Bönebok.*

Böne-bok för barn och ungdom; jemte nattwards-betraktelser för äldre och yngre christne. Af L. P. Gagner, kongl. hof-pred., prost och kyrkoherde.

Sthlm: D. M. Lublin & Co. 1836—37.
11.5×6.5 cm. 4+86 s.
Av Lars Peter Gagner.
Böner (1:3).

4. *Den lilla barnvännen.*

Den lilla barnvännen. Roande och lärorika berättelser för barn.
Med 3 kolorerade planscher.

Sthlm: D. M. Lublin & Co. 1836.
8.5×7 cm. 2+78 s.
Moralpedagogiska barnskildringar (9)+en anekdot om ett moraliskt mönster-
bildande djur (4:2). SB, 279, 296.

5. *Schenson, Echo.*

Echo, eller erinringar och väckelser för en tänkande ungdom. Korta
utdrag ur lärorika skrifter. Andra delen.

Sthlm: B. M. Bredberg 1836.
11.5×6.5 cm. 8+183 s..
Första delen 1835 har inte upptagits här, då den riktar sig till föräldrar och
andra uppfostrare.
Utgiven av Maria Magdalena Schenson, född Hahr. (Linnström 2, 405; Byg-
dén 1, 371.)
Betraktelser och religiös poesi (1:2, 1:3)+en dikt om djurens egenskaper och
ändamål och människans plikter mot dem (4:1). SB, 295.

6. *En liten barnbok.*

En liten barn-bok, innehållande kristliga lärdomar, tänkespråk ur
den heliga skrift, jemte böner, m. m. Med 8 gravyrer.

Växjö: Joh. P. Lönnegren 1836.
4—4.5×3.5 cm. 126 (paginerad 128) s.
Ny upplaga av 1834:3.

7. *En liten bönebok.*

En liten böne-bok för barn och ungdom, hwilken äfwen af äldre
med sann uppbyggelse kan begagnas. Öfversättning från tredje
tyska upplagan; med tillägg af E-dh. Med 4 planscher.

Sthlm: Ludw. Öberg (tr. i Elméns och Granbergs tryckeri) 1836.
10×5.5 cm. 6+138 s.
Öv: Otto Wilhelm Henrik Eklundh (enligt 2:a upplagan 1841 jämförd med
Bygdén 1, 908).
Böner (1:3). SB, 28.

8. *Föräldrars bästa gåva (Kalender för barn på vers och prosa).* Föräldrars bästa gåfwa till sina barn.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1836.
11×7.5 cm. 128 s.
Ny upplaga av 1828:12 (Kalender för barn...). Jfr 1827:11, 1829:6, 1830:9,
1831:7. SB, 48, 273 f., 326 f.

9. *Edgeworth, Läseövningar.*

Läseöfningar, för barn från 6 till 9 år; af Maria Edgeworth. Efter
9:de engelska upplagan af författarinnans Early lessons.

Sthlm: Zacharias Haeggström 1836.
12.5×7.5 cm. 8+315 s.
O (eng): Maria Edgeworth, Early lessons (1801). Översatt via en tysk över-
sättning och ställvis bearbetning av Amalia Schoppe, väl Erste Nahrung für
Geist und Herz. Elementar-, Lehr- und Lesebuch zur Unterhaltung und zum
stufenweisen Unterricht der Kinder vom 6ten Jahre an (1829).
Öv: G. W. Bergström.
Moralpedagogiska barnskildringar (9).
Fortsättning 1839:2. SB, 282.

10. *Läskabinett.*

Läs-kabinett för barn. 1836. Med 4 kol. plancher.

Sthlm: H. G. Nordström 1836.
8×5 cm. 32 s.
Moralpedagogiska barnskildringar (9)+anekdoter om djur.
Ny upplaga 1836:11. Jfr 1834:16. SB, 279.

11. *Läskabinett.*

Läs-kabinett för barn. 1837. Med 4 kol. plancher.

Sthlm: H. G. Nordström 1836.
8×5 cm. 32 s.
Ny (titel)upplaga av 1836:10. Jfr 1834:16. SB, 279.

12. *Målningar ur barnvärlden.*

Målningar ur barnvärlden. Nöjsamma och lärorika berättelser för små flitiga barn. Öfversättning.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1836.

8,5—9×7 cm. 32 s.

Moralpedagogisk äventyrsskildring (8:4; densamma som i 1823:3)+moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 210, 279.

13. *Skeppskaptenen.*

Skepps-kaptenen en berättelse för christna barn och äfwen för äldre christna. (Från tyskan.)

Linköping: Axel Petre 1836.

15,5×8,5 cm. 2+40 s.

Öv: Christian Stenhammar.

Religiöst romantisk äventyrsskildring (8:3). SB, 215.

1837

1. *Schmaltz, Andaktsstunder.*

Andakts-stunder för ynglingar och jungfrur, som erna begå den hel. nattvarden. En confirmations-gåfva och uppmuntran till huslig andakt af Moritz Ferdinand Schmaltz. Öfversättning af Paul Fredrik Watz. Ph. mag:r, coll. scholae. Andra upplagan.

Uppsala: Leffler & Sebell 1837.

13—13,5×8 cm. 4+264 s.

Ny upplaga av 1834:1.

2. *Astronomi för barn.*

Astronomi för barn. Andra upplagan. Med 5 kopparstick.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1837.

10,5×8 cm. 34 s.

Ny upplaga av 1824:1. SB, 175.

3. *Barnkabinettet.*

Barnkabinettet. Samling af lärorika och roande berättelser för små barn. Med fyra kolorerade kopparstick.

Sthlm: A. G. Hellsten 1837.

11×7,5 cm. 55 s.

Moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 279.

4. *Feddersen-Suneson, Berättelser ur Gamla och Nya testamentet.*

Berättelser ur Gamla och Nya testamentets heliga skrifter med bifogade lärdomar, lämpade för barn, omarbetade, efter J. F. Feddersens exempelbok, af Carl Ad. Suneson. S. m. adj. och skollärare.

Linköping: Axel Petre 1837.

12,5×6,5 cm. 2+201 s.

Bibelberättelser kommenterade i predikoform (1:1, 1:2). Jfr 1778:1.

5. *De kristeliga högtiderna.*

De kristeliga högtiderna. För barn. Fjerde upplagan. (Överskrift:) Evangeliska sällskapets skrifter. N:o 45.

Sthlm: Samuel Rumstedt 1837.

16×9 cm. 28 s.

Ny upplaga av 1819:4, 1821:4, 1835:5.

6. *Öberg, Den gamla amman.*

Den gamla amman. Bildande och angenäma berättelser för små flickor. Med 1 kolorerad planch.

Sthlm: Elmén och Granberg 1837.

10×7,5 cm. 30 s.

Utgiven av Ludvig Teodor Öberg (Linnström 1, 24). Förefaller åtminstone delvis ha fransk förebild.

Moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 279.

7. *Etthundrade berättelser.*

Etthundrade berättelser för barn och ungdom. Prosa och vers. Med en planche.

Sthlm: J. A. Probst (tr. i Kongl. ordens-boktryckeriet) 1837.

9×7,5 cm. 2+144 s.

Moralpedagogiska barnskildringar (9)+moraliska anekdoter. SB, 279.

8. *Farfars berättelser ur naturalhistorien.*

Farfars nöjsamma och lärorika berättelser ur natural-historien. I tre aftnar. (Med plancher.)

Sthlm: B. M. Bredberg 1837.
11×6.5 cm. 2+151 s.
Facklitteratur (5). SB, 176.

9. *Galleri av valda och lärorika scener.*

Galleri af valda och lärorika scener ur intressanta resebeskrifningar, biografier, sagor, m. m. En angenäm julgåfva för barn. Med 4 kolorerade plancher.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1837.
10×7.5 cm. 64 s.

Öv: Ludvig Teodor Öberg.

Anekdoter + en äventyrsberättelse (ur den brittiska historien) utan undervisande syfte (15). SB, 324.

10. *Von Schmid, Genoveva.*

Genoveva. En berättelse, särdeles för mödrar och barn. Öfversättning från fjärde tyska upplagan.

Lund: Lundbergska boktryckeriet 1837.
15×8.5 cm. 10+146 s.

O (ty): Christoph von Schmid, Genovefa. Eine der schönsten und rührendsten Geschichten der Alterthums. Neu erzählt (1810).

Öv: Carl Samuel Nygren.

Religiöst romantisk äventyrsskildring (8:3). Ny översättning 1839:15. SB, 212.

11. *Herrans första ord.*

Herrans första ord till de små barnen, eller anvisning till de första begreppen om Gud och människans pligter; lämpad till den späda ålderns fattningsgåfva. Fritt bearbetad efter 3:dje tyska originalupplagan.

Sthlm: L. J. Hjerta 1837.
11×6.5 cm. 2+30 s.
Ny upplaga av 1830:6.

12. *Franzén, Jakobs vandring.*

Jakobs vandring. 1 Mos. 28:10—22. För ungt folk, som går ut i världen; i synnerhet för tjenstehjon. (Överskrift:) Evangeliska sällskapets skrifter. N:o 58. (Längst ned på första sidan:) Tredje upplagan.

Sthlm: Samuel Rumstedt 1837.
16×9 cm. 8 s.
Ny upplaga av 1822:3, 1824:7.

13. *Reuterdahl, Julläsning.*

Julläsning för barn. 1837. Utgifwen af H. Reuterdahl.

Lund: C. W. K. Gleerup (tr. i Berlingska boktryckeriet) 1837.
12.5×7.5 cm. 8+180 s.

Av Henrik Reuterdahl.

Bland originalen märks

O (ty): Jacob och Wilhelm Grimm, Kinder- und Haus-Märchen. Gesammelt durch die Brüder Grimm (1812—15, men efter en senare upplaga).

Bibelberättelser (1:1)+religiös poesi (1:3)+historiska berättelser (5)+chimär-sagor utan undervisande syfte (10). Jfr 1838:12. SB, 309—315.

14. *Buffon, Naturalhistoria.*

Naturalhistoria af Buffon. I sammandrag för ungdom. Med hundra-trettiofyra figurer. Öfversatt af Per Olof Gravander. Första delen.

Örebro: N. M. Lindhs boktryckeri 1837.
12×6.5 cm. 8+203 s.

Ny upplaga av första delen av 1806:5. Ny upplaga (av hela verket) 1839:18. SB, 173.

15. *Haffenberg, Nödiga upplysningar.*

Nödiga upplysningar om våra christliga helgdagar och årliga högtider. Af Sophie Haffenberg. Utgifne till ungdomens tjenst.

Sthlm: Samuel Rumstedt 1837.
15.5—16×9.5 cm. 16 s.

Linnström (1, 527), som felaktigt skriver "Några upplysningar...", anger med ett frågetecken att författarnamnet är en pseudonym.

Religiös undervisning (1 eller 5).

16. *Jaspis, Kvinnan såsom dotter, maka och mor.*

Kvinnan såsom dotter, maka och mor; af S. L. Jaspis. Fri öfversättning. Nattvardsgåfva. (På särskilt titelblad:) Ädla kvinnans genius.

Sthlm: Nordströmska boktryckeriet 1837.
11.5×7 cm. 4+140 s.

O (ty): Leb(e)recht Siegmund Jaspis, Der Schutzgeist edler Weiblichkeit. Ein Geschenk für erwachsene Töchter (1836).

Öv: Georg Swederus.

Bildningslitteratur (2:3).

17. *Svensk plutark.*

Svensk plutark för ungdom. Med 36 porträtter.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1837.

13.5×7.5—8 cm. 2+136 s.

Mönsterbildande gestalter ur historien (3). SB, 80.

18. *Sverige förr och nu.*

Sverige förr och nu. Historisk kalender för svenska ungdomen. Första årgången.

Sthlm: D. M. Lublin & Co. 1837.

10.5×7 cm. 128 s.

Facklitteratur (5)

Fortsättningar 1838: 16, 1839: 22. SB, 188.

19. *Sefström, Sång till ungdomen.*

Sång till ungdomen. Säljes till förmån för B-rs församlings läsesällskap.

Gävle: A. Wåhlins et comp. boktryckeri 1837.

14×6.5 cm. 8 s.

Av Anders Gust. Sefström. B-r=Bjuråker. Utgiven i Gävle. (Bygdén 2, 557.)

Varning till rätt vuxna ungdomar för svordomar, dryckenskap, lust, lek och dans (1:2, 2:3).

Ny upplaga 1838: 17.

20. *Val av levnadsyrken.*

Wal af lefnadsyrken för den uppsexande ungdomen. Med 19 illustrerade teckningar. (Även litograferat titelblad:) Wal af lefnadsyrken, för den uppsexande ungdomen. Med 20 illustrerade teckningar.

Sthlm: J. A. Probst (tr. hos A. G. Hellsten) 1837.

16×8.5 cm. 2+20 s.

Om näringar och yrkesmän (5). SB, 189.

21. *Holberg, Vald samling av fabler.*

Vald samling af nöjsamma och sedolärande fabler; ett moraliskt bildande tidsfördrif för barn och ungdom, efter baron L. von Holberg. Med 3 kolorerade plancher.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1837.

10×7.5 cm. 62 s.

O (da): Ludvig von Holberg, Moralske fabler (1751), dock endast ett 30-tal av de 232 fablerna i denna bok.

Fabler (6).

Jfr 1764: 2. SB, 113.

22. *Schnabel-Lappe, Ön Klippenborg.*

Ön Klippenborg. En robinsonad, bearbetad för ungdomen af Carl Lappe. Öfversättning. Med 4 koll. gravyrer.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1837.

9.5×8.5 cm. 105 s.

O (ty): Carl Lappe, Altes verjüngt, der Jugend gewidmet. Erster Theil. Die Insel Felsenburg (1823). I sin tur bearbetning av

O (ty): Johann Gottfried Schnabel, Wunderliche Fata einiger See-Fahrer (1731—43).

Moraliskt och religiöst lärande utopisk robinsonad (8:1). SB, 207.

1838

1. *Cederbom, Barnavännen Jesus.*

Barna-vännen Jesus.

Jönköping: Nils Eric Lundström 1838.

14.5×8.5 cm. 8 s.

Ny upplaga av 1823: 8, 1826: 6, 1828: 1, 1832: 2, 1833: 10. Ny upplaga 1838: 11.

2. *Von Schmid, Christoph. Schmidt's berättelser.*

Christoph. (så) Schmidt's (så) berättelser för barn. Öfversättning från tyskan.

Sthlm: Caron och Lundquist (tr. hos P. A. Norstedt och söner) 1838.

11.5×6.5 cm. 70 s.

O (ty): Christoph von Schmid, Erzählungen für Kinder und Kinderfreunde (ca 1825); den ena av de två historierna ur band 1, den andra ur band 2. En av historierna är en religiöst romantisk äventyrsskildring (8:3), den andra är närbesläktad (=1834:15). SB, 213.

3. *David — Boije af Gennäs (litografer), Den dygdiges och den lastfulles vandel.*

Den dygdiges och den lastfulles vandel och öden. Moraliskt föreställde i 12 bilder. Julklapp til upmuntran och varning för handverkarens och menige-mans barn. Utgifvet af Fredrik Boye.

Sthlm: Carl Deleen 1838.

7.5—10.5×19 cm. 15 s. (+bildsidor med bilder i format 14×19 cm).

Originallitografier (fr) av Jules David i Vice et vertu, album moral (1836).

Kopior av Fredrik Boije af Gennäs.

Sex tavlor visar den dygdige vid 12, 20, 25, 30, 45 och 50 år, sex den lastfulle vid 12, 20, 25, 30, 35 och 40 år. Texten om 12-åringarna kan föras till de moralpedagogiska barnskildringarna (9), den övriga till typ 3.

Ny upplaga 1839:7.

4. *Den nya barnavännen.*

Den nya barnavännen. Läsning för barn, ifrån femte till åttonde lefnadsåret. I tre afdelningar.

Lund: C. W. K. Gleerup (tr. i Lundbergska boktryckeriet) 1838.

12.5×7.5 cm. 119 s.

Moralpedagogiska barnskildringar (9)+några bibelberättelser (1:1) och något naturkunskap (5) SB, 279.

5. *Gräfe, De ungas vän.*

De ungas vän. Valda berättelser från olika länder och tider, till bildande tidsfördrif för barn. Efter doktor H. Gräfe. Med 4 kol. gravyrer.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1838.

12×6.5 cm. 2+142 s.

O (ty) av Heinrich Gräfe.

Äventyrsskildringar utan undervisande syfte, bl. a. en föregångare till indianboksgenren (15). SB, 324 f.

16. *Fisken.*

Fisk, Du lille flackars lot!
 Alla Dig för goshens frok.
 Den i halsen lätt kan smygga
 Och Dig illa då tilltygga.
 Se, der goshen lurar ju.
 Lätt af honom narras Du!

Fisken bättre det förstår,
 Ifrigt efter masten går.
 Tror att fiskargoshen der
 Blott för rostull spödet här.
 Slumar fram och buggar i —
 För att genast fången bli.

En av Heys "fabler", översatt av Reuter Dahl i Julläsning för barn. 1838 (1838:12). Litografi efter Speckters förebild av Magnus Peter Körner.

6. *En rätt väg till saligheten.*

En rätt väg till saligheten, framställd i samtal emellan en fader, son och dotter.

Falun: P. A. Huldbergs boktryckeri 1838.
14×8 cm. 23 s.
Ny upplaga av 1787: 3, 1796: 2, 1830: 18.

7. *En öm moders råd.*

En öm moders råd till sin dotter Carolina, rörande hennes uppförande i allmänhet.

Jönköping: Nils Eric Lundström 1838.
14,5×8,5 cm. 14 s.
Föräldraråd (2: 2).

8. *Familjegåvan.*

Familje gåfvan eller uppfostrings spelet. Behållningen tillfaller de nödlidande i Dalarne.

Sthlm: Kongl. ordens-boktryckeriet 1838.
14,5×8,5 cm. 4+24 s.
Moralpedagogiska barnskildringar (9).

9. *Neumann, Fru Neander.*

Fru Neander i kretsen af sina elever. En samling af sagor och berättelser af moraliskt innehåll för ungdomen af J. Sartori (så). Öfversättning. (På omslaget:) Fru Neanders berättelser i kretsen af sina elever. Af Satori.

Nyköping: C. H. Des Réaux 1838.
14×8 cm. 2+218 s.
O (ty): Johanna Neumann (under pseudonymen J. Satori; Sartori ovan är feltryck), Madame Leander (?) im Kreise ihrer Zöglinge. Eine Sammlung von Mährchen, moralischen Erzählungen und Unterhaltungen für die Jugend beiderlei Geschlechts (1837).
Mönsterbildande antika kvinnogestalter (3)+religiöst romantiska äventyrsskildringar (8: 3)+en münchhausiad utan undervisande syfte och med drag av nonsenslitteratur (14). SB, 215, 332.

10. *Hjältegalleri.*

Hjelte galleri. Skildring af stora män från olika folkslag och tider med kolorerade plancher.

Sthlm: Fritze och Bagge (tr. hos L. J. Hjerta) 1838.
14,5×11 cm. 6+202 s.
O är tyskt.
Öv: Thure Wensjoe.
Mönsterbildande gestalter ur historien (3). SB, 81.

11. *Cederbom, Jesus en barnavän.*

Jesus, en barnavän. Af O. Cederbom. Fjerde upplagan.

Skara: Peter Hedenius 1838.
14,5×8 cm. 8 s.
Ny upplaga av 1823: 8, 1826: 6, 1828: 1, 1832: 2, 1833: 10, 1838: 1.

12. *Reuter Dahl, Julläsning.*

Julläsning för barn. 1838. Utgifwen af H. Reuter Dahl.

Lund: C. W. K. Gleerup (tr. i Berlingska boktryckeriet) 1838.
12,5×7,5 cm. 6+184 s.
Av Henrik Reuter Dahl.
Bland originalen märks
O (ty): Jacob och Wilhelm Grimm, Kinder- und Haus-Märchen. Gesammelt durch die Brüder Grimm (1812—15, men efter en senare upplaga);
O (ty): Johann Wilhelm Hey, Funfzig Fabeln für Kinder. In Bildern, gezeichnet von Otto Speckter... Noch funfzig Fabeln in Bildern... (1833, 1837).
Religiös poesi (1: 3)+anekdoter+chimärsagor utan undervisande syfte (10)+realistiska barnskildringar utan undervisande syfte (16: 2).
Jfr 1837: 13. SB, 309—315, 329.

13. *Liffman, Lekkamraten.*

Lekkamraten. Vald samling af sagor och berättelser för barn. Utgifven af J. W. L. Första häftet. Med vignette.

Uppsala: Leffler och Sebell 1838.
10,5×8 cm. 4+156 s.
Utgifven av Jeremias Wilhelm Liffman.
Bland originalen märks
O (ty): Jacob och Wilhelm Grimm, Kinder- und Haus-Märchen. Gesammelt durch die Brüder Grimm (1812—15);

O (da): Hans Christian Andersen, Eventyr, fortalte for Børn, hæftene 1 och 2 (1835).

Chimärsagor utan undervisande syfte (10, Lilla Idas blommor skall möjligen föras till de fantastiska berättelserna, 13)+en moralpedagogisk chimärsaga (7)+en moralpedagogisk barnskildring (9).

Tre likartade böcker med samma titel utkom 1840—42. SB, 315.

14. *Liebeskind, Palmbladen.*

Palmbladen. Julklapp och nyårsgåfwa för barn. Samling af utvalda österländska berättelser med stentryck. (Andra upplagan.)

Sthlm: A. G. Hellsten 1838.

15×8.5 cm. 2+190 s.

Två olika varianter av titelbladet förekommer.

Något förändrad ny upplaga av 1819:14. SB, 153.

15. *60 berättelser för små barn.*

60 berättelser för små barn. Med 8 kolorerade plancher.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1838. *Be.*

6.5×4 cm. 2+157 s.

Moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 279.

16. *Sverige förr och nu.*

Sverige förr och nu. Historisk kalender för svenska ungdomen. Andra årgången.

Sthlm: Nordströmska boktryckeriet 1838.

10.5×7 cm. 128 s.

Facklitteratur (5).

Fortsättning av 1837:18. Fortsättning 1839:22. SB, 188.

17. *Sefström, Sång till ungdomen.*

Sång till ungdomen. Andra upplagan.

Sthlm: S. Rumstedt 1838.

15×6.5 cm. 8 s.

Ny upplaga av 1837:19.

18. *Rydén, Vår frälsares ungdomshistoria.*

Vår frälsares ungdomshistoria efter Baelter och Hess. Utgifwen till läsning för barn under julhelgen, af A. J. R.

Växjö: Joh. P. Lönnegrens boktryckeri 1838.

14×8 cm. 8+78 s.

Av Arvid Johan Rydén.

Bibelberättelser (1:1). SB, 20.

19. *Barbault, Religionsbetraktelser för barn.*

Religionsbetraktelser för barn. Tillägnade svenska mödrar. Andra upplagan.

1838.

Uppgift i Linnström (2, 285 och 1, 1) och Bygdén (2, 342). Saknas i KB, UUB, LUB, GUB.

Ny upplaga av 1833:18. SB, 28.

20. *Wahlstedt, Till min älskade dotter.*

Till min älskade dotter A. W....t.

Uddevalla: A. M. Hallgrén 1838.

Av August Wahlstedt.

Uppgift i Bygdén 2, 645. Saknas i KB, UUB, LUB, GUB.

21. *Kurth, Varningar till mina små vänner.*

Varningar till mina små vänner, framställda genom lärarika och underhållande berättelser, utgivna av doktor Karl Friedrich Kurth, lärare vid borgarskolan i Leipzig. Första samlingen. (Med fyra planscher.)

Falun: C. R. Roselli 1838.

60 s.

Uppgift i Linnström 1, 842. Saknas i KB, UUB, LUB, GUB.

1839

1. *Perrault, Askungen.*

Ask-ungen. (Cendrillon), eller historien om den lilla glastoffeln. Med 12 illuminerade taflor.

Sthlm: Nordströmska boktryckeriet 1839.

7—7.5×8.5 cm. 25 s.

O (fr): (Pierre) Perrault, Cendrillon, ou la petite pantoufle de verre (i Histoires ou contes de temps passé, dvs. Contes de ma mère l'Oye, 1697). Bearbetad, framför allt förkortad.

Chimärsaga, huvudsakligen utan undervisande syfte (10). SB, 318.

2. *Edgeworth, Barndomens lyckliga dagar.*

Barndomens lyckliga dagar. Berättelser för barn från 7 till 10 år; af Maria Edgeworth. Efter 9:de engelska upplagan af författarinans Early lessons.

Sthlm: Zacharias Haeggström 1839.

12.5×7.5 cm. 2+382 s.

Fortsättning av 1836:9; även tillkommen via Schoppes tyska bearbetning, tydligtvis Die schönen Tage der Kindheit. In lehrreichen und unterhaltenden Erzählungen für Kinder beiderlei Geschlechts von 7—10 Jahren (1829). SB, 282.

3. *Kühn, Barndomsbilder.*

Barndoms-bilder; berättelser för gossar och flickor af Augusta Kühn. Öfversättning. Med kolorerade plancher.

Sthlm: Caron och Lundquist (tr. i Nordströmska boktryckeriet) 1839.

11.5×6.5 cm. 4+102 s.

O (ty) av Auguste Sophie Kühn, väl Bilder der Kindheit in Fabeln, Erzählungen und Liedern, für Knaben und Mädchen des früheren Alters (1838). Moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 279.

4. *Abbot, Barndomshemmet.*

Barndomshemmet, eller hjertat i dess bästa bildningsålder. En bok för barn. Af John S. C. Abbot. Förf. till Modershemmet. Öfversättning af Th. Wensjoe.

Sthlm: L. J. Hjerta 1839.

12×7 cm. 6+173 s.

O är amerikanskt.

Öv: Thure Wensjoe.

Betraktelse, predikan (1:2). SB, 26.

5. *Barnvännen.*

Barnvännen. Julgåfwa åt snälla barn 1839.

Gävle: A. P. Landin 1839.

12.5×8.5 cm. 80 s.

O tyskt.

Öv troligen utgivaren Anders Petter Landin.

Chimärsagor och en skämtsaga utan undervisande syfte (10, 11)+en eller ett par moralpedagogiska chimärsagor (7).

Ny (titel)upplaga 1840. SB, 317.

6. *Bönbok för nattwardsungdom.*

Bön-bok för nattwards-ungdom. En gåfwa wid första nattwards-gången. Öfversättning.

Västerås: D. Torssell 1839.

14×8.5 cm. 59 s.

Böner (1:3). SB, 28.

7. *David-Boije af Gennäs (litografer), Den dygdiges och den lastfulles vandel.*

Den dygdiges och den lastfulles vandel och öden. Moraliskt föreställde i 12 bilder. Julklapp till uppmuntran och varning för handtverkares och menige-mans barn. Utgifvet af Fredrik Boye. Andra upplagan.

Örebro: P. M. Lindh (tr. i N. M. Lindhs boktryckeri) 1839.

9—13×18 cm. 15 s. (+bildsidor med bilder i format 14×19 cm).

Ny upplaga av 1838:3.

8. (1839—41) *Schwab, Den klassiska fornålderns hjältesagor.*

Den klassiska fornålderns hjältesagor. Efter dess skalder och berättare af Gustaf Schwab. Öfversättning.

D. 1—7. Sthlm: L. J. Hjerta 1839 (d. 1—2), 1840 (d. 3—5), 1841 (d. 6—7).

D. 7 har titeltillägget Sagan om Aeneas.

14×8 cm. 8+203; 4+220; 4+252; 6+196; 46+132; 4+108; 8+151 s.

O (ty): Gustav Benjamin Schwab, Die schönsten Sagen des klassischen Alterthums. Nach seinen Dichtern und Erzählern (3 delar 1838—40).

Öv bl. a. Gustaf Thomée.

Barnlitteratur enligt förordet till del 1.

Myter och sägner utan undervisande syfte (12). SB, 321.

9. *Wählin (utg.), Den lilla psalmboken.*

Den lilla psalmboken, mina nattwardsbarn tillegnad.

Kalmar: A. F. Wählin 1839.

12×7.5 cm. 88 s.

Utgiven av Johan Peter Wählin.

Utdrag ur 263 av 1819 års psalmbokts 500 psalmer (1:3). SB, 28.

10. *Det välkomna besöket i barnkammaren.*

Det välkomna besöket i barnkammaren, eller valda fabler för smärre barn, af Lessing, Holberg m. fl. Öfversättning.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1839.
9×5 cm. 72 s.
Fabler (6). SB, 113.

11. *En sommar på landet.*

En sommar på landet. Berättelser för barn.

Karlskrona: Georg Ameen & comp. 1839.
12×7 cm. 2+46 s.
Utgiven av Georg Fredrik Ameen.
Sannolikt franskt original.
Moralpedagogiska barnskildringar (9)+två religiöst romantiska äventyrsskildringar (8:3). SB, 216, 279 f.

12. *Hildebrand(t), En vinter på Spitsbergen.*

En vinter på Spitsbergen. Till läsning för ungdom, af C. Hildebrandt. I sammandrag öfversatt från tredje originalupplagan. (På omslaget:) Bibliothek för barn och ungdom. II.

Sthlm: L. J. Hjerta 1839.
10.5×8 cm. 233 s.
O (ty): Johann Andreas Christoph (eller Christian) Hildebrand(t), Der Winter auf Spitzbergen (1828).
Öv: Anders Fredrik Dalin.
Äventyrsskildring som vill ge systematisk geografisk undervisning (8:2). SB, 209.

13. *Etthundrade små historier.*

Etthundrade små historier för goda barn till bildande af förstånd och hjerta. Med femtio fina kolorerade kopparstick.

Sthlm: L. J. Hjerta 1839.
11×9.5 cm. 6+226 s.
Utgiven (översatt?) av Fredrik Niklas Berg.
Moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 280.

14. *Fru Mildten.*

Fru Mildten eller aftonstunderna i barnkammaren. Svenskt original.

Sthlm: A. G. Hellsten 1839.
15.5×12 cm. 46 s.
Moralpedagogiska barnskildringar (9). SB, 280.

15. *Von Schmid, Genoveva.*

Genoveva. En af de skönaste och mest rörande berättelser från forntiden. Framställd till ett bildande tidsfördrif för alla goda människor, men isynnerhet för mödrar och barn. Öfversättning från femte öfversedda upplagan. Med 4 plancher.

Sthlm: Ludw. Öberg (tr. i Elméns och Granbergs tryckeri) 1839.
13.5×7.5 cm. 4+132 s.
Ny översättning av 1837:10. SB, 212.

16. *Rosenmüller, Gåva för hela lefnaden.*

Gåfva för hela lefnaden, helgad åt unga christna, på den dag de confirmeras; af Georg Hieronymus Rosenmüller, prest i Oelzschau wid Leipzig. Öfversättning från tredje tyska upplagan. Andra upplagan.

Sthlm: Nordströmska boktryckeriet 1839.
13×7.5 cm. 2+10+214 s.
Ny upplaga av 1834:6.

17. *Bouilly-Elliot m. fl., Minnesblommor.*

Minnesblommor från barnverlden. Lärorika och roande berättelser till det unga hjertats bildande, för mina barn och barnbarn. I sammandrag efter flere utmärkte författare. Med 4 plancher.

Sthlm: A. G. Hellsten 1839. *J. J. Flodin f. r. (ur Linnéoban)*
11×8 cm. 96 s.
O bl. a. (fr) av Jean Nicolas Bouilly (ur Contes à ma fille, 1809) och (eng) av Mary Elliot(t).
Moralpedagogiska barnskildringar (9). Jfr 1814:2 (1819:9), 1822:1 (1825:2); 1836:2. SB, 269, 283.

18. *Buffon, Naturalhistoria.*

Naturalhistoria af Buffon. I sammandrag för ungdom. Med 134 figurer. Öfversatt af P. O. Gravander. Andra upplagan.

D. 1—2. Örebro: N. M. Lindhs boktryckeri 1839.
12.5×7.5 cm. 4+246; 2+220 s.
Ny upplaga av 1806:5 (1839 års upplaga dock i 2 delar i stället för 4).
Jfr den påbörjade nya upplagan 1837:14. SB, 173.

19. *Naturens och människosnilletts underverk.*

Naturens och mennisko-snilletts underverk. (På omslaget:) Till nöje och undervisning för äldre barn. Med 34 lithografier.

Sthlm: A. G. Hellsten 1839.
12×9 cm. 2+205 s.
Naturvetenskap och hantverk-teknik (5). SB, 176.

20. *Von Schmid, Rosa av Tannenburg.*

Rosa af Tannenburg. Berättelse för unga fruntimmer. Öfversättning. (På omslaget:) Bibliothek för barn och ungdom. I.

Sthlm: L. J. Hjerta 1839.
10.5×8 cm. 183 s.
O (ty): Christoph von Schmid, Rosa von Tannenburg. Eine Geschichte des Alterthums (1820).
Öv: Anders Fredrik Dalin.
Religiöst romantisk äventyrsskildring (8:3). SB, 213.

21. *Saga. Ny julkalender.*

Saga. Ny julkalender för ungdom. Med tre plancher.

Sthlm: N. F. Kjerrström (tr. i Nordströmska boktryckeriet) 1839.
12×6.5 cm. 2+120 s.
Religiöst romantiska äventyrsskildringar (8:3)+moralpedagogisk barnskildring (9). SB, 216.

22. *Sverige förr och nu.*

Sverige förr och nu. Historisk kalender för svenska ungdomen. Tredje årgången.

Sthlm: A. G. Hellsten 1839.
10.5×7 cm. 128 s.
Facklitteratur (5).
Fortsättning av 1837:18, 1838:16. SB, 188.

23. *Toll, Wiljamshem.*

Wiljamshem, eller den glada sommaren. För barn.

Lund: Berlingska boktryckeriet 1839.
12.5×7.5 cm. 2+167 s.
Utgiven av Amalia Charlotta Christina Toll.
O möjligen delvis engelskt.
Moralpedagogiska chimärsagor (7)+moralpedagogiska barnskildringar (9)+naturalhistoria (5). SB, 159, 280.

24. *Album för vettgiriga barn.*

Album för vettgiriga barn. Innehållande krigs-, jakt- och reseäventyr. Med 6 kolorerade planscher.

Sthlm: Elméns och Granbergs tryckeri 1839.
Uppgift i Linnström 1, 16. Saknas i KB, UUB, LUB, GUB.

TITELREGISTER

(Svenska titlar)

I första hand har rubriktitlar upptagits (med normaliserad ortografi). Då en boktitel börjar annorlunda, har även början av denna medtagits och försetts med hänvisning till resp. rubriktitel. Hänvisningar har endast skett till första upplagan av ett arbete. På detta nummer i bibliografin finns alla följande upplagor nämnda.

Agesilaus 1690—97
 Album för vettgiriga barn 1839: 24
 Alle kristelige ungersvenners, se Kyskhetspegel
 Allvin och Theodor 1804: 1
 Amalia Seckendorf 1798: 1
 Amalia Sekkendorf 1798: 2
 Amerikas upptäckande 1813: 1
 Andaktsbok för nattvardsungdom 1830: 1
 Andaktsbok för ungdom 1832: 1
 Andaktsstunder 1834: 1
 Andelig exempelbok 1746: 1
 Anders Ramsays, se Regentelärdom
 Anekdoter ur djurvärlden 1831: 2
 Angenäm läsning, se Axplockerskan
 Anvisning till ett försiktigt uppförande 1751: 1
 Anvisning till första rediga kunskapen 1776: 2
 Apostlarnas gärningar 1607: 1
 Aretophilos 1746: 2
 Aretophilus 1735: 2
 Arno 1823: 1
 Askungen 1839: 1
 Astronomi för barn 1824: 1
 Augusts förvandlingar 1825: 1
 Axplockerskan 1783: 1

Barnabibel 1684: 1
 Barnabibel 1688: 2
 Barnabibel 1803: 1
 Barnaförråd 1771: 2
 Barnaläxor 1698: 1

Barnapostilla 1707: 3
 Barnapsalm 1809: 2
 Barnaro 1786: 6
 Barnaskola 1702—03
 Barnavännen Jesus 1828: 1
 Barndomens lyckliga dagar 1839: 2
 Barndomsbilder 1839: 3
 Barndomshemmet 1839: 4
 Barndomshjärtat 1832: 3
 Barnebiblia 1642: 1
 Barnens fristunder 1835: 2
 Barnkabinettet 1837: 3
 Barnkungen, se Skuggspelet
 Barns skattkammare 1827: 1
 Barnsagor 1821: 1
 Barnsliga nöjen 1828: 2
 Barnspegeln 1823: 2
 Barträgården 1823: 3
 Barnvännen 1797: 1
 Barnvännen 1808: 2
 Barnvännen 1839: 5
 Berättaren 1822: 1
 Berättelse om en olyckelig sons omvändelse 1759: 1
 Berättelser för barn 1798: 3
 Berättelser för barn 1812: 1
 Berättelser för barn 1831: 3
 Berättelser för mina barn 1835: 3
 Berättelser för mina små vänner 1828: 4
 Berättelser ur gamla historien 1830: 2
 Berättelser ur Gamla och Nya testamentet 1837: 4
 Besynnerliga seder och bruk 1828: 5
 Betraktelse 1770: 1
 Betraktelser och bön 1835: 4
 Bibel för barn 1817: 1
 Biblisk historia 1826: 1
 Biblisk historia 1826: 2
 Biblisk historia 1836: 1
 Biblisk språkbok 1830: 3
 Bibliska historier, se Figurbibel
 Bilder från barnaåldern 1836: 2
 Biskops Hallers, se Nöjsamma berättelser (1823)
 Bladmaskarne och krusbärsbusken 1820: 2
 Brev från en vän 1785: 1
 Brev till min son 1776: 3
 Brevställare 1819: 2

Brevväxling 1807: 1
 Bönbok för nattvardsungdom 1839: 6
 Bönebok 1836: 3

Carl Blumauers roande berättelser 1834: 2
 Carl Grandison 1806: 1
 Catechetiska, se Kateketiska
 Catechismi predikan 1669: 1
 Cent regles, se Hundrade sedoreglor
 Christ(e)liga, se Krist(e)liga
 Christoph. Schmidt's berättelser 1838: 2
 Colloqvium 1619: 1
 Computus manulis 1758: 1
 Constants sällsamma öden 1798: 4

D. Ant. Fred. Büschings, se Lärobok för ungdomen
 D. Georg Fried. Seilers, se Utkast till en lärobok för barn
 D. Joh. Jacob Rambachs, se Uppbyggelig barnabok
 De fyra vännerna 1825: 4
 De kristliga högtiderna 1819: 4
 De små botanisterne 1831: 5
 De små geograferne 1826: 4
 De små lekkamraterne 1835: 6
 De ungas vän 1838: 5
 De yra barnen 1829: 2
 Decreta 1624: 1
 Den dygdiges och den lastfulles vandel 1838: 3
 Den engelske flygarens resebeskrivning 1762: 1
 Den gamla amman 1837: 6
 Den gamla Simildas aftonberättelser 1827: 2
 Den heliga skrifts berättelser 1814: 1
 Den klassiska fornålderns hjältesagor 1839: 8
 Den kyske Josef 1767: 1
 Den lilla barnvännen 1836: 4
 Den lilla biografen 1828: 7
 Den lilla psalmboken 1839: 9
 Den lille Emilien 1805: 1
 Den lärerike berättaren 1833: 1
 Den med sina barn resande fadren 1829: 1
 Den naturliga lagen 1742: 1
 Den nya barnvännen 1838: 4
 Den nya människans avritning 1721: 1
 Den sedelärande och nöjsamma, se Sagotäljaren
 Den svenska psalmboken 1695: 1
 Den svenske Aesopus 1738: 1

Den tolvårige Robinson 1827: 3
 Den unga August 1831: 4
 Den unge världsbeskrivaren 1833: 2
 Den upplyste sedoläraren 1791: 1
 Den ädelmodige bondegossen 1788: 2
 Det förtrollade slottet 1830: 5
 Det välkomna besöket i barnkammaren 1839: 10
 Dionysii Catonis lärerike distika 1693: 1
 Djurkabinett 1828: 8
 Doct. Johan Philip Fresenii, se Berättelse om en olyckelig sons omvändelse
 Dygdereglor 1696: 2

Echo 1836: 5
 Elementa christianae religionis 1657: 2
 Elisas testamente 1802: 2
 En barnasång 1816: 1
 En christelig, se En kristelig
 En enfaldig lyckönskan 1672: 1
 En faders förmaning 1768: 1
 En faders hjärtliga läror 1781: 5
 En faders samtal 1807: 2
 En faders testamente 1788: 3
 En faders trogna förmaning 1833: 4
 En faders undervisning 1727: 1
 En faders undervisning 1772: 2
 En Fågel-Blå 1833: 5
 En gammal mans brev 1756: 1
 En gammal mans faderliga råd 1808: 1
 En gammal mans utvalda brev 1785: 3
 En ganske ljuvlig, se Historisk narratio
 En gudfruktig moders förmaningar 1803: 2
 En gyllene bok 1620: 1
 En gåva till barn 1807: 3
 En kort dock redig anvisning 1753: 1
 En krigsmans råd 1801: 2
 En kristelig gåva 1828: 9
 En liten andelig nyårsskrift 1622: 1
 En liten barnbok 1834: 3
 En liten biblisk språkbok 1801: 3
 En liten bilderbok 1825: 5
 En liten bönebok 1802: 3
 En liten bönebok 1836: 7
 En liten handbok 1749: 2
 En liten ny barnabok 1819: 5
 En liten nyttig handbok 1691: 1

En liten psalmbok 1648: 1
 En liten resa omkring världen 1824: 2
 En litin dialogus 1592: 1
 En lärares förmaning 1786: 1
 En moders berättelser 1813: 3
 En moders skriftliga förmaning 1823: 5
 En ny barnabön, senast 1693
 En ny visa 1645: 1
 En psalm 1644: 1
 En rätt moderlig försorg, se Moderlig försorg
 En rätt väg till saligheten 1838: 6
 En skön och härlig, se Jungfruspegel
 En sommar på landet 1839: 11
 En vinter på Spitsbergen 1839: 12
 En äldre mans brev 1753: 2
 En öm moders råd 1838: 7
 Enchiridion 1696: 1
 Encyclopedie för barn 1819: 6
 Enkel och sund levnadsfilosofi 1810: 1
 Epistler och evangelier 1694: 1
 Erinran 1832: 6
 Ett ansenligt förråd, se Utvalde lärospråk
 Ett brev till en ungdom 1819: 7
 Ett nätt och kort begrepp, se Aretophilus
 Etthundrade berättelser 1837: 7
 Etthundrade små historier 1839: 13
 Exempel av mänsklighet 1824: 3
 Exempelbok för barn 1778: 1

 Fable 1751: 2
 Fabler 1779: 2
 Fabler 1824: 4
 Fabler av Esopus 1829: 4
 Fabler för Sveriges ungdom 1832: 7
 Fader vår 1767: 2
 Faderliga förmaning 1694: 2
 Faderliga råd till sin dotter 1798: 5
 Fadern till sina bägge äldsta barn 1827: 4
 Familjebok 1800: 1
 Familjegåvan 1838: 8
 Farfars berättelser ur naturalhistorien 1837: 8
 Farorna på havet 1834: 4
 Feernas ö 1825: 6
 Fideikommiss 1772: 3
 Figurbibel 1707: 1

Fortsättning av barnaförrådet 1772: 4
 Fortsättning av samtalen 1757: 1
 Francisci Petrarcae, se Skådespegel
 Fru Mildten 1839: 14
 Fru Neander 1838: 9
 Fyra medel 1810: 2
 Fyratio passionbetraktelser, se Passionsbetraktelser
 För detta översten greve Eric Brahes, se Instruktion
 För ynglingar och jungfrur på landet 1835: 7
 Förmaningar 1833: 16
 Förmaningsord till ungdomen 1833: 6
 Första bokstäverne 1763: 1
 Första grunder till ett belevat uppförande 1795: 3
 Förståndskatekes 1833: 7
 Försök till en kort vägledning 1812: 5
 Försök till religionssånger 1816: 2
 Föräldrars bästa gåva 1836: 8

 Galleri av märkvärdiga folkslag 1831: 6
 Galleri av valda och lärrika scener 1837: 9
 Gamble greve Per Brahes, se Oeconomia
 Gamla historien 1824: 5
 Genoveva 1837: 10, 1839: 15
 Geografiskt bibliotek 1804: 2
 Gil Blas 1828: 10
 Grekiska historien 1806: 2
 Gudelig faddergåva 1772: 5
 Gudeligt barnminne 1675: 1
 Guds lov 1775: 1
 Gullhönan 1773: 2
 Gumal och Lina 1804: 3, 1819: 8
 Gundaëi Rosencrantz, se Faderliga förmaning
 Gustaf och Clara 1829: 5
 Gutwills spasergångar 1799: 1
 Gyllene äpplen 1729: 1
 Gåva för hela levnaden 1834: 6
 Gåva till mina barn 1814: 2
 Gåva till mina barn 1832: 8
 Gåva åt små gossar och flickor 1828: 11
 Gåva åt små snälla gossar och flickor 1822: 2

 Handbok för Pehr och Pähl 1835: 8
 Handbok 1745: 1
 Hebe 1834: 7
 Heliodor 1826: 5

Henrik av Eichenfels 1827: 6
 Herr J. H. Campes, se Faderliga råd till sin dotter
 Herrans första ord 1830: 6
 Herregårdstuppen 1774: 1
 Historia om Tummeliten 1829: 11
 Historien om Jesu Kristi uppståndelse 1758: 2
 Historisk kalender 1833: 8, 1833: 9
 Historisk narratio 1594—97
 Historiska berättelser 1830: 7
 Historiskt bibliotek 1824: 6
 Hjältgalleri 1838: 10
 Hjältemålningar 1835: 9
 Hovmästerinna 1765: 1
 Hovmästerinnan 1772: 6
 Hovmästerinnan 1790: 1
 Hundrade Esopi fabler 1603: 1
 Hundrade sedoreglor 1747: 1
 Huru Henrik, se Henrik av Eichenfels
 Huru skall ett ungt fruntimmer värdigt bilda sig? 1787: 1

Insignis adolescentia 1624: 2
 Insignis pueritia 1624: 3
 Instruction pour une jeune princesse 1699: 1
 Instruktion 1756: 2
 Inventarium Syracidis 1643: 1
 Isabellas förvandlingar 1825: 7

J. H. Campes, se Lilla sedebok
 Jakobs vandring 1822: 3
 Jesu Kristi barndomsbok 1814: 5
 Jesu Kristi barndomshistoria 1831: 11
 Jesu Kristi pinos historia 1758: 3
 Jesu Syraks gyllene ABCD 1759: 2
 Jesus en barnvän 1823: 8
 Johan Göstaf Hallmans, se Sunda sällhetsreglor
 Julbocken 1830: 8
 Julius' märkvärdiga öden 1816: 3
 Julklapp 1810: 3
 Julklapp och nyårgåva 1832: 9
 Julklapp till mina små vänner 1834: 8
 Julläsning 1837: 13, 1838: 12
 Jungfruspegel 1591: 1

Kalender för barn 1827: 11, 1828: 12, 1829: 6, 1830: 9, 1831: 7
 Kalender för barn 1834: 9

Katekes över naturen 1832: 10
 Kateketiska minnesreglor 1787: 4
 Klokhets- och skyldighetsreglor 1743: 1
 Konung Salomos ordspråk 1760: 2
 Kort anvisning 1819: 10
 Kort dock grundelig, se Den nya människans avritning
 Kort förklaring 1829: 7
 Kort sammandrag av Sveriges och Noriges konungaätts historia 1832: 11
 Korta skildringar av årets tolv månader 1829: 8
 Kriget i de äldre tiderna 1823: 9
 Kristelig undervisning 1748: 1
 Kristeliga jungfrurs ärakrans 1608: 1
 Kristeliga levnadsreglor 1830: 4
 Kristliga föreställningar 1802: 1
 Kroppens skötsel 1795: 2, 1810: 4
 Kvinnan såsom dotter, maka och mor 1837: 16
 Kyskhetspegel 1622: 2
 Köpmannen 1833: 11

Lars Oloffssons Wallii, se Ungfolks bibel
 Lecture för fruntimmer 1783: 2
 Lekar och tidsfördriv 1816: 4
 Lekkamraten 1838: 13
 Levnadsreglor 1794: 2
 Levnadsreglor utur Konunga- och hövdingastyrilsen 1760: 3
 Liber aureus, se En gyllene bok
 Lilla Jack 1831: 8
 Lilla sedebok 1801: 4
 Livet och dess sysslor 1827: 7
 Lysmasken 1834: 15
 Lärdomar av djurens exempel 1807: 4
 Lärerika anekdoter 1806: 3
 Lärobok för unga fruntimmer 1812: 6
 Lärobok för ungdomen 1771: 1
 Läsebibliotek för barn 1827: 8
 Läsebok för barn 1807: 5
 Läsebok för barn 1814: 3
 Läsebok för barn 1830: 10
 Läsebok i allmänna historien 1814: 4
 Läseövningar 1836: 9
 Läskabinett 1834: 16, 1836: 10, 1836: 11
 Läsning för ungt folk 1806: 4
 Läsning till julero 1802: 5

Mad. Los-Rivs, se Barnaförråd
 Mag. Christian Langhansens, se Barnapostilla och Passionsbetraktelser
 Magasin för svenska ungdomen 1777: 2
 Magasin för ungdom 1824: 8
 Mammans lärorika och roande berättelser 1832: 12
 Marknadsgåvor 1786: 2
 Marquis Hallifax, se Råd till sin dotter
 Mickel Räv 1826: 7
 Mine käre barn!, se Fader vår
 Minne av en barnvän 1833: 12
 Minnen från barnåldern 1833: 13
 Minnesblommor 1839: 17
 Moderlig försorg 1707 eller senare
 Mor Märta och hennes hund 1834: 17
 Moralisk elementarbok 1799: 3
 Morfars berättelser 1832: 13
 Morfars sagor 1828: 13
 Moritz 1833: 14
 Mormors berättelser 1834: 10
 Mormors små historier 1828: 14
 Mytologi för barn 1824: 9
 Målningar ur barnvärlden 1836: 12
 Målningar ur naturen och människolivet 1833: 15
 Människans historia 1813: 4
 Människlig försiktighet 1725: 2
 Märkvärdiga händelser 1826: 8
 Märkvärdigheter ur människolivet 1832: 14

Namn-kunniga barns leverne 1803: 3
 Naturalhistoria 1806: 5
 Naturalhistoria för barn 1830: 12
 Naturalhistoria för barn 1835: 10
 Naturalhistoriskt tidsfördriv 1824: 10
 Naturbeskrivning för barn 1828: 15
 Naturens och människosnilletts underverk 1839: 19
 Naturens skådoverk 1765: 3
 Naturgalleri för barn 1828: 16
 Nu i Herranom avlidna, se Förmaningar
 Ny acerra philologica 1737: 1
 Nya barnvännen 1819: 12
 Nya sententier och böner 1834: 11
 Nyare geografiskt bibliotek 1828: 17
 Nyårsnatten 1813: 5
 Nytt geografiskt bibliotek 1810: 5
 Nyttiga och nöjsamma lekar 1804: 5

Nyttige och nöjsamme(a) övningar 1768: 2
 Något för barn, se Kroppens skötsel
 Några andeliga exempel 1798: 6
 Några målningar utur barnvärlden 1821: 6
 Några ord om musiken 1826: 9
 Några sedolärande fabler 1752: 1
 Nödiga upplysningar 1837: 15
 Nödige sedoreglor 1763: 2
 Nöjsam läsning 1803: 4
 Nöjsamma berättelser 1822: 4
 Nöjsamma berättelser 1823: 4
 Nöjsamma och sedolärande anekdoter 1826: 10
 Nöjsamma tidsfördriv 1803: 5

Oeconomia 1677: 1
 Olydnaden i dess följder 1828: 19
 Om sann ädelhet 1627: 1
 Orbis pictus minor 1825: 8
 Otto von Kotzebue's nya resa omkring jorden 1831: 9
 Ottos levnadsmorgon 1833: 17

Pagen 1785: 4
 Palmbladen 1838: 14
 Pappas lärorika berättelser 1831: 10
 Passionsbetraktelser 1707: 2
 Pastor mag. Christof. Christ. Sturms, se Predikningar för barn av mognare ålder
 Pastorns nyårgåva 1820: 3
 Patriotisk katekes 1803: 6
 Phaedri fabler 1736: 1
 Philip Dormes Stanhopes, se Första grunder till ett belevat uppförande
 Poenentialia Davidica 1628: 1
 Predikningar för barn av mognare ålder 1807: 6
 Predikningar för unga fruntimmer 1787: 2
 Prinsessan Finettas äventyr 1760: 4
 Pro foelici, se Om sann ädelhet
 Professor C. F. Gellerts, se Tankar om ynglingars levnadsart
 Professor Christian Gotth. Salzmanns, se Moralisk elementarbok
 Påminnelser till ett ungt fruntimmer 1792: 2

Qvinnan, se Kvinnan

Rambachs underrättelser, se Underrättelser
 Regentelärdom 1749: 1
 Regnbågen 1821: 8

Rektorns Minchen 1817: 4
 Religion för minderåriga barn 1811: 2
 Religionsbetraktelser för barn 1833: 18
 Roberts testamente 1803: 7
 Robinson den yngre 1815: 1
 Robinson den yngres återresa 1823: 10
 Robinsons resor 1824: 12
 Romerska historien, se Historiskt bibliotek
 Rosa av Tannenborg 1839: 20
 Rudolf 1835: 12
 Råd till Carolina 1817: 5
 Råd till min dotter 1815: 2
 Råd till sin dotter 1758: 4
 Råd till unga flickor 1830: 13

 Saga 1752: 2
 Saga, innehållandes, se Prinsessan Finettas äventyr
 Saga. Julkalender 1835: 13
 Saga. Ny julkalender 1839: 21
 Saga om Blå skägget 1760: 5
 Sagbibliotek 1823: 11
 Sagor för barn 1828: 22
 Sagotäljaren 1801: 1
 Salig gubbens testamente 1816: 5
 Samling av berättelser 1834: 12
 Samling av lärorika och nöjsamma berättelser från sagvärlden 1822: 5
 Samling av nöjsamma berättelser 1820: 5
 Samlingar av nyttig och nöjsam läsning 1791: 2
 Sammandrag 1786: 4
 Samtal emellan en fru och flere unga fruntimmer 1782: 3
 Samtal emellan en guvernant och åtskilliga förnäma mäns barn 1757: 1
 Samtal i fysiken 1807: 7
 Scener ur barndomslivet 1834: 13
 Scener ur mänskliga livet 1823: 12
 Scener ur ungdomslivet 1832: 16
 Sedebok 1683: 1
 Sedebok 1731: 2
 Sedolärande berättelser 1827: 9
 Sedolärande betraktelser 1807: 8
 Sedolärande brev 1784: 2
 Sedolärande brev 1819: 13
 Sedolärande fabler 1752: 3
 Sedolärande fabler 1764: 2
 60 berättelser för små barn 1838: 15
 Similda 1824: 13

Skaldebrev 1770: 3
 Skeppskaptenen 1836: 13
 Skildringar av yrken och hantverk 1823: 13
 Skuggspelet 1822: 6
 Skådespegel 1641: 1
 Små valda berättelser 1828: 23
 Smärre moraliska skaldestycken 1807: 9
 Snöfästningen 1830: 14
 Spökrädslan botad 1821: 9
 Sunda sällhetsreglor 1727: 2
 Svensk plutark 1820: 6
 Svensk plutark 1837: 17
 Sverige förr och nu 1837: 18, 1838: 16, 1839: 22
 Sveriges geografi och historia 1811: 3
 Sylvestri du Four, se Sedebok (1683)
 Sång till ungdomen 1837: 19
 Sånger för barn 1802: 7
 Sättet att behaga 1807: 10
 Söndagsandaktsövningar 1805: 2

 Tal, hållit vid ungdomens konfirmation 1794: 1
 Tal till dem som första gången skola begå den heliga nattvarden 1788: 5
 Tal till ungdom 1784: 3
 Tal vid en ungdomens konfirmation 1816: 7
 Tal vid ungdomens invigning 1820: 7
 Tankar om ynglingars levnadsart 1771: 3
 Teater för unga fruntimmer 1781: 4
 Teater för ungdom 1829: 9
 Teckning av den breda och smala vägen 1820: 8
 Teckningar och beskrivningar över folkslag 1832: 17
 Telemachs Ulyssis sons äventyr 1723: 1
 Telemacks Ulysses sons händelser 1721: 2
 Testamente till min dotter 1820: 9
 Then, se Den
 Theophron 1794: 3
 Thesaurus paternus 1697: 1
 Tidsfördriv för mina barn 1799: 4
 Tidsfördriv för unga flickors förstånd och hjärta 1824: 14
 Tidsfördriv för ungdomen 1828: 24
 Till den svenska ungdomen 1832: 18
 Till min älskade dotter 1838: 20
 Till unga kristna 1802: 9
 Tio Guds bud 1827: 10
 Tolv av Asops lärorikaste fabler 1833: 19
 Tusen och en natt 1828: 25

Underhållande skildringar av levnadsyrken 1829: 10
Underrättelser 1764: 3
Undervisning, lämnad av en fader åt sin son 1757: 2
Undervisning för en ung herre 1700: 1
Undervisning för ett ungt fruentimmer 1768: 3
Unga fruntimmers plutark 1811: 4
Ungdomens beredelse 1794: 4
Ungdomens plutark 1807: 11
Ungdomens skyldighet 1729: 2
Ungdomens tidsfördriv 1824: 15
Ungdomens vandringsresa 1830: 16
Ungdomsnöjen 1780: 1
Ungfolks bibel 1636: 1, 1636: 2
Uppbyggelig barnabok 1735: 1
Uppfinningarne 1813: 6
Uppfostringssällskapets veckoblad, se Veckoblad för svenska ungdomen (1786)
Urians resa 1807: 12
Utkast av en gammal mans dageliga brev 1751: 3
Utkast till en lärobok för barn 1779: 1
Utvalda(e) lärospråk 1706:1, 1722:1

Val av levnadsyrken 1837: 20
Vald samling av fabler 1837: 21
Valda(e) fabler 1805: 3
Valda historier utur den heliga skrift 1777:3
Valda österländska berättelser 1819: 14
Varningar till mina små vänner 1838: 21
Veckoblad 1766: 1
Veckoblad för svenska ungdomen 1785: 5, 1786: 5
Veckoskrift för barn 1823: 15
Wiljamshem 1839: 23
Vår frälsares, se Jesu Kristi barndomshistoria
Vår frälsares ungdomshistoria 1838: 18
Vår herres och frälsares, se Jesu Kristi barndomsbok
Väckelser för barns hjärtan 1810: 10
Vägen till saligheten 1787: 3
Vänskapens röst 1818: 2
Världs- och naturunder 1832: 19

Ädla qvinnans genius, se Kvinnan såsom dotter

Öjungfrun 1832: 20
Ön Klippenborg 1837: 22

TITELREGISTER

(Utländska originals titlar)

Hänvisningar har även här endast skett till den första upplagan av ett arbete.

A father's legacy to his daughters 1788: 3
A letter of genteel and moral advice 1792: 2
A picture of the broad and narrow way 1820: 8
A token for children 1746: 1
Acerra philologica, se Neue acerra...
Advice to a young lord 1700: 1
Alwina 1830: 10
Allerneuestes, naturhistorisches ABC- und Lesebuch 1824: 10
Allwin und Theodor 1804: 1
Altes verjüngt, der Jugend gewidmet 1837: 22
Amalie Seckendorf 1798: 1, 1798: 2
An junge Christen 1802: 9
Andachtsbuch für die erwachsene Jugend 1832: 1
Apples of gold 1729: 1

Beispiele der Weisheit und Tugend 1778: 1
Bibliothek für die erwachsene Jugend 1828: 10
Biblische Geschichte 1836: 1
Bilder der Kindheit 1839: 3
Birth-day present 1831: 3
Bunte Bilder aus dem Jugendleben 1832: 16

Cendrillon 1839: 1
Certaine precepts or directions for the well ordering of a man's own life
1697: 1
Christlicher Jungfräulein Ehrenkränzlein 1608: 1
Colloquia 1592: 1
Conseils à ma fille 1815: 2
Conseils à une amie 1751: 1
Conseils aux jeunes filles 1830: 13
Constants curiose Lebensgeschichte 1798: 4
Contes à ma fille 1814: 2, 1822: 1, 1839: 17
Contes de ma mère l'Oye 1760: 5, 1839: 1

Das fremde Kind 1821: 1
 Das Johanniskäferchen 1834: 15
 Das neue Schattenspiel aus Kinderland 1822: 6
 De civitate morum puerilium libellus 1620: 1
 De kleine Grandisson 1806: 1
 De remediis utriusque fortunae 1641: 1
 De sacrosanctae coenae dominicae vero sensu et usu 1694: 2
 Der Edelknabe 1785: 4
 Der Kaufmann wie er seyn soll und kann 1833: 11
 Der Kinderfreund 1783: 1, 1783: 2, 1785: 5, 1788: 2, 1797: 1, 1808: 2, 1829: 9
 Der Kinderfreund auf dem Lande 1807: 3
 Der Kindergarten 1823: 3
 Der kleine Weltumsegler 1833: 2
 Der Naturlehrer 1807: 2
 Der Schutzgeist edler Weiblichkeit 1837: 16
 Der Seelenschatz 1828: 9
 Der Ungehorsam 1828: 19
 Der Winter auf Spitzbergen 1839: 12
 Des keuchen Josephs Lebensbeschreibung 1767: 1
 Dialogus pius et festivus de colloquio inter deum & Euam 1619: 1
 Dicta Marci Catonis 1693: 1
 Die Entdeckung von Amerika 1785: 5, 1813: 1
 Die Erfindungen 1813: 6
 Die erzählende Mutter 1813: 3
 Die Gefahren des Meeres 1834: 4
 Die Geschichten und Lehren der heiligen Schrift 1814: 1
 Die Hofmeisterin 1790: 1
 Die Insel Felsenburg 1837: 22
 Die kleine Aehrenleserin 1783: 1
 Die kleinen Enkel 1834: 2
 Die kleinen Physiker 1807: 7
 Die schönen Tage der Kindheit 1839: 2
 Die schönsten Sagen des klassischen Alterthums 1839: 8
 Die Ueberraschung 1783: 2
 Dionysii Catonis disticha 1693: 1

 Early lessons 1836: 9, 1839: 2
 Edelmüth in Niedrigkeit 1788: 2
 Ein sehr liebliche historische Narration... von... dem Hercule 1594—97
 Elisa's ... Vermächtniss 1802: 2
 Eltern und Kinder Seelen Rettung 1823: 5
 Enchyridion 1696: 1
 Entretiens, drames et contes moraux 1783: 1
 Erbauliches Handbüchlein für Kinder 1735: 1
 Erbauungsstunden für Jünglinge und Jungfrauen 1834: 1

Erste Nahrung für Geist und Herz 1836: 9
 Erzählungen für Kinder und Kinderfreunde 1834: 15, 1838: 2
 Etwas von der Pflege des Leibes 1795: 2, 1810: 4
 Eventyr, fortalte for Børn 1838: 13
 Exercices à la portée des petits enfans 1803: 5

 Fables (Florian) 1824: 4
 Forsøg til en fuldstaendig Laerebygning om Dyrenes Natur 1812: 5
 Forsøg til en kort Vejledning ... til at kjende Dyrenes Natur 1812: 5
 Froschmeuseler 1832: 8
 Funfzig Fabeln für Kinder 1838: 12
 Für Jünglinge und Jungfrauen auf dem Lande 1835: 7

 Genovefa 1837: 10, 1839: 15
 Gil Blas de Santillane 1828: 10
 Gil Blas Leben, se Bibliothek für die erwachsene Jugend
 Gobierno moral á Lelio 1696: 2
 Gumal und Lina 1804: 3, 1819: 8
 Gustav und Clara 1829: 5
 Gutwills Spatziergänge 1799: 1

 Heinrich von Eichenfels, se Wie Heinrich...
 Heldengemälde 1835: 9
 Heliodor 1826: 5
 Herrn Urians lustige Reise 1807: 12
 Histoire naturelle 1806: 5
 Histoires ou contes du temps passé 1760: 5, 1839: 1
 Historische Narration, se Ein sehr liebliche...
 Human prudence 1725: 2
 Hundert Fabeln, mehrtheils auss Esopo 1603: 1
 Hymns in prose for children 1833: 18

 Instruction morale d'un père à son fils qui part pour un long voyage 1683: 1,
 1757: 2
 Instruction pour une jeune princesse 1699: 1
 Instructions to a son 1700: 1

 Julius, merkwürdige Abentheuer 1816: 3
 Jungfrauen Spiegel 1591: 1

 Kinderfreuden 1822: 4
 Kinder-Mährchen 1821: 1
 Kinder-Postille 1707: 3
 Kinder- und Haus-Märchen 1837: 13, 1838: 12, 1838: 13
 Kleine Kinderbibliothek 1791: 2

Kleine Plaudereien für Kinder 1803: 4
 Kleine unterhaltende Erzählungen aus der Tierwelt 1820: 5
 Kleines Portfeuille schlichter Hausmanns-Vernunft 1810: 1

L'adroite princesse 1760: 4
 L'ami des enfans 1808: 2
 L'ecole du monde 1727: 1
 L'habit sans galons 1777: 2
 La barbe bleue 1760: 5
 La fée bienfaisante 1830: 5
 La glaneuse 1783: 1
 La saignée 1783: 2
 La vie des enfans célèbres 1803: 3
 Le livre de famille 1800: 1
 Le miroir des enfans 1823: 2
 Le païsan généreux 1788: 2
 Le petit Grandisson 1806: 1
 Le plutarque de la jeunesse 1807: 11
 Le plutarque des jeunes demoiselles 1811: 4
 Le Robinson de douze ans 1827: 3
 Le spectacle de la nature 1765: 3
 Le trésor des enfans 1827: 1
 Leben Jesu für Kinder 1778: 1
 Lehrreiche Erzählungen für Kinder, aus der biblischen Geschichte 1778: 1
 Lehrreiche Fabeln aus dem Reiche der Thiere 1752: 3
 Lehr- und Lesebuch für Töchter Schulen 1812: 6
 Les aventures de Finette, se L'adroite princesse
 Les aventures de Télémaque 1721: 2, 1723: 1
 Les jeux de la petite Thalie 1777: 2
 Les mille et une nuit 1828: 25
 Les voyages de Cyrus 1749: 1
 Lesebuch für Bürgerschulen 1798: 3
 Letters to his son (Chesterfield's) 1795: 3
 Liber latinus in usum puerorum 1771: 1
 Lieder für Kinder 1802: 7

Madame L(N?)eander im Kreise ihrer Zöglinge 1838: 9
 Magasin des adolescentes 1782: 3
 Magasin des enfans 1757: 1, 1765: 1, 1768: 2, 1772: 6
 Magasin des petits enfans 1771: 2, 1772: 2, 1772: 4, 1786: 2
 Märchen der Tausend und einen Nacht 1828: 25
 Märchen und Jugenderinnerungen 1821: 1
 Märchenbibliothek für Kinder 1828: 25
 Mitgabe für das ganze Leben 1834: 6
 Modèles des enfans 1824: 3

Monitoria (Monita) paedagogica 1592: 1
 Moralische Schilderungen für die Jugend 1827: 9
 Moralisches Elementarbuch 1799: 3
 Moralske fabler 1764: 2, 1837: 21
 Moritz 1833: 14

Naturalis historia 1771: 1
 Neue acerra philologica 1737: 1
 Neue bunte Bilder aus dem Jugendleben 1832: 16
 Neue Hesperiden 1807: 12
 Neue Reise um die Welt 1831: 9
 Neue Sammlung merkwürdiger Reisebeschreibungen 1804: 2 (jfr 1810: 5, 1828: 17)
 Neues A,B,C, Buch 1786: 2
 Neues Elementarbuch 1803: 5
 Noch funfzig Fabeln in Bildern 1838: 12
 Nützlich und angenehmes Lehrbuch 1771: 1

Old Mother Hubbard, se The comic adventures...
 Otto's Lebensmorgen 1833: 17

Palmblätter 1819: 14
 Passions-Betrachtungen 1707: 2
 Pastoralversammlungen 1759: 1
 Patriotisches Schulbuch 1803: 6
 Petit voyage autour du monde 1824: 2
 Pictures of Roman history 1824: 6
 Predigten für Kinder 1807: 6
 Principes de morale 1833: 7
 Prolusio academica de insula fortunata 1735: 2, 1746: 2

Quaestiunculæ methodicae de christiano catechismo 1619: 1

Reden bei der Confirmation der Kinder 1784: 3, 1786: 1, 1820: 7
 Rei rusticae 1771: 1
 Religion der Unmündigen 1779: 1, 1811: 2
 Religious instruction for youth 1820: 2, 1820: 3, 1820: 4, 1820: 8, 1821: 8
 Roberts Vermächtniss 1803: 7
 Robinson Crusoe, se The life...
 Robinson de douze ans, se Le Robinson...
 Robinson der Jüngere 1785: 5, 1815: 1
 Roman de Renard 1826: 7
 Rosa von Tannenburg 1839: 20
 Rudolph, der Amerikaner 1835: 12
 Rückreise Robinson's des Jüngern 1823: 10, 1824: 12

- Sammlung interessanter ... Reisebeschreibungen 1786: 5, 1804: 2 (jfr 1810: 5, 1828: 17)
- Schmiede des politischen Glücks 1697: 1
- Sermons to young women 1787: 2
- Sittenbüchlein für Kinder 1801: 4
- Spielalmanach für die Jugend 1804: 5
- Suite du quatrième livre de l'Odyssee 1721: 2, 1723: 1
- Tales of a grandfather 1828: 13, 1832: 13
- Tändeleien und Scherze 1812: 1
- Taschenbuch der neuern ... Entdeckungsreisen 1831: 9
- Télémaque, se Les aventures de ...
- Testament so eine Muetter ... 1707 eller senare
- The caterpillars and the gooseberry bush 1820: 2
- The comic adventures of Old Mother Hubbard 1834: 17
- The governess 1790: 1
- The Grecian history 1806: 2
- The history of little Jack 1831: 8
- The lady's new-year's gift 1758: 4
- The life and ... adventures of Robinson Crusoe 1824: 12
- The mothers legacie 1707 eller senare
- The parent's assistant 1831: 3
- The pastor's new-year's gift 1820: 3, 1820: 4
- The rainbow 1821: 8
- The travels of Cyrus 1749: 1
- Théâtre a l'usage des jeunes personnes 1781: 4
- Theophron 1794: 3
- Thesaurus paternus 1697: 1
- Tom Thumb 1829: 11
- Umständliche Erzählungen ... aus der allgemeinen Weltgeschichte 1814: 4
- Väterlicher Rath an meine Tochter 1798: 5
- Vermächtniss an Helene 1820: 9
- Vice et vertu 1838: 3
- Wie Heinrich von Eichenfels zur Erkenntnis Gottes kam 1827: 6
- Wie soll ein junges Frauenzimmer sich würdig bilden? 1787: 1
- Wunderliche Fata einiger See-Fahrer 1837: 22
- Zuchtspiegel aller christlichen jungen Gesellen und Jungfrauen 1622: 2

REGISTER ÖVER FÖRFATTARE, BEARBETARE, REDAKTÖRER, ÖVERSÄTTARE

Liksom i titelregistren sker hänvisningar endast till första upplagan av ett arbete, såvida inte ny översättare eller avsevärd förändring föreligger.

Abbot 1839: 4	Bergström 1836: 9
Aisopos 1603: 1, 1829: 4, 1833: 19	Bering 1828: 17
Albrecht 1835: 9	Berquin 1800: 1, 1806: 1, 1808: 2, 1834: 8
Altén 1815: 2	Bescheerer, se Meynier (1820 och 1834: 8)
Ameen 1839: 11	Bessel 1697: 1
Andersen 1838: 13	Biberg 1807: 2, 1807: 3
Andersson 1804: 5	Bildt 1753: 1
Angelin 1802: 7	Billdal 1729: 1
Anglesey 1801: 2	Björkström 1829: 7
Antoine 1821: 9	Blanchard 1807: 11, 1824: 2, 1824: 3, 1827: 1, 1835: 6
Argyle 1700: 1	Bliberg 1737: 1
Armbruster 1798: 1, 1798: 2	Blomberg 1784: 3
Arndt 1821: 1	Blomdahl 1794: 1
Arwidsson 1835: 13	Blumauer 1834: 2
Aurelius 1642: 1	Bohman 1831: 9
Aurivillius 1834: 6	Boije af Gennäs 1838: 3
Avellan 1804: 1	Bouilly 1814: 2, 1815: 2, 1822: 1, 1834: 8, 1839: 17
Avenarius 1608: 1	Boysen 1737: 1
Baelter 1838: 18	Brag 1776: 2
Balk 1603: 1	Brahe, E. 1756: 2
Barbault 1833: 18	Brahe, P. 1677: 1
Baudewien 1823: 5	Bredow 1814: 4
de Beaumont, se Leprince de Beaumont	Bremer 1819: 8
Bellman 1757: 2, 1832: 7	de Britaine 1725: 8
Berg 1839: 13	Broocman 1804: 3, 1819: 8
Berger 1807: 5	Brookes 1729: 1
Bergklint 1770: 3	Buffon 1806: 5
Bergmark 1771: 1	Burghley (Burleigh) 1697: 1
Bergqvist 1803: 5	
Bergsten 1807: 8, 1807: 9	

- Büsching 1771: 1
Bödeker 1829: 5
- de Cambon 1806: 1
Campan 1830: 13
Campbell 1700: 1
Campe 1785: 5, 1786: 5, 1791: 2,
1794: 3, 1798: 5, 1801: 4, 1804: 2,
1808: 1, 1810: 5, 1813: 1, 1815: 1,
1828: 17
Carling 1814: 1, 1826: 1
Carolstadius 1624: 1
Cecil 1697: 1
Cederbom 1823: 5, 1823: 8
Cellarius 1706: 1, 1722: 1
Chesterfield 1795: 3
Christoffersson 1831: 11
Chytraeus 1603: 1
Cleve 1791: 2
Clowes 1820: 2, 1820: 3, 1820: 8,
1821: 8
Collins 1749: 2
Columella 1771: 1
Cornelius 1828: 8, 1828: 24
Cronsiøe 1829: 5
- Dalin, A. F. 1839: 12, 1839: 20
von Dalin, O. 1751: 2, 1752: 2,
1752: 3, 1832: 7
Darin 1802: 5
David 1838: 3
Day 1831: 8
Defoe 1824: 12
Degenkolb 1753: 1
Dietsch 1831: 9
Digelius, se Johansson Digelius
Drysen 1781: 5
Dufour, se du Four
Dunckel, se Altén
- Edgeworth 1831: 3, 1836: 9, 1839: 2
Eek 1759: 1
Ehrenadler 1723: 1
Eklundh 1836: 7
Ekmanson 1797: 1
Ekmarck, A. 1772: 5, 1786: 6
- Ekmarck, C. E. 1815: 1, 1823: 10
Elfving 1824: 8
Elliot 1836: 2, 1839: 17
Enbom 1694: 1, 1694: 2, 1823: 5
Engel 1785: 4
Erasmus 1592: 1, 1620: 1
Erikson 1817: 4
Esselius 1794: 4
- Fedderson 1778: 1, 1837: 4
Fénelon 1721: 2, 1723: 1
Fielding 1790: 1
Florian 1824: 4, 1834: 8
Fordyce 1787: 2
Forssén 1787: 1
du Four 1683: 1, 1757: 2
Franzén 1822: 3, 1832: 7
Fresenius 1759: 1
Fréville 1803: 3, 1805: 1, 1806: 3
Friederich 1826: 5
Fritsch 1829: 7
Fryxell 1830: 14
Funke 1798: 3, 1803: 5
- Gadd 1721: 1
Gagner 1836: 3
Gagnerus 1746: 2
Galland 1828: 25
Gardthausen 1807: 12
Garnier 1783: 2
Gellert 1771: 3, 1832: 7
de Genlis 1781: 4
Gensicke 1823: 3
Girs 1627: 1
Gjöding 1758: 2, 1758: 3
Gjörwell 1777: 2, 1785: 5, 1786: 5,
1803: 6
Glatz 1813: 3, 1833: 13
Goldsmith 1806: 2
Gottlund 1834: 7, 1834: 10
Gran 1775: 1
Granatenflycht 1721: 2
Gravander 1806: 5
Gregory 1788: 3
Greifson von Hirschfeld 1767: 1
Grimm, A. L. 1828: 25

- Grimm, J. och W. 1837: 13, 1838: 12,
1838: 13
Grimmelshausen 1767: 1
Gräfe 1838: 5
Guts Muths 1804: 5, 1807: 12
Guyon 1748: 1
Gyllenberg 1832: 7
Gödsche 1833: 2
- Hachenburg 1819: 8
Hadorph senast 1693
Haffenberg 1837: 15
Hahn 1822: 4
Halifax 1758: 4
Haller 1823: 4
Hallman 1727: 2, 1742: 1
Hambraeus 1620: 1
Handrup 1819: 13
Hasselberg 1766: 1
Hasselrot 1794: 3, 1798: 5
Hedborn 1817: 5
Hedin 1830: 1
He(e)rman(n) 1694: 1
Helsingius 1628: 1
Hemmendorf 1829: 1
Herder 1819: 14, 1833: 13, 1835: 6
Hermelin 1683: 1
Hess 1838: 18
Heusinger 1799: 1
Hey 1838: 12
Hildebrand(t) 1839: 12
Hoffmann 1821: 1
Holberg 1764: 2, 1837: 21, 1839: 10
Häglspurger 1835: 7
Hölder 1823: 10, 1824: 12
Höpfner 1807: 7
- Jacobs 1804: 1
Janeway 1746: 1
Jaspis 1837: 16
Jerrer, se Meynier (1834)
Joceline 1707 eller senare
Johannis Gothus 1592: 1, 1607: 1,
1608: 1
Johansdotter 1672: 1
- Johansson Digelius 1735: 2, 1739: 1
Jonæ 1644: 1
- Kalsenius 1729: 2
Kiellberg 1773: 2, 1774: 1
Kinmanson 1807: 7
Knöppel 1783: 1, 1788: 2
Kohlrausch 1814: 1, 1826: 2
von Kotzebue 1829: 9
Kringius 1622: 1
Krutmejer 1803: 3, 1803: 4, 1804: 2,
1805: 1, 1806: 1, 1806: 3, 1807: 4,
1807: 11, 1808: 2, 1810: 10, 1812: 1
Kullberg 1807: 1, 1807: 10
Kurth 1838: 21
Kühn 1839: 3
König 1757: 1, 1768: 2
- de La Chétardie 1699: 1
de La Fite 1783: 1
de La Fontaine 1738: 1
Laelius 1591: 1
Lafontaine 1817: 4
Landin 1839: 5
Langhansen 1707: 2, 1707: 3, 1829: 7
Lappe 1837: 22
Larsson 1830: 16
Le Sage 1828: 10
Le Noble 1727: 1
Lenngren 1832: 7
Leprince de Beaumont 1757: 1,
1765: 1, 1768: 2, 1772: 6, 1782: 3
Lessing 1839: 10
Lhéritier de Villandon 1760: 4
Lichtwer 1833: 13
Lidner 1779: 2
Liebeskind 1819: 14
Liffman 1838: 13
Liljestråle 1772: 3
Liljenroth 1763: 2
Lilliecreutz 1749: 2
Limpurg 1697: 1
Lindblom 1832: 9
Lindeberg 1832: 1, 1835: 12
Linderholm 1805: 2
Lindschild 1688: 2

- de Los-Rios 1771: 2, 1772: 2, 1772: 4,
1786: 2
Lossius, C. F. 1804: 3, 1819: 8
Lossius, L. 1619: 1
Luther 1603: 1
Löhr, J. A. C. 1803: 4, 1810: 10,
1812: 1
Löhr, M. G. 1807: 6, 1811: 2
Löwstädt 1824: 8
- Mallès de Beaulieu 1827: 3
Malmborg 1832: 6
Mantuanus 1619: 1
Martin 1834: 17
Martini 1608: 1
Mathesius 1603: 1
Matthiae Gothus 1657: 2
Melanchthon 1619: 1
Mellin, G. H. 1832: 20
Mellin, J. F. 1798: 1
Meyer 1787: 1
Meynier 1820: 5, 1830: 10, 1834: 4,
1834: 8
Miklin 1764: 2
Mills 1817: 1, 1824: 6
de Moissy 1777: 2
Mutzelow 1594—97
Müller 1824: 10, 1835: 12
- Neumann 1838: 9
Nicander 1759: 2, 1760: 2, 1760: 3
Nicolas 1803: 5
Niemeyer 1820: 9
Nordell 1808: 1
Nordqvist 1802: 2
Noréus 1802: 9
Nygren 1837: 10
- Olai 1641: 1
Omeis 1735: 2, 1746: 2
Oswald, se Gödsche
Oxenstierna 1832: 7
- Paget 1801: 2
Pagnini 1628: 1
Palmblad 1830: 2
- Palmqvist 1765: 3
Palmsköld 1643: 1
Paul 1813: 5
Peill 1752: 1
Perrault 1760: 5, 1839: 1
Persson 1833: 4
Petrarca 1641: 1
Petri Dalekarlus 1594—97
Pfeiffer 1819: 6
Phaedrus 1693: 1, 1736: 1
Pinnock 1832: 10
Pletz 1762: 1
Plinius 1771: 1
Pluche 1765: 3
Polo de Medina 1696: 2
Porta 1591: 1
Prael 1760: 4, 1760: 5
de Propiac 1811: 4
de Puisieux 1751: 1
- Quarles 1696: 1, 1749: 2
Quist 1725: 2, 1727: 1
- Rademine 1813: 1, 1820: 9
Rambach 1735: 1, 1747: 1, 1764: 3
Ramler 1833: 13
Ramsay 1749: 1
Rask 1814: 5
Remmer 1833: 7
de Renneville 1829: 2, 1830: 5
Reuter 1820: 5, 1821: 6, 1823: 15
Reuterdahl 1837: 13, 1838: 12
Richter, se Paul
Ridinger 1752: 3
Ritter 1813: 6
Rollenhagen 1832: 8
Rosenkrantz 1694: 2
Rosenmüller 1834: 6
Rudbeck(ius), N. J. 1669: 1
Rudbeckius, P. J. 1624: 2, 1624: 3,
1644: 1
Rutström 1767: 2
Rydellius 1731: 2
Rydén 1838: 18
Rönigk 1746: 1, 1763: 1, 1778: 1
Ronne 1812: 5

- Sachse 1622: 2
Sahlstedt 1776: 3
de Saint-Maunie 1825: 4
Salén 1826: 5
Salzmann 1798: 4, 1799: 3
Sandberg 1758: 4
Santesson 1787: 4
Satori, se Neumann
Savile 1758: 4
Schenson 1836: 5
Scheuerlin 1833: 17
Schindler 1803: 7
Schmaltz 1834: 1
von Schmid 1827: 6, 1834: 15,
1836: 1, 1837: 10, 1838: 2, 1839: 15,
1839: 20
Schmidt 1780: 1
Schnabel 1837: 22
Schoppe 1832: 16, 1834: 4, 1835: 2,
1836: 9, 1839: 2
Schough 1804: 5
Schroderus 1622: 2
Schult 1619: 1
Schulze 1807: 3
Schwab 1839: 8
von Schütz 1807: 2
Schönheit 1767: 1
Scott 1828: 13, 1832: 13
Scriver 1828: 9
Sefström 1837: 19
Seiler 1779: 1, 1811: 2
Siede 1803: 6
Silverstolpe, A. G. 1806: 2
Silverstolpe, G. A. 1806: 4, 1811: 3,
1823: 2, 1824: 2
Sjöbeck 1812: 5, 1813: 3
Smith 1812: 5
Sondén 1820: 7
Spangenberg, A. G. 1795: 2, 1810: 4
Spangenberg, J. 1607: 1
Sparwenfeld 1696: 1, 1696: 2
Speckter, se Hey
Spiegel 1684: 1, 1688: 2, 1698: 1,
1702—03
Spener 1743: 1
- Stagnel 1794: 2
Stanhope 1795: 3
Stenhammar 1836: 13
Sternau, se Meynier (1830)
Stjerngranat 1831: 5
Stjernstolpe 1824: 4, 1825: 4, 1830: 13
Stridsberg 1791: 2
Sturm 1784: 3, 1786: 1, 1807: 6
Sundblad 1833: 11
Suneson 1837: 4
Swedberg 1695: 1
Swederus, G. 1837: 16
Swederus, N. S. 1828: 9
Sylvenius 1802: 1
Säve 1833: 18
Söderlund 1826: 2
- Tayarden 1787: 2
Tellbom 1830: 2
Tengström 1799: 4
Tessin 1751: 3, 1753: 2, 1756: 1,
1785: 3
Thersner 1826: 9
Thieme 1827: 9
Thomaeus 1809: 2, 1816: 2, 1820: 6
Thomé 1839: 8
Toll, A. C. C. 1839: 23
Toll, C. A. C. 1803: 2
Trautzel 1693: 1
- Wahlgren 1835: 8
Wahlstedt 1838: 20
Wahrman 1807: 12
Wallin 1814: 1
Wallius 1636: 1, 1636: 2
Vanhove 1824: 15
Watz 1834: 1
Veillodter 1802: 9
Weisse 1783: 1, 1783: 2, 1785: 5,
1786: 2, 1788: 2, 1797: 1, 1802: 7,
1808: 2, 1829: 9
Weltzin 1803: 7
Wennlund 1805: 3
Wensjoe 1838: 10, 1839: 4
Wernberger, se Scheuerlin
Werwing 1700: 1

Westdahl 1832: 18	Wählin, J. P. 1810: 5, 1839: 9
Westhius 1675: 1	Wänman 1798: 4
Wikfors 1803: 1	
Wilde 1749: 1	Xenophon 1594—97
Wilken 1833: 11	
Wilkes 1792: 2	Zachariä 1822: 6
Willmar, se Gensicke	Ziervogel 1765: 1
Wilmsen 1812: 6, 1826: 8, 1835: 2, 1835: 9	Zink 1828: 19
Winter 1758: 1	Zschokke 1832: 1
Wolff 1786: 4	
Wrangel, C. M. 1770: 1	Äberg 1805: 3
Wrangel, E. 1736: 1	Öberg 1837: 6, 1837: 9
Wählin, C. L. 1813: 4	Östberg 1836: 1
	Österling 1699: 1

INNEHÅLL

Förord	5
Inledning	8
Avgränsningen av begreppet barn- och ungdomslitteratur	8
Insamlingen av materialet	11
Litteraturkategorier (genrer)	13
Bibliografins uppställning	18
Använda förkortningar vid litteraturhänvisningar	20
Principles of editing and disposition of annotations. A summary	23
Kronologisk förteckning över barn- och ungdomslitteratur utgiven i Sverige 1591—1839	30
Titelregister (svenska titlar)	218
Titelregister (utländska originals titlar)	231
Register över författare, bearbetare, redaktörer, översättare..	237